20

BERNARD PICTON

FIRUL EVIDENȚEI

BERNARD PICTON

FIRUL EVIDENȚEI

Bernard Picton

FIRUL EVIDENȚEI

În românește de
D. DOROBĂȚ și GH. SCRIPCARU

EDITURA JUNIMEA
IAȘI — 1975

Dr. Bernard Knight (Bernard Picton)
„THE THREAD OF EVIDENCE"

Robert Hale Limited
GREAT BRITAIN, LONDON, 1965

Cuvînt înainte

Experienţa a demonstrat caracterul, cîteodată aleatoriu, al unor categorii de dovezi, printre care şi cele testimoniale sau de observaţie. Poate că de aici, din dorinţa de a evita imprecizia şi implicit nedreptatea, a plecat Conan Doyle, medicul şi secretarul chirurgului Bell, cînd l-a creat pe Sherlock Holmes, *după modelul acestui celebru chirurg care îi uimise prin spiritul său extraordinar de observaţie. La această calitate,* spiritul de observaţie, *Conan Doyle a adăugat investigaţia ştiinţifică, punînd „microscopul" în adevăratele-i drepturi. Independent unul de celălalt, Conan Doyle şi Alphonse Bertillon au arătat rolul identificării, cu convingerea nestrămutată că orice problemă, oricît de complicată, poate fi rezolvată prin gîndire precisă, raţionamente corecte şi deducţii ştiinţifice. Creatorul lui* Sherlock Holmes *a anticipat tehnica investigaţiei criminologice moderne. In mod progresiv s-a creat „tehnica urmelor investigate ştiinţific" ca rezultat al aplicării ştiinţei în studiul crimei. Necesitatea acestor tehnici a fost argumentată ulterior de celebrul medic legist scoţian* Sidney Smith, *prin demonstrarea rolului ştiinţei exacte în observaţia şi înţelegerea faptelor, fantezia devenind constructivă numai atunci cînd se bazează pe o logică ştiinţifică. De-a lungul vremii, investigaţia a devenit o adevărată „ştiinţă a detectării", dovedindu-se peremptoriu rolul culegerii evidenţelor de la locul faptei, de la ţesuturile organismului, de pe corpurile delicte, pînă la necesitatea urmăririi unui fir al investigaţiilor ştiin-*

ştiinţifice care totdeauna trebuie să finalizeze stenic în adevărul judiciar.

Astăzi asistăm la o specializare progresivă a însăşi medicinei legale, care se afirmă ca o disciplină cu posibilităţi ştiinţifice din cele mai pertinente, ca o specialitate a adevărului ştiinţific, dezvoltată progresiv prin contribuţia esenţială a slujitorilor ei.

Putem afirma cu certitudine că medicina legală posedă resurse nelimitate în probarea adevărului şi, implicit, a vinovăţiei sau inocenţei. Chiar dacă nu este adecvat a vorbi de o „epocă" a probelor ştiinţifice, preluarea acestora de către justiţie se face totdeauna cu beneficiul maximei concludenţe în formarea convingerii intime despre adevăr.

Statuarea exactă a unui fapt în justiţie se face deci cu ajutorul mijloacelor tehnico-ştiinţifice de probaţie, pentru a răspunde imperativelor moderne, potrivit cărora precizia ştiinţifică se cere extinsă la toate aspectele activităţii umane. În contextul preluării umane a tot ceea ce ştiinţa vizează omul, societatea şi justiţia apelează nelimitat la tehnica ştiinţifică, pentru a convinge îndubitabil. Medicina prin progresele sale uluitoare a dat omului alte speranţe şi chiar drepturi. De la această regulă nu a exceptat nici medicina legală, solicitată masiv în slujirea cu devoţiune a justiţiei, domeniu de mare răsunet social şi uman.

Faptele şi situaţiile descifrate de medicii legişti prin activitatea lor devin, adeseori, o sursă autentică de îmbogăţire a experienţei de viaţă, o retroinformare cu valoare de întărire a comportamentului anticipativ, superior-adaptat, o rezervă formativ-educativă asupra valorii realului, totdeauna „mai convingător decît ficţiunea".

Literatura recentă ne oferă lucrări de largă informare asupra valorii şi limitelor ştiinţei medico-legale în justiţie; unele au întrunit aprecieri deosebite (Die Sprache der Toten. Die Gerichtsmedizin im Dienste der Wahrheit *de*

H. Pfeiffer, Crime and Science — The New Frontier in Criminology — *şi* The Century of the Detective *de J. Thorwald*, Science against Crime *de S. Kind şi M. Overman*, Les souvenirs d'un médecin legist *de R. Piedelievre*, Crimă şi adevăr *de I. Săroiu şi I. Andrei etc.).*

Aceste lucrări scot în evidenţă aportul cercetărilor ştiinţifice medico-legale: determinările serologice ale lui Landsteiner, Holzer şi Wiener (în elucidarea cazurilor Berlin, Daube, Conventry şi Dinivan), ale lucrărilor lui Bertillon şi Balthazard (în identificarea cazurilor Dupont, Beck şi Cella), ale cercetărilor lui Lacassagne privind diagnosticul diferenţial al reacţiilor vitale şi postvitale (în rezolvarea cazului Gouffé), ale studiilor lui Hoffman, Babeş sau Svilsbury privind inecul (în elucidarea cazurilor Eszler), ale cercetărilor lui Thoinot legate de asfixiile mecanice (în soluţionarea cazului Weber) sau ale lui Sidney Smith şi Hamilton legate de împuşcare (în rezolvarea spetelor Stack şi Merrett). O evoluţie tot atît de spectaculoasă au avut-o cercetările de toxicologie medico-legală, începînd cu lucrările lui Marsh, Orfila şi Tardieu în intoxicaţii criminale (cum ar fi cazurile Bodle, Lafarge, Castaing, Bocarmé, Barlow) şi terminînd cu detectarea radioactivă a urmelor de toxice în ţesuturi şi fanere (în cazurile Barow şi Besnard).

Toate aceste descoperiri, stimulate de nevoile practicii medico-legale, au constituit adevărate „pietre de hotar" în progresul acestei ştiinţe. Ele au scos în evidenţă valoarea rezultatelor investigaţiilor complementare de laborator, prin utilizarea de tehnici minuţioase şi exacte, verificate prin „cross investigation" şi chiar prin colaborarea internaţională a laboratoarelor.

Se atestă astfel peremptoriu că nu există crimă în care să nu se poată descoperi modul real de săvîrşire, precum şi autorul ei, fapt de mare valoare în profilaxia

delincvenței și a accidentelor. În acest efort, socialmente util, rezidă însuși mesajul social al medicinei legale.

Într-o astfel de semnificație se încadrează și cartea lui Bernard Picton Firul evidenței, în care autorul, cunoscut medic legist, reia cazul Mamie Stewart, ale cărei resturi au fost descoperite în 1961, după 42 ani de la dispariția sa. Cazul descris științific în Murder, Suicide or Accident (The Forensic Pathologist at Work) a făcut obiectul identificării științifice și rezolvării judiciare atît prin tehnica fotografică „superimposition" (ca și în cazul Ruxton și Cellar), cît și prin cercetarea medico-legală osteologică, în care ochii, mîinile, mintea și experiența medicului legist au fost suverane. Scheletul lui Mamie Stewart a fost descoperit în Wales, în 1961. Cîțiva tineri curioși să cerceteze vechile deschideri ale unor mine de pe stîncile de lîngă Brandy Cove, Golful Caswell, au descoperit mai întîi un femur. Reconstituirea scheletului, resturile de haine, părul, pantofii și bijuteriile, recuperate prin cernerea pămîntului, situau decesul prin anul 1920.

Cercetarea arhivelor poliției și audierea unor martori au stabilit apartenența rămășițelor ca fiind ale unei actrițe dispărute în 1919, pe nume Mamie Stewart.

Aplicarea metodelor osteologice, precum și tehnica suprapunerii fotografice au dus, în final, la identificarea autorului și astfel la realizarea justiției, consecință directă a efortului medicilor legiști și juriștilor, care au dat permanent dovadă de prudență, răbdare și încredere în posibilitățile științei.

Cu precizia detaliilor și rigoarea științifică a dovezilor, care contestă diletantismul, cartea Firul evidenței atestă pe lîngă vocația științifică a autorului (convingerea sa în posibilitățile nelimitate ale științei) și un real talent literar.

Deși narațiunea captivează prin ritmul alert, prin naturalețea dialogului, B. Picton, ca om de știință, a fost inte-

resat în primul rînd de realitatea dovedibilă, relieſînd astfel mereu aspecte noi din munca medicului legist, în descoperirea adevărului. Îmbinarea cunoştinţelor ştiinţifice cu talentul literar conferă dramatism transpunerii artistice a acestui caz autentic, simplu şi complicat în acelaşi timp. B. Picton *este pseudonimul doctorului* Bernard Knight, *medic legist şi scriitor din Cardiff, Ţara Galilor. Născut în 1931, Bernard Knight a urmat studiile în Ţara Galilor, devenind medic în 1954. După ce a lucrat trei ani ca legist în armată în Malaya, devine lector de medicină legală la Universitatea din Londra. În 1961 s-a reîntors în oraşul natal. De aici s-a mutat la Universitatea Newcastle, devenind lector principal de medicină legală şi medic legist oficial al poliţiei. În 1968 s-a întors la Universitatea din Ţara Galilor, ca lector principal de medicină legală; în 1966 şi-a terminat studiile de drept.*

Pînă acum, Bernard Knight a scris (sub pseudonimul Bernard Picton) şase romane poliţiste, un roman istoric, un număr mare de piese pentru radio şi televiziune, programe documentare şi două manuale de medicină legală. Dr. Bernard Knight colaborează şi la numeroase reviste şi ziare; este membru al asociaţiei medicilor ziarişti şi al Societăţii scriitorilor.

În toate lucrările sale, ca şi în Firul evidenţei, *Dr. Bernard Knight prezintă posibilităţile prin care ştiinţa limitează progresiv cercul unor probe nepertinente şi neconcludente. Fără spiritul ştiinţific care să devanseze ficţiunea, născocirea şi senzaţionalul, fără puterea şi tehnica de a convinge că rezervele ştiinţei sînt întotdeauna mai mari decît abilitatea infractorilor, multe cazuri ar fi rămas enigme sau ar fi dus la erori judiciare.*

Posibilităţile actuale şi de viitor ale medicinei legale sînt, practic, nelimitate. Se poate astăzi determina alcoolul dintr-o picătură de sînge, toxicul dintr-un fir de păr, drogul

prin spectroscopie în infraroşu din cîteva mii de alte droguri, sau sexul prin mijloace citogenetice dintr-o picătură de sînge. Mari perspective oferă metoda identificării faciale ale lui Penry (PFIT), ca şi identificarea cu ajutorul vocii prin spectrograful sonor sau cu ajutorul amprentelor digitale prin hîrtie Ceccaldi. Cu mari beneficii se prospectează utilizarea laserului pentru precizarea datei morţii sau a urmelor de paşi (hologramа Bradford) ca şi metodele imunoelectroforetice în cercetarea factorilor serologici rari, cu mare rol în identificare (metoda Kirk, mostrele Laurell, factorii Rh cu ajutorul autoanalizatorului Perreira, ca şi antigenii de grup AB din părul vechi). De asemenea, are o mare utilitate practică este cercetarea datei unei pete de sînge cu ajutorul colorimetrului fotoelectric, cronologia reacţiilor vitale prin metoda histochimică (Raekallio), ca ca şi diagnosticul de moarte subită cardiacă prin cercetarea enzimelor. Computerizarea multitudinii de date culese conferă mare rapiditate cercetării ştiinţifice, deşi niciodată computerul nu va putea înlocui flerul, intuiţia, experienţa şi erudiţia ştiinţifică a medicului. Numai el „ştie ce trebuie să vadă" în fiecare caz medico-legal.

Dacă la aceasta adăugăm hiperspecializarea şi activitatea de echipă drept coordonate metodologice de lucru ale medicinii legale actuale, avem imaginea integrală a posibilităţilor sale ştiinţifice prezente şi de viitor. Oricînd însă, ca medic şi specialist, el va ocupa o poziţie de mare răspundere la frontiera de lucru dintre medicină şi drept, fapt în care rezidă mesajul profund social şi peren al muncii sale.

Cît priveşte cartea „Firul evidenţei", am putea afirma că, aici, eroul principal este ŞTIINŢA.

prof. dr. GH. SCRIPCARU

NOTA AUTORULUI

Aducem la cunoştinţa cititorului că nu există o centrală de poliţie pentru comitatul Cardigan şi nici o Catedră de medicină legală la Swansea. Cerem pe această cale scuze atît Ministerului de Interne al Marii Britanii cît şi Universităţii din Wales pentru rearanjarea arbitrară a departamentelor lor.

I

Cel mai înalt dintre cei doi bărbați își ridică șapca, salutînd-o pe tînăra femeie care deschisese ușa.

— Iertați-mă că vă deranjez, duminica după-amiaza, domnișoară, dar voiam să aflu dacă domnul doctor este acasă.

Bărbatul întoarse brusc capul spre pachetul învelit cu ziar, pe care însoțitorul său îl ținea în brațe cu teamă și grijă.

— Știți, noi credem că am descoperit o parte dintr-un cadavru!

Timp de cîteva clipe, Mary Ellis-Morgan se holbă nedumerită la ei. Ca fiică și menajeră a medicului din localitate de atîția ani, credea că avusese de-a face cu absolut toate felurile de urgențe medicale, dar să fie pusă în fața a doi bărbați, ușor încurcați, strîngînd în mîini ceea ce pretindeau a fi o parte dintr-un cadavru, era ceva ce depășea experiența ei.

— Ăăă... da — da, este acasă. Am să-l chem. Dar își reveni brusc și deschise ușa mai larg.

— Cred că e mai bine să intrați și să așteptați în cabinet. Pe aici, vă rog!

Mary îi conduse într-un hol și printr-o altă ușă în sala de așteptare, în care se aflau niște scaune desperechiate, un cămin electric și un teanc de reviste vechi.

— Vine imediat. Am să-l chem din grădină.

Închise ușa, se îndreptă în grabă spre bucătăria din spatele casei și, deschizînd fereastra, își strigă tatăl care, stînd într-un șezlong pe pajiște, vorbea unui tînăr.

— Tăticule, te așteaptă cineva în cabinet.

— Bine, vin. Fără entuziasm, doctorul se sculă din șezlong și se îndreptă încet către cabinetul din capătul celălalt al casei.

Oprindu-se doar cît să-și aranjeze puțin părul roșcat, Mary ieși pe ușa bucătăriei și traversă pajiștea spre locul unde logodnicul ei stătea întins în șezlong, cuprins de somnolență. Se trînti brusc lîngă el. Privind-o zeflemitor, Peter Adams își puse mîna streașină la ochi, jenat de soarele de septembrie.

— Ce s-a întîmplat? întrebă el.

— Nimic deosebit, răspunse ea cu o nepăsare studiată. Doi tipi cu un pachet pentru tăticu. Spun că au găsit resturile unui cadavru.

— Hă, hă!... soarele era moleșitor; Peter stătea întins în șezlong cu ochii închiși, iar mintea lui de-abia înregistra cele spuse. Mary îl privea cu atenție, zîmbind cu afecțiune și răbdare, așteptînd ca vorbele ei să trezească instinctul lui de ziarist care aproape niciodată nu-l părăsea. Fisa-i pică și Peter sări brusc în picioare.

— Ce-ai spus? întrebă el, clipind ca o bufniță către ea.

— Doi tipi au venit cu niște resturi de cadavru, repetă ea, cu fața-i strălucind strengărește.

— Ce fel de resturi?

— N-am văzut. Erau împachetate în ziar.

— Împachetate în ziar? Doamne, Dumnezeule!

Vrei să spui că cei doi indivizi au adus resturile chiar cu mîinile lor?

Ea dădu din cap afirmativ.

— Să ceară părerea tatei. Îmi pare bine că nu sînt în pielea lui, ce zici? Imaginează-ţi că trebuie să despachetezi resturile!

— Dar oamenii aceştia doi, perseveră el, nedorind să fie abătut de la discuţie, unde au găsit resturile?

— Habar n-am, iubitule.

— Ei, pentru numele lui Dumnezeu, nu i-ai întrebat?

— Nu! După cum ştii, am fost atîta timp secretară la trei medici generalişti cu multă clientelă încît am învăţat cîteva din secretele meseriei! Şi primul lucru este acesta: să nu pui niciodată întrebări dacă vrei să nu fii copleşită de simptomele fiecărui pacient care vine în casă.

— Dar aceşti bărbaţi nu erau pacienţi, obiectă el exasperat. E incredibil. Doi bărbaţi bat la uşă anunţînd descoperirea secolului şi tu nu te gîndeşti să faci altceva decît să-i inviţi în cabinet!

— Ai dreptate, iubitule, admise ea drăgăstoasă. Dar, în definitiv, eu nu sînt vînător de veşti ca tine. Nu mă gîndesc la fiecare noutate picantă ca la un captivant titlu de ziar.

Peter îşi rostogoli ochii spre cer în semn de supliciu.

— Şi cînd te gîndeşti că în curînd am să mă leg prin cunună de o femeie care numeşte „veste picantă" găsirea unui cadavru întreg împachetat în ziar! Vru să se ridice. Scuză-mă, iubito, dar este o afacere în care trebuie să-mi bag şi eu nasul.

— Nu-i nevoie să te ridici, spuse Mary privind peste umăr către casă. E prea tîrziu. Iată că vine tata. Aştept să-ţi spună cît va crede el că-ţi face bine.

Peter întoarse capul şi-l văzu pe doctor străbătînd pajiştea către ei.

Fragil construit, cu ochi blînzi, clipind des, cu părul rar, aranjat astfel încît să acopere maximum din suprafaţa cheliei, doctorul arăta cu zece ani mai tînăr decît cei şaizeci şi patru de ani ai lui. În timp ce îl privea, Peter se gîndea că niciodată nu-l văzuse pe acest om îmbrăcat în altceva decît în costumul lăbărţat de tweed gri pe care-l purta şi acum. Probabil, gîndea el, anul viitor doctorul va apare la biserică, la cununia unicei sale fiice, în acelaşi costum.

Trăgînd un alt şezlong pentru bătrîn, care li se alăturase, Peter întrebă :

— Ce-a fost ? Mary vorbea de ceva îngrozitor !

— Aşa şi este, într-un fel, răspunse doctorul cu accentul său de galez nordic. S-ar putea să devină o treabă destul de neplăcută. Presupun numai. Cei doi tipi, care tocmai au plecat, au venit în concediu, aici în sat, din Coventry. În după-amiaza aceasta, se pare, copiii lor au venit în fugă spre casă, din hoinărelile lor de pe stînci, agitînd un femur de om. Unul dintre bărbaţi a crezut că a recunoscut ce este şi mi l-a adus să-i confirm părerea !

— Un femur de om ! Asta înseamnă osul de la coapsă, nu ? Unde naiba l-au găsit ?

— Copiii au spus că l-au luat dintr-o grotă, dar mai degrabă cred că e dintr-o mină veche. Stîncile sînt pline de deschideri de abataje. Cu toate aces-

tea nu este nici o îndoială că osul provine de la scheletul unui om.

— Asta-i, Peter scumpule, spuse Mary consolatoare, ți-ai găsit în sfîrșit prețiosul titlu de articol — CUM AM DESCOPERIT VERIGA CARE LIPSEȘTE!

Peter o privi zîmbind mînzește.

— Mi-e teamă că ziarul „*The Morning News*" nu prea se dă în vînt după articole de arheologie. Dar merită să încerc.

— Nici vorbă de arheologie, îl întrerupse doctorul. Osul este vechi, dar nu chiar așa.

— Cît de vechi? întrebă Peter cu interes crescînd.

— Probabil de douăzeci, cincizeci ori o sută de ani. Nu sînt expert în chestii din astea, dar cu siguranță nu este o piesă de muzeu.

— Atunci intră în atribuțiile poliției, nu? I-ați spus lui Wynne Griffith?

— Tocmai i-am telefonat acasă, dar era în sat. Soția lui mi-a promis că-i va spune să-mi telefoneze îndată ce se va întoarce.

— Mă întreb cam cît dintr-un cadavru trebuie să găsești, ca acesta să capete interes judiciar? se interesă Mary gînditoare.

Tatăl ei ridică din umeri.

— Nu mă întreba pe mine, spuse el. Cunoștințele de medicină legală mă cam depășesc. În definitiv nu sînt decît un medic de țară. Am uitat tot ce-am tocit pentru examenul de medicină legală, ca student. Dar probabil că porțiunea de cadavru trebuie să fie ori destul de mare, ori destul de recentă pentru a sugera cum a survenit moartea. Nu cred că un singur degețel ar interesa procu-

rorul, dar un femur nu poate proveni decît dintr-o sală de operaţie ori de la un cadavru.

Mary se gîndea la fraţii ei, alţi doi membri ai profesiunii medicale pe care Ellis-Morgan o practică în acest sat liniştit de pe coasta de vest a Ţării Galilor.

— Ce păcat că Gerry şi David nu sînt aici în seara aceasta, spuse ea. Gerry este de fapt medicul oficial al postului de poliţie din localitate şi acum, singura dată cînd s-a întîmplat ceva, s-a dus într-un week-end la Swansea să joace cricket.

— Fără îndoială că le-ar fi plăcut să se bage în chestia asta, încuviinţă tatăl lor, dar cu siguranţă, nu va trece mult şi poliţia va aduce propriul ei medic legist pentru a examina femurul.

În timp ce continuau să discute despre cele întîmplate, soarele de toamnă aluneca pe cer către apus.

Mary stătu întinsă mai tot timpul, ascultîndu-i pe bărbaţi. Observă că, pe măsură ce timpul se scurgea, logodnicul ei devenea din ce în ce mai neliniştit.

— Vai, Peter, pentru numele lui Dumnezeu, încetează să te mai uiţi la ceas, îl mustră ea. Poliţaiul Griffith n-are s-ajungă mai repede acasă, oricît te-ai agita!

Peter îşi întinse trupul înalt în şezlong, făcînd eforturi să pară relaxat.

Ochii doctorului clipeau în spatele ochelarilor cu ramă de baga.

— Ei, băiete, devii enervant. Mai bine ai renunţa la slujba de la ziarul din Cardiff; fiică-mea n-o

să te lase să pleci noaptea tîrziu, după ce te însori!

Peter zîmbi sfios.

— Și cînd te gîndești că totul începe chiar a doua zi de concediu. Nu știu dacă asta-i șansă sau ghinion.

John Ellis Morgan bătu cu pipa în marginea șezlongului cu mișcări iuți, nervoase. Peter se gîndi din nou cît de mult semăna bătrînul cu o pasăre; mișcările smucite și felul lui de a merge cu pași repezi semănau cu acelea ale unei vrăbiuțe zglobii.

— S-ar putea să nu iasă mare lucru din întîmplarea asta, Peter, îl avertiză doctorul. Așa că nu scoate încă blocnotesul de reporter! Dar totuși nu-mi pot imagina cum putea să ajungă un femur într-o veche mină de plumb, fără ca undeva să nu fie implicată o întîmplare neobișnuită.

Peter se ridică neliniștit; stătu cu mîinile băgate în buzunare, holbîndu-se la stîncile verzui care aproape atîrnau peste casă, deasupra cabinetului.

— Minele despre care vorbiți sînt acolo, undeva sus, nu? întrebă el.

Tatăl lui Mary străpunse aerul cu fumul de la pipă.

— Da, dar e un drum destul de lung de aici pînă pe vîrf, și sînt mai multe pe partea cealaltă.

Arătă cu mîna către partea opusă a grădinii care se întindea spre dealul acoperit cu feriqi ce se profila pe cerul serii.

Casa Carmel, casa lui Ellis-Morgan, fusese construită într-o vale îngustă, unde un pîrîiaș iute își tăiase drum printre citadele de stînci care formau coasta Golfului Cardigan Satul Tremabon era așezat la un sfert de milă depărtare de coastă, pe

șoseaua principală care ducea de la Aberystwyth la Cardigan. Pantele verzui, abrupte pe care Peter Adams le studia cu atîta nerăbdare, reprezentau contrafortul podișului care se termina brusc și aproape vertical în mare, pe celălalt versant. Mary întinse mîinile către el și-l înțepă cu un deget între coaste.

— Dacă ai de gînd să faci un reportaj despre treaba asta, scoateți-o din cap, băiete. Ai uitat că timp de două săptămîni ești al meu? Ziarul *Morning News* n-are decît să dea faliment pînă atunci.

Riposta pe care Peter ar fi intenționat să o dea fu înghețată de sunetul telefonului din casă. Doctorul sări în picioare și străbătu iarba netedă cu pașii săi micuți și iuți.

— Cred că trebuie să fie Griffth, spuse el peste umăr.

Peter ezită un moment, dar apoi îl urmă. O smucitură zdravănă de spatele hainei sale sport îl aduse imediat la realitate.

— O, nu, n-ai să te duci! Stai jos și poartă-te frumos cu mine. Dacă eu nu valorez nici cît o vechitură de os cafeniu, mai bine-ți dau inelul înapoi!

Fermitatea vocii era evidentă și Peter se trînti cu un oftat înapoi, în șezlong.

— Fie, Roșcato, ai cîștigat.

— Eu nu sînt roșcată, părul meu este castaniu, se bosumflă prietena lui. Dar, hai să vorbim serios, iubitule! Crezi că toată chestia asta cu osul poate fi importantă — știi... vreau să spun, este o crimă, ori e altceva la mijloc?

— Oasele sînt îngropate în locuri ciudate numai cînd moartea este neobișnuită, răspunse Peter. Dacă

se descoperă că acesta este singurul os din peșteră, atunci s-ar putea să fie vreo explicație nevinovată.

— Ce vrei să spui?

— Îmi amintesc ce caz s-a mai făcut cînd eram la Colegiu pentru că un student de la medicină a lăsat o ureche, luată din sala de disecție, la etajul unui omnibus. Și colegul cu care locuiam la gazdă avea totdeauna părți de schelet împrăștiate prin casă. Dar în afară de o astfel de sursă nu-mi dau seama cum poate fi găsit un femur într-o mină de plumb, dacă nimeni nu l-ar fi ascuns în mod deliberat acolo.

Mary încă mai privea cu îndoială.

— Dar mai sînt și niște morminte funerare antice pe stînci. Nu s-ar putea ca osul să provină dintr-un vechi mormînt ritual?

Peter dădu din cap neîncrezător.

— Dar nu într-o mină de plumb, iubito! Nu știu prea multe despre ele, dar cred că cele mai vechi datează de pe vremea romanilor.

— Probabil că a fost un accident de mină, spuse Mary plină de speranță.

Peter îi zîmbi drăgăstos.

— Tu ești hotărîtă să-mi păgubești ziarul de un articol senzațional, nu? Tatăl tău consideră că osul nu era așa de vechi, așa că n-are nici un rost să încerci să împingi decesul spre zorile istoriei.

La telefon, John Ellis-Morgan avea necazuri, dar de cu totul altă natură; se străduia să atenueze entuziasmul polițistului din localitate.

— Ei, ei, Wynne, ia-o ușurel, pînă descoperi mai mult, îl potoli el în velșă. Griffith, în entuziasmul său, se oferise deja să cheme la fața locului

pe toata lumea, inclusiv Scotland-Yard-ul și Interpol-ul.

— Vino acum, aici, să mergem pe stînci cu copiii aceia, continuă el. S-ar putea să mai fie ceva acolo sus, dacă nu cumva ne păcălesc — deși nu prea văd de unde ar fi putut lua femurul.

Griffith căzu de acord pe dată și doctorul puse receptorul în furcă.

Dincolo, la poliție, în cealaltă parte a satului, polițistul trînti telefonul și o zbughi în sufragerie, unde nevasta și cu micuțu-i fiu beau ceaiul.

— Dă-mi tunica, iubito, iute! spuse el cu o grabă neobișnuită. Trebuie să mă duc imediat la doctorul John.

Soția îl privi calmă.

— Ce-i toată graba asta, Wynne? Vin hunii ori ce se întîmplă?

Fiul își privea tatăl în timp ce acesta se chinuia să-și îmbrace tunica albastră. Griffith era de obicei un om calm, apatic: această agitație bruscă, cu totul neobișnuită, îl făcu pe băiețelul de cinci ani să se uite la el cu ochii mari, balansînd în fața gurii o linguriță plină de gem.

— Ei, ce se întîmplă, te-am întrebat? repetă soția cu o voce stridentă.

— Niște băieți au găsit un os de om sus, pe stîncile din sud, și l-au dus la doctor. Mă duc să văd ce este cu el. S-ar putea să fie cel mai formidabil caz pe care l-am avut vreodată.

Trecu brusc în holișor și împinse bicicleta, ieșind pe ușa din față. Nevasta îl privea nepăsătoare. Contravențiile de circulație, incendiile stogurilor, vara, sau oasele de cadavre nu însemnau mare lucru pentru ea.

Griffith sări pe bicicletă și o porni în jos, intrînd cu viteză în Tremabon. Casa albă, cu firma albastră, pe care scria „Poliția" se afla la marginea satului, pe șoseaua ce ducea spre nord, către Aberystwyth. Ca să ajungă la casa Carmel, trebuia să meargă cu bicicleta pînă la intersecția din centrul cătunului și s-o ia apoi pe ulița ce cobora spre plajă și care șerpuia printr-o trecătoare, tăiată între stînci.

Bărbat la vreo treizeci și cinci de ani, Griffith era un bun polițist ; sigur pe el și un om de nădejde. Dar ca mulți alți polițiști de țară, era frustrat din punct de vedere profesional.

Pentru el, cele mai mari crime care-i ieșeau în cale erau lipsa farurilor la biciclete și greșeala țăranilor de a nu-și scălda oile pentru deparazitare în perioadele fixate. Cîteva întîmplări rare, ca furtul trandafirilor din grădina preotului sau colapsul fatal al doamnei Hughes în stația de autobuz, au constituit evenimente majore în cariera sa. Speranța pe care i-o dădea perspectiva actuală de a găsi un os omenesc în sectorul lui era cel mai mare eveniment de cînd își pusese cascheta-n cap. Cel puțin urma să aibă o anchetă — se gîndea el — și, oare, să îndrăznească să spere la posibilitatea unor proceduri criminalistice ?

În timp ce polițistul, tulburat de anticipările pe care le făcea, pedala cu furie pe ulițele satului, John Ellis-Morgan telefona la Casa de oaspeți din vecinătate să roage pe bărbații care aduseseră osul să-și aducă fiii la el.

În clipa în care polițistul Griffith sosi, un grup mic se și formase pe aleea largă, acoperită de pietriș, ce ducea la casa Carmel, gata să-l întîmpine.

Griffith reuși să-și stăpînească emoția, adoptînd o atitudine morocănoasă, plină de oficialitate. După ce fu prezentat sezoniștilor, se îndreptă către poarta grădinii :

— Ei, bine, haideți să mergem acolo, sus.

Peter, în ciuda amenințărilor lui Mary, era hotărît să nu piardă nimic din ce se va întîmpla. Îl cunoștea pe polițist destul de bine, atît de la vînătoare, cît și din întîlnirile de la cîrciuma din localitate.

— Te deranjează dacă vin și eu sus, Wynne? Se pare că va fi interesant.

Griffith dădu din cap afirmativ, dar privirea îi era îngrijorată.

— Cred că nu-i nimic rău în asta, domnule Adams, dar nu veți scrie nimic pentru ziarul dumneavoastră. Îmi promiteți? Cel puțin pînă nu discutați cu superiorul meu.

Peter rîse de temerile celuilalt.

— Sînt în concediu, Wynne, așa că nu fi îngrijorat.

— Cu această asigurare ambiguă, polițistul o porni în sus, pe cărarea de peste stînci ce se întindea dincolo de porțile casei. Cu Peter la urmă, micul grup urma, printre ferigi, o cărare șerpuitoare folosită doar de turmele de oi. De sus, de pe panta abruptă, vedeau casa micșorîndu-se din ce în ce mai mult, pînă ce ajunse la dimensiunea unei jucării. Satul din spatele lor luase înfățișarea unei hărți medievale, întinsă pe firul văii.

Micuțul doctor începu să gîfîie de oboseală și chiar și polițistul trebui să-și ridice cascheta să-și șteargă transpirația de pe frunte. Soarele era

la orizont, dar mai era cald cînd, în sfîrșit, au ajuns pe culmea acoperită de iarbă netedă.

S-au oprit să-și tragă sufletul. Lui Peter i se dezvălui priveliștea mării și a vîltorii uriașelor valuri din golful Cardigan.

— Doamne, ce priveliște! exclamă unul din vizitatorii din Conventry, privind zidul de stînci, ce se întindea pînă la orizont în ambele direcții, și marea verzuie, cu valurile albe, înspumate, de la picioarele lor.

Polițistul nu avea chef de admirat peisaje și o porni de-a lungul șirului de stînci de pe marginea malului sudic. La dreapta, iarba netedă și feriqile se întindeau pînă la colțurile de piatră de calcar care se întrerupeau brusc, formînd un mal abrupt de care se spărgeau valurile.

— Pe aici era, nu-i așa, puștiule? întrebă Griffith pe unul din băieți. Era cel mai mare dintre cei doi, de vreo șapte ani, cu un păr de culoarea morcovului.

— Da, puțin mai departe, vă arăt eu, rosti cu însuflețire băiatul. Păși înainte, plin de importanță, celălalt alergînd după el ca nu cumva să rămînă în afara luminilor rampei.

Se opriră la marginea unei vîlcele și-i așteptară să vină și pe cei mari. Primul băiat arătă cu degetul către cealaltă parte a vîlcelei.

— Acolo-i, domnule! În grota aceea!

Peter și Wynne priviră mirați către cealaltă parte a vîlcelei.

— Nu văd nimic. Tu vezi? întrebă doctorul. Tot ce se putea vedea pe malul din depărtare erau niște mărăcini și cîteva colțuri de piatră.

— Vă arăt eu, strigă băieţelul cu părul roşu şi se repezi în josul văii, picioarele-i mişcîndu-se ca nişte pistoane ce se străduiau să facă faţă avansului pe care-l avea capul, în înaintarea sa impetuoasă. O oaie pipernicită îi ieşi în cale. Ca apucată de streche, o zbughi de pe cărare. Cîţiva pescăruşi îşi luară zborul, scoţînd ţipete ascuţite, acuzatoare, către cerul albastru.

— Aicea-i, tăticule! strigă băiatul. Părea că arată spre un ieşind din stînca cenuşie; dar, pe măsură ce grupul se apropia, Peter observă că un petic de ferigi şi nişte mărăcini sfrijiţi ascundeau intrarea într-o mină cu deschiderea spre mare. Un urcuş abrupt, nesigur şi lunecos, ducea către gura minei. Oamenii îl urcară, să se alăture celor doi băieţi.

— Era aici, înăuntru, tăticule! spuse cel mai mare.

— Eu l-am găsit mai întîi, pe cuvînt! strigă categoric cel mai mic, de teamă să nu fie înlăturat.

John Ellis-Morgan privi în întuneric.

— Asta-i o mină de plumb în toată regula şi nu o peşteră naturală. Pe cînd eram copil, am intrat şi eu în cîteva mine de pe aici; dar nu-mi amintesc să o fi văzut vreodată pe aceasta.

— Nu mă surprinde, comentă Peter. Deschiderea este cu faţa spre stînci. Aşa că, dacă nu eşti pescăruş, nu prea ai şanse s-o observi.

Poliţistul scoase o lanternă mare din buzunar.

— Are baterii noi, puse săptămîna asta, explică el, dîndu-şi importanţă.

Luîndu-şi de pe cap casheta, pătrunse cu curaj pe gura minei. Imediat se auzi un blestem înăbuşit în velşă. Ieşi cu spatele, frecîndu-şi fruntea.

— La intrare sînt niște bucăți de stîncă care atîrnă, mormăi el către doctor. Mai bine stați aici, pînă ce văd cum este înăuntru. Tavanul pare pe jumătate prăbușit.

Își puse cascheta și pătrunse din nou în mină, aplecîndu-se, să poată intra, cu cei aproape un metru optzeci și cinci ai săi.

Ceilalți așteptau cu nerăbdare la intrarea minei.

— Locul pare să fi fost părăsit de o veșnicie. Ce ziceți? întrebă unul dintre sezoniști.

Ellis-Morgan strînse din umerii ce se mișcau, contractîndu-se, ca la o vrabie.

— Cu siguranță că nu era folosită pe cînd eram copil. Mai ales că am fost pe aici acum vreo treizeci de ani. Cred că unele au mai funcționat pînă la primul război mondial, dar nu de partea aceasta a stîncilor. Au trecut destul de multe generații de cînd nu s-a mai scos minereu din locul acesta.

Peter stătea în deschiderea minei, urmărind dansul luminii ce pătrundea din ce în ce mai adînc în inima stîncilor.

— La ce adîncime ai găsit osul, băiete?! îl întrebă el pe roșcat care stătea chircit la picioarele lui.

— Cam la o distanță de aproximativ două ori lungimea unei case, răspunse băiatul, folosind o imagine grafică. N-am putut merge mai departe. Din cauza unei grămezi de pietre și pentru că lumînările de-abia mai pîlpîiau.

Peter zîmbi către tatăl roșcatului.

— Copiii tot copii rămîn.

Se auzi ecoul unei chemări din pîntecele pămîntului

— Doctore John, acum puteți intra!

Griffith striga din punctul cel mai îndepărtat în care putuse ajunge. Vocea lui căpătase rezonanțe stranii pînă ce ajunse în afara minei.

Ellis-Morgan scoase repede o lanternă din buzunar și-i strigă :

— Imediat, Wynne, vin !

Lăsîndu-i pe ceilalți oameni adunați la intrare, doctorul dispăru în mină. Fiind mai scund decît polițistul, putu intra în tunel fără să se aplece. Deși dădea cînd de grămezi de piatră, cînd de bălți cu apă noroioasă, înainta destul de lesne.

Lanterna lui Griffith tremura în fața lui și creștea din ce în ce mai mare, pe măsură ce se apropia. Ajunse lîngă polițai, care se afla, după socoteala lui, cam la vreo treizeci de metri de intrare.

— Aici tavanul s-a prăbușit, doctore !

De data aceasta polițistul vorbea în velșă pentru că nu mai erau cu sezoniștii.

Doctorul lumină cu lanterna capătul minei. O avalanșă de piatră cenușie blocase complet tunelul, lăsînd o gaură uriașă în acoperișul de deasupra capetelor lor.

— Tavanul s-a prăbușit destul de recent, Wynne. Piatra de pe jos este mai curată și mai deschisă la culoare decît pereții.

Griffith mișca, încoace și încolo, lumina lanternei pe pămînt, la picioarele lor.

— Privește aici, doctore John, ce-i asta ?

Ellis-Morgan își suflecă pantalonii și se așează pe vine, la marginea grămezii de pietre căzute din tavan. Deși apa murdară acoperea solul, un obiect maroniu, plin de noroi putea totuși fi văzut, ieșind de sub o piatră.

— Ajută-mă să mișc cîteva din pietrele astea, spuse autoritar doctorul. Începură să înlăture pietrele de la marginea grămezii.

Ellis-Morgan descoperi un obiect maro ce semăna cu un băț și-l ridică în lumina lanternei.

— Asta-i un alt os, băiete! ciripi el, ca o vrabie. Nu este nici o îndoială că este de om. Este un antebraț.

Polițistul aproape că își ieșise din fire de emoție.

— Phii, doctore! Tot scheletul s-ar putea să se afle sub pietrele astea.

Începu să se agite ca un bezmetic. Lua pietre de toate mărimile de la baza grămezii și le arunca în apa noroioasă, neluînd în seamă faptul că-și murdărea pantalonii de la uniformă.

— Iată altele! Două sînt acolo!

Doctorul începu să pescuiască alte fragmente, pe măsură ce Griffith le dezvelea.

— Iată încă unul mare, spuse emoționat polițistul, în timp ce ridica un pietroi cam greu.

De-abia înșiră doctorul osul, că se și auzi un vuiet rău prevestitor. Se porni o avalanșă de pietre care acoperi cu totul excavația pe care tocmai o făcuseră. Ellis-Morgan se dădu în grabă înapoi.

— Mai bine să renunțăm acum, altfel ne trezim cu toate pietrele astea-n cap.

Luă grămada de oase și se îndreptă spre ieșire.

— Hai să mergem și să vedem cum arată la lumina zilei ceea ce am găsit.

Se întoarseră spre grupul ce aștepta plin de nerăbdare la gura minei. Ieșiră plini de noroi, clipind în lumina serii.

Peter se repezi spre viitorul său socru.

— Ce-ați găsit acolo? Mai erau oase?

— Stai liniștit, băiete? Lasă-mă să pun toate astea jos, undeva.

Doctorul își întinse trofeele pe malul acoperit cu iarbă, la marginea vechii rampe de încărcare.

— Ei, acum, ia să văd cîtă anatomie îmi mai amintesc, după patruzeci de ani.

Studie colecția murdară, în timp ce ceilalți se strînseră în jur, privind peste umărul lui.

— Asta-i un radius, un os al antebrațului și astea două sînt coaste, spuse el, ridicîndu-le. Asta-i o vertebră, un os al coloanei vertebrale. Și aceasta... și așează alte coaste într-un șir ordonat.

— Ce-i cu acela mare? întrebă Peter, totdeauna nerăbdător.

— A, asta-i gloria colecției Griffith, cel pe care l-am găsit ultimul. Îl ridică. Era un os de vreo treizeci de centimetri lungime, cu protuberanțe la ambele capete.

— Acesta este un os de la umăr, humerusul. Și acesta este cel drept, explică mîndru doctorul.

— Nu prea seamănă cu oasele pe care le avea colegul meu de la medicină, obiectă Peter. Acelea erau netede și albe.

— Dar nici nu stătuseră în noroi și apă nenumărați ani, precizâ Ellis-Morgan. Astea au cam jumătate de centimetru de noroi pe ele.

Frecă cu putere de iarbă osul brațului să-l curețe.

— Acum, arată mai bine — da'ce-i asta? Doctorul își împinse cu un deget ochelarii mai sus pe nas și privi miop osul. Rădea ceva cu unghia, în

timp ce ceilalți așteptau nerăbdători. După cîtva timp, privi cu coada ochiului pe deasupra ochelarilor către polițist.

— Wynne, probabil că ai să-ți dai gradele alea de sergent jos cînd totul se va termina.

Bătea în os în timp ce vorbea.

— Am găsit o tăietură de ferăstrău, aici, chiar sub umăr.

II

— Eu am spus întotdeauna că el a făcut asta.

Cel care vorbea dădu o ultimă ştersătură halbei de bere şi o atîrnă într-un cîrlig, deasupra barului.

Auditoriul, aşezat de cealaltă parte a tejghelei, înclina capul la unison. Trei căni metalice de bere se ridicară spre buze ca şi cum voiau să pună un sigiliu de aprobare pe raţionamentul cîrciumarului.

— Cum ai reuşit să afli toate astea aşa de repede, Ceri? întrebă unul din bărbaţi, un tip bătrîn, zbîrcit, cu o pălărie turtită, de fetru. Ceri Lloyd, stăpînul cîrciumei „Mielul şi steagul", singura cîrciumă din Trenabon, îşi înclină corpul enorm deasupra micului bar, ca şi cum ar fi făcut un gest de mare încredere.

— Lewis John de la poştă a fost pe aici cam cu vreo jumătate de oră mai devreme, şopti el destul de tare, ca un sufleur de teatru. Consoarta lui era telefonistă de serviciu cînd Wynne Griffith a cerut legătura cu inspectorul din Aber de la telefonul doctorului şi astfel a auzit totul. Ea e aceea care a auzit prima.

— Asta nu-i treabă bună, mormăi unul din bărbaţi cu nasu-n bere. Curioasa aia de babornită nesuferită o să facă o mare dandana într-o zi... Se gîndea la nişte telefoane cam imprudente pe care el însuşi le dăduse zilele trecute.

— Ei bine, ea a auzit oricum, continuă Lloyd. Nenumăratele-i bărbii se agitau, în timp ce se străduia să distribuie, tuturor celor din cîrciumă, „confidențialele" vești, conform cărora Griffith ar fi raportat inspectorului de niște oase pe care el și doctorul John tocmai le găsiseră.

— Ne-ai mai spus asta o dată, se plînse cel de-al treilea bărbat, un tînăr destul de tomnatic, roșu la față și cu cuvîntul „fermier" scris peste tot, pe haina de pe el. Ceea ce vreau să știu este de ce crezi tu că asta are legătură cu nevasta lui Roland Hewitt?

— Ei, asta-i la mintea cocoșului, nu? spuse Ceri.

Se îndepărtă pentru o clipă, să mai toarne o halbă pentru un alt client. În cămăruța joasă încăpuseră vreo douăzeci sau poate chiar mai mulți clienți obișnuiți și toți stăteau cu urechile ciulite să prindă „amănunte" despre bîrfa ce era „distribuită" de la bar cu ușurința cu care se vindea berea.

Ceri apăsă pe cifrele mașinii de la casă suma primită pentru halba de bere. După aceasta se așeză răstignit, sprijinindu-se de butoaiele de bere.

— Este clar ca bună ziua, după cum v-am spus! cîte alte femei au mai dispărut din Tremabon? Ei, Jenkin? Ochii săi de purceluș provocau pe bărbatul cu pălăria mototolită.

— De unde știi că oasele sînt ale unei femei?

Jenkin intrase în cîrciumă mai tîrziu decît ceilalți și rămăsese puțin în urmă cu detaliile bîrfei.

— Doctorul i-a spus lui Griffith. Asta-i tot ce i-a putut spune despre cadavru, după cele afir-

mate de soţia lui Lewis John. Aceasta şi faptul că trupul fusese tăiat în bucăţele cu fierăstrăul.

Faptul că poliţistul menţionase existenţa unei tăieturi de fierăstrău fusese deja amplificat de săteni. De la o tăietură se ajunsese la o dezmembrare completă.

Cîrciumarul lovi tejgheaua cu degetele sale boante şi grăsulii.

— Ascultă, Jenkin, te întreb din nou, ce femeie a mai plecat din Tremabon în împrejurări atît de misterioase, ei ?

În bar se lăsă o tăcere de moarte. Toate capetele se îndreptară către cîrciumarul cel gras.

Savura clipa. Buzele-i lăsate mişcau şi rostogoleau încet un muc de ţigară, înainte de a da verdictul final.

— Mavis Hewitt, desigur, o ştii şi tu, aşa cum o ştiu şi eu.

Bărbatul cu pălăria turtită dădu din cap mormăind.

— Ei, povestea asta a provocat un scandal nemaipomenit pe vremea aceea, dar, la dracu, asta s-a întîmplat acum vreo treizeci de ani. E o groază de timp de-atunci.

— Şi oasele astea de aici sînt vechi, pe cuvînt, şuieră Ceri triumfător.

Un tînăr purtînd uniforma de şofer de autobuz se îndreptă spre ei din capătul cîrciumei.

— Care-i misterul cu bătrînul Hewitt, Ceri ? întrebă el. Se pare că voi, flăcăii ăştia bătrîni, ştiţi ceva destul de pipărat despre el.

Ceri îl privi cu dispreţ, de la înălţimea de vreun metru şi optzeci a vulgarei sale obezităţi.

— Eşti prea puşti să-ţi aminteşti, băiete! Dar poate că taică-tu îşi aminteşte.

— Ce să-şi amintească?

— Spui că-l ştii pe Roland Hewitt, nu?

— Da, toată lumea îl cunoaşte. Locuieşte în casa aceea vopsită în albastru, sus, la o depărtare bunicică de drumul care duce la Cardigan. A venit din Canada acum vreo cîţiva ani, să-şi trăiască ultimele zile aici. Nepotul lui e ăla care-i face curte fiicei doctorului.

Cîrciumarul dădu din cap cu condescendenţă.

— Ascultă, dar mai ştii că el s-a născut în Tremabon şi că a locuit aici la ferma Bryn Glas pînă în '29? Şi că apoi a şters-o din ţară? Da, a şters-o. Asta s-a întîmplat chiar după dispariţia nevestei.

Tînărul se holbă la Lloyd.

— Ce vrei să spui cu „a şters-o din ţară"?

Jenkin, cel cu pălăria de fetru, turtită, reluă povestirea.

— Cam intrase la înghesuială; mi-amintesc ca şi cum s-ar fi întîmplat ieri. Ziarele îl zădărau, poliţia tot adulmeca pe la Bryn Glas, aşa că Hewitt a lichidat totul şi a şters-o în Canada. Cam în grabă plecarea!

— Ei, dar ce s-a întîmplat cu nevastă-sa? întrebă şoferul, adresîndu-se lui Ceri Lloyd. Cîrciumarul luă un alt pahar, să-l lustruiască.

— Nimeni nu ştie ori nimeni n-a ştiut pînă astăzi, privi el pieziş. Pur şi simplu a dispărut. Sora ei de la Liverpool a venit şi a pus pe toţi în mişcare. A făcut un scandal de pomină; dar n-a ieşit nimic din asta. Bătrînul Hewitt era prea isteţ în comparaţie cu ei. Tînărul privi dispreţuitor.

— Cred că sîntem o adunătură de babe bîrfitoare și veninoase. Facem un scandal dintr-o nimica toată.

Cîrciumarul se înfurie la provocarea nerușinată a șoferului adresată lui, în calitate de „leader" al bîrfei

— Ce știi tu despre asta, Gareth Hughes? Nici nu existai pe vremea aia. Ascultă, eu o cunoșteam pe Mavis Hewitt mai bine decît oricare altul de pe aici. Știu perfect ce s-a întîmplat la Bryn Glas.

Fața aspră a lui Jenkin se încreștea în timp ce rîdea cu înțeles și cu răutate.

— O știai bine, Ceri, hm? Din cauza ta izbucneau cel puțin jumătate din certurile dintre ea și bătrînul Roland, îmi imaginez.

Departe de a fi ofensat, burtosul cîrciumar, în realitate, se mîndrea.

— Ei, nu neg că mă descurcam cu fetișoarele cînd eram un pic mai tînăr, înainte de a mă îngrășa în halul ăsta. Se bătu cu multă afecțiune pe urinașul pîntec.

Șoferul sorbi berea în grabă și trînti halba pe tejghea ca să i-o umple din nou.

— Dar tot n-ai spus care-i legătura dintre povestea cu oasele și bătrînul Hewitt?

— Ești tîmpit, omule!? exclamă Ceri împingîndu-i altă halbă. Roland i-a făcut de hac nevestei; în '29 a ascuns cadavrul în mina de la stînci și apoi a șters-o în străinătate. Este tot atît de evident ca și nasul de pe mutra ta, nu?

Gareth Hughes scoase un zgomot neplăcut.

— Fugi de-aici, domnule. Pentru ce s-ar fi întors după atîția amar de ani?

Ceri îl privi cu milă.

— N-ai auzit că ucigașii se întorc *totdeauna* la locul crimei?

— Totdeauna?

Șoferul surîse batjocoritor.

— Știu eu că vouă, bătrînilor, vă place să faceți din țînțar armăsar. Dacă aș fi în locul tău, aș fi atent ce vorbesc. Hewitt ar putea să te dea în judecată pentru calomnie. Și dacă poliția ar ști că cioroaica aia bătrînă de la poștă ascultă secretele lor, ar băga-o la zdup. Turnă restul berii drept în gîtlej și ieși din cîrciumă.

Fermierul cu fața roșie se uită după el cu indignare.

— Cînd te gîndești că tinerii ăștia sînt atotștiutori! Și eu mi-o amintesc destul de bine pe Mavis Hewitt. Drăguță fată mai era. Avea părul roșu și ce piciorușe! Pofte de mult uitate străluciră pentru o clipă în ochii lui împăienjeniți.

Ceri își linse buzele-i cărnoase la amintirea propriilor sale pofte.

— Singura bucățică bună pe care am avut-o vreodată în nenorocitul ăsta de sat. Femeile o urau tocmai pentru că toți bărbații lor își întorceau capetele după ea pe stradă. Tăcu pentru o clipă și-și rostogoli încet eternul muc de țigară de la un colț la altul al gurii.

— Da, era o bucățică bună Mavis, asta. Mai tînără decît bătrînul Hewitt cu destui anișori. Împlinise optsprezece luni de la măritiș, cînd a dispărut.

— Cîți ani crezi că avea pe atunci? întrebă fermierul. Ceri își scărpină țepii din barba nerasă de pe fălcile-i uriașe.

— Păi, să socotim. Ea era cu doi ani mai tînără decît mine. Asta înseamnă că s-a născut în 1903, așa că avea 26 de ani.

Bărbatul cu înfățișarea dură intră din nou în conversație.

— Fusese în serviciul unui domn, după cîte-mi amintesc.

— Da, fusese servantă pînă ce Hewitt a pus mîna pe ea. Era englezoaică din Liverpool.

Roșu la față, fermierul contempla spuma berii.

— După cîte îmi amintesc, Hewitt a spus că ea îl părăsise după o ceartă. Niciodată n-am înțeles de ce a fost atîta scandal și agitație. Nu era nimic neobișnuit în faptul că o nevastă tînără își părăsea bărbatul bătrîn, nu?

Lloyd răspunse cu aplombul unuia care deținea informații sigure.

— Asta nu-i nici pe jumătate adevărat. Și ce-o mai bătea! Biata fată era vînătă. Mi-a arătat și mie cîteva vînătăi, adăugă el strengărește.

Bărbatul cu pălăria tuflită se uita la el peste țevile de la butoi.

— Pariez că ți-a arătat! Știu că erați destul de încurcați. Ceri, chiar după ce s-a măritat, ei?

Cîrciumarul îi făcu din ochi, cu nerușinare.

— Ei, ce bucățică bună era Mavis! La dracu! Am fost foarte afectat de dispariția ei. Simțeam lipsa micului meu amuzament de după-amiază. Eram turbat de furie, așa că l-am acuzat pe Roland drept în față. N-a mai vorbit cu mine de atunci. Nu-i plăcuse curajul meu, presupun.

Jenkin dădu din cap afirmativ.

— Ciudat individ. Se ține deoparte. Trebuie însă să recunosc că este destul de politicos cu

mine. Dar se petrece ceva ciudat cu el. Prea-i place să meargă la biserică, știi? Indivizii ăștia foarte religioși sînt totdeauna cam dubioși.

— Are motiv serios să fie ciudat cu treaba aia pe conștiință, continuă Ceri cu încăpățînare. Probabil că merge la biserică să-ncerce să-și spele păcatele.

— Nepotul lui, cel care lucrează la ziarul din Cardiff, pare un tînăr destul de simpatic, remarcă fermierul.

— Da, este un tip simpatic. Vine pe aici destul de des să bea cîte ceva. Stă destul de mult cu bătrînul de cînd îi face curte lui Mary Ellis-Morgan.

Bătrînul cu fața brăzdată de riduri se învioră brusc.

— Domnișoara Ellis-Morgan e o fată tare bună. Totdeauna are un zîmbet pentru fiecare pacient care merge la doctor. Nu se supără niciodată cînd te duci să-i împărtășești necazurile. Nu știu cum se vor descurca fără ea cei trei doctori de la Carmel.

Ceri fu de acord cu el.

— Este destul de greu să ai grijă de doi holtei și un văduv. E vremea ca cei doi băieți să-și găsească cîte o nevastă.

— Puțină speranță să-și găsească în Tremabon. Toți tinerii pleacă de aici cît pot de repede. E de mirare că David și Gerald nu s-au mutat într-un loc mai animat.

Ceri se încruntă la auzul dialogului dintre cei doi clienți care abăteau discuția de la bîrfa cu oasele.

— Mă întreb ce doctor va aduce poliția să examineze resturile? spuse el semnificativ, readucînd discuția pe făgașu-i preferat.

— Ce urmează să se întîmple după asta? întrebă Jenkin. Ți-a mai spus ceva spionul tău de la poștă?

Llovd privi suspicios spre vorbitor.

— Ea nu este spionul *meu*, Jenkin. N-am ce face dacă oamenii mă iau drept „confidentul" lor. Dar, într-adevăr, s-a întîmplat să-l aud pe Lewis John menționînd că cei de la Aberystwyth i-au telefonat lui Griffith și i-au spus că primul lucru pe care-l va face mîine dimineață statul major al poliției districtuale din Cardigan va fi să trimită cîțiva detectivi aici. Pînă atunci Wynne Griffith trebuie să stea de pază pe stînci, toată noaptea. Bine că-i el și nu eu, mai ales că trebuie să păzești un cadavru.

— Așa-i trebuie, mormăi fermierul răzbunător. O plătește pentru că m-a stors de bani cînd cu permisul de conducere al tractorului.

Ceri scoase o altă țigară, pe jumătate fumată, și o aprinse. Nimeni nu-l văzuse vreodată cu una întreagă. Părea că are un depozit inepuizabil de mucuri.

— Mă-ntreb cum o să reacționeze Roland Hewitt la aflarea veștii, se amuză el.

— Dacă are conștiința curată, nu dă pe ea nici doi bani, răspunse Jenkin.

— Va fi puțin cam neplăcută povestea asta pentru nepot, mai ales în situația lui de logodnic al fetei doctorului.

— Nu văd ce legătură are asta cu el, obiectă fermierul.

— Nu-l cunosc pe nepot. Cum arată? întrebă al treilea membru al trio-ului din cîrciumă, care,

pînă acum, fusese un ascultător atent, dar tăcut al scandalului.

— Un tip înalt, puțin cam subțirel, dar cu niște umeri zdraveni. Ceri Lloyd se angajă voluntar să explice. Un tînăr drăguț, cu părul blond...

Cîrciumarul se opri brusc și se holbă pe fereastră, în amurgul de afară.

— Ei, vorbim de dracu, și... mașina lui tocmai a tras afară. L-am văzut trecînd pe aici mai devreme. Probabil că petrece week-end-ul cu iubita lui.

Afară se auzi zgomotul portierei trîntite.

— De acum nu mai discutați nimic, îi avertiză Ceri. Să ne prefacem că nu știm.

Se lăsă o tăcere apăsătoare, în timp ce așteptau ca ziaristul să pășească din mașina *Morris Minor* pe ușa din față a cîrciumii „Mielul și Steagul".

Aplecîndu-se ușor, ca să nu se lovească de prag cu cei un metru optzeci ai săi, Peter Adams intră în salonul cîrciumii. Spuse un vesel „bună seara" grupului aplecat peste tejghea. Ca răspuns se auzi un mormăit neclar și cîțiva clienți obișnuiți o șterseră de la celălalt capăt al tejghelei și se așezară la mese mai îndepărtate.

Fermierul și bătrînul cu fața ridată au rămas pe loc, holbîndu-se la Peter ca și cum l-ar fi văzut cu coarne proaspăt crescute. Ceri Lloyd fu singurul care reacționă natural. Împinse pe tejghea o halbă de bere pentru Peter.

— Ce seară plăcută, domnule Adams! Ați fost la plimbare?

Peter sesiză ceva straniu în atmosfera cîrciumii, dar nu putea să-și dea seama ce.

— O, da! Într-un fel, m-am și plimbat.

Price, fermierul cu fața roșie, îl privi cu suspiciune.

— Pe stînci, ai?

Peter se uită la el surprins.

— Da, acolo, ca de obicei.

Ziaristul aștepta o explicație; dar Price își îngropă fața în pahar, îl supse și apoi îl trînti pe tejghea.

— Noapte bună, Ceri, mormăi el neclar și ieși din cîrciumă.

Peter se întoarse spre cîrciumar.

— O pasăre cam ciudată! Ce-au fost toate astea? Ceri zîmbi insinuant de dincolo de tejghea.

— Nu-l luați în seamă, totdeauna a fost un necioplit.

— De unde știe că eu am fost pe stînci?

Ceri întinse mîinile rugător.

— Am auzit niște zvonuri pe aici, știți... despre niște treburi de-ale lui Griffith, polițistul.

Peter fu surprins. Incă o dată era uimit de iuțeala cu care se răspîndeau zvonurile în aceste sătucuri velșe — un fenomen pe care îl remarcase mai mult decît o dată în călătoriile sale de reporter.

Acum, că zvonul era cel puțin parțial dezvăluit, Ceri folosi ocazia să afle mai multe amănunte de la el.

— O treabă cam neplăcută, după cum se aude, domnule Adams.

Peter se puse în gardă.

— Mi-e teamă că nici eu nu știu prea multe. De data aceasta nu sînt în interes de serviciu, știți...

Se eschivă cît de mult putu în timp ce Ceri discuta. N-avea nici o idee cît de mult aflaseră cei cu „telegraful fără fir".

— Se spune că sînt oasele unei femei tinere, insistă Ceri, strîngîndu-l cu uşa pentru o confirmare.

Peter observă că, din incertitudinile ce planau asupra cazului, se reţinuse ca fapt important sexul persoanei căreia aparţineau resturile, aflat dintr-o afirmaţie trecătoare a tatălui lui Mary, după care oasele erau aşa de delicate, încît s-ar fi putut foarte bine să provină de la o femeie.

— O, n-aş putea şti, este prematur să fac o afirmaţie, replică el evaziv, regretînd că intrase în cîrciumă să-şi potolească setea pe care ar fi putut-o suporta pînă la ceaiul de acasă.

Tot timpul cît el şi Ceri au vorbit, omuleţul cu pălăria pleoştită stătuse aplecat peste tejghea, uitîndu-se fix la Peter. Deodată izbucni agresiv.

— A aflat de povestea asta unchiul dumitale, Roland Hewitt?

Peter se holbă la el, începînd să creadă că toţi clienţii lui Ceri şi-au ieşit din minţi.

— Unchiul meu? N-aş crede! Mă uimeşte cum de-aţi aflat voi toţi atît de repede!

Celălalt se uita la ziarist fără să clipească.

— Te asigur că-l va apuca damblaua cînd îi vei spune.

Ceri Lloyd se apleacă cu tot trupul său enorm peste tejghea şi-i dădu o lovitură cu mîna-i grasă peste faţă.

— De ce nu-ţi ţii gura, Jenkin? şuieră el.

Peter Adams străbătu cîrciuma şi privi către Jenkin.

— Ce-i asta? Ce-i cu toată bîrfa asta despre unchiul meu?

Vocea-i era aspră și Ceri se întoarse către el cu o expresie plină de scuze și de cel mai profund respect.

— A băut un pahar mai mult, domnule Adams. Un prostănac bătrîn și stricat. Așa-i mai tot timpul. Nu-l băgați în seamă.

Cuvintele adresate lui Peter au fost spuse cu o voce mieroasă. Apoi se întoarse spre micuțul Jenkin și urlă la el:

— Pleacă ori stai dracului colo jos și taci! Nu te mai face de ocară!

Peter termină repede de băut și împinse halba goală pe tejghea.

— Ai o adunătură cam ciudată în seara asta aici, Ceri, spuse el scurt și se îndreptă spre ușă.

Cu un scurt „noapte bună", adresat întregii cîrciumi, ieși și închise ușa după el, nu fără zgomot.

Ceri se uită la Jenkin zbîrcitul care nu-i urmase invitația să plece și care continua să stea jos.

— Ce-ai de gînd să faci? Să te vezi dat în judecată pentru calomnie? îl întrebă cîrciumarul.

Unul din curioșii din auditoriu, de la o masă învecinată, zise...

— Tot satul va ști pînă mîine dimineață, așa că Hewitt mai bine s-ar obișnui cu zvonul și nepotul său așijderea.

— Da, va afla destul de curînd, spuse Jenkin, apărîndu-se.

Ceri aproape că își băgase degetele în ochii omulețului.

— Știi ce, este o diferență a dracului de mare între zvonul care circulă prin sat și între afirma-

ţia: „acele oase aparţin mătuşii tale pe care unchiul tău a omorît-o cu mai mult de 30 de ani în urmă", pe care o arunci drept în faţa lui Adams! El este în stare să te dea în judecată cît ai clipi. Este un tip simpatic după cîte îl ştiu. Dar este ziarist şi orăşean. Ştie toate chichiţele legii şi ar face o avere din pagubele pe care le-ai plăti înainte de a zice „pîs".

Jenkin scoase un zgomot „de neîncredere" din fundul gîtului.

— Bine! Dar tu ai pornit bîrfa, Ceri Lloyd! contracară el; nu uita, a fost ideea ta că s-ar putea să fie cadavrul lui Mavis. Pari destul de nerăbdător să arunci toată vina pe umerii bătrînului Hewitt. Ţi-e teamă că poliţia are să te ia la întrebări? Erai în relaţii destul de strînse cu ea, nu? Cred că sticleţii vor fi încîntaţi să facă puţină conversaţie cu tine.

În timp ce în barul hanului ciondăneala lua amploare, Peter se îndrepta cu maşina prin semiobscuritatea serii către casa unchiului său. Venea destul de des la Roland Hewitt, fratele mamei lui, de cînd se împrietenise şi apoi se logodise cu Mary Ellis-Morgan. Sosise la Tremabon, pentru prima oară, cu vreo trei ani în urmă, să-l vadă pe unchiul său, pe care nu-l cunoştea şi care tocmai venise în Ţara Galilor din Canada. În timpul primei vizite o cunoscuse pe Mary şi de atunci străbătea cele nouăzeci de mile de la Cardiff aproape la fiecare două săptămîni, să-şi petreacă împreună weekend-urile ce i se păreau totdeauna prea scurte Acest concediu mai lung de vară era o ocazie să se gîndească anticipat la tot restul anului. În timp ce străbătea cu maşina uliţele liniştite, îşi dădu

brusc seama că acesta va fi ultimul concediu la Tremabon. Înainte de începutul toamnei următoare se vor căsători și stabili într-o suburbie a Cardiff-ului.

După ce străbătu cam o jumătate de milă spre sud, Peter viră de pe șoseaua principală ce ducea spre Cardigan, pe un drum singuratic de țară, mărginit de un gard viu, înalt, de mărăcini.

Unchiul său locuia într-o casă izolată, înconjurată de cîțiva acri de pămînt. Creștea păsări și cîțiva porci, mai mult să-și ocupe timpul, decît pentru vreun cîștig.

Pe ultimele sute de metri drumul pietruit fu curînd înlocuit de unul accidentat. În ciuda drumului atît de neospitalier, casa era frumoasă și bine întreținută. Micuța clădire, cuibărită într-o vîlcea, avea în spate un pîlc de copaci rămași pitici din cauza vîntului. Casa fusese fermă pe vremuri și șura, construită pe atunci de o parte a clădirii, servea acum de garaj pentru mașina lui Peter.

Intră cu mașina pe porțile larg deschise ale șurei și opri motorul. Lătratul furios ce se auzea din casă îl convinsese că Twm, cîinele ciobănesc al unchiului său, îl simțise. Nici nu apucă să închidă ușile de la șură, și unchiul său era deja pe scări, să-l întîmpine cu cîinele dînd din coadă a bun venit, la picioarele lui.

— Ai întîrziat, băiete! Credeam că ai să vii acasă mai devreme, să mergem la vînătoare pe stînci.

Peter mîngîie cîinele cînd intră în casă.

— A fost mare vînzoleală la casa Carmel, așa că mi-e teamă că am uitat de Twm și de iepuri.

Apoi am trecut o clipă pe la „Mielul", dar cred că în seara asta toți cei de acolo erau cam făcuți.

Unchiul se încruntă cînd intrară în bucătăria cu dușumele din dale de piatră.

— Nu știu de ce te duci pe acolo, băiete? N-am nimic împotrivă să bei ceva, cumpătat, desigur, dar individul ăla de Llyod, uf! Nu știu dacă mai este vreo persoană atît de periculoasă.

Peter își dăduse seama, în cîteva rînduri, că între unchiul său și cîrciumarul de la „Mielul și Steagul" nu putea fi vorba de vreo simpatie, dar nu reușise niciodată să-l facă pe bătrîn să vorbească despre motivele urii lor.

— Din ce cauză spuneai că a fost mare vînzoleală la casa Carmel?

Roland stătea în balansoarul uriaș din fața focului și se uita cu blîndețe la nepot prin ochelarii demodați, cu ramă de sîrmă, ale căror lentile păreau niște cristale groase. Era doar un omuleț, dar înfățișarea-i fragilă ascundea un trup vînjos. Deși avea 69 de ani, bătrînul ținea toată gospodăria fără nici un ajutor din afară.

Peter se așeză pe un scaun mai modern de cealaltă parte a uriașei mașini negre de gătit.

— Niște puști au găsit niște oase de om sus pe stîncile de pe malul sudic, începu el să explice. Le-au adus doctorului John. Mai tîrziu ne-am dus cu Griffith, polițistul să vedem ce-i acolo.

Roland se înclină spre el cu vădit interes. Ochii săi albaștri deschiși scînteiau în dosul ochelarilor.

— Și unde erau?

— Într-un vechi abataj, într-unul din care se extrăgea pe vremuri plumb. Cînd ne-am dus la fața

locului, am găsit mai multe oase. Proveneau, probabil, de la o tînără femeie.

— Ei, și oasele alea erau demult acolo?

Peter negă.

— Tatăl lui Mary nu prea credea asta. Dar nu vom putea ști nimic pînă ce nu vin experții mîine, aici. Lucrul cel mai interesant este însă că unul din oasele brațului e tăiat pe jumătate cu fierăstrăul.

Roland privi nedumerit spre nepotul său

— Și ce înseamnă asta?

Probabil că cineva a mutilat corpul după moarte. Dar faptul că trupul a fost atît de bine ascuns este în sine, un lucru care sporește suspiciunile.

Roland tăcu. Timp îndelungat se uită spre foc.

— Și spui că poliția vine mîine?

Peter confirmă dînd din cap, simțind o schimbare în dispoziția bătrînului. Ce dracu era putred în Tremabon? se întrebă el, avînd proaspătă în minte discuția din bar. Îndată ce pomeneai de oase, toți reacționau ciudat.

Roland vorbi din nou, continuînd să privească la tăciunii din vatră.

— Așa-i că ei cred că este ceva necurat la mijloc?

Peter confirmă din nou dînd din cap.

— Pare extrem de probabil.

— Asta înseamnă crimă, nu-i așa, băiete?

Vocea lui Roland este acum cît se poate de stranie, gîndi Peter.

— Cred și eu, tăietura de fierăstrău dă de bănuit.

Vorbea destul de degajat, dar își supraveghea unchiul cu atenție, tot timpul. Era sigur că ceva neobișnuit se petrecea în mintea bătrînului.

Roland nu spunea nimic și nu făcea nici o mișcare. Stătea înțepenit, cu ochii fixați la foc.

— S-a întîmplat ceva neplăcut, unchiule?

Roland scutură ușor din cap, dar nu dădu nici un răspuns. Era cu profilul spre Peter și fața-i subțire, cu pometii obrazului proeminenți, era aidoma umbrei unei sculpturi, în lumina slabă aruncată de singurul bec din tavan.

Peter încercă să continue conversația.

— Și ce e mai ciudat e că obișnuiții cîrciumii se întrebau dacă ai aflat de descoperire. Cum naiba au aflat ei, n-am să-mi dau seama niciodată. Știau cît și mine, deși eu fusesem cu doctorul și cu Griffith cînd au descoperit oasele.

Remarca îl făcu pe Roland să-și ridice privirea. Se întoarse încet și privi fix spre nepotul său.

— Așa, deci au și început? spuse el cu o voce curios de vlăguită. N-ar fi trebuit să mă întorc niciodată... Mi-am dat seama tot timpul că a fost o greșeală.

Peter privi alarmat spre unchiul său. Se ridică și se aplecă deasupra lui Roland, punîndu-i protector mîna pe umăr.

Bătrînul îi mîngîie mîna, apoi se ridică ostenit de pe scaun.

— Nu mă-ntreba ce-i, băiete. Cel puțin nu în seara asta. Ai destul timp să afli... prea mult timp, dacă mă gîndesc că-i știu pe cei din Tremabon, adăugă el cu amărăciune.

Ceva din tonul vocii lui îl opri pe Peter să mai pună alte întrebări. Simțea cum simpatia și afec-

ţiunea creşteau pe măsură ce bătrînul se îndepărtă, tîrîndu-şi uşor picioarele spre uşa din colţul bucătăriei ce ducea la casa scării de piatră. I se păru că, brusc, unchiul lui devenise mai mic, mai încovoiat. I se păru că îmbătrînise cu zece ani în tot atîtea minute.

— Eşti sigur că te simţi bine? întrebă Peter încet. Să-ţi fac un ceai?

Roland dădu din cap negativ.

— Nu, băiete, nu! Dacă aş fi în locul tău, m-aş culca devreme. S-ar putea ca de mîine încolo să avem multe de înfruntat.

Cu aceste cuvinte criptice, bătrînul începu să urce obosit scările în spirală.

III

— Peter, pun pariu că a trecut o veşnicie de cînd locul acesta nu a mai văzut atîţia oameni!

Briza de dimineaţă răvăşea părul negru al vorbitorului, în timp ce el servea cu ţigări Players pe membrii micului grup strînşi la gura vechii mine de plumb.

— Ai pierdut primul act al dramei din noaptea trecută, David, răspunse jurnalistul. Tatălui tău nu-i mai lipsea decît o şapcă de tweed să fie Scherlock Holmes, în carne şi oase!

David Ellis-Morgan zîmbi gîndindu-se la tatăl său, cu care el semăna atît de bine, jucîndu-se de-a detectivul.

— Mi-l imaginez perfect, Peter, dar el şi-a avut partea lui din spectacol. Gerry şi cu mine l-am lăsat să-şi facă consultaţiile de dimineaţă, în timp ce noi am venit aici să vedem ce se petrece.

Se întoarse şi-şi bătu fratele pe umăr. Gerald privea în interiorul abatajului, să desluşească ce se întîmplă printre luminile pîlpîitoare de la celălalt capăt.

— Vezi ceva acolo, Gerry?

— Doar o mulţime de pietre răscolite. Dar aud, în schimb, o mulţime de înjurături, răspunse Gerald.

Îşi îndreptă spatele şi luă o ţigară din pachetul fratelui său. Deşi aveau aceeaşi construcţie şi ace-

lași păr negru, trăsăturile lui Gerald erau cu totul diferite de ale lui David. Avea maxilarul proeminent ca al lui Ellis Morgan, dar asemănarea se reducea numai la acest amănunt. Își aprinse țigara și se îndreptă spre capătul rampei, unde trei polițiști cu mînecile suflecate stăteau, odihnindu-se pe iarbă.

— Ce fac cei din abataj, băieți? întrebă Gerry cu un ton prietenos și firesc. De la intrare pare un adevărat abataj.

Unul din polițiștii aduși acolo de comisar, să ajute la munca manuală, se ridică, își șterse fruntea încă transpirată din cauza efortului pe care-l făcuse la excavarea pietrelor de la capătul abatajului.

— Ei bine, doctore, schimbul nostru, adică noi, ăștia trei, ne-am petrecut tot timpul mutînd pietroaiele alea mari din grămadă și aliniindu-le în spate, de-a lungul pasajului.

— Nu știu ce fac acum ceilalți băieți, intră în vorbă și celălalt polițist. Nici n-ai loc să te miști acolo. Vreau să zic noi trei, supraintendentul, cei doi inspectori și sergentul, să nu mai pomenesc de fotograf.

— Cam nouăzeci la sută — polițiști și zece la sută — aer. Gerry era pus totdeauna pe glumă, spre deosebire de fratele lui, care era mai sobru și cam zgîrcit la vorbă.

— Ce s-a găsit pînă acum? întrebă Peter cu gîndul la ziarul lui, *„The Morning News"*.

Polițistul păru că-i citise gîndurile.

— N-aș putea să vă spun, domnule, răspunse el evaziv, dar cred că supraintendentul Pacey a dat peste ceva.

Peter își mută privirea de la intrarea minei către crestele pantelor înverzite de deasupra. Acolo, obosit de veghea din timpul nopții, polițistul Griffith stătea, căscînd și încercînd să țină la distanță un mic grup de vizitatori curioși.

— Mă întreb de unde au apărut? spuse unul dintre polițiști, urmîndu-i privirea. Dacă ai descoperi un cadavru în mijlocul Saharei, n-ar trece nici zece minute și s-ar aduna acolo o groază de gură cască.

Peter îl aprobă cu înflăcărare.

— Ceea ce mă miră mai mult este cum s-a aflat întîmplarea în sat, noaptea trecută? Imaginează-ți că nu trecuseră nici două ore de cînd plecasem de aici și cînd am trecut pe la cîrciumă mi s-au spus mai multe despre întîmplare decît știam eu.

David rîse scurt, cu o îngrijorare vagă.

— Cred că-i de la afurisita aia de femeie de la poștă; ea știe istoricul bolii multora din pacienții mei, mai bine decît mine.

Fața lui Peter căpătă o expresie gînditoare.

— Tot în legătură cu asta am auzit niște bîrfe amuzante la „Mielul", despre unchiul meu și aceste resturi. Nu mi-am putut da seama despre ce e vorba, dar, cînd i-am spus, bătrînul Roland a reacționat cît se poate de straniu. Nu și-a revenit nici în dimineața asta. Nu zice nimic, dar îmi dau seama că este îngrijorat. Ai vreo idee, Gerry? Știi pulsul acestor locuri mai bine decît oricare altul.

Cel mai tînăr dintre medici privi nedumerit la Peter.

— Îmi pare rău, n-am nici cea mai vagă idee; știu însă că gașca de tipi care pierd timpul la „Mielul" are totdeauna ceva de bîrfit.

— Dar tu, David, știi ceva în legătură cu misterul ăsta? insistă el. Începu să răsucească stîngaci țigara între degete.

— Nu, nu, habar n-am, îmi pare rău, spuse el răspicat.

Înainte ca Peter să aibă timp să facă speculații în legătură cu lipsa de convingere din vocea doctorului, se auzi scrîșnetul pietrelor călcate de ghete, semn că cei dinăuntru se apropiau de ieșirea abatajului. Un chip își făcu apariția, clipind în lumina soarelui de dimineață.

Era un bărbat bine făcut, cu un gît de taur și cu umeri de luptător. Deși în realitate era destul de înalt, trupu-i umflat ca un butoi părea că-i ia cîțiva centimetri din înălțime.

Peter îl cunoscuse cînd îi ceruse permisiunea să vină și el acolo la ora 8, așa că lui îi revenea sarcina de a-l prezenta fraților Ellis-Morgan cu numele de supraintendentul detectiv Pacey, ofițer de poliție, însărcinat cu investigația.

Gerry îl atacă imediat cu una din remarcile sale de prost gust.

— Ce se întîmplă acolo, între fălcile iadului?

Charles Pacey își frecă fața dolofană cu o batistă, să înlăture transpirația și stropii de noroi.

— Arată ca Hades, doctore, răspunse el vesel. Totuși băieții au făcut o treabă bună: au mutat deja toate pietrele; n-a mai rămas decît să scotocească prin moloz și să-l cearnă.

Vocea-i de bas se potrivea perfect cu trupul lui solid. Se întoarse spre cei trei bărbați încă așezați pe iarbă.

— Mai lăsați-i încă un sfert de oră și apoi intrați voi, să se repauzeze și ei, O.K.?

Pacey avea un puternic accent galez, dar acela din Wales-ul de sud și nu fonfăitul din Cardigan.

— Dar ce-ai descoperit, domnule? insistă Gerald.

Detectivul zîmbi, prelungindu-și deliberat tăcerea.

— Dacă dumneavoastră sînteți Gerald Ellis-Morgan înseamnă că sînteți medicul poliției, domnule!

Gerry ridică din umeri și rîse.

— Teoretic. Dar, în practică, asta înseamnă că examinez anual cîteva probe de băutură. Asta-i totul.

Pacey radia. Peter se gîndi că umorul exteriorizat al polițistului era o modalitate perfectă de a duce în eroare pe oricine, chiar și pe un eventual suspect. Dar dincolo de comportarea-i blajină, de băiat de la țară, ziaristul sesiză o viclenie dură.

— Ei bine, domnule doctor, iată o ocazie să vă remarcați, continuă detectivul. Puteți da prima lovitură.

Făcu un semn cu mîna-i grasă către intrarea abatajului de unde ieșea, cu brațele pline cu pungi de polietilenă, o altă figură îmbrăcată într-o haină de ploaie.

— Adă-le aici, Willie, spuse Pacey colegului său, un polițist slab de-l bătea vîntul.

Willie Rees duse încărcătura la locul indicat de Pacey și o trînti pe iarbă, lîngă trusa fotografului și un coș care era, de fapt, trusa cu ustensile pentru cazurile majore ale polițistului.

Supraintendentul luă din coș o foaie de material plastic. Coșul mai conținea tot felul de pungi și

sticle, foi protectoare și alte fleacuri care s-ar fi putut dovedi folositoare la locul crimei.

— Vom întinde resturile pe această foaie de plastic, Willie.

— Ei, domnule doctor, puteți acum să ne spuneți ceva despre resturile astea?

Pacey se aplecă deasupra foii de plastic și întinse pungile pe ea. Fiecare avea o etichetă de bagaje legată la capăt, pe care era scris locul exact unde fusese găsit conținutul. În momentul în care se apucă să desfacă sforile pungilor, ceilalți se adunară în jur, să vadă mai bine.

Pacey își întoarse brusc capul spre Peter.

— Domnule Adams, sînt sigur că vă amintiți de promisiunea că nu veți scrie nimic la ziar înainte de a mă întreba pe mine, da?

Peter aprobă imediat. Era prea recunoscător pentru că i se oferise șansa de a fi prezent la toată procedura, să abuzeze de acest privilegiu. Îl examina pe supraintendent care lua niște fragmente de culoare maro din prima pungă.

— Ce zici despre asta, doctore? întrebă inimos gigantul?

La început lui Peter i se păru că erau niște fragmente de bulgări de pămînt și cîteva oase subțiri, curbe. Își dădu imediat seama că sînt niște coaste.

Gerald luă în mînă cîteva bucăți, iar David luă restul.

— Acestea sînt vertebrele, exclamă fratele mai tînăr. Doamne, mi se par tare vechi. Mă întreb dacă n-am descoperit un alt om din cultura Piltdown.

— Într-o mină de plumb ? îl ironiză Pacey blînd.

David examină cu seriozitate toate părțile fragmentelor pe care le luase în mînă.

— Acestea sînt coastele și acesta e un omoplat rupt. Dumnezeu știe cărei părți a corpului aparțin bucățelele astea. S-ar putea să fie degetele de la mînă !

Peter se gîndi din nou la asemănarea dintre tînarul doctor și tatăl său. Aceeași scînteiere a ochilor mici în spatele ochelarilor și aceeași bărbie ascuțită, care indica agresivitate. Era cu doi ani mai în vîrstă decît fratele său și, la cei treizeci si patru de ani ai săi, își însușise multe din morga lui John Ellis-Morgan.

Pacey își îndreptă privirea spre David, apropiindu-și genele din cauza luminii puternice a soarelui.

— Deci, toate sînt de om. Mai este vreo îndoială ?

— Părțile mari, desigur, dar nu pot confirma apartenența fragmentelor mai mici, deși aș putea afirma că sînt părți desprinse din oasele mari.

Detectivul umblă cu atenție prin cele șase pungi pline cu oase și prezentă conținutul lor doctorilor. După aceasta le puse încet înapoi în containerele etichetate.

— Avem planul locului de unde au fost ridicate toate aceste resturi, nu-i așa, Willie ?

Inspectorul slab și nervos își agită capul.

— Da, și fotografia fiecărei zone marcate pe sol.

— Să nu-ți faci iluzii că are vreo importanță, în nici un caz, spuse Pacey fericit.

— Ce-i cu schema asta cu zonele, domnule supraintendent, întrebă Peter ?

— A, e doar un ghid aproximativ, care înregistrează locul de unde provine fiecare rămășiță de sol. Dar din cauza unei puternice prăbușiri a tavanului, zonele noastre nu se vor potrivi deloc cu așezarea inițială a cadavrului. Dar e mai bine să le demarcăm, pentru orice eventualitate.

David și Gerald își dădură părerea în legătură cu cîteva din oasele pe care le-au putut recunoaște și apoi abandonară încercarea. Pacey se ridică greoi. Peter fu izbit de asemănarea dintre Pacey și Ceri Lloyd, deși trupul polițistului părea făcut mai degrabă din mușchi decît din grăsime.

— Ei, acum, domnilor, puteți să-mi dați cîteva răspunsuri? Mai întîi, este acesta un schelet de om? Am dreptate?

David privi cu seriozitate la detectiv.

— Da, părți ale unui schelet, să fiu mai exact.

— Cît lipsește?

— Nu avem craniul și nici gambele, spuse Gerry.

Pacey își ascuți urechile. Mișcarea fu interpretată de Peter ca un semn de reflectare adîncă din partea supraintendentului.

— Atunci, asta înseamnă că au mai rămas destule rămășițe de căutat, spuse el uitîndu-se la polițiștii care se odihneau.

— Mai bine ați intra, băieți, să poată să respire și ceilalți un pic.

În timp ce polițiștii se îndreptau spre peștera întunecoasă, Pacey continua cu întrebările.

— A doua problemă... cîte cadavre sînt?

David ridică din sprîncene.

— Cîte? Unul, desigur.

Pacey radie din nou. Peter gîndea că, dacă uriașul ar fi fost călău, ar fi zîmbit cînd ți-ar fi luat scaunul de sub picioare.

— Iertați-mă, domnule doctor, dar este vreun os în plus? Să caut un schelet sau două?

David privi spre Gerald, implorînd ajutor.

— Ce crezi, Gerry? Sînt mai multe oase de același fel? Resturile sînt în așa hal, încît numai un anatomist și-ar putea da seama. Poate că-s vechi de cînd lumea.

Gerald părea hotărît să împingă data decesului cel puțin pînă în Evul Mediu.

— Bine, atunci întrebarea următoare: e bărbat sau femeie?

Din nou cei doi medici practicieni priviră unul la altul, plini de îndoială.

— Oasele pelvisului parcă sînt astea, răspunse David, dar sînt făcute harcea-parcea.

— Și nu avem craniul!?... așa că lipsesc cele două oase cu ajutorul cărora se stabilește sexul, adăugă fratele său.

David se holbă la teancul de pungi de plastic

— Ce zici de asta, Gerry? Ai cincizeci la sută șansa de a avea dreptate.

— Și tot aceeași șansă de a te face de rîs. Totuși, tata a spus că a chibzuit toată noaptea trecută și a ajuns la concluzia că este femeie, așa că nu avem decît să susținem părerea lui.

David dădu din cap afirmativ, în timp ce-și împingea ochelarii pe nas. Gestul îi aminti lui Peter din nou de asemănarea dintre acesta și bătrînul doctor.

Pacey își scoase haina de ploaie stropită de noroi, dînd la iveală un costum albastru în dungi.

— E groaznic de cald acolo! Ei, domnilor, văd că vă descurcați foarte bine, îi complimentă el. Sînteți gata pentru întrebarea-cheie? Cîți ani avea?... Și de cînd este în mină?

David ridică mîinile, simulînd desperarea.

— Nu vreți să vă spunem și numele, domnule Pacey? La asta trebuie să vă răspundă medicul legist, și-i urez mult noroc.

— E acolo de șase luni, șase ani sau șase sute de ani? insistă Pacey cu blîndețe.

— Desigur că primele două ipoteze nu pot fi luate în seamă, replică Gerald cu indignare profesională.

— Nu, sînt de acord, spuse fratele său mai prevăzător. Dar cred că ultima cifră, adică șase sute, este puțin cam exagerată.

— Drept să vă spun, nu-mi dau seama!

— Dar de ce nu? replică Gerald.

— Pentru că nu ar mai fi fost în mina de plumb dacă ar fi fost de atîta vreme, i-o tăie Peter.

— Da, dar dacă ne bazăm numai pe supoziția aceasta, ne putem înșela. Poate se poate stabili ceva sigur pe baza unor metode medicale, replică Gerry.

— Nu-mi pasă ce metodă vom folosi, atît timp cît se elimină cifra de șase sute de ani. O.K.? Ce-ați zice de șaizeci de ani, în schimb?

David strînse din umeri.

— N-are nici un rost să mă întrebi pe mine, domnule supraintendent, pentru că nu am nici un fir conducător. Tusea și crampele sînt specialitatea mea.

Pacey, cu și mai multă încăpățînare, continua să pună și alte întrebări.

— Aveţi vreo idee cîţi ani putea să aibă?

Gerald Ellis-Morgan îi strigă cu dispreţ:

— Vă uitaţi prea mult la televizor, domnule Pacey. Mai ales la programele acelea unde doctorul pune mîna pe capul cadavrului şi spune: „A murit la miezul nopţii, acum trei săptămîni, sau vinerea trecută".

Pacey rîse cu gura pînă la urechi.

— Ştiu la ce vă referiţi. Mă scot şi pe mine din sărite. Dar am crezut că aţi observat ceva evident, care ar putea duce la stabilirea vîrstei oaselor.

— Dar ştiu că aveţi de gînd să aduceţi un expert să examineze resturile, replică David exasperat.

— Da, desigur. Dar, pentru că eraţi aici, m-am gîndit că n-ar strica să obţin cîteva informaţii preliminare.

— Cine este expertul care va veni? întrebă Gerald curios.

— Profesorul Leighton Powell de la Facultatea de medicină din Swansea.

— Cine-i profesorul acesta? Mi se pare că am mai auzit de numele lui! Gerry făcuse studiile la Londra şi ştia mai puţine lucruri despre somităţile locale decît fratele său care studiase în Ţara Galilor.

— E profesorul de medicină legală şi patologistul poliţiei districtuale. I-am frecventat cursurile.

— Trebuie să pice aici mai către prînz, explică Pacey.

— Atunci, pentru că David şi cu mine ne-am epuizat cunoştinţele de medicină legală, păstraţi-vă restul întrebărilor pentru profesor. Dar să ştiţi că şi marii specialişti trebuie să se lase o vreme de treburile lor ca să afle ceva mai mult despre această

colecție de antichități, spuse Gerald, arătînd cu un deget la patetica grămadă de oseminte de pe pămînt.

David privi cu atenție la ceasul de mînă.

— Gerry, ne așteaptă o zi de muncă de acum încolo. Mai bine hai s-o ștergem! Mulțumim că ne-ați lăsat să vedem resturile, domnule supraintendent.

Pacey le-a mulțumit, la rîndul lui, pentru ajutorul lor și cei doi au pornit peste iarba deasă către cărarea ce ducea la casa Carmel.

Înainte de a-i urma, Peter Adams i se adresă lui Pacey:

— Pot să trimit cîteva rînduri la ziarul meu? Sînt, de fapt, în concediu, dar, asistînd la așa ceva, tentația este prea mare.

Charles Pacey privi prietenos către jurnalistul cel înalt.

— Foare bine, dar faceți doar o scurtă relatare a faptelor. Nu scrieți încă nimic de tăietura de ferăstrău și evitați barbologia cu urmăriri de criminali prin întreaga țară și cu arestări iminente.

Peter se grăbi să-i ajungă din urmă pe cei doi frați, intenționînd să telefoneze la biroul ziarului „*The Morning News*" și, între timp, să se aleagă cu o ceașcă de cafea făcută de logodnica lui.

Detectivul supraintendent se îndreptă spre sfrijitul lui ajutor. Wille Rees, deși era înalt, avea avantajul că nu arăta a polițist. Putea să dispară într-un loc aglomerat, fără să trezească suspiciunile celui mai versat hoț.

— Hai să intrăm din nou în blestemata asta de gaură, Willie. Iată că iese schimbul celălalt.

Un alt trio de săpători transpirați își tîra picioarele, ieșind din mină să se bucure de mult dorita odihnă de afară.

— Fiți atenți la grupul de gură cască, îi sfătui Pacey, arătînd spre orizont, unde Griffith încă mai ținea la distanță cîțiva curioși.

Pacey se aplecă și pătrunse în abatajul întunecat. Scoase imediat o lanternă de buzunar. Cu Rees imediat în spatele lui, Pacey își tîra picioarele către capătul tunelului.

Inspectorul Morris, bărbatul îmbrăcat în uniformă de la Aberystwyth, conducea dificilele lucrări de excavare. Un detectiv, cu gradul de sergent, aștepta să ia în stăpînire alte resturi descoperite, iar polițistul fotograf stătea gata pregătit cu aparatul de fotografiat cu bliț.

— Ai lucrat bine, Morris! Nu a mai rămas mult, spuse Pacey.

Moris, îmbrăcat în *jeans*, lumină cu lampa de mînă peretele lateral al abatajului.

— Mă întreb ce-i cu gaura aia de acolo, de sus, spuse el.

Pacey luă de pe jos o altă lampă electrică, mai puternică, și o îndreptă spre perete.

— Te referi la adîncitura aia care seamănă cu un raft, de acolo, de sus?

— Da, e chiar sus, pe partea unde se lucra pe vremuri. Mi se pare că s-a încercat să se taie o galerie laterală și apoi s-a renunțat.

Pacey văzu că la vreo doi metri de la pămînt era o ieșitură ce pornea de la capătul abatajului, pe o distanță de cîțiva metri. Era acoperită cu pietre dislocate. Cînd ajunse deasupra lor, raza de

lumină dispăru într-o adîncitură întunecoasă din tavan.

— Mă întreb dacă nu cumva oasele au fost la început pe bordura aceea, sugeră Morris.

Era un bătrîior aspru și lipsit de umor, dar, pe de altă parte, un polițist extrem de eficient, după cîte știa și Pacey.

Supraintendentul privi cu atenție la raft.

— Da, s-ar fi putut foarte bine să fi fost puse mai întîi acolo, aprobă el. Probabil că prin prăbușirea tavanului au ajuns pe pămînt.

Rees agită lanterna, să atragă atenția asupra pietrelor așezate la marginea ieșiturii.

— Am impresia că pietrele acelea au fost îngrămădite acolo intenționat. Mai ales pentru că sînt murdare de noroi. Nu sînt căzute din tavan.

— Urcă-te repede și vezi ce-i acolo, Willie. Tu ești cel mai înalt. Urcă-te pe umerii lui Edward.

Inspectorul se urcă pe umerii celui mai zdravăn dintre polițiști și privi dincolo de grămada de pietre, cu capul băgat în gaura din tavan.

— Să dau mai întîi jos cîteva din pietrele astea mari, de aici. Trecu în mîinile polițiștilor cîteva pietre mari și introduse apoi lampa portabilă prin moloz.

Urmă un moment de tăcere.

— Ah! Doamne, dumnezeule, dați-mă jos!

Willie Rees se dădu jos mai repede decît se urcase. Chiar și la lumina slabă, se vedea că fața-i era palidă ca de obicei.

— Ce-ai văzut acolo, sus? întrebă supraintendentul detectiv.

— La un capăt este un craniu sau așa ceva, iar în partea de jos, într-o adîncitură, sînt o pere-

che de picioare cu un fel de carne ca de ceară pe ele și cu oasele ridicate la mijloc. Sînt îngrozitoare. Buzele i se strînseră, cu o expresie de repulsie.

Pacey se uită către severul Morris cu o privire satisfăcută.

— Ați avut perfectă dreptate, de acolo provin.

Polițistul care îl susținuse pe Rees pe umeri se oferi să se urce și să dea resturile jos.

— Nu, așteaptă o clipă, să facem mai întîi o fotografie, înainte de a le lua.

In timp ce fotograful se chinuia să facă o fotografie exactă îngrozitoarei descoperiri, Pacey discuta despre semnificația ei cu inspectorii.

— Totul a început să ia o întorsătură neplăcută. Ce crezi de asta, Morris?

— Cu siguranță că-i o crimă. N-ar fi fost nici un alt motiv să se caute o ascunzătoare atît de complicată, să nu mai spun nimic de tăietura de fierăstrău.

Pacey își freca barba țepoasă.

— Cam așa-i, trebuie să recunosc. Cu siguranță că nu este vorba de un accident sau o sinucidere. Nu pot să văd nici un motiv ca cineva să recurgă la toate complicațiile astea pentru a scăpa de un cadavru provenit dintr-o moarte naturală. Problema care mai rămîne acum este cînd s-a întîmplat. Dacă este vreun schelet de pe vremea romanilor sau chiar unul de la mijlocul secolului al nouăsprezecelea, nu ne privește. Procurorul se poate amuza, dacă are chef, dar nu este nici o posibilitate de a acuza pe cineva dacă scheletul provine de la un cadavru vechi de mai mult de cincizeci de ani.

Șirul gîndurilor fu întrerupt de exclamația unuia din polițiștii care curățau molozul de sub ieșitura în formă de raft.

— E ceva aici, domnule supraintendent.!

În timp ce ceilalți se aplecau, fixînd lanternele pe locul arătat, polițistul ridică cu grijă o bucată ruginită de metal din grămada de resturi.

— Pare că e alamă... da, este catarama de la o poșetă veche, domnule. Întinse mîna după o bucată îndoită de metal, cu balamale la fiecare capăt, acoperită cu un strat verde de mucegai.

— Fii atent cum o mînuiești, ordonă Pacey. Sergent, mai ai vreo pungă de plastic?

În timp ce obiectul descoperit era atent împachetat, Morris mai înlătură cîteva pietre mici din aceeași zonă.

— Uite, încă ceva! Parcă-s oasele degetelor de la mînă. Și, iată, un inel! Extraordinar!

Pacey îl văzu ridicînd un inel lat, auriu: și imediat zări și alte obiecte metalice în groapa pe care o făcuse Morris.

— Mai sînt și niște monede. Am dat lovitura de data aceasta! Bagă mîna în adîncitură și ridică cu grijă o monedă, ținînd-o de margini.

Pacey examină pentru o clipă suprafața maro, corodată, apoi privi la fețele celorlalți polițiști care se holbau la el, în așteptare.

— Ei bine, putem să-i uităm pe romani și pe supușii reginei Victoria *. Bănuțul acesta are pe el capul lui George al V-lea **.

---

* Regina Victoria (1819—1901) a domnit între 1837 - 1901. (N. T.).

** Regele George al V-lea (1865—1936) a domnit între 1910—1936 (N. T.).

IV

— Este vorba de *adipoceară.*

Profesorul Powell părea că se distrează. Dacă n-ar fi fost cu mănuşile de cauciuc pe mîinile sale, ar fi semănat mai degrabă cu un agent de bursă norocos care discută lejer la clubul său decît cu un medic legist în exerciţiul funcţiunii.

— Ce înseamnă asta, mai exact? întrebă Charles Pacey care se aşezase de cealaltă parte a biroului din cabinetul doctorului John Ellis-Morgan. Micuţul doctor le oferise în după-amiaza aceea cabinetul lui, pentru ca profesorul să examineze resturile în linişte.

Leighton Powell începu să explice:

— Adipoceara se formează cînd cadavrul este expus unei umezeli excesive. Sub influenţa acesteia, grăsimile se transformă într-un fel de săpun. Această stare este mai persistentă. Adipoceara rezistă mulţi ani.

Pacey privi puţin dezamăgit.

— Asta înseamnă că nu ne ajută la stabilirea datei decesului.

— Nu, dar ea ne indică faptul că s-au scurs cel puţin cîteva luni de la deces şi nu o perioadă mai scurtă decît aceasta.

— Ei bine, domnule profesor, după ce aţi examinat toate resturile pe care le-am găsit şi după ce aţi fost şi la mină, totul aflîndu-se acum aici

pe aceste tăvi — arătă spre o altă pereche de tăvi medicale aparținînd cabinetului și pe care erau îngrămădite pungile de polietilenă pline cu „trofeele" de pe raftul din abataj —, am putea face o recapitulare rapidă care mi-ar putea da, cît de cît, o idee preliminară pe care să o comunic șefului poliției? El așteaptă să telefonez pe la ora patru, să-i expun situația.

Gîndurile lui Pacey anticipau această convorvorbire telefonică. Știa din experiență că șeful un fost colonel de infanterie, se aștepta la un raport detaliat cu privire la descoperirile din acea zi, care să-i fie prezentat cu precizie militară. Gîndindu-se la rezumatul cercetării, pe care urma să-l prezinte șefului, Pacey era fericit că lucra cu un om atît de rațional ca Powell. Cunoscuse și alți patologiști care erau atît de dogmatici încît te puteau induce în eroare, ori erau atît de distrați încît nu puteau să ia nici o atitudine față de vreo versiune, sau să dea vreun răspuns, chiar dacă aceasta ar fi fost un ferm „habar n-am".

— Ce doriți să știți mai întîi? întrebă profesorul vesel, ștergîndu-și ochelarii cu batista de un alb strălucitor, cu o mișcare degajată.

— Totul despre grămada asta de rămășițe, ceru Pacey făcînd un gest larg cu mîna.

— Perfect. Rămășițele provin de la un singur corp, după cîte pot să-mi dau seama pînă acum. Trebuie să-i chem pe anatomiști să examineze resturile de la oasele distruse și oasele mici, dar nu cred să fie vreun duplicat.

— Cît de multe lipsesc?

Powell își strînse buzele.

— Mm, foarte puține, într-adevăr. Toate oasele membrelor au fost găsite, deși unele sînt degradate. Craniul, pelvisul și cea mai mare parte a coloanei vertebrale au fost de asemenea găsite. Probabil că lipsesc cîteva vertebre și cîteva din oasele degetelor de la picioare și de la mîini. Asta-i totul!

Pacey dădea din cap și nota în grabă într-un carnețel, cu gîndul la colonelul Burton. Privi apoi către profesor.

— Următoarea problemă care mă interesează este sexul, domnule profesor.

Leighton Powell aproape că izbucni în rîs.

— Da! Mă interesează și pe mine, chiar la vîrsta mea, domnule Pacey. Dar, hai să fim serioși. Asta-i ușor de stabilit. E clar ca bună ziua că este femeie. Am să chem anatomiștii din Swansea să confirme. Dar aproape că nu încape nici o îndoială.

— Și cam ce vîrstă avea, domnule?

Ochii doctorului clipiră deasupra obrajilor cu pometii roșii. Avea o față rotundă ca a unui copil, cu o privire luminoasă, scrutătoare, care se întindea pînă la chelia roz, strălucitoare.

— Ei bine, domnule supraintendent, asta este o întrebare tot atît de dificilă ca testul de inteligență pe care îl dau copiii la unsprezece ani. Pot să vă dau o vîrstă între două limite, dar ca să apropii limitele îmi vor trebui una sau două zile. Trebuie să fac o radiografie și să capăt și alte rezultate de la laborator să ajung cît mai aproape de anul exact.

— Și care ar fi limitele pe care le dați dumneavoastră, domnule profesor?

— Evident, mai mult decît optsprezece și probabil mai puțin de treizeci și trei de ani.

Pe fața lui Pacey se citea dezamăgirea.

— E cam mare distanța dintre limite

Powell îi zîmbi.

— Eventual am putea stabili vîrsta și mai sigur, dar nu vreau să te induc în eroare chiar de la început. Cu raze X și alte explorări putem să ajungem la limite mai apropiate, dar așa cum se prezintă situația, aș pune pariu că are între douăzeci și cinci și treizeci de ani.

— Așa e mai bine, spuse Pacey mormăind. Acum spuneți-mi cam ce înălțime avea?

Polițistul ridică un femur, cel pe care băieții îl găsiseră cu o zi mai înainte.

— Avea 1,62 m sau cu un centimetru mai mult sau mai puțin.

— Cum puteți să calculați, avînd doar lungimea femurului? întrebă Willie Rees, curios.

Pacey stătea pe patul de consultație, lîngă inspectorul Meadows, ofițerul de legătură de la laboratorul de medicină legală din Swansea.

— Sînt niște calcule speciale, elaborate de multă vreme prin examinarea a sute de schelete; calculul seamănă cu acelea care se fac cînd vrei să afli un număr la care s-a gîndit o altă persoană, adică dublînd și scăzînd apoi numărul la care te-ai gîndit mai întîi, însă, repet încă o dată, voi da rămășițele celor de la catedra de anatomie, să confirme afirmația mea. Dar sînt sigur că 1,62 m este destul de aproape de înălțimea adevărată.

Pacey își nota în grabă în carnețel, înainte de a pune întrebarea următoare.

— Şi acum, domnule profesor, cam cît timp credeţi că a stat cadavrul în mină ?

— Dacă mi-ai fi pus întrebarea aceasta înainte de a-mi arăta bănuţii aceia, ţi-aş fi răspuns că habar n-am. Dar pentru că i-am văzut, am să spun : vreo 30 de ani.

Pacey zîmbi sfios la rîndul lui.

— Cred că mai bine-i ţineam ascunşi, nu-i aşa ? Să vorbim serios. Care este punctul de vedere medical cu privire la data morţii ?

— Ar fi putut surveni cu doi ani în urmă, sau cu două sute de ani în urmă. Intenţionam să spun două mii dar, gîndindu-mă mai bine, mi-am spus că oasele sînt prea bine conservate. Mai există încă multă substanţă organică în oase. Dacă ar fi într-adevăr vechi, ar fi uscate şi friabile.

— *Doi ani ?* repetă ca un ecou inspectorul Meadows, nevenindu-i să creadă. Pot să ajungă în halul ăsta, într-o perioadă atît de scurtă ?

Powell dădu din cap afirmativ.

Pacey întinse braţele, făcînd gestul unui om care se dă bătut.

— Ei bine, avem celelalte dovezi. Dar aţi putea să ne spuneţi, domnule profesor, dacă starea rămăşiţelor poate confirma durata de treizeci de ani de la data decesului ?

— Da, absolut sigur, spuse Powell ferm.

— Aţi găsit vreun semn care să ne indice cauza morţii ? întrebă superintendentul.

— Nici o şansă în privinţa asta, domnule Pacey. Toate organele şi ţesuturile moi au dispărut, exceptînd aceste bucăţi din picior. N-a rămas nici o bucăţică de piele, nimic. Nu s-ar mai putea găsi nici un semn al unei probabile violenţe care să fi pro-

vocat moartea, dacă nu cumva s-ar putea găsi vreun orificiu provenit de la cartuș.

Pacey se aplecă și ridică craniul de culoare maro.

— Dar ce i cu găurile astea în vîrful capului?

Powell își scutură o urmă de praf imaginară de pe costumul lui impecabil și zîmbi trist.

— Imi pare rău, dar nu pot spune nimic. Nici una din aceste fracturi nu-mi poate indica dacă provine dinaintea morții sau nu. De fapt, după mărimea și forma lor, aș fi înclinat să spun că ele s-ar datora bucăților de stîncă ce au căzut pe craniu

Pacey oftă și puse craniul jos.

— Mi-ați mai putea spune altceva, domnule profesor?

Powell își frecă cu podul palmei chelia ca și cum și-ar fi lustruit-o.

— Nu cred că mai am ceva de spus, răspunse el cu grijă studiată. Chiar ceea ce am spus acum este provizoriu, în cea mai mare parte. Am nevoie de o discuție mai lungă cu colegii de la catedra de anatomie și ceva timp pentru mine, cînd mă întorc înapoi la catedră, să judec faptele.

—Asta înseamnă că luați toate rămășițele cu dumneavoastră în după-amiaza aceasta.

— Da, toate resturile scheletului; oricum, celelalte lucruri găsite constituie porția inspectorului Meadows.

Pacey se întoarse către trimisul laboratului poliției, un inspector bătrîior, cu părul alb, lins. Datoria lui era de a asigura legătura între locul crimei și activitatea științifică propriu-zisă.

— Atunci, cred că este mai bine să-i raportez cuvînt cu cuvînt şefului, tot ce mi-aţi explicat, spuse Pacey, strîmbînd din nas. Altfel, mă pune să fac tot atîta corvoadă cît făcea batalionul pe care îl comanda pe vremuri.

— Ei, Meadows, ia să vedem ce avem şi noi aici ?

Ofiţerul de legătură se uită pe listă şi controlă fiecare punct, uitîndu-se la colecţia de pungi de plastic, la plicurile de celofan, la borcanele de sticlă, toate etichetate cu meticulozitate.

— Catarama unei poşete demodate din care n-a mai rămas nimic. Cinci monede : un florin, un şiling şi trei monede de un penny, toate purtînd o dată între 1912 şi 1927 ; o verighetă simplă de aur marcat.

Meadows tăcu cît timp se uită la cele cîteva pungi, să vadă ce era înăuntru.

— Aa, aşa, deci acesta este părul ? În ce hal este, amestecat cu noroi... Dar parcă este maroniu-roşcat ?

— Aş vrea să mă uit şi eu puţin la un fir de păr dacă-mi permiteţi, ceru încuviinţarea patologistul.

Meadows îi întinse un mic pachet de polietilenă.

— Puteţi să luaţi pachetul acesta ; am împărţit în trei ceea ce a rămas din păr.

— Ce mai este acolo ? insistă supraintendentul, fiind hotărît să-şi termine *aide-memoire-ul.*

— În această pungă mare se află părţi din fustă — cred că o fi fustă. Este pînză, aş spune. Bucata este un rest de bluză. Are cîţiva nasturi de sidef şi urme de broderie de mînă.

Pacey continua să scrie în carneţelul lui.

— Dincoace sînt niște bucăți de pantof, continuă Meadows, cu vîrful ascuțit și cu baretă. Tălpile s-au dus, dar din cît a rămas, poți să-ți dai seama că erau la modă în perioada zgomotosului deceniu al treilea, după cîte îmi amintesc.

Leighton Powell apucă punga și cercetă patetice resturi de pantofi.

— Seamănă exact cu blestemățiile de pantofi pe care le poartă acum fiică-mea — pantofi-cui, cum sînt numiți acum.

— Ce-i în pungile acelea mici? întrebă Pacey. Cam jumătate din resturi nu mai știu unde se află.

— Acesta este un lănțișor rupt, din metal aurit, după cum se pare. Asta-i o agrafă de păr, cu niște șuvițe. De data aceasta se vede clar că este de culoare roșiatică.

— Mai este ceva?

— Mm... numai aceasta. Trei mărgele mari din lemn, putrede, și vreo jumătate de duzină din sticlă.

— Asta-i tot?

— Da, dacă nu cumva băieții din mină au mai găsit ceva cernînd și ultimul fir de gunoi de pe sol.

Pacey privi la ceas.

— Morris trebuie să coboare curînd. A spus că vor termina pe la două și jumătate, trei... Aa...! am uitat ceva, domnule profesor. Ce-i cu dinții? După cîte-mi amintesc, ei au constituit un element important în multe identificări din trecut.

Powell îl privi cu tristețe pe detectiv.

— Cu siguranță că *sînt* importanți, dar în cazul acesta totul este un fiasco, deși, dacă vei găsi vreodată vreun candidat pentru acest cadavru, chiar și dovezile negative te-ar putea ajuta.

— Dar de ce în cazul acesta s-a dus totul de rîpă ?

— Pentru că toți dinții rămași în maxilare sînt perfect sănătoși. Nu există nici o plombă și nici o extracție, așa că este puțin probabil să existe undeva vreo radiografie care să ne dea o cheie cu privire la identitatea victimei.

— Ați spus, dinții care au rămas. Unde sînt ceilalți ?

Doctorul dădu din umeri.

— Dumnezeu știe — lipsesc din alveole. Dinții tind să se slăbească și să cadă după moarte. Probabil oamenii dumitale vor mai găsi vreo cîțiva în pămîntul cernut. Bineînțeles, dacă sîntem norocoși. Oricum nu ne-ar ajuta prea mult dacă nu găsim lucrări dentare pe ei.

Pacey privi la ceas din nou.

— Cred că este mai bine să telefonez Bătrînului. Sper că domnișoara Ellis-Morgan îmi va permite să folosesc telefonul ei, ca să nu fiu nevoit să merg pînă la poliție.

Uriașul polițist se ridică și ieși. Se întoarse și făcu un ultim apel la patologist și la laborant.

— Deci nu-mi mai puteți spune nimic ? Prin urmare acesta este scheletul unei femei de vreo douăzeci și cinci sau treizeci de ani. Nu s-a găsit nici o cauză aparentă a morții, exceptînd un braț tăiat parțial cu ferăstrăul. Îmbrăcămintea, bijuteriile și monedele sugerează că decesul a survenit între aproximativ 1920—1930. Așa-i ?

Se auzi un murmur de aprobare și Pacey părăsi cabinetul pentru a-i telefona șefului de poliție, care insistase să fie informat personal în legătură cu orice crimă mai deosebită din district.

Colonelul Burton păru să fie destul de impresionat de rezultatele primelor ore de investigații. Pacey fu plăcut surprins de faptul că Bătrînul renunțase la întrebările lui sîcîitoare, cu care îl copleșea de obicei în asemenea ocazii.

Pacey se reîntoarse în cabinet și îl ajută pe Powell și Meadows să încarce pachețelele în Jaguarul profesorului, parcat în fața casei Carmel.

Patologistul îl luă și pe Meadows înapoi la Swansea. Pacey ieși pe alee, să-i conducă.

— Te voi anunța de îndată ce voi afla și alte amănunte, strigă Powell pe geam în timp ce pornea motorul. Probabil mîine după-amiază, și mașina o luă din loc, cu portbagajul ticsit de rămășițele unei tinere femei necunoscute.

Morris nu coborîse încă de pe stînci cu echipa de săpători și Pacey decise să le iasă înainte. Din grădina de la capătul cărării abrupte ce se strecura printre stînci, privi în sus, gîndindu-se cît de mult ar fi dorit să aibă cîteva kilograme mai puțin.

Oftă și porni; dar în momentul în care ajunse la poartă, zări o uniformă albastră, cocoțată pe o bicicletă înaltă care cobora pe ulița ce venea din sat.

Polițistul Griffith, punînd o frînă puternică, se opri chiar în fața detectivului. Sări de pe bicicletă și salută.

— Scuzați-mă, domnule supraintendent, dar sper să nu vi se pară deplasat ceea ce vă voi spune. Locuind în sat, m-am gîndit că ar fi bine să vă raportez ce mai aud de pe la oameni.

Pacey se uită mirat la el. Nu-l cunoscuse pe Griffith pînă în acea zi, dar își dăduse seama că era o ființă rațională pe care te puteai bizui.

— Bine. Ce vrei să-mi spui?

Wynne arăta puțin încurcat.

— Știți, e doar o bîrfă din sat. Dar e așa un scandal! Aș fi aflat mai devreme dacă n-aș fi fost pe stînci toată noaptea.

Pacey dădu din cap plin de înțelegere și așteptă ca polițistul să intre în subiect. Știa prea bine că nici un detectiv venit din afară nu putea cunoaște pulsul unei localități mai bine decît polițistul satului.

— De fapt, bătrînii bîrfesc, domnule. Ei răspîndesc otrava. Să vedeți: prima dată am auzit de povestea asta cînd... de fapt eram în leagăn cînd s-a întîmplat.

Griffith se aplecă peste coarnele bicicletei către supraintendent și-i vorbi inimos vreo cinci minute. Apoi discutară aprins cîteva clipe. Polițistul sări pe bicicleta-i greoaie și pedală înapoi spre sat, lăsîndu-l pe celălalt gînditor, privind după el.

V

Cu toate că Peter Adams fusese implicat de la bun început în această afacere, unchiul său fusese acela care auzise cele mai multe vorbe pline de răutate care circulau în sat.

Peter rămăsese la masă la casa Carmel. Dacă vreunul dintre doctori auzise bîrfindu-se în timpul vizitelor lor din dimineața aceea, au ascuns-o de el.

Cînd ajunse acasă la unchiul său, pe la vremea ceaiului, îl găsi pe acesta cu doi vizitatori care presupuseseră că Roland aflase deja ceea ce se trăncănea pe seama lui.

Primul era poștașul care venise sus cu poșta de după-amiază. Era prea tînăr să-și fi amintit de scandalul de acum treizeci de ani, dar era informat din timpul distribuirii poștei de dimineață.

Cel de al doilea vizitator era lăptarul din Aberystwyth care venea de două ori pe săptămînă, să cumpere ouă de la Roland. Ca și poștașul, aflase de zvon din vizitele făcute pe la alți fermieri. Amîndoi erau gata să vorbească despre zvon cu bătrînul, dar, spre deosebire de alte dăți, îl găsiră destul de morocănos și irascibil. Amîndoi erau sincer convinși de neadevărul bîrfei; lăptarul, mai ales, o credea o glumă bună. Roland refuză să spună mai mult decît „niște tîmpenii", așa că cei doi vizitatori au trebuit să plece fără să mai vîneze

vreun amănunt suculent pe care să-l comunice apoi persoanelor pe la care vor mai trece

Cînd Peter s-a întors, l-a găsit pe unchiul său stînd lîngă focul din bucătărie, pe care-l agita cu vătraiul, neobișnuit de furios. Cîinele era ghemuit în colțul camerei cu capul într-o parte, privind cu precauție la stăpînul său. Peter își dădu seama, încă o dată, că ceva extrem de neobișnuit se întîmpla unchiului său care, de obicei, era destul de apatic. Roland aruncă vătraiul pe grătar cu o violență inutilă.

— Peter, băiete, ai fost în sat

— Nu. Am stat cu Mary cam toată ziua, de la primele ore ale dimineții. De ce mă întrebi?

Roland Hewitt se ridică brusc de pe scaun și merse la fereastră. Rămase acolo cu spatele la nepotul său, uitîndu-se la curtea pavată și la grădina de dincolo de ea. Peter observase că bătrînul nu se ostenise să se bărbierească și nici să-și pună gulerul și cravata.

— Deci n-ai auzit ce se vîntură prin sat, nu?

Vocea-i era dură, iar degetele-i tremurau cînd și le trecea prin părul alb, aspru. Se întoarse și începu să umble încoace și în colo, pînă ce Peter i se așeză în față să-l oprească din mersul său nervos.

— Ascultă, începu Peter, te îngrijorează ceva, nu-i așa? Ceva în legătură cu blestematele astea de oase.

Roland îl privi, apoi păru că se prăbușește. Trupu-i subțire se încovoie și se lăsă moale ca o cameră de cauciuc înțepată.

— Stai jos, băiete, și ascultă. Se prăbuși copleșit în scaunul lui mare și privi fix la tăciunii din vatră pe care tocmai îi agitase.

— Mai bine-ți spun toată povestea acum. Mai devreme sau mai tîrziu tot ai să afli de la alții.

Peter rămase tăcut, lăsîndu-l pe bătrîn să facă cum crede.

— Nu știu cît de mult ți-a spus maică-ta despre întîmplarea mea, dar, pentru că-mi cunosc familia, cred că a făcut tot ce a stat în putință să păstreze taina.

„Asta așa era", gîndi nepotul. Cînd era copil, numele unchiului Roland era doar șoptit de cei mari cînd tinerii se aflau de față.

Pentru ei el era oaia neagră a familiei care plecase în Canada. Orice întrebare provenită de la copii în legătură cu unchiul Roland era ori ignorată, ori evitată cu atîta încăpățînare, încît s-a ajuns ca el să devină o legendă tot atît de fascinantă ca și cea despre Moș Crăciun.

Mama lui Peter întreținuse o corespondență sporadică cu Roland, dar restul vîrstnicilor din familie păreau că-i neagă existența.

— Mama ta este singura care a mai avut timp și de mine, Dumnezeu s-o ierte. Ea a fost singura care s-a mai gîndit la mine cînd m-am întors, în afară de tine, băiete.

Roland vorbea monoton, uitîndu-se fix la cărbunii din cenușă.

— N-ar fi trebuit să mă întorc, dar voiam să-mi mai văd casa și să-mi trăiesc aici ultimii ani din viață.

Bătrînul începu să vorbească în galeză și Peter făcu la fel.

— Și ce legătură are asta cu bîrfa? întrebă el blînd, încercînd să-l facă pe bătrîn să ajungă la subiect.

— În Tremabon se spune că oasele de pe stîncă ar fi ale soției mele, mătușa ta Mavis, spuse el posomorît, și că eu am omorît-o atunci și am ascuns-o acolo.

Peter trăia un sentiment ciudat. El știa că ar trebui să fie îngrozit și șocat, și totuși își dădea seama că se așteptase la așa ceva. În subconștient făcuse legătura între cele două evenimente, între descoperirea oaselor și ciudata schimbare a comportării unchiului său, dar numai acum francheța afirmației lui Roland adusese în conștient ceea ce mai înainte era doar în subconștient.

Despre mătușa lui nu știa mai nimic. Crescuse cu ideea că trebuie să accepte faptul că ea fugise de la unchiul Roland, dar, vag exista sentimentul că nici el nu era complet străin de cele întîmplate. Problema unchiului Roland nu era un subiect de discuție în familia lui, așa cum nu se putea vorbi de sex și de cancer. Lui și surorilor sale li se scosese din cap încă din copilărie ideea de a se interesa de viața unchiului lor.

— Dar e absurd, e ridicol!

Se auzea vorbind și-și dădea seama cît de nepotrivite și banale îi erau cuvintele.

Roland, care tocmai începuse să povestească, continuă.

— Eram mult mai în vîrstă decît Mavis cînd ne-am căsătorit. Asta a fost o altă greșeală, la fel ca reîntoarcerea mea aici. Era frumoasă — doamne, ce frumoasă era! —, dar era o cățea, o adevărată cățea, băiete. Ne certam tot timpul, eu încercînd să o conving să fie serioasă și ea rîzîndu-mi în față.

Peter văzu pumnii osoși ai unchiului, strîngîndu-se și deschizîndu-se spasmodic în timp ce mintea-i se întorcea cu mulți ani în urmă. Fața-i era albă, chinuită de amintiri.

— Am dus-o cum am dus-o în primii doi ani. Apoi am ajuns la capătul răbdării și ea a plecat. Dumnezeu știe unde! N-am mai văzut-o de atunci.

— De ce vă certați atît de mult?

— Era o lepădătură. Ar fi trebuit să-mi dau seama înainte de a mă însura, replică amar Roland. Dar pe vremea aceea, ca și acum, eram un bătrînog prostănac. Eram prea flatat de pretinsa ei dragoste să-mi dau seama cine era, pentru că, fără îndoială, s-a măritat cu mine numai să scape de slujba de femeie în casă. Moștenisem ferma de la unchiul meu cînd am împlinit treizeci de ani. Eram o partidă bună pentru o fată în casă în acele zile. S-a făcut stăpînă pe o sută de acri de pămînt fără nici un fel de datorii. Dar n-a fost stăpînă numai pe asta, cel puțin pentru o scurtă vreme.

— Apropo, are vreo legătură Ceri Lloyd cu asta? întrebă Peter calm.

Unchiul său dădu din cap afirmativ.

— Da, desigur. El a fost motivul certurilor noastre, deși, să fiu cinstit dacă n-ar fi fost el ar fi fost altul din sat. Și-ar fi găsit un alt bărbat cu care să se distreze. După aceea am aflat că ei fuseseră destul de bine încurcați și înainte de căsătoria noastră. Nunta n-a fost un motiv pentru a-i înfrîna pornirile. Ceri nu era destul de înstărit ca ea să se mărite cu el. Pe vremea aceea lucra în prăvălia lui taică-su; era cu mult înainte de a moșteni „Mielul și Steagul".

— Deci cauza certurilor era faptul că ea trăia cu Lloyd, conchise Peter.

— Asta-i numai una din cauze, pentru că sînt sigur că mai erau și alți bărbați pe lîngă el. Începuse să plece de acasă la Liverpool; săptămîni întregi. Știu că se distra bine, acolo, cînd se ducea. Venea acasă numai cînd rămînea fără bani. Atunci, pentru o scurtă vreme, era foarte drăgăstoasă cu mine. Și eu, ca prostul, mă prindeam în laț.

— Și asta a durat cîțiva ani, mi se pare?

— Da, cam așa. Mergea din ce în ce mai rău.

— De ce n-ai divorțat?

Roland strînse din umeri.

— În acele zile „divorț" era un cuvînt tabu pentru cei din clasa mea socială. Mă cununasem cu ea în biserică și credeam că așa trebuie să mor. Oricum, n-am știut cum să mă descurc, deși, chiar înainte de plecarea ei, începusem să mă gîndesc la o separare, dacă nu la un divorț adevărat.

— Și ce s-a întîmplat? Dar, pentru numele lui Dumnezeu, ce legătură are cadavrul descoperit cu povestea asta?

— În ultima vreme mergea din ce în ce mai des la Liverpool. Nu spunea cînd pleca. Pur și simplu dispărea și nu o mai vedeam cîte o lună. Dacă se deranja să-mi explice, îmi spunea că stătuse la sora ei. Dar cum eu nu aveam de unde să știu, putea să fie în orice alt colț al țării. Ce otreapă de femeie mai era! Dumnezeu să mă ierte! E adevărat că nu eram decît un țăran bătrîn și ursuz, dar făceam tot ce-mi stătea în putință s-o fac fericită.

Vocea-i se frînse din cauza emoției.

— Cred că o iubeam pe atunci, dar ajunsesem să o urăsc înainte ca acei doi ani să se fi sfîrșit.

Peter observă că ochii deschiși ai bătrînului se umeziseră în spatele lentilelor ochelarilor săi demodați. Schimbă în grabă subiectul.

— Dar cum s-a întîmplat cu ultima ei dispariție? De ce se tot vorbește că este moartă?

— Ultimele luni au fost mai îngrozitoare decît toate celelalte la un loc. Venea acasă de la Liverpool, ori de la Lloyd, și începea scandalul; de fapt, ne băteam în toată legea; urla, striga, lovea cu picioarele, făcea tot ce se poate imagina. Odată a pus mîna pe un cuțit și m-a amenințat, plină de furie. Se plîngea că i-am ruinat viața, că o țineam în lipsuri. Era îngrozitor.

Roland se ridică brusc din fața căminului și începu să se plimbe din nou prin cameră.

— În sfîrșit, am început să o lovesc și eu — mai ales să o îndepărtez de mine. Atunci înnebunea de furie. Dar în ultima vreme o uram și mă înfuriam și eu. Doamne, iartă-mă!

Peter observă că vocea bătrînului tremura. Niciodată nu-l văzuse pe bătrîn altfel decît în starea aceea vagă și obișnuită, de apatie. Schimbarea aceasta îl tulbura și îl înspăimînta totodată; lui Peter îi era teamă că bătrînul își va ieși din minți cu totul.

— Dar ce s-a întîmplat, la urma urmelor? insistă el, încercînd să stăvilească valul de emoție ce-i stătea ca un nod în gît.

Roland Hewitt încetă să se mai plimbe. Se aplecă, lăsîndu-și toată greutatea pe marginea mesei de bucătărie, uitîndu-se fix la fața de masă.

— Într-o zi a plecat și nu s-a mai întors niciodată. Era cam pe la mijlocul lui septembrie, 1929. Dar dispariția ei nu mai era ceva nou. După cîteva săptămîni de absență, m-am gîndit că s-a dus în una din călătoriile ei la Liverpool. Dar după o vreme am primit o scrisoare de la sora ei, așa că mi-am dat seama că nu poate fi acolo. După o altă săptămînă, a mai venit o scrisoare. Și curînd după aceea a venit sora ei — o altă cățea făcută din același aluat ca și Mavis —, care-mi cerea să-i spun unde este soră-sa. Aproape că o apucaseră istericalele.

Unchiul lui Peter tăcu, să-și reamintească scena.

— I-am spus că nu aveam timp de ea. Eram sătul de nebuniile lui Mavis. Nici n-aveam chef s-o caut prin țară. Credeam că este plecată cu vreun bărbat. Individa a început să facă scandal. După ce am expediat-o, s-a dus direct la poliția din Aberystwyth, unde a spus că mi-am omorît nevasta.

Peter se uită la Roland neîncrezător.

— Dar asta-i pur și simplu ridicol! Mă îndoiesc că poliția a luat în serios o acuzație absurdă ca aceasta.

— Dar nu era numai afirmația ei, băiete. Pe atunci nu știam că Mavis îi scria soră-si, spunîndu-i că voia să mă lase din cauză că o tratam rău, că o băteam și alte chestii din astea. Ultima dată cînd s-a dus la ea, Mavis i-a arătat niște vînătăi.

— Și ce era cu asta?

— Cred că ea voia să dea divorț. Vicleană drăcoaică! Probabil a crezut că va cîștiga divorțul pe motiv de cruzime, înainte ca eu să o părăsesc, și, cu avantajele obținute în urma divorțului, să fie

liberă să-şi dea frîu apucăturilor ei spurcate. Pe lîngă aceasta mai erau şi nişte scrisori adresate surorii ei, care sugerau că eu aş fi fost pe punctul de a-i face ceva groaznic. Apoi Ceri Lloyd s-a dus la poliţie şi a spus o mulţime de minciuni care au agravat situaţia.

— Şi ce s-a mai întîmplat?

— Sora ei s-a dus la ziarul local din Aber şi a spus aceeaşi poveste. Ziarul a publicat un anunţ prin care ruga ca acei ce ştiu ceva despre ea să-i anunţe. Blestemaţii de reporteri s-au năpustit asupra mea la Bryn Glas. Apoi şi-a băgat nasul poliţia. Mă mir că nu am tras în unul din ei, să fiu arestat, aşa de necăjit eram în acele săptămîni.

— Ce ţi-au spus cei de la poliţie?

— Nu cred că au luat-o prea în serios. Şi-au dat seama ce-i cu sora ei şi cu Ceri Lloyd. Dar au trebuit să facă ceva măcar de dragul aparenţelor. Totuşi au lăsat-o baltă pînă la urmă.

— Cît timp a durat toată povestea?

— Pînă cînd am plecat în Canada. Un ziar duminical a reluat povestea din punctul la care rămăsese ziarul local. Probabil că duceau lipsă de ştiri senzaţionale în 1929. Au publicat un articol mare despre „Misterul de la Bryn Glas". Ce nebunie! Articolul a întreţinut scandalul. Tot satul mă judeca şi mă condamna, pe mine, desigur. Lloyd făcea cea mai mare gălăgie. S-a unit cu sora lui Mavis şi a început să dea interviuri ori de cîte ori avea ocazia.

— De ce nu l-ai dat în judecată pentru calomnie? întrebă Peter indignat.

Roland oftă şi se lăsă pe scaun, cu faţa-i albă şi obosită.

— Cred că aș fi făcut-o, dar eram prea obosit să-l mai iau în seamă. Oriunde mergeam, simțeam că oamenii șopteau și mă arătau cu degetul. „Priviți, acesta-i omul care și-a ucis soția". Am suportat o vreme, apoi am avut șansa să vînd urgent ferma. Așa că peste noapte am lichidat totul și am plecat în Canada, la Alberta. Știam pe cineva din Tremabon care se stabilise acolo și m-a ajutat să capăt slujbă într-un magazin de unelte agricole. Nu era rău în Canada. M-am descurcat bine, dar totdeauna tînjeam după locurile natale.

Roland se uită prin bucătărie ca și cum o vedea pentru prima dată.

— Aș fi putut să-mi sfîrșesc viața în liniște, dar este imposibil să scap de trecut.

Peter se aplecă și-i vorbi cu patimă bătrînului.

— N-ai de ce să scapi, unchiule! Nimic din ceea ce mi-ai povestit nu trebuie să te îngrijoreze și să te îngrozească în halul ăsta. Din tot satul doar cîțiva bătrîni nebuni bîrfesc. Dacă ei îndrăznesc să spună ceva și aflu persoana care lansează astfel de zvonuri, o să angajez un avocat să-i dea o lecție.

Roland Hewitt se uită la nepotul său cu o privire îngrijorată.

— Nu știu, băiete, pur și simplu nu știu! Am impresia că se va întîmpla ceva rău. Am ajuns să mă tem de orice bătaie în ușă.

— De ce? Nu este nevoie să-ți spun că nu ai nici un amestec în trucul dispariției mătușii Mavis. De ce să-ți fie teamă atunci? Nu ți-ai omorît nevasta, așa că grămada de oase din abataj n-are nici o legătură cu tine.

Roland respinse asigurările lui.

— Tot satul vorbește că ea a fost singura femeie care a dispărut vreodată din Tremabon, așa că ea trebuie să fie.

Peter oftă exasperat.

— Știi ce? Asta-i o prostie. Știi tot așa de bine ca și mine că scheletul nu poate fi al lui Mavis Hewitt. Tu nu l-ai pus acolo și nu este nici un motiv să credem că l-a pus altcineva. Totul este clar. S-ar putea ca scheletul să fi fost acolo de mulți ani și să aparțină unei persoane de care să nu-și amintească nimeni. Nu sînt atît de proști polițiștii. Curînd vor putea stabili că scheletul provine de la cu totul altă persoană.

Logica demonstrației părea să-și fi atins, în sfîrșit, țelul. O expresie plină de speranță apăru pe fața lui Roland.

— Așa să fie, băiete?

Peter își întări argumentația.

— Desigur, ei au specialiști care în cîteva zile vor da pur și simplu peste cap zvonul din sat. Nu vor putea spune niciodată cui au aparținut exact oasele, dar pun pariu că ei știu deja că nu puteau să provină de la Mavis Hewitt.

VI

— În concluzie, după cîte ne-a spus patologistul pînă acum, domnule, se pare că nu avem nici un motiv să nu considerăm că acesta este cadavrul lui Mavis Hewitt.

Cu aerul că afacerea s-a încheiat, Pacey așează un dosar subțire pe marginea biroului polițistului șef.

Detectivul supraintendent și ajutorul său stăteau în biroul colonelului Burton de la primul etaj al sediului poliției districtuale din Cardigan. Ca urmare a discuției sale cu polițistul din Tremabon, Pacey s-a dus din nou la abataj, pe cît de repede i-a permis trupu-i voluminos. L-a luat pe Willie Rees și cele cîteva obiecte pe care echipa de săpători le mai găsiseră printre ultimele resturi de moloz din abataj și l-a lăsat pe inspectorul Morris să sigileze tunelul. Apoi, împreună cu Rees, s-a grăbit să ajungă la locul de parcare al mașinii poliției, un Wolseley, și au pornit repede spre Aberystwith. După o oră de activitate febrilă în subsolul poliției, i-a telefonat șefului și a plecat din nou în grabă pe drumul ce șerpuia de-a lungul mării, spre Cardigan.

Era ora șapte seara cînd a ajuns în capitala districtului, în acea chinuitoare zi de luni. Pacey începuse să se gîndească la odihnă și la o mîncare mai ca lumea. Dar, cu Rees purtîndu-i trena, s-a

dus direct la sediul poliției, unde colonelul îi aștepta. Pacey i-a raportat succint evenimentele zilei și a terminat raportul, depunînd ușor pe masă dosarul subțire și anemic cu puținele date ale cazului.

— Tot ce am aflat pînă acum se găsește aici, în dosar, domnule, și trebuie să menționez că nu mi-a scăpat nimic important în raportul făcut

Șeful întinse mîna după dosar și răsfoi cu grijă cele cîteva foi de hîrtie.

Inspectorul Rees stătea plin de sine pe un scaun tare la celălalt capăt al biroului, arătînd ca o domnișoară bătrînă ce-și ia ceaiul cu vicarul. Charles Pacey, cu trupu-i enorm, stătea și el chinuit pe un scaun mic, la celălalt capăt al biroului, așteptînd cu răbdare ca șeful să spună ceva.

Colonelul Burton, țeapăn în scaunul său rotativ, își trecea degetele prin mustața-i îngrijită în timp ce studia dosarul.

În sfîrșit, ridică ușor capul.

— Și dumneata, supraintendent, spui că nu se găsește în arhivele din Aberystwyth raportul original cu privire la plîngerea surorii victimei.

— Nu, domnule. Am căutat cu minuțiozitate toate dosarele vechi de la poliție. Dar în afară de însemnarea din registrul de intrări nu am găsit nimic altceva.

Willie Rees se gîndea la clipele de intensă și chinuitoare căutare pe care le petrecuseră la subsolul poliției, răscolind teancuri de hîrtii prăfuite și murdare legate cu niște sfori și mai jegoase.

— Crezi că va apare ceva după o cercetare și mai minuțioasă, acolo sau aici, în arhivele poliției districtuale ?

Pacey privi plin de îndoială.

— Nu prea cred, domnule colonel. Treizeci de ani nu e puțin timp și, pe deasupra, războiul a făcut ravagii într-o mulțime de arhive. Tone de hîrtie au fost aruncate din subsoluri, pentru a fi transformate în adăposturi.

— De unde crezi că am mai putea obține alte informații?

Întrebările colonelului veneau una după alta, ca de la un om obișnuit să comande ani de zile.

Pacey, arătînd ca un țăran, în comparație cu chipul îngrijit și subțire din fața lui, își desumflă obrajii roșii cînd răspunse la această întrebare.

— Mai rămîn dosarele ziarului local. Biroul ziarului din Aber era închis cînd am fost acolo și am considerat că putem aștepta pînă mîine dimineață, așa că nu m-am mai dus să-l caut pe redactor. O altă sursă ar putea fi vreun polițist care lucra acum treizeci de ani și care și-ar putea aminti ceva.

Nici unul din cei ce lucrează acum acolo nu este prea bătrîn, dar am o listă cu numele cîtorva din polițiștii pensionați care lucrau pe vremea aceea.

— Atunci, am putea să o interogăm și pe soța victimei. Cea menționată în registrul de intrări al poliției.

Colonelul îi suflă cu îndemînare atuul lui Pacey, înainte ca el să-l poată juca.

— Da, domnule, deja am trimis un telex la poliția din Liverpool, să afle dacă mai trăiește și dacă locuiește la aceeași adresă, spuse polițistul hotărît să cîștige cartea.

— Am fi grozav de norocoși dacă mai dăm de ea după atîta amar de vreme. Trebuie să fie des-

tul de bătrînă, se amestecă sfios Willie Rees în duelul dintre Pacey și șef.

Charles strînse din umerii săi de taur.

— S-ar putea să trăiască. Vîrsta nu era menționată nicăieri, dar, după felul în care a reacționat, se pare că era sora mai mare.

Colonelul își aranjă cu grijă mustața-i de militar.

— Deci, urmează ca mîine să discutați amănunțit și cu oamenii din sat.

Pacey mormăi ceva neclar. Șeful lui era un tip de treabă, gata oricînd să-și apere oamenii împotriva oricăror critici din afară, dar avea prostul obicei de a spune un lucru obișnuit cu aerul că este o descoperire a geniului său.

— Da, domnule, replică Pacey. Primul lucru pe care îl voi face mîine dimineață este să-i interoghez. Am să-l iau pe sergentul Mostyn cu mine, pentru că nu prea are ce face aici.

— Cînd îți vor da specialiștii informații mai amănunțite și mai sigure?

— Profesorul Powell va duce toate oasele la catedra de anatomie mîine dimineață și speră să-mi dea rezultatele la telefon tot mîine, dar puțin mai tîrziu. Cred că rezultatele de la Laboratorul de medicină legală vor fi obținute mai greu, din cauza stării în care se află rămășițele.

— Ce au mai dezgropat săpătorii lui Morris, în după-amiaza aceasta? Mi-ai spus că ai mai adus niște lucruri de la el.

— Cîteva mărgele, doi dinți și cîteva șuvițe de păr. De data aceasta este sigur că este de culoare roșie. Mai erau cîteva resturi din haine și încă o bucată de pantof.

— Așa că savanții tăi au la ce lucra, observă Burton, pipăindu-și din nou mustața.

— Da, domnule, deja am trimis ultimele rămășițe la Laboratorul din Swansea.

Colonelul aranjă ușor poziția călimării și îndreptă poziția imaculatului tampon de sugativă.

— Acum rămîne de rezolvat următoarea problemă: de cîte dovezi avem nevoie să-l atacăm pe tipul ăsta Hewitt?

Pacey se scărpină pe gîtul gros și roșu

— Totul depinde de identificare. Dacă nu găsim nimic, care să ne dovedească că oasele aparțineau lui Mavis, nici nu ne putem gîndi să-l acuzăm. De fapt, singura „probă" pe care o posedăm acum este zvonul din sat.

Șeful se încruntă.

— Datele de pe monede și îmbrăcămintea sînt foarte sugestive, mai ales într-un loc ca acesta, atît de slab populat. Nu e ca la Londra, slavă domnului, unde dispare un om în fiecare ceas.

Pacey îi dădu un răspuns impertinent.

— Da, domnule, știu asta. Dar cea mai mică contradovadă va anula orice coincidență. Cineva ar putea veni și spune mîine că Mavis avea 1,80 m, avea părul blond și un picior de lemn.

Polițistul șef îi aruncă lui Pacey o privire ucigătoare de dezaprobare.

— E puțin probabil, supraintendent, se răsti el.

Detectivul se gîndi brusc la zilele din armată și pentru o clipă se simți ca și cum stătea între doi camarazi, în fața ofițerului comandant.

— Este puțin cam exagerat, probabil, admise el, dar cea mai mică diferență dintre schelet și descrierea adevăratei Mavis va fi de ajuns să dărîme

întreaga teorie și, pînă acum, cam asta este — doar o teorie extrem de tentantă.

— Ai de gînd să discuți cu Hewitt mîine?

— Desigur, în situațiile acestea dacă scuturi pe unul bine, îl faci să mărturisească și să te scutească de multă alergătură, mai ales cînd ai de-a face cu babalîci ca Hewitt. Să-l lăsăm să creadă că știm totul și atunci s-ar putea să-și dea drumul la gură. Asta numai în cazul că știe ceva, desigur.

Colonelul părea neliniștit.

— Cred că totul se va desfășura cu discreție, Pacey. Știi care sînt raporturile dintre poliție și public în zilele noastre. Asta nu înseamnă că vreau să-ți spun cum să-ți faci meseria. Știi că nu mă amestec în treburile polițiștilor mei. Tot ce vreau e să fiu ținut la curent cu mersul cercetărilor.

Charles Pacey oftă din nou.

Acesta era un alt obicei al șefului, să declare că nu se amestecă niciodată în treburile lor zilnice și că stă doar în spatele lor, ca un părinte confesor răutăcios.

— Vreți să-mi spuneți ceva, domnule? spuse Pacey, privind atent la ceasul de mînă.

— Da, Pacey, nu mi-ai spus nimic despre conținutul exact al raportului din registrul poliției. În definitiv, este singura dovadă scrisă pe care o avem pînă acum.

— Este în dosar, pe ultima pagină.

Colonelul deschise dosarul din nou și citi cu voce tare copia pe care o făcuse Rees, la Aberystwyth, cu cîteva ore mai înainte.

„8 octombrie 1929... Doamna Jessie Randall strada Speke, nr. 14, Liverpool, a reclamat că sora ei Mavis Hewitt a dispărut de la ferma Bryn Glas

din Tremabon. De asemenea a făcut depoziție împotriva cumnatului său Roland Hewitt de la aceeași adresă. Femeia care se presupune că a dispărut este Mavis Cecily Hewitt, vîrsta 26 ani. Cazul repartizat inspectorului Williams".

Polițistul șef lăsă pe masă foaia de hîrtie și privi la Pacey.

— Nu-i de prea mare ajutor, conchise el...

— Un caz ca acesta este, de obicei, cercetat de la început de un inspector, comentă Pacey. Probabil că el a interogat-o pe sora victimei și a deschis un dosar special. Așa că nu putem găsi alte detalii în registrul de sesizări.

— Și ce s-a întîmplat cu inspectorul Williams?

— A ieșit la pensie și a murit demult, după cît am aflat.

Burton chibzui o clipă.

— Deci, acum trebuie să vedem ce rezultate primim de la patologist și de la laborator, și ce ne va spune Hewitt.

— Și să verific lista cu persoanele dispărute între 1925—1935, spuse Pacey, luîndu-i-o șefului înainte cu sugestia. După cum am spus, primul lucru de făcut mîine dimineață este să verific firul cu Mavis Hewitt. Așa că trebuie să mă apuc să fac obișnuita verificare a persoanelor dispărute.

— Sper că rezultatele de laborator îți vor ușura munca, din punctul de vedere al timpului, spuse colonelul. Ai și așa al dracului de multă treabă, cercetînd ce s-a întîmplat cu persoanele dispărute în zece ani de zile.

Se auzi o bătaie în ușă. Un polițist de la camera de gardă de la parter aduse un plic mare pe care-l depuse pe birou în fața colonelului.

— O mașină a poliției tocmai a dus plicul acesta de la Aber, domnule, spuse el înainte de a saluta și ieși din birou. Din nou Pacey se simți în situația de subaltern.

— E adresată dumitale, supraintendent, spuse Burton. Așteptă cufundat în gînduri, în timp ce detectivul rupse pachetul și scoase un ziar împăturit și o bucată de hîrtie.

— E de la sergentul Evans, a făcut o treabă bună. Pacey citi biletelul. Spune că l-a întîlnit pe stradă pe redactorul de la *„Cardigan Voice"* imediat după ce am plecat și l-a rugat să deschidă biroul. A căpătat un exemplar din ziarul din săptămîna de după raportul poliției și ni l-a trimis. Aceasta ne scutește de o mulțime de eforturi.

— Sper că sergentul nu i-a spus nimic redactorului, întrebă agitat colonelul, întinzînd mîna după bilet.

— Nici o teamă, dacă e vorba de Evans. Cunoaște perfect cum merg treburile la poliție. Pacey îi oferi ziarul colonelului, dar Burton îl respinse cu mîna.

— Nu, nu, Pacey. Este cazul tău. Citește-l tu mai întîi.

Willie Rees rămase tăcut, observînd jocul lui Burton, știind perfect de bine că și aceasta face parte din spectacolul șefului.

Ziarul, care probabil nu fusese atins de treizeci și trei de ani, era de un galben deschis, gata să se destrame.

Aranjamentul articolelor și literele de tipar i se părură ciudate lui Pacey, care întoarcea pagină după pagină; calitatea fotografiilor lăsa de dorit

din punct de vedere al standardului modern. O fotografie dintr-o pagină interioară îi atrase privirea.

— Iată fotografia ei; asta-i foarte folositoare. Și mai este și un articol scurt despre dispărută.

— Citește-l cu voce tare; a fost inspirat tipul care a scris, spuse colonelul, stînd ca pe ghimpi.

Pacey puse ziarul pe genunchi și citi pasajul.

„Soția dispărută a fermierului din Tremabon. Sora cere ajutor pentru descoperirea ei... Doamna Jessie Randall, din Liverpool, este nerăbdătoare să afle unde e sora ei, doamna Mavis Hewitt, din fotografia de mai sus.

Doamna Randall a declarat reporterului nostru că nu mai știe nimic de sora ei de două luni și că, venind astăzi în ținut să întrebe de ea, a aflat de la vecini că nu o mai văzuseră pe d-na Hewitt de cîteva săptămîni. Cînd reporterul nostru a vizitat casa de la ferma Bryn, Tremabon, soțul dispărutei, d-l Roland Hewitt a declarat că soția lui era plecată și a refuzat să mai discute această problemă.

D-na Randall a cerut ajutorul poliției. Oricine are informații în legătură cu doamna dispărută este rugat să sesizeze ori poliția locală ori pe redactorul ziarului nostru".

Pacey se opri din citit fără a ridica ochii din ziar.

— Asta-i totul, supraintendent? întrebă nerăbdător Burton.

Pacey scoase un șuierat ușor.

— Nu, mai este puțin. Probabil partea cea mai interesantă. Femeia dispărută are douăzeci și șase

de ani, este zveltă, de 1,62, părul castaniu și tenul plăcut. Ultima dată cînd a fost văzută, purta un costum verde, pantofi negri și pălărie.

Pacey puse cu grijă ziarul pe birou.

— 26 de ani, 1,62 și părul castaniu, repetă el, netezind ziarul cu mîna-i uriașă. Se complică lucrurile, domnule, ce ziceți ?

VII

În dimineața următoare, adică în prima zi de marți după descoperirea oaselor, evenimentele s-au succedat cu repeziciune.

În timpul nopții, sosise prin telex un mesaj de la Liverpool, prin care poliția din Cardigan era informată că o oarecare d-nă Jessie Randall, care avusese domiciliul în str. Speke 14, mai trăia încă și locuia în apropiere, pe Glebe Terrace, nr. 24.

— Mai bine te-ai duce acolo imediat, Willie, ordonă Pacey. Ia cu tine și fotografiile bijuteriilor. S-ar putea să-ți ajute la ceva.

Primele albume cu fotografii fuseseră deja pregătite de zelosul polițist fotograf și Rees le luă cu el în mașină, să le arate surorii lui Mavis.

Pacey rezolvă rapid alte probleme și apoi îl luă pe sergentul detectiv Mostyn din biroul alăturat.

— Plecăm la Tremabon, să-i scuturăm pe cîțiva din indivizii aceia din sat, spuse el vesel în drum spre mașină. Trebuie să stabilim care din palavragiii satului spune adevărul. Mă calcă pe nervi dracii ăștia de bătrîni împielițați. Dar trebuie să recunosc că au găsit, se pare, de data aceasta ceva suculent de molfăit pentru gingiile lor.

Mostyn era un tînăr distant, care vorbea numai cînd avea ceva important de spus.

Pacey, cu umorul lui sănătos și grosolan, avea suspiciuni în legătură cu comportarea sergentului, dar îi recunoștea calitățile profesionale. Charles Pacey se îndoia de asemenea și de hainele de dandy, de părul buclat și de mustața-i frumoasă și spilcuită. Nu trecuse o săptămînă de cînd îi spusese indignat lui Willie Rees:

— Nu știu ce să mai fac cu tinerii ăștia spilcuiți, pomădați și cu pantofi din piele de căprioară!?

În drum spre Tremabon, Mostyn se străduí să fie mai vorbăreț decît de obicei. Probabil pentru a anihila șocul pe care l-a avut Pacey cînd l-a văzut purtînd o jachetă scurtă din păr de cămilă și o pălărie de felru în stil american.

Ascultă cu atenție relatarea cazului și dovedi supraintendentului, prin niște observații competente, că stăpînea deja cazul.

— Mă întreb dacă Hewitt știe că am pus ochii pe el. Cred că n-are nici o șansă de scăpare.

Pacey, arătînd ca un muncitor șomer pe lîngă imaculatul sergent, strîmbă din nasu-i borcănos.

— Cred că a aflat pînă acuma de zvonul din sat. Ar fi și imposibil, într-un sat atît de mic ca Tremabon. Dar chiar dacă, să presupunem, se simte vinovat de dispariția soției, sînt sigur că nu se va ascunde. Asta l-ar da de gol și el nu știe încă ce știm noi.

Mostyn nu considera că retorica lui Pacey merită vreun răspuns, așa că privea pe geam la gardurile vii umede de ploaie, pe lîngă care treceau cu repeziciune.

— E ciudat că s-a întîmplat ca nepotul lui să fie de față cînd au fost descoperite oasele.

Pacey reflecta, fără să se aştepte să primească un eventual răspuns de la sergent.

— Nu-i va afecta poziţia, ştiu ; pare un tînăr simpatic. Regret însă că va fi şocat de situaţie.

Logica lui Pacey îl antrenă în discuţie şi pe Mostyn.

— Din cele ce mi-aţi spus, domnule superintendent, rezultă că avem nevoie de o mulţime de dovezi înainte de a-l acuza pe Hewitt.

— Există o mare diferenţă între a acuza un om şi a-i pune întrebări, fiule. Am să-l iau la frecuş îndată ce-l văd. Vei fi ştiind tu cum stau lucrurile în cărţi, tinere, dar mai ai multe de învăţat. Să-i iei tare de la început, ăsta-i secretul! Dacă n-are nimic de ascuns, atunci nu se întîmplă nimic. Dar dacă are, ori se înspăimîntă, ori se înfurie. În ambele cazuri spune totul. Să-i încolţeşti de la început, aşa se procedează.

Mostyn îi aruncă o privire cu coada ochiului în care puteai să citeşti toate nuanţele subtile de dezaprobare şi dispreţ ; dar nu spuse nimic.

Pacey conducea maşina poliţiei, un Austin, şi ignora fericit unele indicatoare de circulaţie care limitau viteza între Cardigan şi punctul lor de destinaţie. Sosiseră la Tremabon pe la ora 10 şi Pacey se interesă imediat de casa lui Roland Hewitt.

— Să mergem să-l vedem pe bătrîn, mai întîi, spuse el, intrînd brusc cu maşina pe strada ce ducea în sus, spre casa lui Hewitt. Putem să ne reîntoarcem şi mai tîrziu şi, dacă va fi nevoie, îl vom mai scutura o dată.

În momentul în care au ajuns în curtea casei vopsite în albastru, bătrînul apăru din şură cu două găleţi goale în mînă. Se opri pe loc ca şi cum

ar fi înghețat la vederea mașinii negre pe al cărui radiator era scris, cu litere mari, „Poliția".

Pacey opri mașina și apoi, împreună cu Mostyn se îndreptă, sărind peste niște bolovani, spre Roland, care continua să rămînă împietrit.

— Nu cumva dumneavoastră sînteți domnul Hewitt? Domnul Roland Hewitt? Vocea lui Pacey nu era firească nici amenințătoare, dar nici prea plăcută.

Mostyn se gîndea cinic că din vocea lui nu se putea observa nici o inflexiune care să indice că are de gînd să folosească bastonul de cauciuc.

Bătrînul își reveni și gălețile scoaseră un clinchet, în timp ce spuse că el era Roland Hewitt.

— Sîntem ofițeri de poliție, explică Pacey.

— Ei, doar nu puteam crede că sînteți pompieri, spuse Roland sec, arătînd cu o găleată în direcția cuvîntului de pe mașină. Lui Mostyn i se păru că bătrînul are fața pămîntie, dar că se putea controla. Pacey, avînd mai mulți ani de experiență în privința interogărilor, își dădu seama că bătrînul era pe jumătate înspăimîntat și pe jumătate insolent.

— Aș vrea să vă pun cîteva întrebări, domnule Hewitt, spuse Pacey.

Roland oftă și puse jos gălețile. Se auzi un zăngănit metalic.

— Știam eu că îmi veți pune, mai devreme sau mai tîrziu. Intrați, atunci!

Bătrînul gîrbovit păși greoi în fața lor, spre ușa din față. Întreaga-i atitudine dezvăluia o apatie plină de resemnare.

— Stai liniștit, Tom. Mîngîie cîinele care lătra plin de suspiciune la cei doi bărbați care-l urmau pe stăpîn în bucătărie.

Roland își tîrî picioarele spre scaunul lui preferat și le făcu un semn cu mîna către celelalte două scaune, așezate în partea opusă.

Părea mai bătrîn decît se așteptase Pacey. În fața lui stătea o caricatură de om, slab, numai piele și os, cu părul vîlvoi, albit de tot, deasupra unor ochi cu privirea stearsă. Obrajii scofîlciți înconjurau o gură cu buzele crispate. Pacey își dădu seama că nu avea în față altceva decît un om care aștepta cu răbdare sfîrșitul unei vieți triste. Înainte de a-l speria și chiar înainte de a-i fi pus o singură întrebare, detectivul aproape se rușină la gîndul că simțea deja milă pentru acest om.

— Îmi imaginez că bănuiți de ce am trecut pe la dumneavoastră, începu el calm. Dar am uitat să ne prezentăm. Eu sînt supraintendentul Pacey și dumnealui e sergentul Mostyn

Roland îi evită privirea și se uită fix spre grătarul căminului.

— Desigur, bîrfitorii din sat v-au pus pe drumuri, nu mă îndoiesc.

— Nepotul dumneavoastră, domnule Adams, este acasă, nu?

— Nu, este în sat, la prietena lui, domnișoara Ellis-Morgan.

Pacey trăia un ciudat sentiment de mulțumire. Îl simpatiza pe Peter și acum, aproape fără voia lui, îl deplîngea și pe unchiul său. Începu să-l chestioneze, intrînd direct în miezul întîmplării.

— Domnule Hewitt, aș vrea să-mi spuneți ce s-a întîmplat cu soția dumneavoastră în 1929?

Roland începu să se legene în scaun cu degetele mîinilor pe genunchi.

— Știți cît știu și eu, domnule!

— Nu prea cred, domnule Hewitt! Ia să ascultăm versiunea dumneavoastră.

— Pur și simplu, a plecat într-o zi de la fermă și nu s-a mai întors. Asta-i toată povestea. Puteți s-o credeți sau nu.

Vocea lui Roland îi sfida, tremurătoare.

— Deci așa, a plecat și n-a mai venit!

Cuvintele lui Pacey aveau ceva din aerul de neîncredere al profesiunii.

— Și ce a fost cu bătăile și certurile de care am auzit, ei?

Pacey omisese să menționeze că tot ceea ce auzise pînă atunci era de la polițistul satului, o sursă de a treia mînă.

Roland privi către el.

— Ați aplecat urechea la ce spune blestematul ăla de la „Mielul și Steagul". El e autorul scandalului. Cery Lloyd, ăla care a trăit cu ea și i-a încurajat prostiile.

— Deci, admiteți că erați în raporturi proaste cu soția dumneavoastră.

Roland privi peste rama ochelarilor. Agitația de pînă atunci păru că e înlocuită de suspiciune.

— Da, eram. Am mai declarat asta, nu? Ar trebui să știți. Doar aveți toate declarațiile pe care le-am semnat cu ani în urmă. Voi, polițiștii și blestemații de reporteri, m-ați făcut să-mi părăsesc casa.

Se opri și privi cu sfidare la detectivi, mai întîi la Pacey și apoi la tăcutul Mostyn.

— Cine v-a dat ideea să mă bateți din nou la cap? Mi se pare că nu prea cunoașteți cazul. Dacă credeți că este vreo legătură între mine și scheletul găsit pe stînci, și sînt sigur că așa credeți,

atunci luați-o din loc și nu mă mai plictisiți. A te certa cu nevasta și a o pălmui este un lucru și a o omorî este cu totul altceva.

Charlie Pacey își dădu seama că dintr-o dată interogatoriul o luase pe o pantă greșită. Comportarea bătrînului se schimbase în cîteva clipe, trecînd de la resemnarea fără speranțe, la o agresivitate plină de sfidare. Hotărî să îl încolțească și mai mult

— Așteaptă o clipă, spuse el brutal. Eu sînt cel care întreabă. Ascultă, avea soția dumitale 26 de ani cînd te-a „părăsit"? Spuse cuvîntul „părăsit" cu un surîs batjocoritor de neîncredere.

Mostyn se gîndea că acesta era, probabil, începutul frecușului pe care Pacey îl intenționase.

— Știți prea bine, așa cum știu și eu, bombăni bătrînul.

— Nu te interesează pe dumneata ce știu și ce nu știu! Răspunde-mi doar la întrebări. Ei, și acum alta: — Avea părul roșu?

Hewitt dădu din cap posac.

Pacey se întoarse brusc spre Mostyn.

— Auzi, sergent, avea 26 ani și părul roșu!

Mostyn habar n-avea ce trebuia să răspundă la o asemenea constatare așa că tăcu.

Pacey reîntoarse brusc capul spre Roland.

— Și avea un metru șaizeci și doi? se repezi el.

Tactica aceasta părea că dă roade cu bătrînul, care privea îngrijorat de la unul la altul

— Avea sau nu?

— Da, cred că știți că avea! spuse el sacadat.

— Și zici că într-o zi a plecat și nu s-a mai întors? replică Pacey cu un sarcasm suprem.

Roland nu răspunse. Întrebările prosteşti referitoare la vîrsta, părul şi înălţimea lui Mavis îl înspăimîntaseră.

— Mai ai să ne spui ceva, Hewitt? întrebă Pacey, lăsînd de data aceasta la o parte apelativul „domnule".

Vocea lui Roland se auzi şoptită.

— Nu, nu mai am! Conştiinţa mea e curată. Orice aţi şti ori crede voi, n-am nici un motiv să-mi fie teamă şi n-am nimic de ascuns.

— Ei, atunci unde s-a dus?

— Nu ştiu. De unde să ştiu eu, dacă nu ştie nici soră-sa?

— Într-adevăr, de unde?! La ce dată a dispărut?

— Eu... nu-mi amintesc. E mult timp de-atunci.

— Şi-a luat haine cu ea?

— Nu ştiu. Adică da, sînt sigur că şi-a luat. Totdeauna îşi lua o geantă cu ea cînd pleca.

— Geantă, ai? N-ar pluti prea mult dacă i-ai pune nişte pietre înăuntru? Ce zici?

— Nu înţeleg ce spuneţi, bombăni el.

— V-aţi bătut în ziua cînd a plecat?

— Nu mai mult decît de obicei.

— Nu mai mult decît de obicei? Vă băteaţi în fiecare zi?

Ochii bătrînului scînteiară în spatele lentilelor groase.

— De cele mai multe ori, către sfîrşit.

— Către *care* sfîrşit, domnule Hewitt? Apelativul „domnule" fu folosit din nou, sunînd sinistru.

— Adică spre momentul cînd a plecat.

— De ce a plecat ultima dată?

— Asta-i tocmai ce încerc să vă spun, că nu știu.

Vocea stridentă a lui Roland era plină de panică.

— N-aveți nici un drept să bateți la cap un bătrîn în halul ăsta. Nu știu nimic mai mult acum decît știam cînd am dat declarația la poliție, cu ani în urmă.

— Unde a plecat? Ți-a spus? continuă Pacey neîndurător.

— În numele lui Dumnezeu, omule, dacă aș ști nu ne-am mai întreba unde s-a dus. Nu știu, vă spun clar, *nu știu.*

— Dar nu s-a dus la Liverpool, nu?

— Putea să se ducă și în China, după mine. Dar sora ei a venit aici să o caute, așa că nu s-a dus acolo.

— Și unde credeți că s-a dus?

— Nu știu!

De data aceasta Roland răspunse, urlînd cuvintele.

Pacey continuă cu întrebările, din ce în ce mai repede și mai furios.

— Recunoști că ai lovit-o și i-ai făcut vînătăi?

— Am recunoscut-o cu mulți ani înainte. Sărise la mine cu un cuțit.

— Ce? Încerci să spui acum că, dacă i-ai făcut ceva, erai în apărare?

— Nu încerc nimic. Nu i-am făcut mai mult decît să o lovesc mai ușor decît mă lovea ea. Apoi a plecat și nu s-a mai întors niciodată. Dar n-aveți de gînd să mă lăsați în pace?

— Pretinzi că a încercat să te omoare?

— N-am spus asta, a făcut-o din cauza temperamentului ei. Doamne, groaznică mai era!

— Nu cumva ai încercat tu s-o ataci și ea s-a apărat?

Roland fu șocat. Părul țepos se zburli, iar ochii neliniștiți se mișcau ca la un animal încolțit.

Charlie l-a scos din fire, gîndi sergentul, dar are prea puține date să-l prindă în plasă pe bătrîn.

Același gînd îi trecu prin cap lui Pacey, pentru că, după cîteva lovituri agresive, nu realiză nimic în afară de faptul că-l îngrozi și mai tare pe bătrîn, așa că detectivul se ridică brusc și făcu lui Mostyn semn cu capul.

— Haide, sergent! Cred că-i mai bine să-i dăm domnului Hewitt timp de gîndire. Poate se decide să ne ajute mai mult decît pînă acum. Ne mai întoarcem, domnule Hewitt! O să mai vedem!

Îl lăsară pe bătrînul fermier pe scaun, tremurînd de groază. În timp ce traversau curtea, urmăriți de mîrîitul cîinelui ciobănesc, Pacey se adresă colegului:

— Trebuia să încerc; da... ori bătrînul este într-adevăr un criminal șiret, ori habar n-are de ceea ce i s-a întîmplat nevestei...

Mostyn își exprimă compasiunea pentru bătrîn, un lucru pe care Pacey nu l-ar fi bănuit

— Îmi pare rău de bătrîn. Pare destul de inofensiv. Sistemul dumitale de interogare i-a scurtat, probabil, viața cu cîțiva ani.

— Nu, dacă este nevinovat ca un nou născut, va uita totul curînd. Dacă nu este, merită tot ce va urma. Hai să mergem și să-l vedem pe tipul de la cîrciumă, grăsunul de care vorbește toată lumea.

După cîteva minute, opriră mașina în fața intrării vopsite în alb a cîrciumii „Mielul și Steagul". Era cu mult înainte de ora deschiderii, dar, după cum Pacey știe prea bine, asta nu prea conta în majoritatea localurilor publice din Țara Galilor. Ieși din mașină și bătu cu pumnii în ușa închisă a cîrciumii. Cînd ușa se deschise, Pacey dădu față în față cu cel mai gras om pe care-l văzuse vreodată. Era evident că Ceri Lloyd tocmai se sculase din pat. Avea pe el o cămașă șifonată, fără guler, și tocmai încerca să-și tragă bretelele peste pieptul enorm, în timp ce se uita pe furiș, cu privirea încețoșată, prin ușa pe jumătate deschisă. Ochii mici, ca de porc, se holbau la vizitatori de pe o față nebărbierită.

— Eu sînt detectivul supraintendent Pacey și dumnealui e sergentul Mostyn. Vreau să vă spun cîteva vorbe.

Letargia matinală îl părăsi pe Ceri imediat. Un rînjet apăru pe fața-i enormă și își băgă capul imediat pe ușă.

— A... da, m-am gîndit eu că o să veniți. Intrați.

Se dădu la o parte și Pacey, el însuși un mic gigant, pătrunse pe lîngă el în barul pavat cu dale de piatră.

Privind în jur la scaunele puse grămadă pe mese, la fețele de masă puse pe butoaiele de bere și mirosind acreala băuturii răsuflate, se gîndi cît de mizerabilă era această cîrciumă în orele cînd era închisă.

Lloyd luă cîteva scaune și le așeză lîngă tejghea. Arătă cu mîna la șirul de sticle de pe raftul barului.

— Pot să vă ofer ceva de băut, domnilor? spuse el nerăbdător, frecîndu-şi mîinile în timp ce vorbea.

Pacey refuză categoric. Nu i-a plăcut mutra ca de ceară a hangiului de îndată ce l-a zărit şi avea de gînd să termine cu el cît se poate de repede

— Cîţi ani ai, Lloyd? începu el.

Întrebarea neaşteptată îl opri pe Ceri să-şi desfăşoare planul iniţial. Avusese de gînd să dea drumul la bîrfa răutăcioasă despre Roland Hewitt şi, cînd Pacey i-a pus întrebarea ciudată tăindu-i vorba, el tocmai deschisese gura-i moale si lipsită de fermitate, gata să-şi dea drumul. Cu gura din nou închisă, bîjbîi în căutarea unui alt scaun pentru el.

— Cîţi ani am? Păi, să vedem. Am cincizeci şi nouă de ani. Sînt născut în 'nouă sute doi. Da' de ce mă întrebaţi?

— Şi ai trăit toată viaţa în Tremabon?

— Păi, da.

— Aşa că s-ar putea să vă amintiţi de o doamnă Mavis Hewitt. Ei?!

Pe faţa lui Lloyd apăru din nou o căutătură ciudată, un fel de zîmbet strîmb şi răutăcios.

— Domnule supraintendent, dumneavoastră glumiţi. Sigur că am cunoscut-o.

Pacey nu se amuza.

— Vrei să spui că ţi-o aminteşti cu siguranţă?

Cîrciumarul făcu un semn cu degetul şmechereşte.

— Doar vă spun! N-o să găsiţi pe nimeni în sat, viu sau mort, care s-o fi cunoscut mai bine. Şi asta e valabil şi pentru prostănacul de bătrîn cu care ea s-a măritat. El nu ştie mai nimic despre ea.

Pacey se lăsă pe spate, cu mîinile băgate adînc în buzunarele hainei de ploaie.

— Deci erai, cum se spune, în „termeni intimi" cu ea.

Ceri făcu de data aceasta cu ochiul.

— Puteți să-i spuneți și așa, domnule. Intimi în toate privințele. Picături de salivă apărură în colțul buzelor sale lăsate.

Pacey avea dorința puternică de a-i trage un picior în spate.

— De cînd o cunoșteai, adică, cu cîți ani înainte de a dispare din Tremabon?

Lloyd se gîndi, o clipă.

— Aș spune că de vreo patru ani. A venit în sat ca servitoare, rînji el din nou în timp ce vorbea. Ca servitoare în una din cele mai mari case de pe aici. Apoi s-a măritat cu Hewitt, după vreo optsprezece luni — nu, la doi ani după aceasta. Și după încă vreo doi ani, i-a făcut de petrecanie, așa că am cunoscut-o cu patru ani mai înainte.

Supraintendentul se încruntă mînios.

— De ce ești atît de sigur că soțul are vreo legătură cu dispariția ei? Mie poți să-mi spui ce vrei, dar te sfătuiesc să fii atent ce vorbești cu alții.

Ceri zîmbi protestatar.

— Desigur, domnule! Nu sînt eu ăla care să răspîndească zvonuri. Dar toată lumea știe că există o legătură între Hewitt și brusca ei dispariție.

— Mai bine mi-ai spune tot ce știi despre întîmplare.

— Păi, Mavis venea foarte des să mă vadă. Știți, eu nu m-am căsătorit niciodată, adăugă el cu un

zîmbet prostesc. In sfîrșit, era din ce în ce mai desperată. Cred că l-ar fi părăsit curînd pe bătrîn, dacă nu i-ar fi făcut el de petrecanie.

— Ce te face să crezi asta?

— Îmi punea deseori întrebări despre divorț, despre despărțire și despre tot soiul de lucruri din astea. E clar că se certau și se băteau serios. Au făcut-o tot timpul cît au fost căsătoriți. Dar totul s-a înrăutățit către sfîrșit.

— De unde știi?

— Mi-a arătat niște vînătăi de cîteva ori. Pe brațe, pe gît...

— Știai că pleca de multe ori de acasă? Uneori săptămîni întregi?

— Doamne, sigur că știu! Era o fată bună, Mavis. Crescută la oraș, cu sete de viață. Mergea adeseori acasă la Liverpool și locuia cu sora ei. Știu că avea mulți prieteni acolo.

— De ce ai crezut că era moartă? Doar ea mai plecase de atîtea ori înainte și tocmai ai spus că avea de gînd să-și părăsească bărbatul.

Lloyd ridică din umeri, scoțînd un gîfîit gargantuelic.

— Mi-ar fi spus dacă pleca! Îmi spunea chiar cînd nici bărbatul ei nu știa, și pe lîngă asta nici nu s-a mai întors. Nimeni n-a mai văzut-o de atunci.

Pacey nu putu găsi nici o greșeală în logica lui Lloyd, așa că schimbă subiectul.

— Cîți ani avea sora ei?

— Cred că era cu trei, patru ani mai mare decît Mavis. Avea vreo treizeci de ani cînd a venit s-o caute.

Mostyn îl întrecu pe Pacey la calcul.

— Deci acum are cam șaizeci și doi de ani?

Supraintendentul se uită urît la el.

— Da, bine, dar știu să socotesc și eu.

— Ei, Lloyd, acum răspunde clar. Vor să spună strâmbăturile astea ale tale, cînd cu capul, cînd cu mîinile, că Mavis Hewitt a fost amanta ta înainte și după căsătorie?

Ceri nu păru deloc încurcat de această întrebare.

— Da, domnule, cam asta voiam să spun. Pe vremea aceea nu eram așa de gras. Și eram mai mare ca ea numai cu un an, nu cu zece, ca Roland Hewitt. Se pare că ne potriveam.

— Știa Hewitt de asta pe vremea aceea?

— Habar n-am! Mare nătîng trebuie să fi fost dacă nu știa. Pentru că știa tot satul. Totuși nu a vorbit niciodată cu mine și nici nu s-a apropiat, așa că n-am putut să-i spun eu.

— Deci asta înseamnă că nu a fost dușmănie între voi doi?

— M-o fi dușmănit el, dar nu dădeam nici doi bani pe asta. Pe mine mă interesa nevastă-sa, nu el. Și dacă nu era destul de bărbat să și-o țină pentru el, nu văd de ce n-aș fi profitat eu!

Pe Pacey îl furnica din nou piciorul, gata să vină în contact violent cu fundul pantalonilor lui Lloyd.

— Ia spune-mi niște amănunte despre fată! Se pare că ești persoana cea mai nimerită care să mi le dea, spuse Pacey arțăgos. Cum arăta?

Ceri privi gînditor la dosul mîinii.

— Frumoasă mai era! Într-adevăr, frumoasă! De înălțime mijlocie, cam de un metru șaizeci și doi, și ce chip drăgălaș, doamne! Ce culoare aveau ochii și părul? Păi, păr roșu natural! Nu ca astea

cu părul vopsit. Era de culoarea aramei, un roșu închis.

— Și ochii? îl grăbi detectivul.

Lloyd păru pus în încurcătură.

— Naiba știe! Nu puteai să-ți dai seama. Nici castanii, nici albaștrii și nici de o altă culoare, verde sau cenușii. Greu de descris, mă înțelegeți ce vreau să spun!

Pacey, gîndindu-se la oasele maronii și la membrele sinistre, spuse brutal:

— Nu contează! Avea vreun defect fizic, vreun semn?

Ceri nu observă sarcasmul lui Pacey și-și încruntă gînditor fruntea de un galben bolnăvicios.

— Sînt sigur că nu avea nici un defect, spuse el ușor șocat. Avea un trup, mamă, mamă! Doar cîteva alunele și semne, dar nimic ce ar putea fi descris exact.

— Nu știi dacă a suferit de vreo boală sau a avut vreo operație?

Ceri dădu din cap plin de sine.

— Nu, era perfectă.

— N-a avut vreo fractură ori artrită?

Pacey încerca să scoată de la el tot ce putea.

Ceri neagă din nou existența vreunui defect fizic al amantei lui.

— Ți-amintești de vreo bijuterie pe care o purta?

— E mult de atunci, domnule, mai bine de vreo treizeci de ani.

— Avea vreun inel?

— Da, uneori purta o verighetă.

— Ce înseamnă uneori?

Ceri rînji revoltat.

— O scotea cînd era în drum spre Liverpool. Se punea la marele fix!

— Cum era verigheta?

— Nu-mi amintesc. Nimic deosebit. Era un fel de inel pe care nu-l bagi în seamă, dacă mă înțelegeți ce vreau să spun. Bătrînul Roland nu era omul care să cheltuie banii pe verighete scumpe.

— Ce-ți amintești în legătură cu îmbrăcămintea ei?

— Se îmbrăca tare elegant. Oricum, în comparație cu altele de pe aici. Nu știu de unde avea bani, dar, dacă mă gîndesc, îmi dau seama de unde. Bune haine avea. Toantele din sat îi ziceau în fel și chip. Cele mai multe o urau. La toate le era teamă că bărbații lor se vor da în vînt după ea. Și cei mai mulți le-ar fi părăsit pentru ea, dacă li s-ar fi oferit o șansă. Băga în boale toți bărbații Al naibii de geloase mai erau femeile din Tremabon! Dacă nu i-ar fi venit de hac bătrînul Roland, sînt sigur că oricare din ele ar fi vrut să scape de ea.

— Nu prea părea femeia care să se mărite cu Hewitt? observă Pacey.

— Nu!... Nici pe departe. Bătrînul a fost numai soluția pe care a găsit-o pentru a scăpa de slujba de servitoare. Bătrînul avea și bani și fermă. Ea însă a regretat curînd, pentru că bătrînul rechin era al naibii de zgîrcit.

Pacey deveni nerăbdător.

— Cu ce era îmbrăcată cînd ai văzut-o ultima dată?

Ceri ridică mîinile disperat.

— Doamne, domnule superintendent, n-aș putea să vă spun cum era îmbrăcată o femeie pe care

am văzut-o acum jumătate de oră, dar acum treizeci de ani! Se scărpină în cap. Nu știu cu ce era îmbrăcată. Tot ce știu e că era elegantă.

După cîteva minute, Pacey își dădu seama că nu mai putea afla nici un amănunt de la cîrciumar, în afară de bîrfă și speculații răsuflate.

L-au lăsat în prag să se chinuie cu bretelele și cu nasturii și s-au îndreptat cu mașina către Aberystwyth.

— Vreau să capăt niște informații care să nu fie atît de tendențioase ca acestea, îi spuse Pacey lui Mostyn. Înainte de a ne întoarce și a tatona alți bătrîni flecari din sat, am să încerc să găsesc pe cineva de la poliție care-și amintește cazul; și sper că o să găsim și dosarul, deși mă îndoiesc.

Mostyn era mai comunicativ de data aceasta.

— Ce burtă monstruoasă mai avea Lloyd ăsta! Arăta ca un Buda de ceară așezat prea aproape de foc.

Pacey chicoti, auzind descrierea.

— I se potrivește de minune descrierea. Dacă el și cu Hewitt erau singurele atracții ale satului pentru o fată deșteaptă ca Mavis, înseamnă că ceilalți bărbați erau pitici ori mai rău.

— Sînt de vreun folos relatările acestea, de mîna a doua, la identificarea scheletului?

— Nu,... deloc! În nici un caz nu pot dovedi că osemintele erau ale lui Mavis sau nu! Dar dacă profesorul și cu medicii lui legiști mă vor convinge că sînt ale ei, atunci zvonurile din sat despre certurile celor doi pot să fie un cap de acuzare împotriva lui Hewitt. Dar asta numai dacă ajungem pînă acolo!

Cît timp mai străbătură o milă, Mostyn se gîndi numai la drumul șerpuitor și umed.

— Deci, după cîte îmi dau seama, dacă oasele sînt identificate ca fiind ale lui Mavis, atunci Hewitt va fi acuzat. Nu poate fi alt suspect, nu?

Pacey strînse din umeri.

— Asta numai dacă amantul disprețuit și părăsit sau vreo nevastă nu i-a făcut de hac. Dar cum putem dovedi ceva, cînd s-au scurs de atunci mai bine de treizeci de ani? Dovezile pot să satisfacă pe medicul legist și pe judecătorul de instrucție. Dar oricît ar dovedi specialiștii că oasele aparțin lui Mavis, cum vor convinge ei juriul să-l condamne pe Hewitt? Dar și ei mai au un drum lung pînă la a dovedi totul.

În timp ce cei doi detectivi se îndepărtau de cîrciuma „Mielul și Steagul", Peter Adams se reîntorsese la unchiul său.

De data aceasta auzise o mulțime de zvonuri. Mary îi relatase, îndată ce sosise, propria ei versiune a zvonului, din cele ce aflase înainte de micul dejun de la femeia care o ajuta la treabă. Deși nu credea și disprețuia toate zvonurile, Peter își putu da seama că Mary era îngrijorată de bătrînul Roland. De fapt, nu se gîndea la situația ei de logodnică a nepotului bătrînului, dar era tulburată gîndindu-se la liniștea bătrînului și la efectul pe care l-ar avea asupra lui. Peter își bătu joc de zvon, s-o mai îmbărbăteze, dar ea rămăsese îngrijorată și preocupată tot timpul cît stătuse el acolo.

— Și ce te faci cu „*The Morning News*", acum? se neliniști ea. Nu mai poți trimite nimic la ziar.

Peter se gîndise deja că nu mai putea scrie despre zvonul că propria lui mătușă fusese victima violenței unchiului său.

— Va fi cam dificil să mă descurc, răspunse el. Dacă îi spun redactorului că nu mai pot scrie nimic întrucît în scandal e implicată familia mea, va trimite cu viteza fulgerului un alt reporter. Dacă nu scriu nimic și poliția face o declarație la alte ziare, s-ar putea să fiu concediat.

— Da, iubitule, dacă se află totul, n-are nici un rost să lipsești propriul tău ziar de știri. Oricum, e o situație dificilă.

Cu toate acestea, Peter telefonă la ziarul său din Cardiff și le relată destul de neconvingător că poliția nu-i mai dădea voie să publice nimic despre caz, pentru că el, personal, picase în miezul întîmplării chiar de la descoperirea scheletului.

Redactorul adjunct acceptă bodogănind și promise că va trimite un alt reporter din Pembroke, să se intereseze dacă poliția avea ceva de ciripit.

— Cred că-i mai bine să te reîntorci la unchiul tău, Peter, spuse Mary către prînz, îngrijorată. Poliția se va duce la el, mai devreme sau mai tîrziu, așa că ar fi mai bine să fii și tu acolo cînd se vor năpusti asupra bătrînului Roland.

— Frumoasă vacanță mai am! spuse el deznădăjduit, sărutînd-o la plecarea din casa Carmel. Trecu pe la niște prăvălii, în drum spre casă, să cumpere pîine și țigări. Cînd intră în prima, cîțiva se uitară cam ciudat la el, dar nimeni nu șopti nimic. Văduva care ținea tutungeria, totdeauna zîmbitoare, îl copleși cu cuvinte de simpatie și de regret că bătrînii bîrfitori nu aveau altceva de făcut decît din țințar armăsar.

Peter ajunse acasă la unchiul său destul de necăjit, dar se amărî și mai mult cînd intră în bucătărie. Tacîmurile și vesela de la micul dejun mai erau încă pe masă și unchiul său stătea nemișcat pe scaun, în fața focului neaprins. Nu-i răspunse la salut lui Peter, dar își ridică încet capul cînd nepotul veni și rămase în picioare lîngă el

— Au fost deja pe aici, băiete.

Peter se uită îngrozit la Roland.

— Cine a fost?

— Polițiștii, băiete; imediat după ce ai plecat.

Peter se lăsă pe scaunul din fața bătrînului.

— Se pare că știu deja destul de multe despre Mavis. Atît de multe, încît m-au făcut să înțeleg că știu că scheletul aparține ei.

Vocea resemnată a lui Roland era lipsită de vlagă.

Peter încercă să-l îmbărbăteze, așa cum făcuse și cu Mary.

— Știi ce? Ei întreabă prin tot satul dacă nu a mai fost cineva care a dispărut pe vremea aceea. E normal să vină și la tine să întrebe, pentru că erai soțul ei. Asta nu înseamnă că ei cred că ai contribuit cu ceva la dispariția ei.

Roland își trecu o mînă prin părul răvășit.

— Mi-au spus clar că era ea, băiete! E de aceeași înălțime și vîrstă. Și mai are și părul roșu.

Peter fu zguduit de cele auzite, dar încercă să-și mascheze îngrijorarea. Nu știa că poliția descoperise o asemănare așa de mare între Mavis și schelet.

— Prostii! Ți-au aplicat un truc vechi. Au pretins că știau deja totul, să te facă să spui ceva

și să te incrimineze, spuse el. Bătrînul Pacey încearcă să se joace de-a hoții și vardiștii. Vrea să te sperie și să te încurce, să te dai de gol. Dar pentru că n-ai făcut nimic, n-are cum să-i reușească, nu?

Deși habar n-avea, Peter era aproape de adevăr. De fapt, în sinea lui nu avea nimic din încrederea în sine pe care încerca să o redea în cuvinte de dragul lui Roland.

— Ce urmează să se întîmple după asta, băiete? M-am îmbolnăvit de supărare. Mai întîi zvonul și acum toate întrebările și dovezile pe care ei spun că le-au găsit. Ce mi se va întîmpla?

Vocea-i crescu în intensitate și apoi se stinse într-un spasm de isterie.

Peter sări de pe scaun și puse o mînă încurajatoare pe umerii bătrînului.

— Știi care-i părerea mea? N-are rost să te îngrijorezi. Am să-ți fac un ceai și vom discuta totul în liniște și calm. Amîndoi știm că nu ai nici o legătură cu cadavrul găsit, așa că nu ți se poate întîmpla nimic, absolut nimic!

Roland stătea tremurînd. Își strîngea și-și desfăcea continuu pumnii osoși.

— Și dacă este Mavis?... Nu știu unde s-a dus în ultima zi. După cîte mi s-au spus, s-ar putea să fie ea.

Peter ridică o mînă.

— Bine, bine, să spunem că e Mavis. Nu cred că poliția o poate dovedi nici într-o mie de ani. Și chiar dacă este, ce-i cu asta?! Nici așa n-are nici o legătură cu tine! N-ai omorît-o, deci nu are de ce să-ți fie teamă.

Bătrînul mormăi ceva, fără ca nepotul să înțeleagă. Peter umplu ceainicul cu apă și-l puse deasupra aragazului din colțul bucătăriei.

Roland își reveni puțin și se duse, tîrîndu-și picioarele, să aducă niște cești și farfurioare.

— M-au speriat, băiete, spuse el, de data aceasta cu un ton mai normal. Cum să nu mă înspăimînte cînd au dat buzna așa?! Ce mă sfătuiești să fac? Am un avocat la Aber, cel care mi-a făcut actele acestei case. Să mă duc să discut cu el?

Peter dădu din cap negativ.

— Nu e nevoie, nu încă; cel puțin pînă ce poliția nu începe să te bată la cap mai serios. Deocamdată, nu poate să te acuze de nimic în mod deschis și nu cred că te vor acuza vreodată. Nu știu nimic mai mult decît zvonul din sat. Pun pariu că pînă mîine, pe vremea asta, Pacev și ceilalți vor fi aflat că oasele nu puteau să aparțină mătușii Mavis. Totul se va limpezi și viața își va continua drumul în liniște, ca mai înainte.

Roland termină de făcut ceaiul și se prăbuși din nou pe scaun. Mîinile strîngeau puternic ceașca de ceai.

— Dar ce i s-a întîmplat, băiete, ce i s-a întîmplat lui Mavis? Era atrăgătoare și curajoasă. S-ar fi putut s-o atace cineva, s-o omoare și s-o ascundă mai apoi în mină; dar cine să facă așa ceva? Și totuși, dacă nu e scheletul ei, al cui o fi? M-am gîndit atît de mult la întîmplarea asta, încît, cîteodată, am impresia că eu am omorît-o și nu-mi mai amintesc.

Peter se încruntă la unchiul său.

— Doamne ferește, unchiule. Nu mai vorbi tot soiul de prostii. O prostie ca asta te bagă la apă.

Roland începu să se legene din nou în balansoar, semn sigur că era agitat.

— Dar cine altcineva să fie, băiete?

Peter nu fu în stare să dea nici un răspuns și Roland continuă să vorbească.

— Probabil că au stabilit cît timp a stat scheletul acolo, altfel n-ar fi venit să mă bată la cap. Și nimeni, absolut nimeni nu a dispărut din Tremabon în tot acest timp, în afară de Mavis. Și dacă este ea, oare eu am pus-o acolo?... Eu s-o fi omorît?

VIII

În timp ce Peter și unchiul său discutau îngrijorați, Pacey răvășea din nou arhivele poliției din Aberystwyth, iar Willie Rees era în drum spre Liverpool. O activitate febrilă se desfășura și în clădirea luminoasă a Universității din Swansea.

Într-o sală mare, de la primul etaj, ale cărei ferestre dădeau spre parc și spre golf, mobila fusese împinsă înspre perete. Doi medici legiști mai în vîrstă, cadre didactice la Institutul de medicină, stăteau așezați ca niște copii care se joacă cu un trenuleț electric.

În loc de șine și vagoane minaturale, ei întinseră pe parchet un cearșaf alb. Acesta era acoperit cu un bizar mozaic de oase.

Leighton Powell privea spre colaboratorul care punea la locul lui un os mic.

— Acesta-i ultimul, Tom! Cum arată totul, de sus, inspectore Meadows?

Ofițerul de poliție de la Laboratorul de medicină legală stătea sprijinit de o bancă, lîngă fereastră, privind cu deosebit interes la antichitățile de pe dușumea ale celorlalți doi.

— Destul de bine, domnule. Aș putea spune că pare aproape complet. Vreți să fie fotografiat acum ori mai e ceva de aranjat?

Doctorul Tom Mitchell, anatomistul căruia îi aparţinea sala, s-a ridicat şi a privit critic la reconstituirea pe care o făcuse scheletului.

— Să mai las puţină distanţă între oase, atît cît ar fi ocupat cartilagiile dintre ele. Astfel scheletul ne va furniza înălţimea exactă. Ce crezi despre asta, Leighton?

Medicul legist, expertul oficial, un bărbat cu chelie, se ridică de pe parchet şi-şi şterse praful de pe genunchii pantalonilor, privind la craniu şi la oasele aranjate distanţat.

— Da, pare perfect, răspunse el. Cred că am putea să verificăm calculele preliminare ale înălţimii, printr-o măsurătoare directă.

Anatomistul, un bărbat slab şi înalt, începu să aranjeze oasele cu precizie. Separă bucăţile, ca ruginile, una după alta, pornind de la gît, unde oasele coloanei vertebrale se uneau cu craniul.

Respectabilul profesor explica lui Meadows ce făcea Mitchell.

— Ideea este să lăsăm spaţii dimensionate după mărimea cartilajelor între vertebrele coloanei vertebrale şi cartilajele de la genunchi şi coapse. Deja am calculat care i-ar fi putut fi înălţimea în timpul vieţii, prin folosirea unor formule speciale, aplicate pentru diverse oase şi mai ales pentru oasele membrelor. Dar este interesant să verificăm calculul, aşezînd oasele în poziţia în care erau în timpul vieţii, ca mai apoi să măsurăm cu o ruletă tot scheletul.

— Nu ar fi aceasta cea mai bună metodă? întrebă Meadows.

Leighton Powell făcu buzele pungă.

— Nu absolut necesar. Este dificil să obții o aranjare a oaselor pe o suprafață plană, similară cu aranjarea oaselor dintr-un corp viu. Coloana vertebrală are trei curburi, care sînt mai marcate la femei. Acestea nu se pot reconstitui exact cînd ai doar o grămadă de oase dislocate. Metoda calculului este cu deosebire folosită cînd se descoperă numai o parte a scheletului sau numai un os.

Tom Mitchell se ridică și-și îndreptă trupul, contribuind și el la explicații.

— De cele mai multe ori ne lipsesc oase din mai toate părțile scheletului. In cazul de față sîntem norocoși că putem să manevrăm cu toate. Cu ani în urmă, cîțiva anatomiști au făcut măsurători perfecte pe sute de oase și au elaborat formule pentru fiecare os, astfel încît acum putem să calculăm înălțimea unei persoane avînd la dispoziție oricare din oasele unui schelet. Powell dădea din cap afirmativ, în timp ce Mitchell se aplecă din nou deasupra mozaicului de oase.

— E normal ca, atunci cînd avem mai multe oase la dispoziție, calculul să fie mai precis, luînd în considerație media unui întreg șir de calcule.

Meadows privi curios la anatomistul care stabilea în mod adecvat distanțele dintre oase.

— Aha, va să zică, dumnealui lasă distanța pentru țesuturile moi care au dispărut.

— Așa-i. Fiecare disc intervertebral, adică fiecare parte mobilă dintre vertebre, are o grosime de cel puțin 0,63 cm, așa că acum el depărtează un os de altul, ținînd cont de această distanță.

Mitchell se ridică ușor, ținîndu-se cu mîna de șale.

— Cred că m-am dislocat și eu tot aranjînd oasele astea. Îmbătrînesc și nu mai merge să mă joc de-a aranjatul oaselor. E mai ușor să plivești grădina decît să faci o treabă ca asta.

— Hai să terminăm! Ai aranjat totul, exceptînd picioarele.

Profesorul se lăsă din nou pe genunchi la marginea cearșafului și termină de distanțat membrele inferioare. Stabili poziția femurului, a tibiei... inclusiv a femurului găsit de băiețel..

Lectorul de la catedra de anatomie privi gînditor la mozaicul obținut și apoi aprobă, dînd din cap.

— E perfect, Leighton, hai să-l măsurăm acum cu ruleta. Fixează capătul acesta la vîrful craniului.

Întinseră ruleta de metal deasupra scheletului și citiră înălțimea.

— Cam un metru șaizeci și doi de centimetri, cred, spuse Mitchell.

— Bună treabă, ce ziceți? Exact rezultatul calculelor preliminare.

Powell zîmbi cu chipul roz ca de copil, în ciuda vîrstei destul de înaintate și a profesiei.

— Chiar așa-i, pe cuvînt! A stabili înălțimea unui corp omenesc după schelet este tot atît de ușor ca a fura bastonul unui orb.

— Pot să-l aduc acum pe fotograf? întrebă Meadows. Probabil că așteaptă la intrare, cu tot calabalîcul lui.

Fotograful poliției sosi imediat, încărcat cu tot felul de genți și cu un trepied masiv. În timp ce scheletul era fotografiat, ceilalți trei s-au îndreptat spre biroul plin de hîrtii al lui Mitchell, să pri-

vească la celelalte fotografii pe care Powell le adusese cu el.

— Acestea au fost făcute ieri cu stereomicroscopul, explică el. Puteți vedea mărite tăieturile de fierăstrău de pe oasele brațului. Fotografiile lucioase au fost trecute din mînă în mînă Se putea vedea suprafața humerusului cu zona mult mărită a locului în care se încercase amputarea.

Tăietura principală merge pînă la jumătatea osului, explică Powell, și chiar sub ea este o crestătură mai mică, pe care o consider drept o încercare nereușită de tăiere, făcută înainte de cea principală. Meadows studia fotografia care fusese mărită cît de mult posibil. In această fotografie pot fi văzute zgîrîieturile dinților de fierăstrău de pe marginea tăieturii principale, comentă el.

— Da, par foarte apropiate una de alta, aprobă Mitchell.

— Lama pare să fi fost de 0,15 cm.

— Mă întreb ce unealtă o fi fost aia?

Meadows privi și el atent la fotografie. Se simțea mai acasă să vorbească despre lame de fierăstrău decît despre oase.

— S-ar putea să fi fost un bomfaier, un ferăstrău pentru metale, dacă are dinți așa de fini.

Powell dădu dreptate inspectorului

— E foarte probabil să fie așa, deși e puțin mai gros decît micuțele fierăstraie pe care sînt obișnuit să le folosesc.

— Fierăstraiele acestea sînt de tot soiul, domnule. Le întîlnim mai ales la spargeri. Forma tăieturii depinde de numărul și desimea dinților, precum și de grosimea lamei.

Fotograful termină de făcut și ultimele fotografii și se îndreaptă spre ei, să întrebe dacă mai aveau treabă cu ei.

Mitchell privi la patologist întrebător.

— Ce-ați zice să mai facem cîteva fotografii ale craniului, pentru o eventuală suprapunere?

Powell fu de acord și cu aceasta.

— Să facem o fotografie a fracturii craniului și a dinților în același timp.

— Dar ce e cu gaura aceea din craniu, domnule? Are, oare, vreo semnificație deosebită? întrebă Meadows

Powell privi plin de neîncredere.

— Niciodată n-am să pot să mă ridic la proces și să declar că a survenit înainte de moarte! S-ar fi putut tot atît de bine să fi apărut după ce a căzut tavanul minei. Acum, după ce toate fotografiile fuseseră făcute, fotograful se chinuia să-și care toată aparatura.

— Asta-i cam tot ce pot să-ți spun deocamdată, spuse doctorul Mitchell.

După ce a mulțumit anatomistului pentru ajutor, Powell și Meadows au dus pachetele la parter. Apoi s-au îndreptat cu mașina lui Meadows prin parcul colegiului către Institutul de patologie, unde se afla Catedra de medicină legală. Aici, în biroul lui Powell, au depozitat oasele pe dușumea și s-au concentrat asupra altei probleme.

Profesorul deschise un sertar al biroului și scoase două plicuri mici din polietilenă.

— Aici e o parte din părul care a fost găsit, explică el. Acesta a fost păstrat așa cum s-a găsit, iar celălalt a fost curățat. Le-am avut la mine tot timpul, să fie la îndemînă în caz de nevoie. Vi

le înapoiez acum. Nu vrem ca vreun isteț de avocat să-și bată joc de noi, dacă toată povestea va ajunge vreodată în fața unei curți.

Meadows ridică cele două pachețele transparente și le privi în lumina de la fereastră. La studie cu interes. Ofițerul de legătură este extrem de priceput. Lunga sa experiență devenea și mai de de preț acum, întrucît la ea se adăuga bunul simț și entuziasmul calm pentru meseria lui.

— Este cu siguranță o diferență mare între culoarea celor două probe. Ce i-ați făcut acesteia? Ridică mai sus punga în care era părul curățat.

— Pur și simplu, am îndepărtat noroiul și tot ce s-a adunat pe el, replică Powell. Am spălat firele de păr într-un amestec de eter și alcool și iată-le ca noi, cum ar spune o reclamă pentru detergenți de la televiziune. Am întins cîteva fire pe o lamă, așa, că dacă vrei, poți să le vezi.

Se îndreptă spre o masă și aprinse lampa unui microscop biocular așezat pe ea. Fixă imaginea și apoi făcu un semn lui Meadows.

— Ei, vino și te uită! Are o culoare roșiatică închisă foarte plăcută; mult mai plăcută decît nuanța pe care o vezi cu ochiul. Totdeauna am avut impresia că la microscop părul se vede mai blond decît este în realitate.

Fire de tot felul erau frecvent trimise la Laboratorul de medicină legală, întrucît constituiau urmele cele mai obișnuite după crime sau după spargeri. Studie, o clipă, firele roșii-aurii.

— Presupun că nu este nici o îndoială că firele provin de la om?

— Mie mi se par în regulă, răspunse profesorul. Mărimea, scoarța și modelul cuticulei sînt obiș-

nuite. Rămîne însă un lucru puțin cam ciudat. Nu au rădăcini de loc. Nu e nici urmă de rădăcină de bulb pilos.

— Și ce-i cu asta?!

— Fiecare capăt pe care l-am cercetat a fost ori destrămat ori tăiat. Multe fire sînt tăiate la ambele capete așa că se pare că părul a fost îndepărtat de pe pielea capului înainte de abandonarea cadavrului în mină.

Meadows privi uimit.

— Dar asta-i mai mult decît „puțin cam ciudat", nu credeți?

— Nu știu ce să spun. Dacă criminalul a mers atît de departe încît să taie un braț, s-ar fi putut tot atît de bine ca tot el să îndepărteze părul, să îngreuieze identificarea. Dar motivul pentru care l-a pus după aceea alături, mă depășește cu totul.

— Este tăiat sau e luat de altundeva?

Powell flutură una din pungile de plastic către Meadows.

— Unele fire au o lungime de douăzeci de centimetri, așa încît cred că sînt întregi. Dar, după cîte-mi amintesc, acum treizeci de ani femeile purtau părul destul de scurt. Tunsoarea asta se numea garçon sau cam așa ceva.

— Dar ce s-a întîmplat cu rădăcinile? N-ar fi trebuit să rămînă și ele dacă părul a rezistat vremii?

— O, dar ar fi imposibil să găsești radăcinile, odată ce restul s-a dezintegrat.

Meadows luă pachetele cu păr și se pregăti să plece

— Ca urmare, domnule, noi trebuie să căutăm o femeie cu părul roșu, de un metru șaizeci și doi

centimetri și în vîrstă de 22—30 ani? Puse această întrebare în timp ce trecea din laboratorul profesorului, în coridor.

Powell păşea alături de el, îndreptîndu-se către lift.

— Da! Cred că aceasta este descrierea corectă, în măsura în care nu sîntem duşi în eroare în mod premeditat.

— Şi, totuşi, cum puteţi fi atît de sigur de limitele vîrstei, dacă aţi luat în consideraţie numai oasele?

— E foarte simplu. Omul se dezvoltă prin adăugarea de săruri de calciu de-a lungul cartilajelor de creştere, numite epifize, care se găsesc la capetele oaselor. Cînd osul atinge mărimea maximă şi încetează să mai crească, această linie dispare. Noi numim această limită vîrstă de fuzionare. Fiecare os din corpul omenesc are propria sa vîrstă de fuzionare, care este aproximativ constantă, cu diferenţe de un an sau doi. De exemplu, capătul inferior al osului descoperit de băieţel fuzionează la optsprezece ani, cu un an mai tîrziu sau mai devreme. Ultimele oase fuzionează între 22 şi 25 de ani şi, de obicei, mai devreme la femei. Noi am făcut radiografiile tuturor oaselor acestui schelet, pentru că aceasta este cea mai bună modalitate de a evidenţia limita diafizo-epifizară, şi am văzut că toate au fuzionat. În felul acesta am stabilit vîrsta limită minimă de 22 ani. La copii, putem stabili vîrsta aproape exact. În cazul persoanelor mature, dificultatea stabilirii vîrstei creşte odată cu vîrsta.

Meadows rămase totuşi nelămurit.

— Şi de ce aţi fixat vîrsta limită superioară la treizeci de ani?

— Aceasta e mult mai puțin sigură, trebuie să admit, dar, de obicei, suturile calotei craniene încep să fuzioneze cam pe la treizeci de ani, fuzionarea începînd din interior. Nu am găsit nici un semn de fuzionare în cazul elegantei noastre doamne, așa că este clar că avea mai puțin de treizeci de ani. Un alt indiciu ni-l dă fuzionarea suturii sfeno-occipitale.

Meadows privi încurcat la Powell și doctorul zîmbi.

— Aceasta este denumirea științifică dată unei linii de sutură de la baza craniului. Se formează cam pe la douăzeci și cinci de ani și, în acest caz, procesul de fuzionare era pe punctul de a se sfîrși.

— Dar asta înseamnă că are douăzeci și cinci de ani? sugeră Meadows.

— Într-un fel, pentru că aceste date variază totuși cu cîțiva ani, în plus sau în minus, așa că trebuie să stabilim niște limite. Vîrsta probabilă este dată de o mulțime de factori pe care-i luăm în considerație. S-au observat modificări la alte suturi craniene și în sutura pubiană a pelvisului, care sugerează că avea în jur de 25 ani. Dar, cu toată modestia, nu pot să fixez altă vîrstă decît cea dintre douăzeci și doi și treizeci de ani.

Cei doi s-au oprit în fața liftului. Profesorul apăsă butonul, pentru polițist.

— Dar, am observat, domnule profesor, că vă referiți la cadavru cu „ea". Este sigur că a fost o femeie ori și aceasta este spus cu probabilitate, ca și vîrsta?

Powell rîse.

— Dumneata ești un adevărat „Toma necredinciosul", inspectore. Nu. În privința sexului, pun

gîtul că e așa cum spun. Șansa de a stabili dacă un număr de oase aparțin unui bărbat sau unei femei crește proporțional cu numărul oaselor aflate la dispoziție spre examinare. Dar dacă, și acesta e și cazul nostru, întregul schelet este reconstituit, șansele sînt de sută la sută.

— Dar ce însușiri deosebite au oasele ?

— Am să încep cu aspectul general. Oasele unei femei sînt mai ușoare și mai netede ; ele nu au proeminențele puternice pe care le au oasele unui bărbat acolo unde mușchii mari sînt fixați de ele. Apoi, oasele pelviene sînt diferite ; ale femeilor sînt mai plate și mai largi în vederea procreării, dar mai sînt o mie și una de alte diferențe. Orbitele la bărbați sînt mai pătrate, iar la femei mai rotunde ; dar, de fapt, pelvisul este cel mai important os în stabilirea diferențelor, deși toate oasele diferă după sex.

Apăru liftul. Meadows, cu capul împuiat de termeni medicali, îl lăsă pe patologist să-și rezolve alte treburi din agenda plină de examinări post-mortem, cerute de procuror și de judecătorul de instrucție.

IX

Mașina poliției se strecura încet pe stradă, ca un gîndac negru, în timp ce burnița transforma geamurile în sticlă de gheață. Inspectorul detectiv Rees și un bărbat în haine simple, de la poliția din Liverpool, suportau ploaia, încercînd să deslușească numerele caselor. In fața parbrizului defilau șiruri de case posomorîte, toate cu terase, iar în spatele lor se vedeau atîrnînd macaralele din port și coșurile fabricilor, dezlănțuind șerpi de fum în depărtare

— Acela era 18, nu-i așa, șofer? strigă polițistul din Liverpool. Iată că apare 22,... 24... oprește!

Mașina fu oprită în fața unei case identice cu alte cîteva sute din vecinătate. Era numărul 24, din Glebe Terrace. Vopseaua, de un verde negricios, de pe ferestre și de pe ușa din față provenea dintr-un trecut îndepărtat. Rees deschise portiera și sări afară, în ploaie.

— Aveți nevoie de mine? întrebă detectivul din Liverpool, plin de speranță.

— Nu, mulțumesc! Nu va dura mult, replică Rees. Trînti portiera și alergă să se adăpostească sub streașina ce acoperea trotuarul, casa neavînd nici o grădină în față. Bătu puternic cu inelul de fier ce ținea loc de sonerie.

Ușa fu deschisă de o femeie cu părul alb, îmbrăcată cu o rochie maroniu-gălbuie și cu un șorț

pe deasupra. Avea cam șaizeci și ceva de ani, după socoteala lui Rees, ceea ce însemna că se potrivea cu vîrsta surorii mai mari a lui Mavis. Era îndesată, cu trupul lălîi și cu picioare masive, vîrîte într-o pereche de papuci de casă uzați. O figură înspăimîntătoare, cu riduri adînci și cu pungi sub ochi, se holba la el de pe prag.

— Sînteți doamna Randall? întrebă el, obținînd în loc de răspuns o scurtă înclinare a capului.

— Sînt ofițer de poliție, inspectorul detectiv Rees de la...

Bătrîna i-o tăie scurt.

— Dumneata ești individul din Țara Galilor, cred. Mi s-a spus de ieri c-o să veniți.

Se dădu la o parte și-i făcu în silă un semn să intre pe hol.

— Cred că-i mai bine să intri acolo. Îi arătă cu degetul ușa camerei de zi, ale cărei geamuri dădeau în stradă.

Rees intră și rămase în picioare în mijlocul unui covor uzat. Camera era plină de mobilă inutilă și bibelouri oribile. Mirosea puternic a igrasie.

— Mult timp v-a trebuit să ajungeți aici, ei? mormăi Jessie Randall intrînd în cameră

Rees se uită la ea surprins.

— Mult timp? Dar noi am primit mesajul astă-noapte și dimineața am pornit direct aici.

Ochii ei lipsiți de strălucire se uitau împietriți la el.

— Voiam să zic, în felul meu, că v-au trebuit mai mult de treizeci de ani să ajungeți aici, spuse ea sarcastic. Ce rost mai are să scormoniți trecutul acum? Atunci trebuia să-l prindeți pe împieli-

ţatul ăla bătrîn! Cine te mai spînzură pentru asa ceva în vremurile astea!?

Willie Rees oftă în sine. Îşi dădea seama că acest interogatoriu va fi o luptă dificilă.

— Ei bine, noi nu ştim încă dacă scheletul aparţine surorii dumneavoastră, doamnă Randall. Aceasta-i unul din motivele pentru care am venit să vă văd. Declaraţia dumneavoastră poate să fie cea mai importantă dintre toate în identificarea lui Mavis Hewitt.

Apelase la vanitatea ei ca la un lubrefiant al interogatoriului. Expresia ei însă rămase la fel de neprietenoasă ca şi mai înainte.

— Dar mai bine ia loc, fu singurul lucru pe care ea catadixi să-l spună.

Rees se aşeză pe marginea unui fotoliu ce scîrţîia din încheieturi; femeia se aşeză pe un taburet lîngă uşă.

— Ce vreţi să ştiţi despre sărmana mea surioară?

— Cînd aţi văzut-o ultima dată în viaţă? întrebă Rees.

Poliţistul scoase cîteva coli de hîrtie şi le aşeză pe un pachet de fotografii luate din buzunarul hainei de ploaie.

— Nu pot să vă spun exact, dar am văzut-o cu şase săptămîni înainte de a fi primit prima dintre scrisori.

Aceasta era o noutate pentru Rees.

— Despre ce scrisori e vorba?

Jessie Randall îl privi surprinsă.

— Voi curcanii, habar n-aveţi! Am spus tot în declaraţia pe care am dat-o pe vremuri.

Rees evitase să-i spună că dosarul cazului dispăruse tot atît de enigmatic ca și Mavis Hewitt.

Încercă să o îmbuneze din nou.

— Da, dar aș vrea să aud totul din nou de la dumneavoastră. Chiar de la dumneavoastră. Nimic nu poate fi comparat cu declarația unui martor adevărat. Nu se compară cu lectura unei relatări scrisă de a doua mînă.

Pufni la dubiosul compliment și începu să vorbească de evenimentele ce se întîmplaseră în 1929.

— Mavis venise să stea cu mine cam prin iunie ori iulie în acel an, prin dou'ș'nouă, mi se pare. 'Am primit cîteva scrisori, ca de obicei, după ce s-a dus la ea acasă. Scria cam la două săptămîni. Ultimele două scrisori le-am păstrat pentru că în ele pomenește pe bătrînul Hewitt. Apoi, scrisorile n-au mai venit și nici pe ea n-am mai văzut-o.

Willie fu îngrozit cînd văzu fața ridată izbucnind în plîns. Bătrîna scoase o batistă murdară din buzunarul și mai murdar al șorțului și-și șterse ochii cu ea. Polițistul se grăbi cu întrebările.

— Și ce scria în scrisorile acelea?

Lacrimile dispărură cu iuțeala cu care apăruseră, și înfățișarea-i deveni tot atît de acră ca și mai înainte.

— Ai fi știut, dacă te-ai fi ostenit să citești ce-am spus la poliție pe vremuri. Scria că bărbat'su se purta urît cu ea. Sărmana fetiță! Ce viață chinuită a mai dus cu el! Nu e păcat că a scăpat nepedepsit atîția ani? Ce rost mai are să-l pedepsiți acum, cînd e așa de bătrîn?

Pentru prima oară vocea ei se învioră. Tonul monoton și obositor dispăru cu totul.

— Mai aveți scrisorile acelea, doamnă Randall?

— Poate le am, poate nu le am, spuse ea ostilă.

— Am vrea să le vedem, dacă reușiți să le găsiți, spuse Rees aproape rugător.

— Am să mă uit imediat, cedă ea, pufnind din nou și mai tare.

— Și ce s-a mai întîmplat după scrisorile astea?

— Nimic, asta-i nenorocirea, spuse ea scurt. N-am mai primit obișnuitele scrisori după astea două. Am mai trimis și eu cîteva scrisori, dar n-am primit nici un răspuns. Văzînd asta, m-am dus în locul ăla nenorocit, să văd ce s-a întîmplat.

— Ce-ați crezut că s-a-ntîmplat?

— Nu știu. Mi-a trecut prin cap că Roland Hewitt îi interzicea să-mi scrie ori îmi rupea scrisorile, înainte de a ajunge la Mavis. El m-a urît totdeauna. Da, mă ura! Și-a dat seama că știam cine-mi este! A fost un scandal înfiorător. Unul ca el să se însoare cu o ființă ca Mavis! Am făcut tot ce-am putut s-o opresc, dar Mavis era prea încăpățînată. Era mai bătrîn cu mai mult de 10 ani. Dezgustător! Așa am zis. Și era și zgîrcit.

— Așa-i că nu prea te-ai împăcat cu domnul Hewitt?

— Eu să mă-mpac cu el? N-aveam chef nici să-l văd. Totdeauna l-am urît, chiar înainte de a începe să o bată pe sărmana mea surioară, pe micuța și sărmana Mavis...

Willie trăi un moment de groază la gîndul că bătrîna va izbucni din nou în lacrimi la amintirea chinuitei sale surioare. Dar după cîteva cuvinte tremurate, gura i se înăspri din nou.

— Gelozia, asta era boala! Voia s-o țină numai pentru el. Nu voia să o lase să se bucure și ea de

viață. Știu că mai călca și ea pe alături uneori, dar se întorcea tot la el, sărmana. Dar în vara aceea, el i-a curmat viața!

— Ce vă face să fiți atît de sigură că el i-a făcut de petrecanie?

Doamna Randall privi dispreţuitoare spre detectiv.

— Auzi vorbă!? Unde-i atunci ea acum, mă rog? A dispărut așa... din senin? N-a mai venit la mine și nici nu mi-a mai scris de atunci. Mie, propria ei soră! E sigur că Hewitt a omorît-o. Da, într-o furie de gelozie. A tot amenințat-o că o face și iată c-a făcut-o. Și vouă, sticleților, v-au trebuit mai mult de treizeci de ani să veniți și să aflați ceea ce am vrut să bag în capetele voastre la cîteva săptămîni după întîmplare!

Rees deschise plicul de pe brațele lui și scoase pachetul de fotografii mărite.

— Sînteți amabilă să priviți la fotografiile acestea și să-mi spuneți dacă recunoașteți vreun obiect? Sînt fotografiile cîtorva lucruri descoperite la un loc cu scheletul. Sînt foarte deteriorate, așa că, înainte de a vi le arăta, v-aș ruga să-mi spuneți cam ce fel de haine și bijuterii purta Mavis.

Femeia îl privi suspicioasă.

— Ce vrei să știi?

— De exemplu, pentru început, ce lucruri purta cînd ați văzut-o ultima dată?

Jessie se gîndi o clipă.

— Am declarat toate acestea pe atunci, la poliție, repetă ea. Nu-mi amintesc. Cred că purta un costum taior verde și o bluză albă.

— Și ce bijuterii purta?

Din nou bătrîna îl privi prudentă, temîndu-se că el încerca să o încurce.

— Avea tot felul de lucruri. Cam tot ce era la modă pe vremea aia! Elegantă mai era, sărmana mea Mavis!

Își frecă din nou ochii cu batista murdară.

— Ce fel de verighetă purta?

— Una obișnuită, de aur, replică sora, evaziv. Dar, să știi, una veritabilă.

— Știți de unde a fost cumpărată?

— Nu. Din Țara Galilor, presupun. O fi cumpărat-o Hewitt de undeva.

— Purta de obicei o poșetă?

Jessie îl privi dispreţuitoare.

— Sigur că purta! Ce femeie ai văzut fără poșetă?

Rees alese fotografia și i-o dădu.

— Acestea sînt niște mărgele de sticlă pe care le-am găsit. Purta sora dumneavoastră așa ceva?

Jessie Randall bîjbîi din nou în buzunarul șorțului de unde-și scoase ochelarii. După ce și-i puse, privi la fotografie repede și i-o dădu înapoi.

— Sigur că-s ale ei, replică ea, plină de sine.

Rees o privi cu o îndoială evidentă.

— Ei, cred că ar trebui să spuneți că seamănă cu mărgelele pe care le purta, nu credeți?

— Da, desigur. Dar, în definitiv, ați găsit scheletul ei, așa că mărgelele îi aparțin, cu siguranță. E la mintea cocoșului, nu?

Rees oftă. Brusc îi veni în minte scena procesului în care apărătorul făcea harcea-parcea din depoziția ei în fața curții, dacă totul rămîne la nivelul unei astfel de logici răsturnate.

Îi mai arătă o fotografie.

— Acestea sînt niște mărgele de lemn. Recunoașteți modelul?

Doamna Randall fu mai precaută de data aceasta.

— Avea multe lucruri Mavis, Dumnezeu s-o ierte! Știu că avea mărgele de lemn, ca acestea. Erau la modă pe vremea aceea!

Willie îi înmînă o altă fotografie.

— Și acestea... ce ziceți de aceste bucăți de lănțișor?

Bătrîna dădu energic din cap.

— O... da! Purta un lănțișor la gît, de cele mai multe ori. Cu un medalion la el! Era un lucru foarte obișnuit pe vremea aceea! Avea fotografia iubitei noastre mame în el. Murise cînd Mavis avea 15 ani. A scutit-o Dumnezeu să mai vadă ce i s-a întîmplat fiicei ei!

Cu un sentiment de frustrare din ce în ce mai accentuat, detectivul îi dădu repede toate fotografiile obiectelor găsite în mină și descoperi că Jessie era gata să jure că toate fuseseră sau era foarte posibil să fi fost proprietatea surorii ei. Ajunse și la ultima, la aceea a încuietorii de la poșetă.

— Ce ziceți de asta? Îi înmînă fotografia.

Femeia pufni disprețuitoare.

— Doar o cataramă de la poșetă... Astea toate seamănă între ele.

Rees renunță și dădu fotografiile la o parte.

— Aveți cumva o fotografie a lui Mavis pe care să ne-o puteți împrumuta pentru cîtva timp? întrebă el.

— Cred că am! răspunse nepoliticoasă.

— Şi credeţi că puteţi găsi şi scrisorile acelea? Ştiţi, ar fi de cel mai mare ajutor şi de maximă importanţă pentru noi.

Bătrîna se ridică şi se îndreptă greoaie spre uşă.

— Dacă vă ajută să-l băgaţi la răcoare pe afurisitul ăla de bătrîn, vi le dau cu plăcere. Ce păcat că nu aţi făcut-o cu ani în urmă.

Ieşi din cameră şi pătrunse în întunecimea casei de unde Rees o auzea deschizînd şi închizînd cu zgomot sertarele. Jessie Randall se întoarse ţinînd în mînă o cutie veche de ciocolată din care se revărsau vechi scrisori mototolite şi cărţi poştale ilustrate. După o îndelungată căutare, scoase un plic îngălbenit de vreme şi i-l înmînă lui Willie.

— Poftim, le-am păstrat pentru că erau ultimele semne de viaţă de la sora mea.

Rees luă plicul şi scoase cîteva foi de hîrtie uzată. Le parcurse în grabă, oprindu-se la cîteva rînduri scrise cu litere mari, şcolăreşti. Mulţumit de ceea ce găsise, băgă plicul în buzunarul de la piept.

— Mulţumesc, doamnă Randall. Vă voi da o chitanţă pentru plic şi fotografie.

Ea îi înmînă o fotografie făcută la minut, destul de ştearsă, dar totuşi clară, reprezentînd o femeie atractivă, purtînd pălărie şi avînd o tunsoare destul de ciudată pentru un ochi modern. Fotografia o reprezenta pe Mavis Hewitt, şi Willie Rees îşi dădu imediat seama că era o fotografie mult mai bună decît cea din ziarul din Aberystwyth.

Netezi foile de hîrtie de pe genunchi.

— Ei, şi acum, dacă nu vă deranjează, aş vrea să scriu tot ce mi-aţi spus, în forma unei declaraţii oficiale.

Vocea lui Willie Rees și mormăitul lui Jessie, care repeta un lucru pe care-l mai spusese acum treizeci de ani, se auzeau ca un zumzet monoton în camera ale cărei geamuri erau neîncetat biciuite de ploaie.

Firul evidenței se țesea încet în jurul lui Roland Hewitt.

X

Se aduseseră scaune în plus în biroul şefului poliţiei, pentru şedinţa de lucru de miercuri dimineaţa. Bărbaţii din jurul biroului mare formau un semicerc. Biroul strălucea în lumina razelor de soare ce străbăteau ferestrele dinspre strada comercială principală a oraşului Cardigan.

Colonelul Burton îşi aşeza hîrtiile în ordine, în timp ce ceilalţi aşteptau în tăcere, nerăbdători.

Unei persoane din afară, care ar juca rolul de observator, gîndea Charles Pacey, colonelul putea să-i pară un om ce-şi dădea toată străduinţa să organizeze cît mai bine lucrurile. După ce termină de răsfoit toate hîrtiile, colonelul îşi drese inutil glasul, pentru a atrage atenţia celor din jur.

— Da, domnilor, au trecut deja trei zile de cînd primul os a fost descoperit. Cred că pînă acum putem fi mulţumiţi de progresele făcute. Ce ziceţi? Dar, desigur, aşa cum deja i-am spus domnului Pacey, care se află aici de faţă, eu nu joc alt rol decît acela de a observa lucrurile.

— Of, doamne, iar începe! spuse superintendentul încet.

— ...dar m-am gîndit că ar fi bine să ne întîlnim astăzi, să recapitulăm rezultatele şi să vedem cum stăm. Aş vrea să mulţumesc profesorului Powell şi inspectorului Meadows că s-au deplasat aici de la

Swansea, deşi au fost anunţaţi doar cu puţin timp înainte.

Patologistul zîmbi prietenos pentru apreciere.

El şi cu Pacey stăteau chiar în faţa şefului poliţiei, iar lîngă ei, de o parte şi de alta erau inspectorul Meadows, Reed, Morris din Aberystwyth, sergentul Mostyn şi poliţistul detectiv ce făcuse fotografiile. Mai era prezent, în capătul şirului, un bătrîn cu o mustaţă ca a unei morse, ce stătea drept ca şi cum ar fi înghiţit un băţ.

— Ţin să-i mulţumesc de asemenea fostului inspector de poliţie Matthews, care, despărţindu-se de trandafirii săi din New Quay, s-a deplasat aici să ne ajute cu ceea ce îşi mai aminteşte despre cazul din '29, conchise colonelul.

Ofiţerul pensionar înclină din cap fără să scoată o vorbă.

Burton se uită către patologist.

— Domnule profesor, probabil că dumneavoastră vreţi să începeţi? Şi, pentru că vreau să trecem direct la subiect, trebuie să spun: noi toţi ştim că cel mai nimerit candidat la scheletul găsit este Mavis Hewitt. Sau, în orice caz, ea este prima pe care trebuie s-o luăm în consideraţie pînă la acest punct al cercetărilor. Vreau să vă întreb: în ce măsură dovezile medicale conduc spre această presupunere?

Leighton Powell se înclină în scaun şi-şi frecă mîinile gînditor.

— Încă nu ştiu multe lucruri despre adevărata Mavis... Sper să aflu mai multe de aici, în dimineaţa aceasta, dar putem spune care sînt datele cu care trebuie să corespundă ca să se potrivească cu scheletul.

Profesorul începu să enumere punctele pe degete

— Unu: trebuie să fie o femeie între 22-30 ani. Aceste date limitate sînt sigure. Dar eu înclin să cred că ea avea cu cel puțin cîțiva ani mai mulți decît limita inferioară, adică 25 de ani. N-aș putea însă să fiu atît de categoric în boxa martorilor, dar n-aș dori să ajung să o fac.

Trecu la degetul următor.

— Un metru șaizeci și doi centimetri înălțime. Dar că Mavis avea cu doi centimetri mai mult sau mai puțin, și asta e posibil. Oricum, nu poate să aibă mai mult de un metru și șaizeci și patru și mai puțin de un metru și șaizeci și unu. Asta-i sigur.

Pacey îl întrerupse cu o întrebare.

— Ați putea să ne spuneți ceva despre aspectul fizic? Adică, era grasă, subțire ori obișnuită?

— Nu, îmi pare rău, nu pot răspunde. Oasele arată la fel în oricare din aceste cazuri. Singurul lucru pe care vi-l pot spune este că nu avea nici o diformitate și că nu a suferit de nici o boală care să i le afecteze. Mai este și problema părului, dar, desigur, inspectorul Meadows poate să ne spună mai multe în această privință.

Se lăsă din nou pe spătar, semn că terminase cu datele de medicină legală.

Șeful privi la ofițerul de legătură de la laborator.

— Probabil că vrei să continui de aici, Meadows?

Inspectorul avea propriul său teanc de hîrtii pe care-l răsfoia.

— Nu am avut destul timp să facem mai mult decît o examinare superficială, domnule. Vor mai

trece cîteva săptămîni pînă ce vom perfecta totul, dar cred că pot da cîteva indicații ce s-ar putea dovedi folositoare.

Meadows începu să vorbească în stilul său pretențios și convențional, ca și cum ar fi fost pe banca martorilor.

— S-au examinat cîteva monede, după cum urmează : un florin datat 1912, un shilling datat 1927 și 3 penny cu date între 1921 și 1926. S-a mai examinat catarama de alamă a poșetei, fără nici un indiciu care să ne sugereze data și locul fabricării.

Colonelul îl opri, ridicînd un deget.

— Dar cum stăm cu amprentele ?

Meadows se uită la el, șocat.

— Nici o șansă, domnule. Toate obiectele metalice aveau un strat coroziv pe ele. Chiar un semn mai pronunțat decît o amprentă nu ar fi rezistat timpului și intemperiilor.

Colonelul acceptă cu blîndețe faptul că fusese pus la punct destul de elegant și Meadows continuă.

— O bucată din pantof a fost comparată cu datele despre costumație ale acelui timp și cu o colecție de încălțăminte din Muzeul național. Pantoful e tipic perioadei dintre 1925—1935. Are vîrful ascuțit și o cataramă deasupra gleznei. Dacă vrem să insistăm, putem găsi un fabricant care să ne dea data mai exactă a fabricației.

— Și la ce ne-ar ajuta asta ? întrebă Powell.

— Păi, dacă pantoful a fost făcut în 1931, atunci scheletul n-ar mai putea fi al lui Mavis. După aceasta am examinat bijuteriile. Mărgelele din sticlă sînt caracteristice aceleiași mode cu cea a pantofului. Este imposibil să le datăm mai exact. Și

aceasta rămîne valabil și pentru mărgelele din lemn.

— Ce s-a întîmplat cu verigheta? adăugă colonelul.

— Da, e o verighetă obișnuită, din aur de 22 carate. A fost marcată la Londra, în 1923. Nu mai e nimic deosebit de spus în legătură cu aceasta.

— '23? E cam veche, nu-i așa? obiectă Pacey. Doar s-a măritat în '27.

Meadows strînse din umeri.

— Asta înseamnă că e de la vreo consignație, ori că a stat prin depozite sau magazine cîțiva ani înainte de a fi fost cumpărată. Dacă doriți, am să fac cercetări, dar nu cred că faptul că este așa de veche afectează ipoteza noastră.

— Și ce-i cu îmbrăcămintea?... Și mai era și o bucată dintr-un lănțișor?

— Lănțișorul era din alamă suflată cu aur. Am întrebat și un bijutier, dar nu m-a putut ajuta prea mult. Ani în șir au lucrat lănțișoare de felul acela, mi-a spus! Fragmentele de îmbrăcăminte erau destul de degradate. Bucăți dintr-o pînză maro și o bucată din ceea ce ar fi fost o bluză de batist, care inițial era de culoare albă. Pe ea s-au găsit și nasturi de sidef, unii căzuți. Sînt nasturi de sidef, autentici, lucru foarte neobișnuit pentru vremea noastră. Acum toți sînt sintetici.

— Și ce ai de gînd să faci cu aceste resturi? Ai de gînd să le dai la analiză? întrebă Burton.

— Da, multe deja le-am trimis. Laboratoarele de crecetare ale unor mari firme textile îmi sînt de un mare ajutor. Acolo pot recunoaște fibrele, pot stabili data și chiar locul fabricației. Aceleași date pot fi furnizate și în legătură cu nasturii. Am trimis

unul, să vedem dacă experții din comerț pot să ne dea vreo informație în legătură cu el.

— Profesorul Powell spunea că ai ceva de spus în legătură cu părul? Despre ce e vorba?

— Da, ăsta era următorul lucru despre care voiam să vorbesc. Mai era și o agrafă de prins părul. Aproape că uitasem. Este din baga autentică, și cînd te gîndești că acum și agrafele sînt din plastic! În ceea ce privește părul, acesta este de culoare roșu închis. E culoarea naturală, nu e vopsit. A fost probabil ondulat artificial, deși nu am găsit nici urmă de onduleu cînd l-am examinat. După cum ne-a spus profesorul, lucrul cel mai ciudat e că firele de păr sînt tăiate la ambele capete. Nu s-a găsit nici o rădăcină.

Pacey se încruntă, se lăsă pe scaun pînă ce acesta scîrții aproape periculos și privi cu atenție la Meadows.

— Ce înseamnă asta? Cel care a omorît-o i-a tăiat și părul?

Powell intră din nou în discuție.

— Probabil că l-a tăiat! Mai avem și brațul, care este parțial tăiat cu ferăstrăul, deci încă un semn de disimulare, de ascundere a crimei. S-o fi apucat să taie părul cu gîndul să întîrzie sau să împiedice identificarea.

— Dar nu sînt resturi de rădăcini de păr, întrebă colonelul.

— Nu, aș fi foarte surprins dacă aș găsi vreo rădăcină, atît timp cît țesuturile moi au fost complet distruse. Dacă părul a fost tăiat, cu siguranță că rădăcinile au dispărut...

— Deci cu toţii sîntem de acord că nici o indicaţie oferită de medicina legală nu o scoate pe Mavis Hewitt din discuţie?

Privi la feţele din jur şi obţinu încuviinţarea tuturor, prin înclinări din cap şi murmure de aprobare.

— Ei, acum, domnule Pacey, ce ne puteţi spune despre cealaltă latură a problemei? Întrucît scheletul ar putea aparţine lui Mavis Hewitt, aţi putea să ne dovediţi cu ceva că *este* într-adevăr al ei?

Pacey scoase un plic pe care îl întinse colonelului peste birou.

— Inspectorul Rees a discutat ieri cu sora ei. Sora victimei are 63 de ani, deci cu patru ani mai mare decît ar fi avut Mavis acum, şi consideră că sora ei e moartă, spuse el glumind. Sînt două scrisori în plic pe care le-a arătat poliţiei atunci cînd a reclamat dispariţia. Probabil că ele erau menţionate în raportul făcut pe vremea aceea şi, pentru că veni vorba, ştiţi, n-am mai putut da de el, aşa că mai bine renunţăm la orice speranţă de a-l mai găsi. Inspectorul Matthews, aici de faţă, este singura noastră legătură cu anul 1929, în afară de menţiunea din dosarul de intrări al poliţiei locale.

Colonelul Burton examina scrisul cu litere mari, şcolăreşti, de pe hîrtia de scrisori de un albastru decolorat.

— Doar nişte fleacuri... cea mai mare parte a scrisorii. Doar unele părţi sînt dovezi evidente ale resentimentelor dintre cei doi Hewitt, comentă el. Şi dacă ceea ce spune ea este adevărat, înseamnă că era o neînţelegere totală între ei în săptămînile ce au precedat dispariţia.

Pacey își clătină capul uriaș.

— În special partea în care spune că Hewitt i-a interzis cu amenințări să-l mai întîlnească pe Lloyd sau pe oricine altcineva, pentru totdeauna.

— Și, totuși, asta nu dovedește cu nimic că bătrînul e criminalul, se plînse șeful. Afirmații de genul „cînd îl apuca furia, mă trîntea și mă bătea întinsă pe dușumea" și „mi-am ieșit din fire, și el m-a bătut pînă m-a învinețit și mi-a rupt rochia" sînt doar dovezi ale raporturilor de neînțelegere dintre soț și soție. Dar fără o dovadă evidentă în legătură cu intențiile criminale ale lui Hewitt nu-l putem acuza de crimă.

— Înseamnă că trebuie să continuăm să mai cercetăm, pînă ce acumulăm dovezi sigure că acuzația de crimă este neîndoielnică, pentru a-l mulțumi pe directorul serviciului de acuzații publice. Sînt înclinat să cred că ceea ce-i spus în scrisori e adevărat. Nu-s lucruri pe care să le născocești cu premeditare înainte de deschiderea unui divorț.

Burton își îndreptă privirea spre polițistul pensionar care tăcuse și fusese atent tot timpul pînă atunci.

— Inspectore Matthews, ați putea să aruncați o lumină asupra cazului cu datele pe care vi le amintiți ?

— Pe vremea aceea, domnule, eram sergent la Aberystwyth, răspunse el cu voce fermă și profundă. Nu eram sergentul postului, dar știam cu toții ce se întîmpla de la o zi la alta. Despre afacerea Hewitt s-a făcut mare vîlvă în vremea aceea, dar după ce ziarele n-au mai arătat nici un interes, lucrurile s-au liniștit. Ziarul acela duminical a atras cel mai mult atenția asupra dispărutei. A pu-

blicat un articol despre caz la cîteva săptămîni după anunțarea dispariției. Era un articol de scandal. Nu aducea nimic nou.

— Vă amintiți cumva dacă ați văzut-o pe sora lui Mavis?

— O, da! Intra și ieșea din poliție ca și cum ar fi fost la ea acasă. A rămas o vreme aici, făcîndu-se de rîs și bătîndu-ne la cap toată ziua că nu făceam nimic s-o găsim pe Mavis.

— Și pentru că veni vorba, ce ați făcut?

— Inspectorul s-a dus să discute de cîteva ori cu Roland Hewitt, pentru că sora lui Mavis îl bătea toată ziua la cap. Dar Hewitt spunea tot timpul că nu știe nimic despre dispariția soției lui și că nici nu-l interesa. A trecut într-o zi pe la post să dea o declarație, dar după cîte știu afirmațiile lui erau tot timpul aceleași. Soția lui, spunea el, obișnuia să plece cu alți bărbați, și după cîte știa el, și atunci era plecată cu unul.

— Îi era indiferent faptul că îl părăsise? întrebă Pacey.

— Eu aflam lucrurile astea de la altcineva, dar asta-i impresia care mi-am făcut-o și eu. Susținea tot timpul că ea nu dispăruse și că se putea să apară chiar și a doua zi. Povestea asta cu sora care voia să-l distrugă pe bătrîn a durat cîteva săptămîni. Aveam sentimentul, pe vremea aceea, că Hewitt se săturase pînă peste cap de nevastă-sa și că nu-l interesa deloc ca ea să fie găsită. Nu făcea nimic, nici măcar nu se întreba cum înaintează cercetările.

Colonelul privi spre Pacey și-și ridică sprîncenele semnificativ.

—Ai văzut-o vreodată pe Mavis Hewitt? întrebă Pacey plin de speranță.

— Nu. Tremabonul nu intra în circumscripția mea, domnule supraintendent.

— Ce a întreprins inspectorul dumitale ca să o găsească pe femeie? întrebă colonelul.

Bătrînul ofițer de poliție se încruntă, făcînd un efort vădit de a-și aduce aminte.

— Lucrurile care se fac de obicei. Am anunțat toate posturile de poliție, apoi, desigur, am trimis circulare cu descrierea ei la alte unități de poliție din Țara Galilor, și cred că și la Liverpool, și la poliția metropolitană.

Colonelul reveni la Pacey.

— Și ce-i cu ziarul duminical? Ai dat de el?

Solidul detectiv scoase o fotocopie dintr-un teanc de documente.

— Poftim, este datat la o lună după articolul din ziarul din Aberystwyth. Nu e mai nimic în el. E doar o reluare exagerată și plină de înfloriturî a articolului vechi și cu aceleași poze, reprezentînd pe Mavis și ferma Bryn Glas.

— Acolo locuiau pe vremea aceea, nu-i așa? întrebă Meadows, întinzîndu-și gîtul să privească fotografia.

— Da, e aproximativ de partea cealaltă a casei pe care o are acum. Vizavi.

— M-am uitat la ea, ieri, spuse Morris. E cam departe de drumul care duce sus pe stînci. Drumeagul ce trece pe lîngă ea merge numai pînă acolo, ca mai apoi să se confunde cu pășunile... Nu e nici măcar un tufiș, o casă, între vechea fermă și locul unde a fost găsit scheletul.

Se așternu un moment de tăcere, timp în care toți se gîndeau la ceea ce tocmai se afirmase.

— Dar nici asta n-are nici o importanță, spuse colonelul repede. Trebuie să admit că sînt o mulțime de date sugestive, dar nici una dintre ele n-ar putea să-l convingă pe directorul serviciului de acuzații publice să-l atingă pe bătrîn barem cu un deget.

— Ei, și acum Rees, ce poți să ne spui despre vizita ta la Liverpool, în afară de aceste scrisori?

Lunganul de inspector relată întîlnirea sa cu Jessie Randall.

— Bătrîna a identificat cu multă siguranță verigheta și bijuteriile ca aparținînd lui Mavis. Dar drept să vă spun, domnule, nu aș da nici doi bani pe declarația ei. Este cît se poate de subiectivă. Cea mai mare dorință a ei este să vadă „curgînd sîngele" lui Hewitt. Ar fi gata să jure strîmb de aici pînă la iad și înapoi, cu condiția să-l vadă pe Hewitt acuzat de crimă. Nu cred că ar trebui să punem prea mare bază pe ceea ce spune ea.

— Și eu cred la fel, îl sprijini Pacey. Singurul lucru folositor pe care l-a făcut a fost să ne dea scrisorile și fotografia.

— Ce ai de gînd să faci cu fotografia aceea, Pacey, întrebă Burton. Vrei să-l întrebi ceva pe profesorul Powell în legătură cu ea?

Profesorul de patologie și medicină legală se răsuci în scaun.

— Da, am discutat cu fotograful nostru, așa că el urmează să încerce metoda suprapunerii. Fotografia de la Liverpool este cu mult mai bună decît cea din ziar. Dar, din nou, nu este ceva concludent. În schimb, această metodă poate aduce dovezi îm-

potriva unei identități. Mă tem însă că nu poate dovedi nimic cu adevărat.

Colonelul fu uimit.

— Nu prea-mi dau seama despre ce e vorba, domnule profesor. Spuneți-mi exact ce intenționați să faceți.

— Polițistul fotograf care este aici de față va mări cît se poate de mult fotografia lui Mavis, apoi va mări și fotografia craniului găsit, pînă ce va corespunde cu fotografia feței. După aceea, vom suprapune fotografia craniului peste fotografia de la Liverpool, mărită, și le vom fixa astfel, încît să se suprapună. Numai atunci vom putea vedea cît de bine corespund diferitele trăsături, ca de exemplu: nasul, ochii, bărbia.

— Cred că e o idee excelentă, se entuziasmă colonelul.

Fotograful era mai puțin optimist.

— Este dificil să fotografiezi craniul exact din unghiul din care s-a făcut fotografia de la Liverpool. Fotografia craniului pe care o avem nu este rea. Reprezintă aproape toată partea anterioară a craniului, cred însă că metoda aceasta nu e de mare folos.

Powell confirmă cele spuse, scoțînd în evidență defectele metodei.

— Într-adevăr, nu este o metodă prea științifică, dar cu ea putem afla principalele proporții ale feței: distanța dintre ochi, mărimea obrajilor, și cam atît. Dar, desigur, nu vom putea niciodată afla ce spațiu să rezervăm țesăturilor moi ale feței. Dacă însă nici una din trăsături nu corespunde, atunci este clar că e puțin posibil ca oasele să-i aparțină lui Mavis. Dacă însă datele *coincid*, atunci

nu putem să spunem mai mult decît că ele aparţin *probabil* lui Mavis.

— După cîte-mi amintesc eu, această metodă s-a folosit într-o celebră crimă dinainte de război, observă inspectorul de poliţie pensionar.

— Da, e vorba de cazul Ruxton, spuse Powell.

Şedinţa păru brusc inutilă din lipsă de inspiraţie pentru continuarea discuţiei. Colonelul tatonă pe cei de faţă, în căutare de noi idei.

— Mai are cineva ceva de spus? De exemplu, dumneata, supraintendent.

— Nimic important. Am fost prin sat, dar n-am găsit nimic. Doar bîrfe, nu dovezi palpabile. Bătrînii care şi-o amintesc pe Mavis o numesc în unanimitate „o stricată" şi cred că Hewitt i-a venit de hac. Unii spun că şi-a făcut-o cu mîna ei, pentru că îşi făcea de cap cu Ceri Lloyd şi-şi petrecea în mod scandalos week-end-urile la Liverpool.

Pacey avea un fel ciudat de a vorbi, cam neserios, despre acest caz, şi şeful îşi încruntă sprîncenele.

— Ce crezi de Lloyd? Nu crezi că şi el e implicat?

— Deloc. Şi aşa va fi al naibii de greu să-l acuzăm pe bătrînul Hewitt, cu nimicurile de dovezi pe care le-am adunat, darmite să-l acuzăm pe Lloyd. N-am găsit nimic care să-l acuze.

Colonelul nu ştia dacă Pacey nu-şi bătea puţin joc de el. Aşa că adresă întrebările următoare lui Rees:

— Inspectore, dumneata ai cercetat cazurile de persoane dispărute, după cît ştiu. Ai găsit ceva care să ne intereseze?

— Nu, domnule, cercetările mele nu s-au dovedit prea fructuoase. Pe vremea aceea nu se centralizau informațiile despre persoanele dispărute. Dar am cercetat toate dosarele din ținutul nostru și n-am găsit reclamată nici o dispariție între 1929 (anul cel mai recent scris pe monede) și 1932, care să se potrivească exact ca vîrstă, mărime și dimensiuni cu scheletul nostru.

— Cadavrul ar fi putut fi adus și din alt district, obiectă colonelul.

Pacey mormăi ceva și scutură din cap.

— Mă îndoiesc, domnule! Și chiar dacă ar fi fost așa, persoana care a adus cadavrul avea ceva legături cu localitatea aceasta. Ori criminalul ori mortul erau de prin aceste locuri. Altfel, cum ar fi știut locul acela ideal pentru ascunderea corpului, adică de mina de plumb cu deschidere la mare și de scobitura în formă de raft în care să-l ascundă? Toate acestea nu au fost găsite din întîmplare; deoarece cadavrul a ajuns acolo între 1928 și 1932, mintea mea simplă nu poate să se gîndească decît la faptul că toate dovezile duc spre concluzia că Roland Hewitt este tipul pe care îl căutăm. Dar ca să convingem juriul, e o treabă mai dificilă, desigur.

După această cuvîntare lungă, Pacey se lăsă în scaun ca și cum ar fi spus că asta-i părerea cea bună, indiferent dacă ceilalți o cred sau nu.

— Hm! Dacă așa se pune problema, sînt înclinat să fiu de acord cu tine, spuse colonelul, jucîndu-se cu călimara. Dar credeți că vom obține destule dovezi să-l acuzăm? Domnule profesor Powell, credeți că o continuare a cercetărilor din partea dumneavoastră va proba că rămășițele erau, într-adevăr, ale lui Mavis Hewitt?

— Nu prea, domnule colonel. Ceea ce putem face noi este doar să dăm mai exact vîrsta, dar nu voi putea niciodată dovedi că e vorba de Mavis. Dantura ne-ar fi putut ajuta, dar pentru că nu am găsit pe nici un dinte urme de tratamente dentare și pentru că nu avem nici o radiografie dentară a adevăratei Mavis, nu avem ce face. Totul este un fiasco.

— Este aceasta valabil și pentru laboratorul tău, Meadows? Ofițerul de legătură arăta tot atît de neajutorat ca și Powell.

— Mie teamă că da! Tot ceea ce putem face este să vă furnizăm data exactă a morții, prin investigarea obiectelor găsite alături de oase. Nu vom ajunge în schimb niciodată la o identificare pozitivă. Nu am găsit nimic care să poată fi recunoscut de cineva.

Colonelul Burton își aranjă mustața gînditor.

— Ei, Pacey, unde pleci de aici?

Supraintendentul observase că „noi" fusese schimbat în „tu", pe măsură ce datele deveneau din ce în ce mai neclare. El devenise țapul ispășitor din momentul în care se ajunsese la un punct mort.

— Cred că sîntem în mare încurcătură în privința dovezilor substanțiale, spuse el. Urmele s-au șters. Mirosul a dispărut! Au trecut doar treizeci de ani. Singura speranță care ne-a mai rămas, și asta numai dacă credeți că merită să ne mai încercăm norocul în dovezile acestea încurcate, este să-l facem pe bătrîn să mărturisească sau, cel puțin, să-l hărțuim, pînă ce, ametit și speriat, va depune armele.

Colonelul îl privi îndurerat.

— Cred că nu-ţi prea controlezi vocabularul, domnule Pacey. În vremurile acestea trebuie să-ţi alegi metodele cu o mare grijă. Şi aşa relaţiile între noi şi populaţie nu sînt prea bune. Stilul dumitale „Chicago" mi se pare cît se poate de nepotrivit.

— Aveţi dreptate, domnule, spuse Pacey, blînd. Nu voia să se deranjeze să discute în contradictoriu cu şeful.

Şeful poliţiei se ridică, semn că şedinţa se terminase.

— Ei bine, domnilor, vă mulţumesc. Va trebui să mai aşteptăm şi alte dovezi ori de la laborator, ori de pe urma străduniilor supraintendentului Pacey.

Şedinţa se termină şi Pacey se trezi din nou în biroul gol, împreună cu Willie Rees. Se trînti în scaunul său rotitor şi începu să-şi umple pipa cu tutunul de proastă calitate.

— Willie, şeful e băiat de treabă, dar uneori mă calcă pe nervi. Ştii tu ce face. Mai întîi îţi zice să nu exagerezi, iar după aceea îţi sugerează să-l iei tare pe bătrînul Hewitt. Cred c-ar trebui să mă duc din nou în sat, azi după-amiază. E, într-adevăr, păcat. Am început să-l simpatizez pe bătrînul Hewitt, chiar dacă a încercat să taie braţul nevesti-si cu ferăstrăul.

— Dacă ai de gînd să te duci şi să-l iei din nou la întrebări, spuse Rees sec, cred că trebuie să-ţi pun în portbagajul maşinii nişte reflectoare puternice şi bastonul de cauciuc.

XI

Peter era din nou plecat, cînd poliția a venit a doua oară la unchiul său. De data aceasta, Pacey și Rees au stat la fermă o oră. Supraintendentul l-a făcut pe Roland să povestească și să răspovestească tot ce s-a întîmplat în săptămînile dinaintea dispariției lui Mavis, pînă ce l-a amețit complet pe bătrîn.

Repetîndu-și cu încăpățînare întrebările, Pacey l-a hărțuit pe Hewitt neîncetat, încercînd să-l prindă sau să-l facă să mărturisească ceva ce-ar fi putut fi răstălmăcit în caz de incriminare.

Deși după o oră Roland ajunsese într-o stare de completă confuzie, abia știind ce mai spune, detectivii au trebuit să plece fără nici un progres real.

Singura speranță a lui Pacey era că hărțuiala și insinuările referitoare la noile informații (sînt tocmai pe punctul de a le afla) vor acționa asupra minții bătrînului atît de mult, încît, la următoarea chestionare, va ceda.

— Nu prea am ajuns departe, Willie, spuse el trist, în timp ce se îndepărtau cu mașina, zdruncinați din cauza drumului prost.

— S-a agățat de o poveste atît de simplă, replică inspectorul. Spune că nu știe ce s-a întîmplat cu ea. Pur și simplu, a plecat într-o zi și nu s-a mai întors. Și povestea e gata. Cu o poveste simplă ca aceasta n-ai cum să-l prinzi cu mîța-n sac.

Pacey înjură pe înfundate.

— Dar, la naiba, el *trebuie* s-o fi făcut. Vulpe bătrînă! Nu există o altă soluție. S-au certat, s-au bătut. Nimeni nu neagă asta. Ea dispare și un corp asemănător cu al ei este descoperit la o depărtare nu mai mare de o milă de fermă. Nimeni nu ar fi putut sau nu ar fi vrut să-i vină de hac. Am sentimentul că dacă el nu cedează și nu spune tot ce știe data viitoare, n-o să mai avem ce-i face. Procurorul nu-l va acuza pe baza dovezilor pe care le avem pînă acum, deși sînt dovezi palpabile, solide.

Cei doi polițiști dezamăgiți s-au îndepărtat cu mașina, fără să se întîlnească cu Peter, care ajunsese la intrarea în ulița ce ducea spre fermă la numai cîteva minute după ei. Îl găsi pe unchiul său într-o stare de desperare și agitație, mormăind și măsurînd în sus și în jos podeaua bucătăriei.

Îndată ce-și văzu nepotul, bătrînul se repezi la el cu mîinile întinse.

— Au venit din nou aici, băiete — poliția —, spuse el bîlbîindu-se. M-au chinuit ore în șir cu întrebări și întrebări și iar întrebări. Nu mai pot! Numai că nu mi-au spus că eu am omorît-o. Numai asta n-au făcut-o!

Peter încercă să-l calmeze, dar Roland era prea cuprins de panică.

— Pot să se reîntoarcă oricînd, băiete, spuse el desperat, în timp ce ochii apoși se agitau în spatele ochelarilor. Vor avea dovezi noi, au spus că le așteaptă — cel gras mi-a spus. Mă vor aresta îndată ce le vor primi. Așteaptă și ai să vezi, băiete.

— Ascultă, unchiule, ți-am mai spus o dată că asta face parte din tactica poliției. Vor să te facă

să spui ceva care să te incrimineze. Şi pentru că n-ai nimic de spus, totul va fi perfect.

— Nu ştiu ce să mă mai fac, băiete, nu ştiu. Sînt înspăimîntat, ăsta-i singurul lucru care-l ştiu. N-ar fi trebuit să mă mai întorc. Trebuia să rămîn în Canada. Roland se calmă după cîteva minute de discuţie liniştită şi după ce luă o ceaşcă din nelipsitul ceai. Peter se aşează lîngă el şi începu să vorbească serios despre ceea ce trebuie făcut.

— Cred că ai avut dreptate ieri. E timpul să angajăm un avocat chiar şi pentru a te proteja de poliţie, care cam depăşeşte limitele cu întrebările şi metodele ei.

— Dar ei nu au voie să facă ceea ce fac, băiete. Cînd au fost aici numai că nu au spus că eu eram vinovatul!

— Să nu-i crezi, unchiule! Eu zic că Pacey a mers cam departe. Aşa fac ei cu oamenii care nu-şi cunosc drepturile. Sînt nişte articole numite *Proceduri de judecată* ce interzic poliţiei chestionarea unei persoane care se aşteaptă să fie arestată şi, mai mult, îi obligă ca, de îndată ce-l arestează, să avertizeze pe acuzaţi că nu este nevoie să declare mai mult decît doresc.

Imediat ce termină de spus aceste cuvinte, Peter îşi dădu seama că greşise. Roland se emoţionă şi lovi puternic masa cu pumnul.

— Băiete, după cum spui tu, înseamnă că ei sînt gata să mă aresteze! Probabil ştiu că scheletul aparţine lui Mavis! Ce alt motiv ar avea să se năpustească asupra mea?

În zadar încercă Peter să recîştige terenul pe care-l pierduse. Roland devenea din ce în ce mai

îritat și mai nervos. Începu să măsoare din nou camera și să-și frece mîinile.

— Cred că-i mai bine să mă reîntorc în Canada. Am bani destui. Aș putea pleca mîine, spuse el cu groază. Știu sigur că mă vor aresta dacă voi rămîne.

Pentru o clipă, nepotul începu să se teamă că bătrînul își va ieși din minți. Și așa Roland se comportase cam ciudat, preferînd retragerea și izolarea. Peter crezuse că aceasta se datora faptului că trăise mai toată viața singur, departe de casă și familie. Și acum, în momentele acestea de criză pentru el, Peter se temea că ciudățenia și vîrsta l-ar putea dezaxa cu totul.

— Am să-ți spun ce am de gînd să fac, unchiule, spuse el ferm. Am să mă duc la casa Carmel și am să rog pe doctorul John sau pe unul din băieții lui să vină să te vadă. Ai nevoie de ceva pentru nervi ori, cel puțin, ceva pentru un somn bun.

Roland se potoli. Chipul îi deveni patetic. Se prăbuși brusc pe scaun.

— Ei bine, băiete, n-am nimic altceva de făcut decît să aștept ca poliția să vină din nou.

— Și primul lucru pe care am să-l fac mîine dimineață este să mă duc să-l văd pe avocatul tău din Aberystwyth, să-i cer sfatul.

Peter rămase cu unchiul său cam o oră, pînă ce Roland reintră în starea de apatie de mai înainte. Apoi plecă cu mașina către casa doctorului și-i povesti lui Mary despre necazurile bătrînului.

— Am să-l rog pe tăticu să se ducă să-l vadă după cină. Poți să-l lași singur și să rămîi la masă? întrebă ea rugător.

Peter se gîndea la concediu. Cît de mult se gîndise la cele cîteva săptămîni de lenevie, alături de logodnică. Dar totul se transformase într-un coşmar. Se zbătea între dorinţa de a sta cu Mary şi aceea de a nu-l lăsa singur pe Roland. Dar îşi linişti conştiinţa la gîndul că unul din doctori va merge să-l vadă pe bătrîn, aşa că acceptă să rămînă la cină. După cum se aşteptase, fiindcă tatăl şi cei doi fraţi ai lui Mary erau la masă a dus discuţia spre necazurile bătrînului Roland.

— Ştiu că Pacey îşi face datoria, dar cred că-l hărţuieşte prea mult pe unchiul să fie în limitele legii, spuse Peter la cafea.

— Dar sînt sigur că nu pot dovedi că este corpul lui Mavis, obiectă David, în indignarea sa, mişcîndu-şi brusc bărbia proeminentă. Oricîte dovezi ar avea, e al naibii de greu să dovedească şi, pînă au s-o facă, unchiul tău nu va mai putea fi acuzat de crimă, ce ziceţi?

— Dar poate că o pot dovedi, spuse Gerald. Privirea-i era atît de îngrijorată, de parcă tatăl lui era acuzat. Obişnuitu-i chef de glumă îl părăsise, aşa cum seriozitatea normală a lui David luase un aspect funebru.

— Cum vor putea? întrebă tatăl.

— Nu ştiu ce s-a mai întîmplat de duminică, spuse fratele mai mic. Poliţia a pus în mişcare pe medicul legist şi laboratorul lor. După cîte ştiu, s-ar fi putut ca ei să descopere ceva care să dezvăluie identitatea corpului. S-ar putea ca toată povestea asta cu Mavis Hewitt să fie numai un nor de învăluire. S-ar putea să se gîndească la alt-

cineva. N-ai aflat nimic, Peter, de la cunoștințele tale care lucrează în ziaristică?

Peter dădu din cap negativ.

— Nu, m-am ținut deoparte. Sînt într-o situație delicată, pentru că am obligații față de ziarul „*The Morning News*", dar în același timp și față de unchiul meu. Nu a apărut nimic în ziare. Nu știu cum l-a dus Pacey de nas pe trimisul nostru de la Pembroke.

John Ellis-Morgan bătea tot timpul cu lingura în farfurie și asta o călca pe nervi pe Mary.

— Gerald are dreptate, spuse el. Habar n-avem ce știe poliția despre oase. Totuși, nu pot să găsesc nici o explicație a comportării lor față de bătrînul Roland, afară de cazul în care ei cred cu adevărat că scheletul aparține soției lui.

— De-aș găsi ceva să dovedesc că teoria lor e greșită, izbucni Peter într-o stare de frustrare bruscă! Știu că ei au toți experții și aparatura. Dar pe ei îi interesează mai mult să găsească dovezi că rămășițele sînt ale lui Mavis, fără însă să caute dovezi care să o scoată din cauză.

Bătrînul doctor întoarse privirile către Peter.

— Ei, fii calm, fiule. Nu cred că au idei preconcepute. Vor accepta orice dovezi sigure, indiferent dacă îi ajută într-un sens sau altul.

— N-am vrut să spun asta. Știu că ei nu vor înclina spre nici una din cele două alternative, dar sînt sigur că eforturile lor sînt concentrate spre găsirea unor dovezi pozitive în legătură cu asemănarea oaselor cu ale lui Mavis. Mă întreb dacă n-aș putea, cu ajutorul cunoștințelor mele care lucrează în presă, să găsesc ceva care poate dovedi

că adevărata Mavis avea ceva deosebit, care să năruie toate prezumțiile poliției în acest caz.

— Dragă, nu prea văd ce-ai putea face. E clar că poliția are toate avantajele.

— Te gîndești, probabil, să găsești vreo anomalie a adevăratei Mavis, ca de exemplu vreo fractură vindecată, nu-i așa? i se adresă David din partea cealaltă a mesei și, în acel moment, Peter își reaminti din nou că, atît prin înfățișare cît și prin comportare, acesta era o versiune mai tînără a tatălui său.

— Cam așa ceva. Dar drept să-ți spun nici eu nu știu ce vreau; știu doar atît, că aș face orice să-l ajut pe bătrîn. Dacă l-ați fi văzut în după-amiaza aceasta, ați fi jurat că poliția îl aștepta afară cu cătușele, în așa hal era de convins că e pe punctul de a fi arestat.

Gerald readuse conversația la problemele practice.

— Dar nu s-a găsit nimic care să sugereze că Mavis a avut într-adevăr o fractură, nu?

David făcu un semn către Gerald, plin de nervozitate.

— N-am vrut să spun chiar asta, Gerry, dădeam doar un exemplu. Oricum, poliția ar fi aflat așa ceva de mult.

— Această anomalie ar trebui să se găsească numai la oase, Peter. Orice anomalie a părților moi n-ar fi de nici un folos, spuse John Ellis-Morgan.

— Îmi amintesc că am citit într-o carte despre Spilsbury că cicatricea unei vechi operații a avut o importanță vitală în cazul Crippen, interveni Mary.

— Asta-i tocmai ce spunea și tata, Mary, îi replică brusc David. Nici o anomalie a pielii n-ar fi de vreun folos.

— Dar a dinților? întrebă Peter.

— Sînt sigur că medicul legist ar fi aflat deja, spuse Gerry. Îmi amintesc că m-am uitat la craniu. Nu se vedea nici o lucrare dentară, nici o plombă. E drept, însă, că mulți dinți lipseau.

— N-are nici un rost să încercăm să aflăm aceste amănunte stînd aici, Peter, spuse tatăl blînd. Eu l-aș întreba pe unchiul tău dacă-și amintește vreun amănunt oricît de mic despre soția lui, care ar putea fi de folos. Mi-e teamă că nu prea sînt șanse să aflăm ceva, dar mai știi?!

— Tată, tot te duci în seara asta să-l vezi, l-ai putea întreba. Oricum, te pricepi mai bine la fracturi și chestii din astea medicale decît Peter.

John Ellis-Morgan se îndreptă spre casa bătrînului imediat după cină, lăsîndu-i pe cei patru tineri destul de îngrijorați.

— Am auzit o mulțime de zvonuri în sat în ultimele zile, Peter, spuse David încruntat, scuturînd capătul țigării cu aceleași mișcări bruște ca și tatăl său. Aproape fiecare pacient care intră în cabinet flecărește ceva despre bătrînul Hewitt. Cei bătrîni care și-o amintesc pe Mavis spun cu toții că era o poamă bună.

— Și eu am auzit același lucru, confirmă Gerry. Nimeni nu se îndoiește că Roland a omorît-o, dar le pare rău de el. Am impresia că toți au fost uimiți cînd s-a întors din Canada, acum cinci ani. Crezuseră că își luase tălpășița, ca să evite scandalul, și că murise de mult.

— Da, după cîte înțeleg, toți de pe aici au crezut că este mort, spuse David. Cu mult înainte de a începe scandalul acesta, am auzit zvonuri despre o nevastă dispărută și despre un secret tenebros din trecutul lui Roland.

— Și n-ai spus nimic despre asta mai înainte, strigă Mary indignată că fratele ei ținuse numai pentru el acest zvon.

— Nu mi-a venit în minte, duminică, să fac vreo legătură între oasele din mină și Mavis cea dispărută, replică David. Am presupus că sînt foarte vechi, dealtfel ca și Gerry. Numai bîrfitorii au băgat ideea asta în capul nostru și nu mă îndoiesc că și în al poliției.

Discuția aceasta inutilă fu continuată mult timp. Mary a sugerat chiar că rămășițele au fost împachetate într-un ziar care ar fi dat poliției cheia originii lor.

— Pentru că veni vorba de ziare, Peter, ai reușit să citești numărul acela vechi din ziarul din Aberystwyth, întrebă David.

— Am fost acolo ieri, dar redactorul adjunct mi-a spus că poliția luase colecția întregului an 1929.

— Și ce este cu ancheta? Nu-i așa că va fi o anchetă? întrebă Gerald.

— M-am interesat ieri la bibliotecă, cînd am fost la Aber, spuse Peter. Se pare că, dacă se găsește un schelet vechi și incomplet, medicul legist trebuie să întrebe poliția dacă merită să se facă o anchetă. Sînt sigur că, în acest caz, legistul o va cere. Dar dacă se pune problema unei acuzații de

crimă, în cazul acesta acuzarea lui Roland, atunci ancheta este numai o problemă formală, de cîteva minute. Aceasta se suspendă pînă la găsirea unor dovezi de către Curtea penală.

Conversația în legătură cu Roland Hewitt și necazurile lui a continuat pînă ce John Ellis-Morgan s-a întors de la bătrîn.

— Bătrînul nu se simte prea rău acum, spuse doctorul îndată ce intră. Într-adevăr, e destul de îngrijorat și deprimat, dar totuși destul de rațional să-și dea seama de întreaga situație în care este implicat. I-am dat cîteva somnifere, să se odihnească în noaptea aceasta. Altceva n-am știut ce să-i fac.

— E foarte bine și așa. Noaptea trecută și-a petrecut-o plimbîndu-se prin dormitor. Scîrțîitul dușumelei aproape că m-a scos din sărite. În timp ce vorbea, Peter observă că bătrînul doctor devenise și mai agitat decît de obicei.

— Peter, nu vreau să-ți dau speranțe în zadar, începu John Ellis-Morgan, dar, întrebîndu-l pe Roland în legătură cu vreo problemă deosebită a sănătății lui Mavis, și-a amintit un amănunt care, oricît de minor ar fi, merită să fie elucidat.

Peter, în ciuda avertismentului doctorului, sări nerăbdător în picioare.

— Despre ce e vorba? Nu-mi pasă cît de firavă este șansa! Sînt gata să mă agăț și de un pai.

— Ei bine, primul lucru pe care l-am întrebat a fost în legătură cu dinții. Dar, a spus el, cît timp au fost împreună ea nu și-a făcut nici un tratament, iar, după cîte știa el, nici înainte de aceasta nu-și pusese vreo plombă și nici nu avusese vreo extracție.

— Asta nu ajută la nimic, obiectă Gerry. De fapt, e mai rău ca înainte.

— Vrei să ai răbdare o clipă, băiete? spuse tatăl, făcînd o grimasă. Deşi n-am aflat nimic în legătură cu dinţii ori cu vreo diformitate a oaselor, bătrînul Roland şi-a amintit că Mavis făcuse o mică operaţie cu vreo şase luni înainte de căsătorie.

— Dar toţi mi-aţi închis gura cînd am menţionat de cazul Crippen, spuse Mary. Aşa că, ce rost mai are?

Tatăl făcu un gest cu mîinile.

— Ai răbdare, o clipă. Ce adunătură de copii mai am! Dacă mă lăsaţi să termin ce am de spus, atunci veţi afla că operaţia s-a făcut la nas. Era ceva în legătură cu sinusurile.

În ciuda izbucnirii tatălui, David ridică imediat alte obiecţiuni.

— Dar asta este o operaţie atît de simplă, că nu lasă nici o urmă. S-ar putea să fi fost vorba numai de un drenaj prin nară.

Bătrînul doctor deveni aproape apoplectic.

— Doamne, dă-mi răbdare! Voiam să vă spun că întotdeauna înainte de o operaţie pe sinusuri se face o radiografie. Asta este nimic pentru voi?

Pentru o secundă se aşternu liniştea şi apoi, brusc, David izbucni zgomotos.

— Aha, mi-a căzut fisa, tată!

Peter tot nu avea habar de aceste probleme medicale.

— Ştiu că voi părea ignorant, dar nu văd cum îl va ajuta asta pe Roland.

John Ellis-Morgan începu să explice.

— Dacă s-a făcut o radiografie a capului lui Mavis și o găsim, atunci se poate face o comparație între ea și radiografia craniului găsit în mină. Aceasta va da o siguranță de sută la sută identificării. Așa cum nu sînt doi oameni cu amprente identice, nici două cranii nu sînt identice.

Acum veni rîndul lui David să fie sceptic în legătură cu șansele de succes.

— Dar nu ai nici o rază de speranță că vei putea găsi acele filme, chiar dacă au fost făcute. Nici nu știu dacă se făceau radiografii pentru sinuzită prin anii '20.

Tatăl făcu o mișcare bruscă din cap.

— Ehe! Se făceau, cum să nu se facă! M-am gîndit la obstacolul acesta. Dar mi-amintesc clar că am văzut niște radiografii cu sinusuri opace pe cînd eram student. Și asta era înainte de 1925, cînd mă calificam!

— Dar e fantastic, spuse batjocoritor Gerry. Cum poți găsi niște filme vechi, de mai mult de treizeci de ani? În mod normal, spitalele le aruncă după șapte ani și, în cel mai bun caz, după zece ani.

— Și nici măcar nu știm unde s-a făcut operația, adaugă David.

— La Liverpool. L-am întrebat pe Roland despre aceasta, replică John cu un zîmbet triumfător. S-a dus să stea cu soră-sa timp de cîteva săptămîni și s-a tratat la un specialist cu cabinet particular.

Peter se ridică emoționat la gîndul perspectivei de a putea face ceva, oricît de vag ar fi fost acel ceva, pentru a-l ajuta pe unchiul său.

— Merită să încerc, mă duc imediat la unchiul, să văd dacă nu-și mai amintește și alte amănunte, iar mîine dimineață plec la Liverpool, la sora lui Mavis. Cu siguranță că știe ceva despre operație, dacă Mavis a locuit la ea atunci.

— Soră? Care soră? întrebă Gerry surprins.

— Cea care a reclamat dispariția lui Mavis cu ani în urmă. Polițiștii i-au spus unchiului că bătrîna mai era încă în viață și că-i ajută la cercetări. Dacă-i telefonez lui Pacey mîine dimineață, sînt sigur că-mi va da adresa. Nu văd vreun motiv să o țină secretă.

— Nu spera prea mult, Peter! îl avertiză tatăl lui Mary. De fapt, nu-ți face nici o speranță, ca să nu fie prea mare dezamăgirea. Șansa de a pune mîna pe acele filme, dacă ele au existat vreodată, este egală cu zero, așa după cum a spus-o și Gerry.

În timp ce Peter se îndreptă spre ușă, însoțit de Mary, Gerry îl avertiză și mai serios.

— Și nu uita, dacă le găsești, că s-ar putea să dovedești ceva contrar dorinței tale, adică faptul că rămășițele aparțin indiscutabil lui Mavis Hewitt!

XII

Ploaia stătuse cînd Peter sosi la Liverpool. Strada Glebe Terrace i se păru mai puțin deprimantă decît i se păruse lui Willie Rees cu o zi sau două mai înainte.

Găsise adresa pe care o scosese mieros de la Pacey și bătu la ușa din față. Aceeași femeie, în aceeași rochie galben-maronie, se uita la el prin deschizătura ușii.

Cînd a explicat cine era, adică nepotul lui Roland Hewitt, aproape că i-a trîntit ușa în nas. Dar cum curiozitatea pusese stăpînire pe ea, reuși să se facă ascultat în timp ce îi explica ce anume vroia de la ea.

Bătrîna, care și așa era destul de rece, deveni sloi de gheață. O clipă se gîndi la faptul că ea nu-i va spune nimic, dar pentru că era așa de sigură de vinovăția bătrînului, deveni pur și simplu arogantă.

— Ascultă, tinere! Nu ți se pare că ești cam țicnit să bați atîta drum alergînd după cai verzi pe pereți? Nu prea înțeleg de ce cauți să mai bați alte cuie în sicriul lui unchiu-tu. Nu cumva te grăbești să pui mîna mai repede pe ceva lăsat prin testament? Ai?

Peter reuși să-și controleze resentimentele și să-și țină și gura. Știa că, dacă-și va face din bă-

trînă un dușman, toată călătoria va deveni o pierdere de timp.

— Nu, doamnă Randall, vrem doar să aflăm adevărul, oricare ar fi el. Nu vreau să aflu de la dumneavoastră decît numele spitalului la care sora dumneavoastră a făcut operația de sinus.

Respingătoarea văduvă strănută și-și șterse apoi mîinile de șorț. Încă mai stătea în dreptul ușii fără să-l invite pe Peter înăuntru din ceața umedă de afară, semn că voia să arate că orice rudă de-a lui Roland nu era binevenită în casa ei.

Trecură cîteva minute, chinuitor de lungi, în care ea părea nedecisă, dacă să-i spună sau nu. El stătea în picioare, cu venele tîmplei zbătîndu-se, așteptînd ca ea să se hotărască. În sfîrșit, bătrîna cedă.

— Ei bine, dacă chiar vrei să știi, le-a făcut la Infirmeria din strada Chester. Să nu crezi că s-a dus acolo ca un pacient obișnuit. Pe vremea aceea nu exista Serviciul național de sănătate. Se dusese mai întîi la un specialist care o internase în unul din saloanele lui particulare de acolo. Oricum, n-a stat mai mult de o zi.

Aflînd ceea ce dorise, Peter îi întoarse un „mulțumesc" scurt și plecă înainte ca bătrîna să aibă timp să-i trîntească ușa-n nas.

Se urcă în mașină și se îndreptă spre o prăvălie din apropiere, unde, cumpărînd niște țigări, întrebă și de infirmerie. Teama că infirmeria fusese demolată ori că fusese desființată în cei treizeci de ani care trecuseră îi fu spulberată de vînzător. Cîteva minute mai tîrziu se afla în fața unor clădiri din cărămidă roșie, înnegrite de vreme, ce păreau părăsite, construite în îngrozitorul stil victorian.

În ciuda impresiei pe care și-o făcuse, interiorul era surprinzător de curat și frumos aranjat. Orientîndu-se după indicațiile afișate pe pereți, se îndreptă spre secția de radiologie, unde intră într-un birou extrem de curat.

O fată îmbrăcată într-un halat alb întinse mîna după trimitere, crezînd că este un pacient.

— Vreau să dau de niște radiografii, explică el. Mi-e teamă însă că sînt destul de vechi. Sînt ale unui pacient care a făcut o operație de sinus cu mulți ani în urmă. Fata avea impresia că el era doctor la alt spital și Peter nu o deziluzionă.

— Cam de pe cînd sînt?

— Cam de la începutul anului 1927. Pot să vă dau numele și adresa, dacă vă ajută să le găsiți.

Funcționara fu surprinsă.

— Din anii '20. Îmi pare rău, dar noi nu păstrăm filmele mai mult de zece ani. Le distrugem, dacă nu avem vreun motiv special să le păstrăm.

Lui Peter i se risipi aproape orice speranță. Deși se așteptase la aceasta, adevărul fu extrem de amar. Era ca și cum participase la o cursă cu obstacole și căzuse după primul gard.

Fata sesiză privirea-i dezamăgită și se gîndi că, probabil, voia să scrie un articol medical important care depindea de existența acestor radiografii.

— Domnule doctor, s-ar putea să mai fie o speranță, deși destul de vagă. Îmi amintesc că cineva de aici a avut nevoie recent de niște filme foarte vechi și a reușit să le capete de la un radiolog particular. Înainte de înființarea Serviciului național de sănătate, existau o mulțime de specialiști particulari care făceau radiografii. Cred că dacă încercați la unul din ei, ați putea avea noroc.

Peter trăia sentimentul că, într-adevăr, se agăța de un pai bătut de vînt. Întrebă totuși cum să procedeze.

— Trebuie să treceți pe la biroul de registratură. S-ar putea să știe acolo cine a făcut radiografia. Registrele sînt păstrate mult mai mult timp decît filmele, așa că sper să-l găsiți mai ușor.

Peter mulțumi și plecă. Rătăci îndelung pe coridoarele albe, pînă ce dădu de biroul de registratură. Din nou în fața unui birou, dar de data aceasta în fața unei funcționare mai în vîrstă. Îi explică care-i era doleanța și femeia îl privi îngrijorată. De data aceasta, funcționara nu-și făcu nici o iluzie în legătură cu profesiunea lui Peter.

— Da, domnule, s-ar putea să avem registrele dar nu vi le-aș putea da fără permisiunea directorului. Sînt confidențiale și este normal ca numai personalul medical să aibă acces la ele.

Peter zîmbi din nou, plin de încredere.

— Aveți dreptate, într-adevăr, dar nu vreau să mă uit eu la ele. Nu vreau să știu decît dacă acolo este scris numele doctorului care a făcut radiografiile, ca mai apoi să le pot da de urmă. Poate sînteți atît de amabilă să vă uitați dumneavoastră, fără să-mi dați mie registrul. Sînt sigur că nu este nici o interdicție oficială în legătură cu aceasta.

Peter etală zîmbetul cel mai plăcut de care era în stare și despre care știa sigur că avea totdeauna efect atunci cînd se întîlnea, ca ziarist, cu reprezentantele sexului opus. Femeia cedă.

— Nu, nu văd nici un rău în asta, dar trebuie timp să le găsești. Dacă registrele sînt atît de vechi, înseamnă că sînt la subsol. Nu puteți să vă întoarceți peste o oră?

Prompt, la ora fixată, Peter s-a întors la biroul de registratură, fortificat de cele cîteva cești de cafea proaspătă, distribuită de serviciul voluntar al femeilor, servite la bufetul pacienților externi.

Funcționara îi înmînă o notă.

— Aveți noroc, spuse ea. Cel puțin cîteva radiografii ale craniului au fost făcute. Mai era și un rezultat de la un radiolog particular către un chirurg. Cred că domnișoara Randell asta a dumneavoastră a fost la un cabinet particular, pentru că rezultatul nu este de la spital.

Speranțele lui Peter crescură din nou, deși își dădea seama că posibilitatea existenței filmului era foarte redusă. Mulțumi călduros funcționarei și se repezi spre telefonul public din holul de așteptare al pacienților externi. Se uită la numele de pe hîrtie și răsfoi grăbit cartea de telefoane.

„Dr. Nicholas Stanton-Reid, doctor în medicină, Casa King's Heath 18". Mulțumi cerului că era un nume neobișnuit și-și dublă mulțumirile cînd descoperi că numele era în cartea de telefoane.

Dar, apoi, își dădu seama că numele din carte era al doamnei Stanton-Reid.

— Doamne, te pomenești că a murit, murmură el. Asta-mi strică tot planul. Probabil că e văduva lui. Dar cred că merită să cheltui patru penny pentru a afla adevărul, mai ales că am ajuns atît de departe.

Formă numărul și-i răspunse o voce blîndă, de femeie. Peter explică care îi era ofiul și-i spuse că era în căutarea unor radiografii făcute de doctorul Stanton-Reid.

— Soțul meu e mort de mai bine de zece ani, spuse bătrîna doamnă, ușor surprinsă.

Peter, cu o hotărîre ce ţi-o dă doar desperarea, desperarea de a afla adevărul gol-goluţ, oricît de trist ar fi, îi explică că dorea nişte filme făcute în 1927 şi care-i erau necesare unor cercetări judiciare.

— Cum, aşa de vechi? Mă cam îndoiesc... Nu ştiu sigur, dar cred că mai sînt nişte filme vechi sus, la mansardă. Ştiţi, soţul meu a renunţat la cabinetul particular pe la începutul anilor '30 şi s-a reîntors să lucreze la spital. Şi-a adus toate registrele şi foile de observaţie acasă şi le-a depozitat la mansardă. Era foarte meticulos şi sever, nu permitea nimănui să se amestece în hîrtiile lui, prin urmare, după cîte ştiu, sînt încă acolo.

Lui Peter îi reveni speranţa aproape abandonată. Întrebă emoţionat dacă putea să vină şi să le caute pe acelea de care avea nevoie.

Doamna Stanton-Reid îi dădu cîteva indicaţii generale cum să ajungă la King's Heath. Douăzeci de minute mai tîrziu Peter se afla în faţa casei. Era în unul din acele vechi şi aristocratice cartiere ale Liverpool-ului, acum uşor decăzute.

Ca şi cartierul, casa dovedea apartenenţa la o noblеţe demult apusă. O bătrînă fragilă, de vreo şaptezeci de ani, îi deschise uşa. Peter îi dădu amănuntele furnizate de hîrtia obţinută de la Infirmeria de pe strada Chester, care părură să convingă pe văduvă că nu avea de-a face cu un escroc ori hoţ. Îl conduse la mansardă, pe nişte scări întunecoase ce miroseau a camfor şi vopsea veche.

Prima cameră era plină de mobilă stricată şi de vechituri neidentificabile Trecînd prin ea, dădeai de o altă cameră, al cărei tavan se înclina brusc.

În aceasta, dezordinea nu era prea mare, dar stratul de praf și funingine era tot atît de gros ca și în prima.

Bătrîna îi arătă cîteva teancuri de pachete învelite cu hîrtie maro, trîntite în mijlocul camerei.

— Iată-le! După cîte știu, nu le-a mai atins nimeni din ziua în care soțul meu a părăsit cabinetul particular.

Peter șterse praful de pe cîteva pachete din vîrful teancului și găsi scris pe hîrtie datele 1923-25. Se pare că nu prea se omora lumea să meargă la cabinetul lui, gîndi Peter, dacă pachetul reprezenta munca a doi ani de zile. Puse pachetul deoparte și trase un altul. Privi la data scrisă pe el. Era 1926-27.

Cu emoție Peter se duse cu el spre ferestruică, să vadă mai bine.

Văduva doctorului îl privea tăcută, în timp ce el rupea sforile putrede cu care era legat pachetul. Peter se întreba dacă bătrîna se gîndea la ziua în care soțul ei legase acel pachet. Cîtă vreme se scursese de atunci!

Rugîndu-se să nu fie înfrînt chiar în momentul în care credea că obținuse victoria, Peter desfăcu stratul dublu de hîrtie groasă și scoase la iveală teancul de filme de celuloid negru. Erau filme de toate mărimile, cele mai mari de dimensiunile unui ziar împăturit o singură dată.

Peter își dădu seama că cele de deasupra erau lipite bine unele cu altele, din cauza umezelii. Cînd încercă să le despartă, emulsia neagră se desprinsese în fîșii neregulate, fiecare strat lipindu-se de filmul alăturat.

Cercetă în grabă hîrtia cu datele obținute de la infirmerie. Purta data de „3 martie o mie nouă sute douăzeci și șapte". Filmele din mijlocul teancului nu erau așa de tare lipite, în comparație cu acelea de deasupra. Le răsfoi, citind numele și datele scrise cu cerneală în colțuri. Avea o senzație de durere în stomac în timp ce cercetă datele filmelor care păreau să fie așezate într-o ordine strictă.

— August, noiembrie, februarie, murmură el pe măsură ce degetele separau filmele. 27 februarie, 1 martie, 2 martie... 3! Acum începu să-și concentreze atenția asupra numelor scrise cu litere mari în colțurile foilor negre.

— Roach, Wells, Smart, Randall... RANDALL! Strigă numele cu toată puterea și trase din teanc două radiografii de mărime mijlocie, pe care le flutură în aer.

Micuța văduvă se arătă tot atît de mulțumită ca și Peter. Îl observase atentă și participase la emoția clipelor finale, înainte de descoperirea filmelor.

— E minunat! E mai mult decît am sperat.

Flutură filmele din nou, copleșit de fericire.

— Pot să le iau? Dacă doriți, vă dau o chitanță.

Bătrîna dădu din cap negativ.

— Nu, dacă vă sînt de cel mai mic folos, puteți să le păstrați. N-are nimeni nevoie de ele.

După alte mulțumiri și mai călduroase, Peter plecă, se urcă în mașină și puse filmele pe locul din spate. Nu putu rezista să nu se mai uite încă o dată la ele, ținîndu-le în lumină. Examinîndu-le, își dădu seama că erau, de fapt, radiografii ale cra-

niului luate din profil și din față. Înainte de a porni mașina, încercă să-și revină din starea de euforie creată de găsirea clișeelor, devenind mai sobru la gîndul avertismentului lui David Ellis-Morgan. S-ar fi putut ca filmele să confirme în cîteva ore că oasele de pe stînci erau, într-adevăr, ale mătușii sale Mavis Hewitt.

— Dar cum naiba să fie ale ei! murmură el, angajîndu-se în lunga călătorie de întoarcere spre Tremabon și spre adevăr.

XIII

— Haide, unchiule, hai să mergem cu ele la casa Carmel şi să vedem ce cred despre ele, îl zorea Peter pe bătrîn, tîrziu, în noaptea aceleiaşi zile. Nici lunga şi obositoarea călătorie de întoarcere de la Liverpool şi nici teama permanentă că filmele puteau dovedi, de fapt, identitatea oaselor, ca aparţinînd lui Mavis, nu reuşiseră să-i atenueze emoţia descoperirii radiografiilor.

— E puţin cam tîrziu, băiete. E aproape zece. Roland era pe jumătate speriat de această nouă dovadă. Dorea să participe la entuziasmul nepotului, dar sentimentul profund de neîncredere în orice dovadă ştiinţifică îl reţinea să vadă în bucăţile acelea de celuloid negru un mijloc de eliminare a spaimei ce i-o provoca poliţia.

— Nu e prea tîrziu. Haide! Îl îndemnă Peter, împingîndu-l pe bătrînul Roland spre uşa casei şi spre maşina ce-i aştepta. Sînt sigur că sînt nerăbdători să afle ce am făcut. Le-am promis că-i anunţ de îndată ce mă întorc.

Cu preţioasele filme, acum împachetate cu grijă într-o hîrtie curată, cei doi porniră repede să străbată scurta distanţă pînă la casa de lîngă plajă.

Am dat de ele! strigă Peter, fluturînd filmele deasupra capului, de îndată ce Mary îi deschise uşa. Două minunate radiografii ale craniului! Ele îl vor pune la punct pe amicul Pacey. După aceea

am să pot scrie ceva pentru „News". Cred că redactorul se întreabă ce naiba s-a întîmplat cu mine.

Aproape ducînd-o în brațe pe Mary, pe care o prinsese de mijloc cu mîna liberă, Peter se îndreptă spre salon, unde John Ellis-Morgan privea la televizor. Mary scăpă din strînsoare și alergă spre Roland.

— Vai, domnule Hewitt, sînt așa de fericită! Probabil că ați fost tare necăjit. Stați jos și vorbiți cu tata. Mă duc să fac niște cafea și să-l chem pe Gerry. Scrie ceva în cabinet.

Peter îi povesti bătrînului doctor aventura sa în căutare de comori prin Liverpool și-i dădu radiograffiile, să le examineze.

— Sînt așa de fericit că le-ai găsit, Peter! Sînt sigur că aceasta îți va lua povara de pe cap, domnule Hewitt, ce zici?

Bătrînul doctor ridică filmele, apropiindu-le de lumina lampadarului și le studie cu atenție.

— Sînt radiografii din față și profil. Arată destul de clar dacă te gîndești cît sînt de vechi. M-am ocupat și eu puțin de radiologie, înainte de război. Pe vremea aceea, medicii generaliști ajutau spitalele locale, dar cu războiul și Serviciul de sănătate s-a dus totul. Aceste radiografii prezintă un sinus stîng opac, dar asta nu prea contează decît în măsura în care confirmă că acestea sînt radiografiile lui Mavis.

— Numele e scris în colț, sări Peter. Și data!

— Da, bine, poliția nu poate să respingă această dovadă. Ceea ce contează însă acum este să se dovedească că radiografiile acestea sînt diferite de fotografiile craniului găsit în mina din stîncile de

pe malul sudic, și atunci toate necazurile dumitale vor lua sfîrșit, domnule Hewitt.

Roland, așezat pe marginea unui scaun, clipi din ochi de emoție.

— Nu știu cum să-ți mulțumesc, domnule doctor John. Dacă nu erai dumneata cu ideea... Să sperăm că acesta va fi sfîrșitul necazului! oftă el.

Ușa se deschise și Gerald intră cu ochii săi negri strălucind, semn că anticipase vestea.

— Deci ai dat de ele, Peter? Ia să le vedem, tată!? Bună seara, domnule Hewitt. Pariez că ați fost foarte fericit cînd le-ați văzut.

Traversă camera, luă filmele din mîna tatălui său și le ridică din nou în lumină.

Cam estompate, nu-i așa? întrebă el critic. Nu prea poți să-ți dai seama ce-i cu ele.

Tatăl îl contrazise.

— Sînt foarte bune, omule! Voi, tinerii, nici nu vă imaginați cît de bine dotați cu aparatură sînteți. Aceste radiografii au fost făcute acum treizeci și cinci de ani, cu vechile tuburi de gaz. Cred că nu vrei să arate tot atît de clare ca niște radiografii moderne.

— Atît timp cît ele îl pun la punct pe bătrînul Pacey, nu-mi pasă cît de șterse sînt, spuse Peter fericit. Primul lucru pe care îl vom face mîine dimineață, împreună cu unchiul meu, este să-i dăm o lecție bună, chiar în bîrlogul lui. Știu că Pacey nu este băiat rău, dar cred că a depășit de mult limitele în privința comportării cu unchiul meu! Nu mi-ar displace să-mi iau revanșa.

— Cred, totuși, că a avut niște motive să se poarte astfel, comentă John Ellis-Morgan. Sticleții nu se apucă să interogheze oamenii fără motiv,

desigur, și apoi adaugă în grabă: cu toții știm că a lătrat în vînt, dar, probabil, în timpul cercetării, o informație falsă i-a îndreptat spre domnul Hewitt.

Bătrînul dădu din cap afirmativ.

— După ultimul interogatoriu începusem să cred că într-adevăr am făcut o faptă necugetată. Trebuie să fi avut ei vreun motiv care să-i fi determinat să mă facă responsabil de dispariția nevestii-mi.

— Fără îndoială, descoperirea unui schelet la o distanță de mai puțin de o milă de casa dumneavoastră era o coincidență serioasă, așa că de ce să nu-l judecăm cinstit pe Pacey? spuse Gerrald.

— O coincidență chiar bătătoare la ochi, la urma urmei, spuse Peter gînditor.

Mary aduse cafea și niște biscuiți și, în așteptarea lui David, care plecase pentru consult prin împrejurimi, au mîncat și au băut.

— Dar, mă întreb, unde o fi Mavis cea *adevărată?* întrebă Mary. N-ar fi fost o adevărată lovitură dacă domnul Hewitt era arestat și ea ar fi apărut fluturînd ziarul cu știrea? Ce stupefiați ar fi rămas polițiștii!

Roland dădu din cap trist.

— Nu, domnișoară Mary, eu cred că e moartă. Nu ar fi stat ea ascunsă atîta vreme fără să dea vreun semn de viață. O cunosc prea bine. Era prea avidă să-și capete drepturile și partea ei din bani, ca să fi rămas ascunsă atîta vreme. Aceasta explică, poate, și motivul pentru care îmi era teamă. Bănuiam că e moartă și mi-era teamă că rămășițele ar fi putut să fie ale ei, chiar dacă nu era nici o legătură între mine și oasele găsite.

John Ellis-Morgan sări din fotoliu cu iuțeala unei vrăbii ce sare de pe o creangă și rămase în picioare, cu spatele la cămin.

— Aceasta nu mă îngrijorează, domnule Hewitt. Sînt sigur că radiografiile vor dovedi că rămășițele aparțin cu totul altei persoane. Mîine dimineață, dumneavoastră și Peter îi veți convinge pe detectivi de acest lucru și totul va fi clar ca bună ziua. Atît timp cît corpul din mină nu este al lui Mavis, nu contează unde este ea acum. Cred că nici pe dumneavoastră nu vă interesează unde este.

Roland oftă.

— Nu, aveți dreptate. Orice sentiment pe care l-am nutrit cîndva pentru ea a dispărut cu mult înainte de a se întîmpla ceea ce s-a întîmplat. Acesta este lucrul cel mai rău pentru mine.

Se auzi scrîșnitul cauciucurilor unei mașini pe pietrișul de afară și apoi portiera unei mașini.

Cred că a venit Dave. Îi ies înainte să-i spun veștile, spuse Mary. Alergă să-i deschidă ușa. În clipa următoare Dave intră în salon, trăgîndu-și de pe el jacheta de piele și scoțîndu-și mănușile de șofat. Atît vara cît și iarna conducea o mașină Austin Healey deschisă și rareori, cînd vremea era prea rea, recurgea la capotă.

— O adevărată adunare de familie! Bună seara, domnule Hewitt!

Bătrînul doctor flutură filmele către el.

— Victorie, David. Vino și le examinează. Peter a răsturnat planurile „maiestății sale poliția".

David traversă camera, să ia filmele.

— Bine, bine, spuse el, răsuflînd greu după ce le examină în lumină. După cum văd, Peter a intrat în horă ori pentru bine, ori pentru rău.

— Vorbești despre noi sau despre filme? întrebă Mary cu o indignare prefăcută, agățîndu-se de brațul logodnicului ei.

— Mă refer la astea, spuse el fluturînd filmele. Deci ai de gînd să riști, arătîndu-le supraintendentului.

— Ce naiba vrei să spui, David? spuse tatăl iritat. Cred că nu dorești ca ele să coincidă cu filmele făcute craniului din peșteră.

David se trînti pe unul din scaunele neocupate.

— Sigur că nu, tată. Dar mă întreb dacă diferența va fi destul de evidentă. Ar fi ceva groaznic să dai polițiștilor o dovadă care ar putea întări acuzațiile lor, în loc de a le spulbera, numai pentru motivul de a nu se fi putut constata că cele două filme sînt complet diferite.

John Ellis-Morgan continua să stea în picioare, ridicîndu-se și coborîndu-se neîncetat pe vîrful picioarelor.

— Ascultă, fiule, probabil că tu ai fost un șarlatan de patologist la Cardiff înainte de a practica medicina, dar eu am fost un șarlatan de sclav al radiografiilor. Vreau să-ți spun că șansele ca două radiografii ale unor cranii diferite să fie identice sînt egale cu *zero*. Gîndește-te numai la faptul că atît de multe elemente trebuie să coincidă: sinusurile, grosimea arcadei, forma arcadei, șaua hipofizei, maxilarele, dinții etc... E im-po-si-bil!

Enumerarea convinse și pe fiul mai mare, care de obicei era pesimist, și grupul din salon se înveseli din nou, sigur de succes, pînă în clipa în care Peter și Roland au plecat acasă.

Roland a dormit bine fără să ia somnifere și a doua zi, dis-de-dimineață, au plecat spre Cardigan.

Au ajuns la sediul poliției pe la ora 9 și au dat de Pacey chiar în fața biroului lui. În momentul în care au fost invitați în birou, inspectorul Rees a intrat pe o altă ușă, rămînînd stupefiat la vederea lui Roland Hewitt și întrebîndu-se ce l-o fi adus la poliție.

Pacey stătea în picioare la birou, răscolind prin teancul de scrisori și mesaje.

— Bună dimineața, domnule Adams. Bună dimineața, domnule Hewitt... Fiți amabili și luați loc. Tonul cu care vorbise era cam prea prietenos și, pe lîngă asta, Peter își dădu seama că detectivul era cam stînjenit.

— Ce pot face pentru dumneavoastră, domnilor?

Roland era îmbrăcat cu costumul lui cel mai bun, dar care mirosea prea puternic a naftalină. Stătea cu prudență pe un scaun tare, părînd că așteaptă momentul ca Pacey să cheme vreun polițist să-i pună cătușele la încheieturi.

Supraintendentul stătea în așteptare, cu un zîmbet prietenos luminîndu-i fața. Peter era uluit. După insistentele interogatorii în care Roland fusese invitat să recunoască crima, se așteptase ca Pacey, la vederea lor, să spună cam așa: „Ați venit să dați o declarație, domnule Hewitt?"

Dar în loc să spună ceva, polițistul aștepta la biroul său cu siguranța unui genial John Bull.

Peter scoase prețioasele filme și le trînti pe birou, drept în fața lui Pacey.

— Am venit să vă aducem filmele acestea, domnule Pacey, spuse el, nereușind să păstreze nici măcar o urmă de infatuare în tonul vocii sale. Sînt noi dovezi... pentru apărare, adăugă el glumeț.

Pacey le ridică, le examină superficial și le puse pe loc pe birou.

— Ce-i cu ele? întrebă el.

— Sînt radiografiile craniului lui Mavis Hewitt, cea adevărată. Dacă legistul dumneavoastră își va da osteneala să le compare cu filmul craniului descoperit la Tremabon, sînt sigur că va trebui să vă spună să o uitați cu totul pe Mavis Hewitt. Atunci cred că veți înceta să-l mai chinuiți pe unchiul, care-i aici de față.

Pacey luă radiografiile și i le întinse peste birou.

— O. K.! Ați cîștigat cauza, spuse el. Domnule Hewitt, vă rog să mă scuzați că am fost puțin cam dur, dar vă promit că nu mă voi mai apropia niciodată de dumneavoastră.

Zîmbi cu toată fața către Peter și apoi către unchiul acestuia.

Peter rămase stupefiat, continuînd să se holbeze la supraintendent.

— Domnule Pacey, eu vorbesc serios. Vă rog să păstrați filmele și să le dați profesorului Powell.

— Și eu vorbesc serios, domnule Adams. V-am spus că vă cred pe cuvînt. De fapt, am să le păstrez, deocamdată. Poate că vrea să le vadă și profesorul, din curiozitate profesională.

— Din curiozitate profesională! exclamă Peter. De unde știți că nu vreau să vă duc de nas? Auzi, ce idee! Va trebui mai întîi să le comparați cu cele ale craniului din mină!

Pacey îi zîmbi blînd ziaristului.

— Perfect, domnule Adams. Dar nu este nevoie să mă convingeți că unchiul dumneavoastră nu este amestecat în crima aceasta. Vă mulțumesc ca

v-ați dat osteneala, dar știam deja că rămășițele nu-s ale lui Mavis Hewitt.

Willie Rees, spectatorul tăcut al acestei scene, privi scrutîndu-și superiorul său. De-abia se stăpînise să nu caște gura de mirare.

Pacey își privi ceasul de mînă.

— Știți ce, domnule Hewitt? Trebuie să mă revanșez pentru tot necazul care vi l-am pricinuit și poate că mă pot achita prin nepotul dumneavoastră. Domnule Adams, dacă vă veți întoarce aici, să spunem într-o oră, vă voi da niște vești de ultimă oră care vor fi foarte bine primite de redactorul ziarului dumneavoastră. Am încercat să țin totul ascuns pînă acum, dar s-a întîmplat ceva în dimineața aceasta care mă determină să dezvălui ceva senzațional. Vă convine?

Peter, stupefiat, dar relaxat peste măsură, dădu din cap fără să scoată nici o vorbă. Pacey ieși în grabă de la birou și strînse puternic mîna lui Roland.

— Încă o dată, vă cer scuze pentru necazul pe care vi l-am pricinuit, domnule Hewitt, dar trebuie să ne ducem misiunea la capăt cît putem de bine. Acum duceți-vă acasă și uitați totul. Pe dumneavoastră, domnule Adams, vă văd la zece și jumătate. Veți avea un avans de douăsprezece ore față de celelalte ziare în privința veștii senzaționale.

Îndată ce ușa se închise după ieșirea perechii stupefiate, lui Rees îi reveni vocea.

— Șefule, ce-a fost asta? Credeam că astăzi vom merge din nou la Tremabon, să-l scuturăm pe bătrînul Hewitt.

Pacey se așeză greoi pe scaunul care scîrțîi protestatar față de greutatea la care era supus.

Ridică una din foile pe care era scris un mesaj telefonic din teancul de pe birou și o flutură către asistentul său.

— Asta mă aștepta cînd am venit la birou, azi dimineață.

Vocea i se pițigăi puțin.

— Am fost trași pe sfoară, Willie! Nu știu ce isteț ne-a dus pe urma de sînge drept spre criminal.

Se ridică brusc, în timp ce scaunul, supus la grele suferințe, fu împins în spate.

— În 1929, hm! La naiba cu el! Citește mesajul ăsta urgent, de la Laboratorul de medicină legală.

Păși către Rees cu formularul în mînă și-l împinse puternic în piept cu masivul său arătător.

— Ai văzut?... Ei spun că unul din nasturii găsiți pe bluză era cusut cu un fir de *terilen*, și fibra de terilen a apărut pe piață cel mai devreme în 1953!

XIV

Ședința din ziua următoare avu loc în biroul lui Pacey. Nici pe departe nu era atît de formală ca precedenta. Colonelul stătea pe marginea biroului supraintendentului, fumînd o țigară mică, în timp ce Leighton Powell, Meadows, Rees și Pacey stăteau jos, ori în picioare, pe unde puteau, printre mobilele deteriorate din micuțul birou.

— Deci știm totuși că rămășițele aparțineau unei tinere femei de 1,62 m. Nenorocita de „bombă" nu a schimbat cu nimic dovezile medicale, sper.

Maniera suavă, obișnuită, a colonelului dispăruse, parcă speriată la vestea că există o altă identitate a scheletului din Tremabon, devenit acum vestit, datorită articolului lui Peter Adams apărut pe prima pagină în numărul de dimineață al ziarului „*News*".

— S-a simulat în așa fel, încît să se potrivească datelor medicale, contrazise blînd legistul.

Burton își smulse țigara din gură.

— Simulat? Cum naiba putea să facă asta? Înainte de descoperirea aceasta credeam că femeia avea părul roșu. Acum sînt sigur că avea altă culoare.

Era rîndul lui Pacey să rămînă cu gura căscată.

— Cum așa? După datele laboratorului, părul roșu era autentic.

— Autentic, autentic, dar tăiat la ambele capete. Dacă criminalul a fost atît de inteligent, încît să ne prostească să credem că rămășițele provin de acum treizeci de ani în loc de mai puțin de nouă, pun pariu pînă la ultimul bănuț că părul roșu nu aparține corpului găsit. Probabil că ucigașul a ras tot părul de pe scalpul victimei și a pus lîngă cap păr roșu, numai cu gîndul de a ne duce de nas. Acum putem fi siguri că victima era ori blondă ori brunetă, pentru că altfel n-ar fi avut nici un rost să-i înlocuiască părul.

Pacey respira cu greu.

— Deci, e clar. Ceea ce avem de făcut acum este să găsim o brunetă ori o blondă de un metru saizeci și doi de centimetri, care a dispărut de undeva, din Marea Britanie, între 1953 și 1962.

Colonelul se holba la mucul aprins al țigării.

— Domnule profesor, sper că nu este nici o îndoială că povestea cu terilenul concordă cu estimarea datei morții? Vreau să spun că rămășițele ar putea proveni de la un corp ce nu e mai vechi de nouă ani?

— Da, în privința aceasta nu e nici o îndoială. Dacă vă mai amintiți, eu am spus la început că victima a decedat cu doi ani sau cu două sute de ani în urmă. Așadar, aveți încredere!...

Pacey se trînti pe un scaun așezat în colțul biroului dezordonat.

— Cum s-a întîmplat ca laboranții dumneavoastră să descopere acest nou fir? întrebă Meadows.

— In tifpul unei examinări obișnuite a obiectelor găsite, unul dintre băieți a descoperit că unul dintre nasturi nu a căzut de pe bluză cînd a fost

atins, așa cum se întîmplase cu ceilalți. Intrigați și din curiozitate, au vrut să afle de ce și, după ce au descoperit că era cusut cu un fir sintetic, care nu putrezea, nu a mai fost dificil de continuat. Ei au mijloace de a distinge terilenul de nylon și de alte fibre artificiale.

Powell se întoarse cu spatele spre locul unde stătea Pacey.

— Dar cum de a pus mîna tînărul Adams pe radiografiile pe care mi le-ai trimis noaptea trecută ?

— Nu m-am mai ostenit să aflu detalii. Am fost prea zdruncinat de vestea cealaltă, răspunse superintendentul plictisit, dar cred că a fost la Liverpool și a descoperit că Mavis cea adevărată făcuse cu mulți ani înainte o operație la sinus.

Powell își trase o palmă pe frunte.

— Auzi chestie ! Asta nu mi-a venit în cap.

— Ar fi fost și dificil, domnule, dacă nu știai nimic de ea. Dacă este vina cuiva, atunci e vina mea că n-am stors de la bătrînul Hewitt și ultimul amănunt pe care putea să-l dea la iveală.

Șeful poliției privi puțin cam încruntat.

— Povestea cu firul de terilen și cu nasturele a fost o chestie de noroc, într-un fel, spuse el greoi. Dacă radiografiile descoperite de ziarist erau autentice, ne-am fi făcut de baftă.

— Nu am nici o îndoială că radiografiile *sînt* autentice, spuse Leighton Powell. Filmele sînt într-adevăr vechi și craniul prezintă o afecțiune clară a sinusurilor. Dar ceea ce este mai important este faptul că ele nu seamănă deloc cu craniul de la Tremabon !

Discuția fu continuată cu zgomot și fără nici o ordine, pentru că fiecare venea cu cîte o idee despre necunoscutul criminal care-și bătuse joc de ei.

După un timp, colonelul restabili liniștea.

— Deci care este mișcarea următoare, domnule Pacey ?

Detectivul arătă cu degetul către Willie Rees. care se afla într-un colț al camerei.

— Inspectorul Rees, care este aici de față, a cheltuit o mare parte din suma de bani repartizată convorbirilor telefonice, sunînd diferite centrale de poliție, pentru a afla lista persoanelor dispărute. Bine ar fi fost să fi avut un birou central pentru întreaga țară, așa cum există pentru Londra. Ne-ar fi scutit să tot telefonăm la toate posturile de poliție din cele mai neînsemnate comitate.

Rees tuși, dregîndu-și vocea. Era totdeauna puțin cam speriat de șeful poliției, care îi amintea prea puternic de comandantul companiei sale, din timpul războiului.

— Am limitat aria foarte mult, domnule, și am obținut amănunte despre femeile de pe lista dispăruților din Țara Galilor, Liverpool, Bristol și vestul Midland-ului.

— Nu ai întins prea tare plasa ? spuse Burton.

— Probabil că trebuie s-o mai întindem puțin, mormăi Pacey. Dacă nu aflăm nimic din ceea ce avem deja, voi telefona și la Londra și în restul Mitdland-ului.

Meadows întrerupse discuția plin de curaj.

— Dar e sigur că numai un localnic putea să știe de abatajul care se deschide spre mare și de toate celelalte amănunte.

— Și despre existența legendei despre Mavis Hewitt, adăugă Powell.

Pacey dădu din cap răbdător.

— De acord, dar fata nu trebuie să fie neapărat din localitate. De fapt, e sigur că nu e de aici. Rees spune că nimeni nu a dispărut din acest comitat ori din cele alăturate, în anii care ne interesează.

— Dar atunci cum a ajuns victima aici? întrebă Burton.

Pacey ridică din umerii săi uriași.

— Asta-i ceea ce sper să aflu într-o zi, domnule.

Willie Rees privi plin de ezitare de la unul la altul, apoi își continuă explicația.

— Aceasta este zona pe care am avut-o în vedere. Și ca să fiu mai în siguranță, m-am limitat la cercetări numai în legătură cu femeile dispărute care aveau între 22 și 35 ani.

— Nu ai specificat deloc înălțimea? Să spunem sub 1,65 m? întrebă colonelul.

— Nu, domnule, m-am gîndit că dacă am fost atît de mult înșelați de haine și de păr, s-ar putea să fie ceva nefiresc și în legătură cu înălțimea. Așa că m-am interesat de toate femeile care corespundeau criteriilor stabilite.

— Hm! Nu prea văd cum putea să-i scurteze picioarele, dar continuă, te rog.

Willie, mai agasat ca niciodată de împunsătura șefului, își continuă șovăitor povestea.

— Am limitat perioada la anii 1953—60. Profesorul a spus că rămășițele nu puteau fi mai recente de doi ani.

Powell își suflă nasul puternic.

— Am renunțat la multe lucruri pe care le-am afirmat cu privire la acest caz, dar pun gîtul că asta este adevărat.

— Ei bine, domnule, aceste criterii m-au dus la selectarea a treizeci și șase de nume. Am copii după descrierea lor și am reușit să le examinez pe toate pînă acum.

Rees întinse un teanc de hîrtii bătute la mașină.

Colonelul dădu drumul la mucul de țigară în scrumiera lui Pacey.

— Treizeci și șase! Sper că ai să mai ajustezi puțin lista.

— Deja am scurtat-o, ajungînd la 16 persoane.

Detectivul cel deșirat consultă o altă foaie de hîrtie.

— Optsprezece nume au fost eliminate, avîndu-se în vedere criteriul înălțimii. Am făcut aceasta la prima examinare. Mi-am permis, totuși, să includ și persoanele cu înălțime mai mare sau mai mică decît cea dată, cu doi centimetri, așa după cum a spus profesorul, și am înlăturat persoanele care erau în afara acestor limite.

Powell îl privi puțin stînjenit.

— Ești uimitor de încrezător în știință, inspectore, spuse el zîmbind. Dar cred că ai dreptate. Dacă ai o cît de mică îndoială în legătură cu o persoană care nu corespunde limitelor stabilite, cu un centimetru mai mult sau mai puțin, nu renunța la ea oricum.

Pacey rezumă activitatea asistentului său.

— Deci ai ajuns la o listă de optsprezece persoane, dar pentru care nu mai ai nici un criteriu de reducere. Așa-i, Rees?

— Da, dar să nu uităm că toate provin din zona pe care am delimitat-o.

— Nu putem să le reducem la un număr şi mai mic? Ne-ar scuti de o groază de drumuri prin ţinut.

Rees privea plin de neîncredere spre Powell, care părea să mediteze.

— Nu este nici una cu părul roşu printre ele? întrebă legistul.

Rees avea răspunsul gata pregătit şi-l dădu fără să privească la listă.

— Da, patru, domnule doctor.

— Deci după părerea mea, trebuie să le excludem şi pe acestea.

— Stai o clipă, interveni Pacey. Nu se poate.

— De ce nu?

— Pun pariu că cel puţin două au părul roşu vopsit. Criminalul nostru este un tip prea deştept ca să nu se fi gîndit la asta.

Părul roşu autentic e o modalitate tot atît de eficientă pentru a ne duce de nas în cazul în care victima avea părul roşu vopsit sau era blondă. Adevărata Mavis avea părul roşiatic închis, fără să fie vopsită.

Se aşternu din nou tăcerea, în timp ce toţi încercau să înţeleagă acest raţionament încîlcit.

— Se mai poate reduce într-un fel numărul de optsprezece? întrebă Pacey.

— Desigur! Medicul legist izbi cu pumnul în palma celeilalte mîini, într-o clipă de inspiraţie supremă. Dinţii...! În sfîrşit, am ocazia să arăt ce se poate face cu dinţii. Dacă putem să facem rost de cît mai multe radiografii ale maxilarelor acestor fete, voi elimina cazurile care nu ne intere-

sează de pe listă. De fapt dacă victima este printre ele, voi putea să vă indic exact pe cea care ne interesează.

Toți își schimbară pozițiile, holbîndu-se la profesor, în febrilă așteptare. Șeful poliției dezvălui gîndurile tuturor, spunînd :

— Sună prea frumos ca să fie adevărat. Cum puteți face asta ?

Leighton întinse mîna după o bucată de hîrtie nescrisă ce se afla pe birou și scoase un creion.

— Am să vă demonstrez, spuse el schițînd în grabă pe hîrtie două semicercuri. Acestea reprezintă maxilarul superior și cel inferior al craniului victimei. Desenă cinci cercuțe plasate în diferite locuri pe aceste semicercuri. Acestea reprezintă cei cinci dinți care lipsesc din maxilare. Alveolele sînt aproape normale, așa că totul s-ar putea interpreta în felul următor : ori că dinții au căzut după moarte și nu i-ați găsit cînd ați cernut pămîntul, ori, și aceasta este a doua posibilitate, ei au fost extrași cu cîteva săptămîni înainte de moarte. Dar e puțin probabil să se fi întîmplat așa, pentru că nici unul din ceilalți dinți nu pare să fi fost afectat de vreo boală. Și a treia posibilitate este aceea ca dinții să fi fost scoși intenționat de către criminal. Și cred că ultima este cea adevărată.

Se putea citi neînțelegerea explicației pe chipurile tuturor, cu excepția vorbitorului.

— Și la ce duce toată povestea asta, domnule ? întrebă Pacey.

— Fiți atenți. Dacă criminalul a dorit ca victima să treacă drept Mavis, atunci a trebuit să elimine orice dovadă care ar fi putut indica că aparține altcuiva. Dar el nu știa cum arătau dinții lui Mavis,

însă s-a gîndit — și a avut dreptate — că nici noi nu vom ști. Pe vremea aceea oamenii nu prea mergeau la dentist; și s-a mai gîndit că chiar dacă ar exista vreo radiografie, nu era posibil ca aceasta să fie păstrată atîția ani. Criminalul are însă în fața lui o victimă care din toate punctele de vedere se potrivește perfect cu Mavis, dar care are cinci dinți cu plombe. Așa că nu avea altă soluție de ales decît aceea de a-i extrage și a se descolorosi de ei.

Șeful poliției se cutremură, văzînd că Powell se entuziasma la gîndul că, probabil, ucigașul scosese dinții din gura victimei sale.

— Mă închin la ce spuneți, domnule doctor, dar îmi vine așa de greu să cred! Mă gîndesc mai întîi la faptul că, dacă nu era nici o radiografie a dinților lui Mavis, de ce nu a lăsat el dinții acolo unde erau?!

— Pur și simplu pentru că plombele se pot data tot atît de bine ca și hainele. Un dentist ar fi putut spune dintr-o dată că plombele erau noi și nu vechi de treizeci de ani. Știți, tehnica și materialul folosit ar putea cu greu să ducă în eroare un expert.

Pacey își ridică ușor capul.

— Sînt de acord cu dumneavoastră, domnule profesor, dar cum vom putea aplica metoda aceasta fiecăreia din fetele incluse pe listă?

— Vom face rost de cît mai multe radiografii posibile, explică Powell. Dacă vreuna din femei a avut vreun dinte extras, atunci o scoatem de pe listă, pentru că rămășițele găsite nu aveau nici o alveolă obstruată.

— Dar cum puteți ști asta? întrebă colonelul.

— Cînd dintele este extras în timpul vieții, alveola se contractă treptat și se astupă cu țesut osos nou. Acest proces începe imediat după extragere și este deja evident la cîteva săptămîni.

Burton păru convins și doctorul continuă explicația.

— Ne vom continua apoi cercetările depistînd toate cazurile care au avut plombe ale dinților în alte locuri decît cele cinci indicate. Doctorul arătă pe schiță cu degetul.

Ceilalți înclinară din cap, semn că pricepuseră.

— După aceea, dacă dăm de vreo femeie care a avut dinții perfecți, în afară de cele cinci plombe din aceste locuri, fără să fi avut nici o extracție, este pur și simplu clar, cu dovezi statistice, că este candidata la oasele care ne interesează.

Pacey găsi niște obiecțiuni acestei idei grozave.

— Dar mai sînt două piedici, domnule profesor. Mai întîi, pariez că nu vom putea găsi nici măcar o jumătate din radiografii, pentru că multe din aceste femei s-ar fi putut să nu-și fi făcut niciodată așa ceva. Cealaltă piedică, la care mă gîndesc, se referă la faptul că dacă criminalul este un individ așa de șiret, ce l-ar fi oprit să scoată cîțiva dinți sănătoși, ca să ne poată induce în eroare?

Powell ridică din umeri și zîmbi prefăcut.

— Ai dreptate, aici m-ai înfundat, domnule supraintendent. Totuși, eu cred că, în vremea noastră, cei mai mulți oameni care intră în această categorie de vîrstă au urmat, într-un fel sau altul, un tratament la dentist, așa că s-ar putea să găsim radiografiile. Oricum, aceasta este metoda prin care am putea elimina o mulțime de persoane de pe listă. Se vor găsi și persoane fără nici o radio-

grafie, dar s-ar putea ca lozul cel mare să pice imediat. Desigur că persoanele fără radiografii vor fi menținute pe listă.

Colonelul sări în ajutorul lui Powell.

— Cred că ideea este admirabilă. Oricum, Pacey, trebuie să te gîndești și la aceasta.

Schimbă subiectul și se adresă lui Willie Rees

— Rees, care din aceste persoane provin dintr-o localitate mai apropiată de Tremabon?

— Una este din Swansea. Alta din Brecon, iar celelalte două sînt din Cardiff. Numai acestea sînt din Wales.

Powell privi ușor mirat.

— Totdeauna mă mir de numărul persoanelor care dispar. Unde se evaporă? E imposibil ca toate să dispară, ori să fie răpite.

— Mulle se străduiesc să nu mai fie găsite, explică Pacey. Ori fug cu vreun băiat, ori cu gazda la care stau. De fapt, nu dispar. Își schimbă doar modul de viață și au grijă să se țină cît mai departe de familiile lor.

Polițistul șef se strecură pe lîngă birou și păși spre ușă.

— Domnule Pacey, cred că te apuci imediat să dai de radiografii?

Cuvintele lui sunau mai mult a afirmație decît a întrebare.

— Da, domnule colonel, imediat, răspunse Pacey calm, reținîndu-și exasperarea din voce. Le vom trimite profesorului de îndată ce facem rost de ele.

Șeful dispăru și curînd îl urmară și Powell și Meadows, lăsîndu-i pe detectivi să fumeze și să bea un ceai.

Pacey își puse picioarele uriașe pe birou și se uită fix la rotocoalele de fum ce se ridicau în aerul uscat.

— Willie, spuse el după o clipă, te-a uimit ceva în ședința de astăzi?

Rees se holbă la el.

— Nu, nu în mod deosebit. Dar ce vrei să spui?

— Toată povestea asta cu craniile, cu radiografiile, cu dinții, cu părul! Nu-ți dai seama, Willie, că toate sînt de domeniul medicinei, *al medicinei?!*

Inspectorul continua să privească la Pacey, neînțelegînd.

— Willie, dacă ai fi crăpat capul cuiva și ai fi vrut să scapi de cadavru, te-ai fi gîndit să-i scoți niște dinți? Te-ai fi gîndit la ce fel de plombe are sau la culoarea părului?

Rees, fără să-și dea seama la ce făcea aluzie celălalt, dădu din cap negativ.

— Nu, Willie, nici eu nu m-aș fi gîndit și cred că majoritatea profanilor nu s-ar fi gîndit.

— Ce vrei să spui prin profani? întrebă inspectorul.

Pacey își luă picioarele de pe birou, trîntindu-le pe dușumea.

— Cred, Willie, că toată povestea asta miroase cam prea „medical" pentru mine. Mă duc pentru cîteva clipe la biblioteca districtului. Am, așa, un „presentiment".

Tropăi în timp ce ieși, lăsîndu-l în birou pe Rees îngîndurat și, într-un fel, nedumerit

XV

— Totuși, cred că mergem pe o pistă greșită, obiectă Willie Rees.

El și cu Pacey traversau cu pași mari bulevardul ce trecea pe lîngă castel, ducînd spre tribunal și sediul poliției din Cardiff. La două zile după ședința de la Cardigan, polițiștii analizaseră toate informațiile în legătură cu persoanele incluse pe lista dispărutilor și o reduseră la numai patru persoane.

— De ce dumnezeu te ții scai de pista asta? insistă Rees.

— Pur și simplu pentru că este singura pistă logică, răspunse supraintendentul. După cum vezi, din lista de șaisprezece persoane pe care le-am depistat la început, cu ajutorul schemei referitoare la dinți a lui Powell, au rămas doar șapte. Așa-i?

— Da, mulțumesc cerului... și profesorului.

Pacey îl împunse cu degetele între coaste, în timp ce se apropiau de elegantele clădiri unde se aflau instituțiile publice.

— Șapte. Apoi am descoperit că una din cele trei persoane avea un picior mai scurt din cauza poliomielitei, așa că lista s-a redus la șase.

Inspectorul îl aprobă mormăind.

— În alte două cazuri am avut la dispoziție radiografiile, așa că oricine putea să-și dea seama că era imposibil să se suprapună pe filmul craniu-

lui din mină. Așa că și ele au fost scoase de pe listă, iar acum ne-am agățat de ultimele patru.

— Și totuși nu-mi dau seama de ce te ții morțiș numai de cazul fetei din Cardiff? Mi s-a părut că datele despre fata din Bristol semănau leit cu datele oferite de corpul găsit. Și aveam și o fotografie de-a ei care se suprapunea...

— Și acesta se va putea suprapune, dacă vom obține o fotografie.

— Da și *nu*.

— Știi ceva? Pun pariu că asta este, Willie! Am o presimțire. Pun pariu pe un dolar că nu este fata din Bristol. Ce zici? Reeș se încruntă din nou.

— Nu pun. Prea mi-ai stors mulți dolari pînă acum, mormăi el. Sînt sigur că ai o dovadă de care noi ceilalți habar n-avem.

Pacey îl privi cu ochii larg deschiși, plin de inocență.

— Ce? Eu? Nu ți-aș ascunde-o! Va să zică așa mă crezi tu, Willie!

Răspunsul, imposibil de pus în fața cititorului, fu rostit chiar în momentul în care ajunseră în fața sediului poliției, fapt care a provocat disprețul polițistei ce stătea pe scări.

După cîteva minute, cei doi au fost conduși într-un birou, unde, la o masă, stătea un ofițer oaches îmbrăcat în haine civile. După ce se prezentă cu numele de Austin, inspector detectiv, le indică cu mîna două scaune și se grăbi să le spună ceea ce știa.

— Avem în registrul nostru numele unei fete dispărute acum șapte ani, începu el. Nu ne-am prea interesat de ea pînă acum. Știți, era pasăre de noapte, ca să spun așa!

Pacey îl examină cu interes profesional și hotărî în sinea sa că, deși ofițerul din Cardiff era cam prea infatuat și purta un costum prea spilcuit, era totuși stăpîn pe meserie.

Austin ridică o cartotecă cu datele de evidență de pe masă.

— Julie Gordon, așa o chema. Dispărută în noiembrie, 1955. O altă femeie, numită Edna Collins, a reclamat dispariția ei. Reclamanta locuia în același apartament cu Gordon. Amîndouă lucrau la un club de noapte „șic" din oraș. Collins aceasta a declarat că numita Gordon fusese la club în noaptea de vineri, ca de obicei, dar nu se mai arătase de atunci. Apropo! A reclamat dispariția numai miercurea următoare. Se pare că nu era ceva neobișnuit ca Jullie să o șteargă undeva pentru week-end. Dar nu stătuse niciodată atît de mult; că, pe la mijlocul săptămînii următoare, văzînd că nu mai dă nici un semn de viață, colega de cameră s-a gîndit că e mai bine să ne anunțe.

Detectivul tăcu, lăsă cartoteca pe masă cu fața în jos, dar apoi o ridică din nou.

— Cam asta-i tot. Am făcut ceea ce se face de obicei: s-au făcut cercetări la club, am trimis o circulară cu descrierea ei, am anunțat în scris centrala; dar n-am mai auzit nimic despre ea. Cel puțin pînă în clipa în care mi-ați telefonat, ieri, și mi-ați dat descrierea care se potrivește așa, în mare.

Pacey privi peste masă extrem de interesat.

— Ce e cu rudele?

— Nici o șansă! Fata provenea dintr-un orfelinat, după spusele lui Collins. Venise de la Londra, după ce a stat o vreme la Birmingham, unde

s-a ocupat tot cu chestii din astea. A fost barman, plasatoare la teatru, apoi la club. Nu a fost înregistrată nicăieri, mă înțelegeți, dar se pare că era în relații bune cu membrii clubului.

Pacey bătea nerăbdător cu degetele în marginea scaunului, în timp ce asculta.

— Dar descrieți-ne-o ! Ce culoare avea părul... și alte amănunte din astea.

Ochii polițistului din Cardiff se opriră din nou asupra cartotecii.

— Un metru șaizeci și doi de centimetri, așa cum ne-ați spus la telefon, părul negru, „bine făcută" ; habar n-am cine a fost de părerea asta, dar este o fotografie anexată, pe care mi-a dat-o cealaltă femeie. E o fotografie mică, dar, cu siguranță, se poate afirma că fata nu era de lepădat.

Polițistul savura instantaneul.

— Îmi spuneați de păr, spuse Pacey, încercînd să distragă atenția ofițerului de la poză.

— O... da ! Collins a spus că era negru, dar că obișnuia să și-l vopsească. Culoarea adevărată era un castaniu obișnuit. Îi înmînă lui Pacey fotografia și un negativ. Dar, după cum vedeți, cînd poza a fost făcută, părul era șamponat blond.

— Ce mai știți despre ea ?

— Collins a declarat că nu-și amintește ca dispăruta să fi fost vreodată la dentist de cînd venise la Cardiff, dar că Julie avea niște plombe. Dar precis că habar n-are la care dinți.

— Dar ce-i cu Collins asta ? întrebă Pacey. Mai știți cumva cu ce se ocupă acum ?

Detectivul din Cardiff zîmbi cu înțeles.

— Mai are încă aceeași profesie, și în același bar. Locuiește într-un apartament elegant din cen-

trul orașului. Băieții care patrulează și care i-au supravegheat casa din cînd în cînd n-au putut să-și dea seama exact ce face ea cu apartamentul. Chiar eu am auzit că proprietarul clubului plătește chiria.

Charlie asculta ușor îngrijorat cavalcada aceasta de cuvinte referitoare la aspectele necunoscute și uluitoare pentru el ale vieții unui mare oraș.

— Da, ce-mi spuneți e extraordinar. N-am putea merge s-o vedem în după-amiaza aceasta? Ce credeți? Vreau să mai trec și pe la Swansea, dacă va mai fi timp.

Zîmbetul lui Austin se întinse pe toată fața și mai satisfăcut de el, în timp ce ridică telefonul și vorbi.

— Vrei s-o trimiți sus, Jim?

Puse receptorul în furcă și continuă să-i privească plin de sine

— Am convocat-o să vină aici, să discutați cu ea. Încearcă să ne țină în toane bune, așa că așteaptă la parter.

O bătaie la ușă anunță venirea unei polițiste în uniformă, care introduse în birou pe fosta colegă de cameră a posibilei victime, domnișoara Julie Gordon.

Edna Collins avea părul blond șamponat cu nuanțe roz. Începuse să se ofilească; mai era încă destul de atrăgătoare, deși cam vulgară.

Detectivul din Cardiff o examină rapid, apreciind-o în timp ce își aranja *nodul Windsor* de la cravata sa îngustă. O invită să ia loc. Pacey își trase scaunul mai aproape de ea și se așeză ca s-o studieze mai îndeaproape, pe sub sprîncenele sale stufoase. Fardul exagerat, genele-i false extrem de lungi și privirea-i obraznică dovedeau că era o ani-

matoare de „clasă", ce tindea spre perfecțiune. Pusese cam prea multe haine pe ea.

Deși vremea nu prea era friguroasă, purta un palton negru cu un guler enorm de blană albă. Se așeză și-i examină pe cei trei bărbați, cu siguranța femeii care știe perfect ce impresie produce asupra sexului opus.

— După cum mi-ați spus, m-ați chemat în legătură cu Julie, începu ea fără nici un preambul. Accentul ei era negreșit de londoneză.

— Da, domnișoară Collins, acești domni, ofițeri de poliție în vestul Țării Galilor, vor să vă pună cîteva întrebări în legătură cu dispariția ei. Sînt sigur că veți face totul pentru a ne ajuta să lămurim misterul dispariției prietenei dumneavoastră.

— Deci a apărut? spuse Edna neîncrezătoare.

— Nu, nu chiar așa, răspunse Pacey evaziv. Credem că i s-a întîmplat un accident. Vrem să aflăm dacă fata de care ne ocupăm n-ar putea fi domnișoara Gordon.

— Ei bine, dar n-aș putea merge s-o văd? V-aș spune imediat dacă este Julie sau nu.

Vocea gravă se potrivea aspectului ei.

— Nu, mi-e teamă că nu v-o putem arăta, spuse Pacey destul de ambiguu. Va trebui s-o identificăm altfel.

Edna își desfăcu paltonul, dezvăluind niște sîni enormi, strînși puternic de o rochie strîmtă de un roșu violent.

— Voi face tot ce-mi va sta în putință.

Fața-i pudrată era bine întinsă.

— Aș vrea să aud totul despre dispariție, de la început. Știu că a trecut mult timp de atunci,

peste șapte ani, dar vreau să știu tot ce vă puteți aminti.

Blonda istorisi totul în cîteva minute, dar ceea ce spuse nu era altceva decît un rezumat al celor spuse de Austin.

— N-ați putea să ne spuneți ceva despre ce s-a întîmplat în zilele ce au precedat dispariția? Nu vă puteți aminti nici un fapt neobișnuit?

Dădu din căpșorul roz, negînd.

— Nu-mi pot aminti nimic.

— Ce știți despre prietenii ei? Vă amintiți despre vreunul în mod deosebit? Credeți că a fost posibil să dispară cu vreun bărbat, sau să se fi căsătorit, așa, pe neașteptate?

Collins își lăsă capul pe spate și rise. „Nu are un rîs prea atrăgător", gîndi Pacey.

— Să se mărite? exclamă ea. Vai de mine! Nu era Julie fata care să facă așa o prostie. Prea se distra bine nemăritată. Ca și mine, dealtfel. Prinse privirea inspectorului din localitate și-i zîmbi cu cochetărie. Oricum, mi-ar fi spus. Cred, totuși, că n-ar fi dispărut, lăsîndu-și toate hainele la mine.

Pacey o fixă cu privirea.

— Și-a lăsat toate hainele, spuneți?

— Da, într-adevăr, și cît de mult ținea la hainele ei!

— Nu și-a luat nimic cu ea? Nici o valiză cu lucruri pentru un week-end?

— Nu, nici măcar un lucru.

— Numai ce purta cînd s-a închis localul în noaptea aceea de vineri?

— Dar nu scrie nimic aici în legătură cu afirmația că și-ar fi lăsat toate lucrurile în cameră, spuse Austin acuzator.

— Ghinionul vostru, iubitule, spuse femeia nonșalant. Copoii tăi sînt de vină, eu le-am spus-o de la început.

Pacey reveni la vechea-i întrebare.

— N-avea nici un prieten? Așa, unul mai deosebit?

— Avea mulți, toți erau prietenii Juliei.

— Da, dar n-avea un prieten mai apropiat în perioada în care a dispărut?

— Nu, nici un prieten. Nu și-l păstra mai mult de o săptămînă, spuse femeia zîmbind.

— Și care-i era favoritul în săptămîna aceea? întrebă Pacey cu încăpățînare.

Gulerul de blană țipător se mișcă brusc cînd femeia ridică din umeri disprețuitoare.

— Greu de spus! Îmi amintesc că a venit cîteva nopți la rînd la club, în acea săptămînă, un tip care mi s-a părut că o plăcea cam tare pe Julie.

— Știți cine era? insistă supraintendentul.

— Pe dracu! A venit pe-acolo numai cîteva zile. Nu cred că a mai călcat în bar după vinerea aceea. Mi-l amintesc pur și simplu deoarece am făcut o pasiune trecătoare pentru el. Cînd am văzut că Julie nu s-a întors sîmbătă, m-am gîndit dacă nu cumva plecase cu el pentru un week-end. Cred că eram puțin geloasă.

Îi făcu cu ochiul lui Austin care, dintre cei prezenți, o „aprecia" cel mai mult.

— L-ați mai recunoaște dacă l-ați vedea? întrebă Pacey.

Edna se gîndi pentru o clipă, țuguindu-și buzele rujate.

— A trecut cam mult timp de atunci, dar cred că l-aș putea recunoaște. Stătuse cam mult la bar

săptămîna aceea, așa că am avut timp suficient să-l privesc.

— Atunci nu ni l-ați putea descrie?

Femeia reflectă cîteva secunde.

— Nu prea știu cum să mă exprim. Adică nu știu cum să descriu pe cineva. După cum am spus, nu era ceea ce se spune un „tip bine". La față nu era urît. Era cam subțirel. Cred că avea părul castaniu. Nimic neobișnuit. De înălțime mijlocie. Și cred că avea vreo 25—30 ani.

Pacey își reținu o exclamație de dezamăgire. Era o descriere ce se potrivea aproape la orice om. În afară de vîrstă, toate datele pe care le dăduse s-ar fi putut potrivi la șaizeci la sută din bărbații Marii Britanii.

— Ai vorbit cu el?

— Numai din întîmplare, de cîteva ori, dar nu pentru că eu n-am făcut tot ce-mi stă în putință ca să-i vorbesc, ci pentru că Julie se ținea scai de el și nu-mi dădea șansa să mă apropii. Îmi amintesc că avea o voce cam ciudată, chiar dacă l-am auzit așa de puțin. Sprîncenele-i pensate se apropiară, în efortul de a-și aminti.

— Ce vreți să spuneți prin „voce ciudată"? întrebă Pacey.

— Vreau să spun că nu era de pe aici. Nu pot să-mi dau seama de unde venea, dar atunci am bănuit că era german.

— German? exclamă Pacey, uitîndu-se dezamăgit la Willie.

— Numai așa, o impresie și atît. Nu-mi pot aminti prea bine, spuse femeia rece. Nu pot să descriu toți bărbații care au trecut prin club. Trec mii în fiecare an.

— Și, totuși, nu înțeleg de ce nu ați declarat la poliție că ea și-a lăsat lucrurile în apartament și că apăruse acel bărbat? îi reproșă detectivul din Cardiff.

— Eu cred că am declarat, dar frumușeii tăi de polițiști nu și-au notat, îi replică Edna sarcastic.

Pacey le întrerupse discuția contradictorie, ce părea că va continua.

— Vă mulțumesc foarte mult, domnișoară Collins, pentru ajutorul dumneavoastră. Dar cred că ați mai putea face ceva care ne-ar fi de mare ajutor în rezolvarea misterului în legătură cu prietena dumneavoastră.

— Ce să mai fac? întrebă ea suspicioasă.

— Aș vrea să vă iau într-o călătorie pînă în vestul Țării Galilor, să vedem dacă nu puteți identifica pe bărbatul pe care l-ați văzut cu Julie Gordon în săptămîna ce a precedat dispariția ei.

Blonda privi cu ochii larg deschiși.

— În vestul Țării Galilor, unde-i asta, doamne?

— Aberystwyth.

Ori că nu citise ziarele, ori că habar n-avea de geografie, dar ea nu făcu nici o asociație între numele locului menționat și Tremabon, care devenise, nu de mult, notoriu.

— Cred că e o distanță a naibii de lungă, se plînse ea. Cînd aveți de gînd să mă tîrîți pînă acolo?

— Nu știu exact, dar probabil că în zilele următoare; vă vom anunța, oricum, cu mult înainte și, desigur, vă vom rambursa cheltuielile de călătorie, vi se va înmîna chiar și o sumă de bani ca să vă răsplătească timpul pierdut și deranjul.

Femeia privi suspicioasă, dar noutatea ideii îi provocă interesul.

— Da, dacă veți aranja cu Henry, ăsta-i boss-ul meu ; din partea mea, nu am nimic împotrivă.

După ce, în cîteva minute, au pus la punct celelalte detalii, blonda se ridică și ieși din birou, legănîndu-și șoldurile.

Pacey se ridică gata să plece.

— Mulțumesc foarte mult pentru ajutor, se adresă el lui Austin. Prevăd că vom mai avea nevoie de ajutorul dumneavoastră peste o zi, două, dar acum va trebui să plecăm acasă, să mai facem niște „săpături".

Nonșalantul inspector îi conduse, promițîndu-le să le stea la dispoziție oricînd vor avea nevoie. Polițiștii din comitatul Cardigan se îndreptară grăbiți spre automobil.

— În drum ne vom opri pe la Swansea, Willie ! Vreau să-i mai pun profesorului cîteva întrebări. Se lăsă relaxat pe spate.

— Iartă-mă că te întreb, spuse Rees cu un sarcasm evident. Ce se întîmplă ? De ce ne zorim să ne întoarcem acasă, acum ?

În timp ce mergeau cu viteză pe șoseaua A 48, Pacey se înduplecă și-și dezvălui suspiciunile lui Willie Rees.

— Ți-am mai spus acum cîteva zile că povestea asta miroase a ceva medical, ca să-i spun așa. Așa că mă tot gîndesc la doctorul care ar fi probabil implicat.

— Dar la Tremabon nu sînt decît cei din familia Ellis—Morgan, obiectă Rees.

— Da, trei. Nu e rău pentru început. Dar povestea e că oricare dintre ei au cunoștințe medicale

necesare pentru a mistifica o crimă și, în același timp, cunosc și împrejurările și toată istoria satului.

— Cam nesocotită idee ți-a venit, mormăi adjunctul și asistentul lui Pacey.

— Știi ce, Willie? Încearcă să-mi urmezi raționamentul, îl imploră Pacey. Gîndește-te la el pur și simplu ca la un exercițiu mintal. Ei, ce zici? Mai întîi, pe care dintre ei ai pune pariu?

— Pe nici unul, răspunse inspectorul prompt.

Pacey oftă.

— Dacă nu vrei așa, spune-mi măcar cine este persoana cea mai puțin probabilă, care să nu fie implicată.

— Bătrînul, desigur. Nu cred că ar fi fost în stare să dea gata o păsărică de calibrul ei, oricît ar fi fost ea de deocheată. Mă îndoiesc foarte mult. Eu tot la fata din Bristol mă gîndesc.

— O.K.! Deci nu poate să fie decît unul din cei doi fii din familia Ellis—Morgan. Care dintre ei?

— Habar n-am, spuse Rees iritat. Toată ideea ta e o scrînteală. Nu i-am văzut decît acum cîteva zile, așa că de unde să știu care dintre ei este un criminal psihopat?

Rees își irosea sarcasmul de pomană.

— Nici eu nu am știut nimic despre ei pînă alaltăieri, cînd am fost la bibliotecă.

— Ce legătură este între bibliotecă și ei?

— Le-am căutat numele în anuarul medicilor. Bătrînul și-a terminat studiile în 1925 și lucrează la Tremabon din 1931. Gerald s-a calificat la Londra și a terminat medicina în 1953. A lucrat acolo un an ca medic curant și apoi a venit să lucreze cu tatăl său. David a absolvit la Cardiff în 1952 și a lucrat acolo ca patologist, după terminarea

stagiului de medic curant. Asta înseamnă că a locuit la Cardiff pînă în 1956. Apoi a renunțat la patologie și a venit și el acasă, să lucreze cu taică-su.

Willie privi suspicios la Pacey.

— Și ce-i cu asta? Faptul că tipul a locuit la Cardiff cîțiva ani nu cred că ne dă dreptul să-l bănuim că este un criminal fioros.

— De acord. Dar trebuie să pornim de undeva. Și acesta este un punct de plecare la fel de bun ca oricare altul.

— Și ăsta-i singurul motiv pentru care te interesezi mai mult de fata din Cardiff decît de cea din Bristol? Vreau să spun, faptul că doctorul a locuit acolo pînă în 1956? întrebă Rees neîncrezător.

Detectivul trăi brusc sentimentul dorinței ca rămășițele găsite în mină să fie ale fetei din Bristol, măcar de dragul de a triumfa o dată în fața grăsunului de alături.

— Da, ăsta-i motivul, răspunse Pacey calm. Și acum pentru că am intrat în horă, să continuăm să jucăm, chiar dacă la sfîrșit ne vom frînge gîtul și va trebui să cedăm cazul Scotland-Yard-ului.

— Ce vrei să spui?

— Iubitul nostru șef, dumnezeu să-l binecuvînteze, ne mai permite să cercetăm doar aceste ultime persoane dispărute. Dacă nu rezolvăm nimic, a hotărît să cedeze cazul Scotland-Yard-ului.

— Și? Să-i fie de bine! Noroc bun! urlă Rees.

Amîndoi meditară o clipă, fiecare dintre ei știind ce gîndea celălalt. Polițiile districutale erau gata să cedeze cazurile lor mai dificile biroului central. Se gîndeau, cîteodată pe bună dreptate, că biroul central le putea rezolva mult mai repede.

Principalul avantaj al Scotland-Yard-ului era că putea obține cooperarea tuturor polițiilor locale din țară, cînd erau necesare cercetări pe scară națională, lucru ce nu putea fi făcut de polițiile districtuale, care uneori păreau că duc între ele un război de vendetă.

— Deci, acum ce facem? întrebă Willie Rees.

— Hai să ne amuzăm! Să spunem că David Ellis—Morgan a ciopîrțit-o pe domnișoara Gordon în 1955, la Cardiff. Ce ar trebui să căutăm acum?

— Al naibii de mult timp a trecut! Dacă a încercat să-i taie brațul, cred că am putea să găsim pe undeva niște pete de sînge.

Rees, pur și simplu din ranchiună, se complăcea în a-și bate joc de Pacey, prefăcîndu-se că ia parte la jocul lui.

— Și unde ai să le cauți, Willie?

— Intr-o casă ori în alt loc în care i-a venit de hac.

Pacey rînji.

— Crezi că a cărat-o în spate mai bine de optsprezece mile de la Cardiff la Tremabon?

— Aș...! Cu o mașină. Da, dar s-ar putea să n-o mai aibă pe aceea!

— Nu, dar vei porni în căutarea ei, chiar în după-amiaza aceasta, băiete! Și, după ce o găsești, cheamă băieții de la Laboratorul de medicină legală, să cerceteze mașina centimetru cu centimetru. S-ar putea să găsească vreo pată de sînge.

— După șapte ani de folosință! ripostă Rees ofensat!

— De ce nu? Am citit, mai zilele trecute, că specialiștii au stabilit grupa de sînge a unei mumii egiptene după cîteva mii de ani. Așa că nu cred

că le-ar veni foarte greu să o stabilească după șapte ani.

— Deci, asta-i prima treabă pe care trebuie s-o fac.

— Da. Și deocamdată *unica*. Deja am cerut poliției din Cardiff să afle unde a locuit Ellis—Morgan și să cerceteze locul.

Rees rămase împietrit pentru o clipă.

— Știi ce, șefule? spuse el într-o doară. Nu crezi că am luat-o razna și pierdem vremea? Trebuie să-ți spun, în legătură cu teoria ta, că eu cred că e o mare gogomănie. Cea mai rapidă metodă de a termina cu povestea asta este s-o confrunți pe femeia aceea, Collins, cu doctorul. Ori că va spune da, ori că va spune nu, totul se va termina, mai ales că sînt mai mult ca sigur că va spune nu.

— Am să fac și asta, dar am nevoie de mai mult de o zi sau mai mult ca să pun mîna pe niște dovezi, dacă e posibil așa ceva. Povestea cu identificarea trebuie făcută cu foarte mult tact, Willie, ca să nu spun mai mult. Sînt sigur că șefului îi va sări țandăra dacă află că am de gînd să confrunt pentru identificare pe unul din cei mai respectați medici din ținut. Nu, băiete, trebuie să procedăm cu mare atenție și, în același timp, să încercăm să mai facem rost și de alte dovezi ca să le folosim în caz că va trebui să ne apărăm pielea. De asta vreau ca tu să găsești mașina, după ce ne vom mai duce o dată la medicul legist.

Cîteva ore mai tîrziu, cei doi stăteau în ușa Laboratorului de medicină legală a Institutului de medicină din Swansea.

Powell îi zări pe cei doi detectivi și se îndreptă în grabă spre ei, scoțîndu-și mănușile de cauciuc.

I-a condus în grabă într-un birou alăturat, unde şi-a lăsat şorţul şi halatul.

— Scuzaţi-ne că v-am întrerupt, domnule profesor, începu Pacey, dar am mai dat de o candidată la oasele din Tremabon şi aş dori să ştiu ce credeţi dumneavoastră despre pista nouă, din punct de vedere medical.

Powell se lupta să-şi scoată cizmele tip Wellington.

Cîteva minute mai tîrziu, Pacey prezentă doctorului fotografia fetei din Cardiff.

— Aceasta-i fotografia lui Julie Gordon, un fel de barman de mare clasă. A dispărut în 1955.

Profesorul studie fotografia. Era copia unei fotografii artistice, în care se puteau vedea faţa şi umerii unei fete atrăgătoare, cu ochi mari şi buze cărnoase.

— Şi e şi frumoasă, spuse el, apreciind-o. Dar ce-i cu părul? După mine cred că este un blond artificial.

Pacey explică.

— Era oxigenată cînd a fost făcută fotografia, dar amica ei, care a reclamat dispariţia, a declarat că atunci cînd a dispărut avea părul vopsit negru. Culoarea adevărată a părului era castaniu închis, se pare.

— Ce vîrstă şi ce înălţime avea?

— Douăzeci şi şapte de ani şi un metru şaizeci şi doi de centimetri. Nu există o radiografie dentară. Nu s-au putut afla date despre ea din perioada de dinainte de a veni la Cardiff, dar avea nişte dinţi plombaţi. Nu ştiu care însă.

— Şi ce-aţi dori să vă spun, domnule Pacey?

— Aș vrea să verific dacă nu cumva găsim vreun detaliu referitor la Julie Gordon care să o scoată din rîndul candidatelor la scheletul din Tremabon.

Powell zîmbi șiret supraintendentului.

— Asta înseamnă că ai dat de o urmă.

Pacey zîmbi evaziv.

— Dacă dumneavoastră spuneți că-i O.K., domnule profesor, sînt gata să-mi pun pielea la bătaie. Risc atît de mult, încît nici nu îndrăznesc să vă mărturisesc pe cine suspectez, pînă ce presupunerea mea nu este confirmată, cît de cît, de niște date.

Powell respectă reținerea lui Pacey în privința dezvăluirii persoanei bănuite, așa că nu mai insistă.

— Mi-e teamă că nu pot să vă ajut prea mult, spuse el. Vîrsta și înălțimea se potrivesc, dar, pentru că nu știm nimic despre dinți, nu pot să spun nici da, nici nu. Singurul lucru pe care-l pot face este să suprapun filmul craniului pe fotografia adusă. După eșecul cu Mavis Hewitt am ajuns să am mai puțină încredere în această metodă decît înainte.

— Aș dori foarte mult să le comparați, domnule profesor, dacă ați avea amabilitatea, imploră Pacey.

— Trebuie să dau întîi această fotografie la mărit și apoi le voi compara.

Pacey pipăi ceva în buzunarul de la piept.

— Dacă ne scutește de o pierdere de timp, pot să vă dau negativul fotografiei, pe care-l am aici. Poliția din Cardiff a făcut o copie după original și mi-a împrumutat și negativul.

Powell luă pătratul de celuloid negru și-l ridică, examinîndu-l în lumina ce venea prin fereastră.

— Da, e o fotografie exactă a feței, așa că pot să fac o sumară comparație chiar acum. Nu va fi o verificare perfectă, dar am putea stabili dacă există vreo diferență substanțială între ele.

Se îndreptă spre o masă lungă, așezată la marginea camerei, și începu să pună la punct imaginea unui aspectomat făcut din piese disparate și, curînd, pe o bucată de carton apăru imaginea craniului de la Tremabon.

Willie Rees profită de faptul că doctorul era ocupat, pentru a privi în jur și a-și satisface curiozitatea în legătură cu interiorul bîrlogului unui medic legist. Personalitatea principală a camerei era dată de... hîrtie. Vedea teancuri de formulare albe, albastre, mai mari sau mai mici, și teancuri de hîrtie zdrențuită. Un generos șuvoi de hîrtie dactilografiată, tăiată pe jumătate, acoperea ca niște troiene de zăpadă biroul, o bancă lungă, ca mai apoi să se întindă și pe dușumea. Mai văzu și niște dulapuri pline de cărți și cîteva fișiere îndesate pînă la refuz cu hîrtie.

Mai văzu o chiuvetă mică, în masa de laborator, chiar sub fereastră, și în care se puteau zări cîteva sticle goale, o ceașcă murdară, o farfurioară și un ghiveci cu o floare.

Privirea desperată a lui Rees, îngrozită acum de articolele dintr-un ziar despre Spilsbury * și colegii lui, fu ușor înviorată în momentul în care zări

---

* Bernard Spilsbury, celebru medic legist, care deși „nu a revoluționat" medicina legală, a fost un mare practician, dotat cu un ascuțit spirit de observație, recunoscut pentru diagnosticele sale mortopatologice medico-legale de mare acuratețe științifică (N.T.).

un microscop strălucitor. Dar efectul dramatic al acestuia fu imediat anulat de o carte poştală prinsă între cele două oculare. Pe ea Rees descifră mîzgălitura unui mesaj prozaic: *„Nu uita să cumperi varză, în drum spre casă"*.

Pe dușumea, sub chiuvetă, zări o cutie mare de carton pe care era scris: „Mavis Hewitt", cu un creion colorat, urma un uriaș și semnificativ semn de întrebare.

Complet decepționat, Willie se îndreptă spre medicul legist care tocmai terminase de fixat imaginea

— Am pus negativul în proiector, explică el, aprinzînd aparatul. Voi proiecta imaginea deasupra filmului craniului, ca să vedem dacă se suprapun.

Trase jaluzelele, făcînd întuneric în cameră, și apoi deplasă proiectorul înainte și înapoi pe masa de laborator, pînă ce suprafața negativului fu de aceeași mărime cu cea a craniului.

— Asta-i! Nu-i rău pentru o verificare sumară.

Powell mișcă cartonul ce reprezenta fotografia scalpului, pînă ce acesta coincide exact cu razele proiectorului. Pacey și Willie Rees s-au dus în spatele lui, s-au lăsat în genunchi, și-au întins gîturile, uitîndu-se la proiecție de la nivelul mesei de laborator.

— Se potrivește foarte bine! Ca și cu a lui Mavis Hewitt, dealtfel, spuse Pacey cu un ton de automulțumire. Mărimea maxilarelor și a orbitelor coincid.

Profesorul făcu o grimasă în camera întunecată.

— Dar ar putea tot atît de bine să fie și asta o încercare de inducere în eroare. Totuși nu găseso

nimic care să mă îndreptățească să vă spun că pierdeți vremea, cercetînd cazul acestei fete. Incisivii, oricît de puțin vizibili sînt, au aceeași formă, iar mărimea molarilor și a orbitelor coincid, ca dealtfel și distanța dintre orbite. Dădu drumul la carton și se îndreptă spre geam, să ridice jaluzelele. Mi-e teamă că asta-i cam tot ce vă pot spune.

Pacey primi cu satisfacție chiar și această opinie cît se poate de neutră.

— Și mai este o problemă, domnule. Dispariția acestei femei a fost reclamată în 1955. Coincide această dată cu aceea stabilită de dumneavoastră?

Powell zîmbi.

— Am impresia că mi se pune întrebarea aceasta de două ori pe zi. Da, domnule supraintendent, cred că e foarte înțelept să întrebi, după ceea ce s-a întîmplat, dar am afirmat tot timpul că orice dată ce depășește doi sau trei ani este valabilă din punct de vedere științific. Dacă aceasta este data adevărată, adică 1955, trebuie să spun că sînt puțin surprins că țesuturile moi de pe oase s-au autolizat în stadiul acesta, chiar dacă țesuturile conjunctive din jurul articulațiilor și ultimele rămășițe de cartilaje de la încheieturi au dispărut.

Pacey păru puțin surprins de ceea ce auzi.

— Dar nu vreți să spuneți că nu se putea ca moartea să fi survenit acum șapte ani, nu-i așa?

— Nu, nu, aș fi un nebun să afirm așa ceva. Orice se poate întîmpla în acest joc al morții. După cum v-am mai spus, am văzut un corp redus la schelet în mai puțin de un an, dar oasele încă mai purtau urme de periost și cartilaje. Dar șapte ani e multă vreme și mîna aceea era destul de umedă...

și cam la suprafață... Apele de la suprafață, care probabil au fost contaminate de dejectele oilor, cu siguranță că s-au scurs pe acolo tot timpul. Nu, n-am nimic împotriva celor șapte ani.

Pacey nu mai avea ce afla de la profesor. Curînd se îndreptă împreună cu Rees către Cardigan, lăsînd-o pe morganatica „domnișoară X" să se odihnească liniștită sub masa din laboratorul lui Powell, în cutia ei de carton.

XVI

În dimineața următoare, într-o marți, la o săptămînă după descoperirea scheletului, Pacey și Rees reușiră să se mai ocupe, pentru cîteva ore și de alte cazuri.

Willie pasase sergentului detectiv Mostyn ordinul lui Pacey de a găsi vechiul automobil al lui Ellis—Morgan, iar acum se ocupa de vraful de hîrtii ce-i revenea lui și care în ultimul timp crescuse destul de mult pe biroul său.

Către prînz, intră în biroul lui Pacey, să mai stea de vorbă la o ceașcă de ceai și o țigară, obicei devenit tradițional la polițiștii de acolo.

Zdravănul supraintendent se relaxa în poziția lui favorită, cu nasturele de la gît desfăcut, fără haină și cu uriașele cizme pe birou.

— Willie, spuse el, după ce discutaseră niște probleme importante, ca acea a programului de televiziune din noaptea trecută și a pronosticului meciului de rugby de la sfîrșitul săptămînii, Willie, ți-a spus cumva sclifositul de detectiv din Cardiff ceva în legătură cu apartamentul în care a locuit David Ellis—Morgan pe vremea cînd lucra acolo?

Rees negă, dînd din cap.

— L-am rugat la telefon sîmbătă să-și folosească nasul de copoi, dar probabil nu a găsit nimic încă.

Dar ce-i cu Mostyn ? Tu l-ai trimis să caute maşina aia ? Aşa-i ?

Willie zîmbi ruşinat.

— Da, cam aşa ceva. Dar dacă doctorul i-a vîndut-o vreunui scoţian, probabil că a ajuns la Glasgow, căutînd-o.

— Dracu să te ia, Willie ! Eşti un capsoman, spuse Pacey cu răceală. E aproape sigur că afurisita de maşină o fi şi topită de acum.

Dar, de fapt, peste Mostyn dăduse norocul şi, pe la prînz, ajunsese în faza de a privi maşina care altădată aparţinuse doctorului. Se aşteptase ca toată povestea asta cu găsitul maşinii să fie o treabă de lungă durată şi obositoare, mai ales că Pacey îi băgase în cap că trebuie să fie foarte discret. Totuşi, în clipa în care a sosit la sediul poliţiei din Tremabon, totul s-a transformat într-o treabă foarte uşoară. Aflase de la poliţistul din localitate că doctorul avusese numai două maşini şi că pe cea de a doua o mai folosea şi acum.

— Prima, un Ford bun pentru drumurile de ţară, a fost cumpărată pe cînd era la Cardiff, spuse Griffith intrigat de întrebare. A folosit-o cam pînă acum doi ani, cînd şi-a cumpărat un Austin—Healey.

— Nu ştii cumva ce număr avea vechea maşină ? întrebă sergentul plin de speranţă. Aş putea să caut numărul în registrul districtual de înregistrări, pentru că nu pot să-l întreb personal.

Griffith îi zîmbi.

— Nu-mi amintesc numărul, dar dacă te interesează numai maşina pot să-ţi spun unde o găseşti.

Mostyn fu gata să sară de gîtul poliţistului de fericire.

— Unde-i? A cumpărat-o cineva de pe aici?

— Doctorul David a vîndut-o la Aberystwyth și după aceea și-a cumpărat mașina cea nouă. Harry Sayers, proprietarul garajului, o folosește acum pentru treburile zilnice; transportă piese de schimb și alte lucruri din astea.

Mostyn plecă cu mașina către orașul de pe malul mării și găsi imediat garajul. Zări un automobil mare, asemănător cu cele folosite în armată, un Zephyr vechi parcat afară. Proprietarul confirmă că acela era vehiculul care-l interesa. Ca să explice situația delicată în care se afla, Mostyn îi îndrugă o minciună.

— Știți, domnule Sayers, acesta e un mare secret, vi-l spun numai dumneavoastră. Trebuie să luăm mașina pentru a fi examinat la laboratorul nostru, dar numai pînă mîine dimineață.

Omul privi îngrijorat.

— Sper că nu e nimic în legătură cu mine. N-am făcut nimic rău.

— Nu, e în legătură cu ceva ce s-a întîmplat pe cînd mașina aparținea celuilalt proprietar. Cred că e vorba de o ciocnire cu o altă mașină și se pare că este o acuzație extrem de serioasă. Vreau să spun că proprietarul celeilalte mașini e acuzat. Vrem să facem niște probe ale vopselei și alte cercetări. Cam asta-i totul.

Sergentul reușise, menționînd chestiile acestea destul de „științifice", să arunce praf în ochii proprietarului garajului, care îi împrumută Fordul pînă a doua zi. Pentru că mașina poliției avea șofer, el se urcă în Ford și se îndreptară spre Cardigan. Parcă mașina în curtea sediului central al poliției și aranjă ca experții de la Laboratorul de medi-

cină legală să vină dimineața următoare, cît se poate de devreme, să caute pete de sînge. Ajunse totuși la timp în biroul lui Pacey ca acesta să-l zorească din nou afară.

— Mergi cu mine la Cardiff, băiete. Willie, ai grijă să nu se dărîme șandramaua asta și nu uita să te bagi pînă la gît în hîrțoagele tale. Astăzi mă întorc mai tîrziu, dacă am puțin noroc, strigă el peste umăr, în timp ce îl împingea în față pe protestatarul Mostyn, care, din cauza indignării, lăsase la o parte manierele distante pe care le arbora de obicei.

— Chiar acum m-am întors cu mașina doctorului. Nici măcar n-am mîncat ceva. Unde trebuie să mai merg acum?

— Putem înfuleca ceva pe drum. Las' că-ți spun eu totul.

La o halbă de bere și o ruladă cu brînză, într-un local de pe șosea, Pacey îi explică sergentului planul său.

— Ți-am mai spus că aveam impresia că femeia asta, Julie Gordon, ar fi cea mai bună candidată la schelet și cred că ți-ai dat seama că David Ellis—Morgan este acum mai mult decît suspect.

Mostyn dădu din cap afirmativ.

— Mi-a spus, așa, în mare, inspectorul Rees.

— Ei, atunci probabil știi că doctorul a fost cîțiva ani patologist la spitalul din Cardiff, adică de acolo de unde provenea dispărută Julie. Ei bine, poliția din Cardiff a urmărit firul îndată ce i-am rugat să ne ajute. Au ei acolo un polițist spilcuit, care arată mai degrabă zarzavagiu, dar e foarte pornit să rezolve treaba asta. A dat de o prietenă a dispărutei și a mai aflat că fata își făcuse cîndva

grupa de sînge. Acum a aflat și de amplasamentul apartamentului unde a locuit Ellis—Morgan cînd lucra acolo.

— Și la ce ne ajută asta, mă rog?

— Patologistul, care era intern pe vremea aceea, așa mi-a spus individul de la poliție acum la telefon, locuia într-un apartament dintr-o casă de lîngă spital. Casa n-a mai fost locuită de vreo cîțiva ani, așa că tipul din Cardiff, Austin mi se pare că-l cheamă, s-a dus ieri să dea o raită pe acolo. Nu știu ce minciună le-a trîntit celor de la spital, dar a reușit să intre în vechea baie și a găsit niște pete pe scîndurile de pe dușumea, într-un loc unde era un spațiu mic între două foi de linoleum. A dus o așchie la Laboratorul de medicină legală din Cardiff și s-a confirmat faptul că pata era de sînge.

Mostyn nu renunță la înfățișarea sa veșnică de Toma necredinciosul.

— Și ce mare lucru e în asta? Poate s-a tăiat cineva în timp ce-și curăța unghiile de la picioare, după ce a făcut baie.

— Poate, dar merită să mergem acolo să vedem noi, cu ochii noștri.

— Era sînge de om?

— Nu știm nici asta, deocamdată. Dar nu-mi dau seama cum poți să găsești altfel de sînge în baie. S-au dus vremurile cînd oamenii tăiau porcii pe ascuns. Laboratorul din Swansea va stabili dacă există vreo legătură cu cazul nostru. Meadows ne așteaptă în apartamentul acela.

Apartamentul era, de fapt, o mansardă formată din patru camere și se afla într-o casă veche, vizavi de spital. Parterul mai era încă folosit de o clinică

de ortopedie. Primul etaj era folosit ca loc de depozitare a echipamentului medical scos din uz. Apartamentul propriu-zis era pe jumătate plin de fișiere vechi și de foi de observație. Conștiincios, inspector Austin, îmbrăcat într-un costum de un albastru prea deschis și cu o cravată pictată de mînă, aștepta împreună cu Meadows în baie. Polițistul fotograf, cu un trepied și cu o expresie de resemnare, se lipi de peretele holului în momentul în care cei doi trecură pe lîngă el.

— Am scos linoleumul, spuse Austin. Uitați-vă la pete. Le-am fotografiat deja.

Pacey și Mostyn examinară cămăruța și se uitară cu atenție la dușumea. Două linii demarcate de cuie mici indicau locul în care linoleumul fusese fixat în mijlocul camerei. Între liniile aflate la același nivel cu centrul băii se vedea o pată maronie. Pata se întindea printre cuie, de-a lungul mijlocului scîndurii, cam pe o distanță de doisprezece centimetri. Apoi se întindea, formînd un cerc ale cărui margini dispăreau printre crăpăturile dintre scîndurile alăturate

— De-acolo am luat eu așchia, cu cuțitul, spuse Austin, arătînd o zgîrietură proaspătă în lemn. E sută la sută sînge. Meadows se lăsă pe genunchi și examină cu atenție pata. Nu-i nici o îndoială că-i destul de veche. Mai bine am smulge toată scîndura. Bine că nu-i întreagă — e cîrpită la mijloc. Scoase o daltă lungă și destul de ascuțită și, după cîteva încercări de a o smulge, auziră scîrțîitul cuielor chinuite. Într-o clipă scîndura, lungă de vreun metru șaptezeci și cinci, era în mîinile lor.

— Ce-o să spună cei de la spital cînd o să vadă ce-am făcut? spuse Pacey privindu-l pe Meadows,

care deja acoperea capetele scîndurii cu pungi de plastic.

— Spună ce-or vrea! Lăsați că o păcălesc eu pe secretară, spuse polițistul din Cardiff.

Pacey se aplecă și examină groapa prăfuită ce rămăsese prin îndepărtarea scîndurii. Nu-i nici o pată și nici altceva, aici. Ce mai poți să faci pentru noi, Meadows?

Ofițerul de legătură își roti atent privirile prin cameră.

— Inspectorul Austin spunea că a examinat celelalte camere. Cel puțin cît a putut, cu toate vrafurile astea de hîrtie împrăștiată. Dacă n-a găsit nimic acolo, singura speranță rămîne cada.

Pacey privi plin de neîncredere faianța zoioasă.

— N-ai ce să găsești în cadă, asta-i sigur. Chiar dacă a fost sînge în ea, o fi fost spălată și ștearsă de o sută de ori de atunci.

— Cada, da... dar mă gîndesc la țeava de scurgere și la sifonul de dedesubt. Nu prea pare că a fost mișcat din loc din 1955

Pacey se întoarse spre Austin.

— Știți cumva cine a mai trecut prin casa asta?

— Ellis-Morgan a locuit aici din 1953 pînă-n 1956. Succesorul lui a fost un oarecare doctor Jones. A locuit aici cam opt luni înainte ca apartamentul să fie închis. S-a hotărît ca această clădire să fie demolată, pentru a se putea extinde spitalul. Deocamdată o folosesc doar ca magazie.

Pacey se gîndi o clipă și apoi se adresă lui Meadows :

— Vor putea cei de la laboratorul dumneavoastră să stabilească vechimea petelor?

— Nu, nu e nici o speranță în privința asta. Putem să vă spunem numai dacă sîngele este de om și, probabil grupa de sînge. Cam asta-i tot!

Zdravănul polițist se mai gîndi o clipă și apoi bătu cu palma în marginea căzii.

— O. K.! Hai să scoatem țeava de scurgere. Ce-or să spună cei de la spital, or spune! Sper că ai să aranjezi dumneata cu ei, Austin. Dacă vreun ziarist miroase ceva, șeful mă va ucide cu o mie și una de lovituri de pumnal.

— Și cum s-o demontăm? întrebă Meadows. Ce-ar fi să-l chemăm pe instalatorul spitalului?

Pacey luă înfățișarea unui om în ai cărui pantaloni se afla o armată de furnici.

— La naiba! Nu se poate! Să-ncercăm să ținem totul secret.

Cu ajutorul unei truse de scule din mașina poliției reușiră să deșurubeze țeava în formă de U de la locul de scurgere a apei din cadă, iar Meadows o plasă cu multă atenție într-una din pungile de polietilenă din inepuizabila sa provizie.

Pacey și Mostyn îl lăsară pe inspectorul Austin să explice conducerii spitalului ce s-a întîmplat cu dușumeaua și cu țeava de scurgere și se îndreptară din nou spre vestul Țării Galilor, în timp ce Meadows ducea cu el „trofeele lui de vînătoare", cum le botezase el.

* * *

Pacey, Rees și sergentul au petrecut toată dimineața următoare la Tremabon, mergînd din casă în casă și punînd sătenilor tot felul de întrebări.

Pacey nu spera să afle nimic nou, dar s-a gîndit că e mai bine să facă mișcarea asta, adică să întrebe dacă sătenii nu văzuseră vreo femeie străină prin sat în ultimii ani.

— E pur și simplu pierdere de timp, mormăi el la întoarcere. Tremabonul e un fel de stațiune, așa că sute de indivizi vin aici în fiecare vară. Și dacă știu ceva, știu că fata care ne interesează, cînd a venit prima dată, era țeapănă ca piatra. Și, pe deasupra, cred că a venit și pe la miezul nopții.

În după-amiaza aceea Pacey se plimba abătut prin birou, extrem de nervos și gata să sară la harță. Willie Rees diagnostică comportamentul ca fiind manifestarea unei stări de nehotărîre. Și avea dreptate. Nesiguranța pusese stăpînire pe șeful lui. Să mai urmărească firul presimțirii lui și s-o aducă pe fata din Cardiff să-l identifice pe Ellis Morgan? Celelalte alternative erau: ori să continue cercetările în legătură cu celelalte femei incluse pe lista persoanelor dispărute, ori să se ducă drept la șeful poliției și să-i trîntească în față tot dosarul împreună cu recomandarea de a se adresa Scotland Yard-ului. Dar un telefon de la Swansea îl ajută să ia hotărîrea finală. La telefon era Meadows, care raporta ceva despre petele de sînge

— Am analizat petele de pe scîndura din baie, spuse el: Nu e nici o îndoială că e sînge de om. Testele de precipitare au ieșit atît de bine, încît pot fi folosite ca iconografie într-un manual.

Deși acesta era rezultatul la care se așteptase și Pacey — ce fel de sînge, gîndea el, poți găsi într-o baie? —, dovada definitivă îl determină să ia hotărîrea finală, chiar cu riscul de a se face de rîs.

— O.K.! Am să risc. Aduc fata aici, mîine. Mai ai să-mi spui ceva?

Vocea lui Meadows se auzi metalică pe fir.

— Grupa de sînge este A, dar pentru că nu știu ce grupă de sînge avea fata, nu e de nici un folos.

— Naiba s-o ia de grupă. Dacă am fi găsit vreo fișă de donator de sînge sau altceva... dar asta se întîmplă numai în romane, cred. Dar ce e cu țeava de scurgere?

Meadows chicoti la celălalt capăt al firului.

— Mă așteptam să mă întrebi. Da, am obținut un test pozitiv, cu benzidină, cît se poate de clar pe toată întinderea țevii, așa că e mai mult ca sigur că o mulțime de sînge s-a scurs prin ea cîndva.

Pacey se așeză pe scaun, dar vocea îi trăda emoția.

— Merită să te ascult. Spune-mi mai mult.

— Nu prea am ce-ți spune, răspunse Meadows precaut. Nici măcar nu putem fi siguri dacă reacția se datorește sîngelui, pentru că și în cazul altor substanțe se obține o reacție pozitivă. Cît despre confirmarea că e sînge de om, nici nu poate fi vorba.

— Nici măcar nu puteți spune dacă sîngele din țeavă are grupa A ca și cel de pe dușumea?

— Nu, nici o șansă. Știi, acest test cu benzidină dă o reacție pozitivă chiar și la proporția de unu la trei milioane. După cum vezi, are o mare sensibilitate. Așa că, chiar dacă reacția este extrem de evidentă, aceasta nu înseamnă că a rămas atîta sînge pe țeavă, încît să putem face reacția de precipitare și să stabilim și grupa de sînge.

Deşi Pacey era puţin descurajat, fusese totuşi destul de impresionat de rezultate ca să hotărască mişcările următoare.

— A ieşit ceva din examinarea acelui Ford? continuă el

— Regret, dar nu. Băieţii aproape că l-au demontat complet. Au demontat toată bancheta din spate şi au cercetat fiecare centimetru. Dar n-au găsit nimic, nicăieri.

Rees intră chiar în momentul în care Pacey punea telefonul în furcă.

— Meadows era la telefon, Willie. A telefonat să-mi spună că testul a dovedit că s-a scurs sînge pe ţeavă şi că petele de pe duşumea proveneau de la sînge de om, dar n-au găsit nimic în Ford.

Rees se învîrtea prin cameră nerăbdător.

— Şi ce-o să facem acum?

— Am să-mi încerc norocul, Willie, şi am s-o aduc mîine aici pe bambina blondă. Să sperăm că doctorul Jones nu şi-o fi tăiat gîtlejul în baie. Sau chiar dacă şi l-a tăiat, sper că nu avea grupa A.

XVII

În după-amiaza următoare cei doi polițiști așteptau cu nerăbdare în biroul de la primul etaj al sediului poliției din Aberyswyth.

— Motivul pe care l-ai invocat ca să-i aduci pe doctori aici, tocmai de la Tremabon, mi se pare pueril, obiectă Willie Rees.

— N-am găsit altceva, răspunse Pacey, îndreptîndu-se spre fereastră și privind nerăbdător afară.

Se pusese problema ca David Ellis-Morgan să fie adus la poliție fără a se provoca suspiciuni în eventualitatea foarte posibilă a unui eșec din partea lui Pacey. Supraintendentului îi venise ideea să-l pună să semneze o declarație complet inutilă, în care era scris că fusese de față și ajutase la examinarea oaselor cînd au fost scoase din mină Dar pentru că Gerald și tatăl său erau de asemenea implicați, Pacey fusese obligat să le aplice și lor aceeași farsă. După ce fusese sigur că fiii nu erau acasă, trecuse pe la casa Carmel, chiar în acea dimineață și, luînd semnătura tatălui, aranjase ca tinerii doctori să vină la poliție după-amiază, după ce, mai întîi, stabilise cu Edna Collins să fie și ea acolo.

— Ar fi trebuit să vină deja pînă acum. Le-am spus să vină la două și jumătate, mormăi Pacey, consultîndu-și pentru a doua oară ceasul.

Willie Rees se îndreptă spre fereastră și privi în curtea poliției.

— Iată-l, cel puțin văd în curte un Austin-Healy roșu. Sînt sigur că-i al lui.

— Da, trebuie să fie David, pentru că fratele lui are un Rover verde, după cît îmi amintesc. Pacey se grăbi spre ușă. Vreau să văd dacă fata e gata să-și îndeplinească misiunea.

Privi în coridor. O văzu pe animatoarea din Cardiff stînd pe un scaun, chiar în dreptul ușii biroului lor. Lîngă ea stătea o polițistă fără uniformă, doar așa, de efect. Animatoarea avea pregătită în mînă o revistă pentru femei, gata să-și camufleze fața. Pacey fu mulțumit că animatoarea era îmbrăcată mai puțin provocator decît ultima dată cînd o văzuse.

— E foarte bine așa, domnișoară Collins! Încercați să luați atitudinea unei persoane extrem de absente. Singurul lucru pe care-l vreau de la dumneavoastră este să priviți pe furiș la bărbatul pe care-l voi aduce cu mine și pe care-l voi introduce în birou. Priviți-l și cînd pleacă din birou. Va sta doar cîteva minute. În același timp, fiți cît se poate de atentă și la timbrul vocii.

Pacey coborî scările către biroul de informații unde-l găsi pe David Ellis-Morgan întrebînd de el.

— Scuzați-mă, domnule doctor, că v-am deranjat chemîndu-vă aici, dar vrem să punem la punct toate documentele în legătură cu cazul pe care-l știți și aveam nevoie de semnătura dumneavoastră și a fratelui dumneavoastră pentru o cît mai multă legalitate.

David părea destul de indiferent. Îl urmă pe detectiv pe scări și de-a lungul coridorului în care

așteptau cele două femei. In timp ce treceau pe lîngă Edna Collins, Pacey făcu în așa fel, încît să provoace pe doctor la o discuție, ca să i se poată auzi vocea.

— Vine și fratele dumneavoastră?

— Da, a spus că vine! S-a dus să facă o vizită la un bolnav de la marginea orașului, așa că-i va fi foarte simplu să treacă pe aici.

Pacey deschise ușa biroului și intrară. Citi doctorului o declarație simplă, pe care acesta o semnă. Toată povestea nu dură mai mult de cîteva minute.

Conducîndu-l din nou, Pacey îl provocă din nou la o discuție pe coridor.

— Un caz ca acesta nu este neobișnuit pentru dumneavoastră, domnule doctor. Am auzit că ați fost cîndva patologist.

— Da, am lucrat ca patologist la spital. Nu am fost niciodată amestecat în treburile acestea sîngeroase cu care se ocupă cei de la medicina legală. Noi, „adevărații patologiști", lăsăm lucrurile astea pe seama profesioniștilor mai excentrici.

Coborîră scările interioare și Pacey îl conduse pînă la treptele din fața clădirii poliției.

— Vă deranjează dacă las mașina cîteva minute în curtea poliției? întrebă David. Vreau să intru puțin în magazinul de peste drum, să-mi cumpăr cîteva gulere și alte cîteva mărunțișuri.

În timp ce doctorul se îndepărta, Pacey o rupse la fugă sus pe scări, curios să afle ce are de spus Edna Collins.

Willie o luase deja în birou cînd el ajunse acolo

— Ei, ce credeți? întrebă el, abia trăgîndu-și sufletul după cele două etaje urcate în grabă.

Blonda îl privi prostește.

— Îmi pare rău, iubitule! Nu l-am văzut niciodată în viața mea pe individul acesta.

* * *

Cîteva minute mai tîrziu, curînd după plecarea femeii care se grăbea să prindă trenul înapoi spre Cardiff, Pacey stătea trist împreună cu Rees în biroul de la etaj.

— E ca și cum ne-ar fi turnat o găleată de apă în cap, Willie, spuse el. Și în definitiv, nici nu pot spune că are vreo vină. Să-l ia sănătoși.

— Dar ce facem cu celelalte fete de pe listă? Și cu localitățile pe care nu le-am luat în seamă?

— Știi tot atît de bine ca și mine că în altă parte nu puteam găsi nimic. Fata din Bristol și-a făcut apariția acum doi ani, dar poliția a uitat să anunțe și biroul central. Celelalte nici nu merită să ne dăm osteneala, ca să nu mai vorbim de cercetarea cazurilor din nord și din Londra, lucru care, dealtfel, e și imposibil. S-o facă Scotland-Yard-ul. Nu le urez decît succes.

Rees luă în mînă declarația ficlivă de pe birou.

— Atunci cred că-i mai bine să rup hirtia asta.

Willie dădu negativ din cap, cu un aer obosit.

— Mai bine s-o ținem pînă vine și celălalt frate. O să pară mai firesc dacă i-o arătăm cînd semnează declarația lui.

Willie se uită chiorîș spre Pacey și spuse colegului, puțin cam sadic:

— Ar fi trebuit să pun pariu cu tine, ce zici? Dar ce crezi despre ideea mea că s-ar putea să fie

celălelt frate? Și el e doctor și știe tot atît de multe lucruri despre Tremabon ca și celălalt.

Pacey se încruntă la el.

— N-ai de gînd să-ți ții gura? Mai e nevoie de un ciomag la un car de oale sparte? Cred că mai degrabă ar trebui să mă adun puțin și să mă duc la Cardigan, ca să fac o confesiune completă „amiculni" Burton.

Se auzi o bătaie insistentă la ușă.

— O fi celălalt frate, sugeră Rees.

— Pare prea nerăbdătoare bătaia pentru un om care vine să semneze o declarație.

— *Intră!* țipă Pacey.

Ușa se deschise și de după ea apăru chipul speriat al domnișoarei Edna Collins.

Pacey sări în picioare.

— Ce s-a întîmplat? Credeam că vă grăbiți să prindeți trenul!

Intră în birou. Fața-i exagerat de pudrată era și mai palidă decît de obicei.

— L-am văzut... pe omul de la club... pe cel pe care-l căutați!

— Ce naiba vreți să spuneți? Adineauri mi-ați zis că nu era el.

— Nu, nu... nu pe cel care a venit aici. Pe celălalt tip. Tocmai coboram strada cînd s-a oprit o mașină și un bărbat a ieșit din ea. S-a ciocnit de mine și s-a scuzat. În momentul acela mi-am dat seama cine era.

— Ți-a vorbit?

— Nu știu... Cred că a început să-mi vorbească... Sînt sigură că m-a recunoscut. Am citit pe fața lui... Dar eu am rupt-o la fugă.

— De ce naiba ai fugit? izbucni Pacey.

Edna Collins își pierduse siguranța plină de neobrăzare. Părea speriată și îmbătrînise brusc.

— Cînd v-am văzut la Cardiff, habar n-aveam despre ce era vorba. Cînd le-am povestit celorlalte fete, ele mi-au zis de scheletul din mină. Scria în ziare că dumneavoastră cercetați cazul și că sînteți în căutarea criminalului. Așa că, acum, totul e clar, nu? Bărbatul acela venea cu Julie... El e cel pe care vreți să puneți mîna; așa că am rupt-o la fugă.

— Și unde s-a dus tipul? întrebă Pacey, îndreptîndu-se spre ușă.

— Cred că a intrat într-o prăvălie. Eu am alergat înapoi aici. M-am uitat în urmă; dispăruse. Dar mașina mai era încă parcată la marginea trotuarului.

— Ce fel de mșină era?

— Una mare și verde... cred că un Rover. Semăna cu a boss-ului meu. Și el are un Rover.

Puținul păr de pe capul lui Willie Rees aproape că se făcuse măciucă. Rămase cu gura căscată privind la Pacey.

— *Gerald* Ellis—Morgan!

Pacey nu mai rămase să continuie discuția.

— Rămîi aici, d-ră Collins. Tu, Willie, vino cu mine

În momentul în care era pe punctul de a apăsa pe mînerul ușii, se auzi o bătaie și ușa se deschise împinsă din coridor.

— Mi s-a spus să vin la dumneavoastră, domnule Pacey.. în legătură cu declarația.

Gerald Ellis—Morgan se uită din ușă la cei prezenți și, cînd o zări pe Edna Collins înăuntru, un zîmbet șters îi apăru pe față.

— Intrați, domnule doctor.

Vocea lui Pacey devenise sinistră. Aerul lui obișnuit de siguranță bonomă se evaporase. Închise ușa, rămînînd cu spatele la ea, în timp ce Gerald se îndreptă spre mijlocul camerei.

Femeia stătea în picioare, strîngînd la piept poșeta și privind la noul sosit, ca și cum s-ar fi așteptat în orice clipă ca acesta să scoată un revolver. Rees rămăsese în picioare lîngă birou, stupefiat, nevenindu-i să creadă că în fața lui era Gerald, în carne și oase.

— A... tu erai? Bună. Gerald se adresă sfios fetei care continua să se holbeze la el ca și cum s-ar fi transformat într-o stană de piatră.

Pacey își reveni. Vocea-i era rece și dură.

— Domnule doctor Ellis—Morgan, după cît înțeleg, o cunoști pe duduia?

Gerald, comportîndu-se mai degrabă ca un om stingherit decît ca un om vinovat, îi replică supraintendentului:

— Hm... da, tocmai ne-am ciocnit pe stradă.

Pacey vorbea rar, ca și cum ar fi dorit să scoată în evidență importanța cuvintelor sale.

— Dar nu cumva v-ați cunoscut și mai înainte?

Gerald își mută privirea de la Pacey la Edna și apoi din nou la polițist.

— Da, ne-am cunoscut, pentru scurt timp. Dar a trecut multă vreme de atunci.

Atmosfera din cameră era extrem de apăsătoare. Rees și femeia erau încordați ca două arcuri gata să plesnească.

Pacey se îndreptă spre doctor, care începuse să se simtă din ce în ce mai stingherit.

— Și cam în ce loc v-ați întîlnit, domnule?

Tulburarea lui Gerald începuse să se transforme în îngrijorare.

— Pe cuvînt, domnule Pacey, dar nu înțeleg ce se întîmplă aici! Am venit să semnez o declarație. Faptul că s-a întîmplat să o cunosc de mult pe această doamnă nu e treaba dumneavoastră. Nu-mi pot imagina ce caută ea aici, dar nici nu mă interesează.

— Mi-e teamă că s-ar putea să te intereseze, doctore! spuse Pacey cu o voce voalată. Trebuie să vă cer să-mi răspundeți la întrebări. Vă asigur eu că e și treaba dumneavoastră. Ei, unde și cînd ai întîlnit-o prima dată pe această doamnă?

Gerald dădu din umeri resemnat.

— O.K.! Sper însă că răspunsurile mele vor rămîne aici. M-ar supăra tare mult dacă amănuntele despre viața mea particulară se vor auzi dincolo de acești pereți. Am întîlnit-o pe doamna. regret că nu-mi amintesc numele, la Cardiff.

— Și *unde* anume? insistă Pacey implacabil.

— Într-un bar de noapte, după cum se întîmplă de obicei. Gerald reuși să spună toate acestea cu un ton de condescendență.

— Nu cumva era barul „La porcul mistreț"? întrebă detectivul.

— Da, acolo!

— Și cînd ați fost ultima dată acolo?

Gerald îl privi de-a dreptul uimit.

— Păi, nu-mi amintesc. Sînt ani de-atunci. S-ar putea să fi fost prin 1954 sau 1955, pe cînd fratele meu mai lucra la Cardiff.

— Și ai dormit vreodată în apartamentul fratelui dumitale de lîngă spital?

Gerald începu să se înroșească și să se înfurie.

— Ce vreți de la mine! Am impresia că ai mirosit cam mult cu nasul tău de copoi! Așa-i că treaba cu declarația a fost o momeală ca să mă aduci aici?

Pacey oftă, relaxîndu-se puțin.

— De fapt, nu. Dar, acum, te rog răspunde la întrebările mele. Ai folosit vreodată apartamentul fratelui dumitale și, dacă-i așa, cînd?

Gerald se lăsă pe un scaun și se lovi cu palmele peste genunchi.

— De ce ți-aș răspunde, mă rog? Acesta-i un amestec în viața mea particulară. Asta-i. Ei bine, m-am *dus*, la un local mai deocheat și am *împrumutat* apartamentul fratelui meu, pentru un week-end tot atît de deocheat. Dar ce te-o fi interesînd pe dumneata? Ce-i toată povestea asta?

— Deci ai locuit acolo! Era și fratele dumitale totdeauna acasă? Și cînd a fost ultima dată cînd ai folosit apartamentul?

Gerald se ridică, se îndreptă spre Pacey, apropiindu-se de el pînă ce nasurile aproape că li se atinseră.

— Știi ceva? Nu știu cînd am stat acolo. Au trecut al naibii de mulți ani de atunci. Dar știu un lucru: că n-am să-ți mai răspund la nici una din întrebările tale idioate.

— Ascultă, doctore! Ori că vrei, ori că nu vrei, tot ai să-mi mai răspunzi la o întrebare. Ai cunoscut o fată cu numele de Julie Gordon?

Se așternu o tăcere tot atît de palpabilă ca și pereții de ciment ai biroului. Fața lui Gerald, deja roșie de indignare, aproape că luase foc.

— Tocmai mă întrebam cînd ai să ajungi și la întrebarea asta, spuse el cu o voce plină de sarcasm și amărăciune. Dar adevărul e că întrebarea era inevitabilă. Unui respectabil medic de țară nu-i este permis să-și mai facă de cap din cînd în cînd, fără să riște oprobriul public. Îmi închipui că este vorba de o încercare de șantaj. Asta-i femeia care l-a pornit?

Pacey făcu un semn din cap lui Rees, arătîndu-i ușa.

— Inspectore, du-te și vezi dacă nu poți să-l ajungi din urmă pe doctorul David Ellis—Morgan, înainte de a termina cumpărăturile. Mașina lui e în curte. Roagă-l să vină pînă aici.

Rees dispăru. Pacey se plasă în mijlocul camerei.

— Regret, doctore, dar te sfătuiesc să nu mai spui nimic pînă nu vine fratele dumitale, să aranjezi cu el să-ți găsească un avocat. Mi-e teamă că trebuie să te acuz oficial de uciderea lui Julie Ann Cordon, în luna noiembrie 1955. Îți aduc la cunoștință că orice vei mai declara va fi înregistrat și folosit ca probă în instanță.

XVIII

Cînd Rees s-a întors, zece minute mai tîrziu, împreună cu fratele acuzatului, Pacey l-a condus pe acesta într-o altă cameră de la parter, ca să-i aducă la cunoștință arestarea lui Gerald. Rees o luă pe Edna Collins, pentru a obține o declarație oficială, lăsîndu-l pe Gerald Ellis—Morgan în biroul de la etaj sub paza unui polițist. Pacey îi rezumă cu gravitate lui David toate amănuntele care au dus la arestarea fratelui lui.

— Știți, domnule, m-am gîndit tot timpul, mai ales din clipa în care am mers pe pista ce ducea la Mavis Hewitt, că în spatele acestui caz se ascundea cineva cu cunoștințe medicale.

David asculta în tăcere. De pe față-i dispăruse orice urmă de culoare, dar vocea-i rămăsese fermă și controlată.

— Cred că-i o mare nerozie, domnule Pacey! Dar sper totuși că aveți niște dovezi care să vă determine să faceți o faptă atît de nesăbuită ca aceea a acuzării de crimă a fratelui meu.

— Într-adevăr am, domnule doctor. Aceasta nu este o măsură pe care s-o iei la întîmplare. Fratele dumneavoastră a mărturisit deja că o cunoștea pe prietena victimei, individa care se află acum la etaj. A mărturisit că a cunoscut-o pe victimă, a recunoscut că s-a întîlnit cu ea destul de des în săptămîna în care a dispărut, a admis că v-a folosit

apartamentul în nopțile în care lipseați. Și atît timp cît scheletul a fost descoperit la mai puțin de o milă de casa fratelui dumneavoastră, în împrejurări care conduc cu siguranță la concluzia că cineva cu cunoștințe medicale este implicat, mai credeți că mai am nevoie și de alte probe ca să-l acuz de crimă?

David stătea împietrit, cu mîinile împreunate și strînse atît de puternic, încît monturile degetelor se albiseră sub piele.

— Am impresia că fratele meu a spus deja cam mult. Trebuie să-i aduc un avocat, înainte de a face o prostie și mai mare.

Pacey fu mulțumit că fratele mai mare adoptase o atitudine rezonabilă după o știre atît de șocantă.

Gerald, dimpotrivă, reacționase la acuzație cu o nonșalanță ce trăda dispreț, furie, dar și neliniște.

— Cred că ar fi foarte bine să aduceți un avocat cît se poate de repede. Am impresia că fratele dumneavoastră e un tînăr cam impetuos. Temperamentul îl va face să spună lucruri pe care le va regreta, dacă nu vine cineva să-l sfătuiască și să-l țină în frîu.

David se ridică brusc.

— Mă voi interesa de asta imediat. Dar vreți să-mi spuneți dacă aveți și dovezi mai serioase decît declarația animatoarei și afirmația lui Gerry că victima i-a fost o cunoștință întîmplătoare?

Pacey nu văzu nici o primejdie în dezvăluirea unor detalii, care oricum vor fi știute curînd de toată lumea, ca răspuns la comportarea civilizată cu care doctorul primise vestea nenorocirii.

— Da, avem, domnule doctor. Cei de la laboratorul nostru au identificat pete de sînge uman

pe dușumeaua băii din fostul dumneavoastră apartament și au găsit sînge în țeava de scurgere a băii.

Fusese totuși destul de diplomat să nu-i spună că testele au fost făcute atunci cînd chiar David era suspectat. Pacey s-a reținut cu multă grijă să nu menționeze nimic în legătură cu examinarea Ford-ului de țară.

David primi și noile vești în tăcere. După o clipă de examinare absentă a peretelui opus, întoarse spatele și plecă.

— Mulțumesc pentru încredere, domnule superintendent. Mă duc să mă interesez de avocat. Îmi închipui că-l veți reține aici pe Gerald, nu?

Pacey aprobă din cap, grav.

— Mi-e teamă că-l vom ține sub arest pînă ce va fi anchetat de un magistrat, mîine dimineață. Apoi va trebui să aștepte prima înfățișare, care va avea loc peste o săptămînă sau două. Dacă judecătorii vor crede că acuzația este destul de serioasă, va fi judecat la următoarea sesiune a Curții cu juri.

Cei doi s-au uitat direct unul spre altul și privirile lor se întîlniră.

— Nu cred că se va merge atît de departe, domnule Pacey. Vă mai amintiți de Roland Hewitt? Și el a fost o altă momeală. Vocea doctorului trăda o provocare evidentă.

Pacey oftă.

— Dacă vă consolează, vă mărturisesc că toată povestea asta nu-mi face nici o plăcere. Dacă n-ar fi de datoria mea, ar fi mai plăcut pentru mine să renunț la arestarea fratelui dumneavoastră. Dar trebuie să fac ceea ce cred că este corect, domnule.

David se îndreptă spre ușă și, cînd puse mîna pe clanță, se întoarse din nou spre Pacey.

— Vă cred, domnule Pacey, mulțumesc. Mă duc să aranjez problema cu avocatul. Vă telefonez cam într-o oră, să vă anunț ce am aranjat. Sper că nu-l veți interoga mai înainte pe fratele meu.

— Nu, vom aștepta pînă ce mă veți anunța ce-ați făcut, domnule doctor.

După plecarea lui David Ellis-Morgan, Pacey s-a reîntors în biroul de la etaj unde Gerald măsura camera, scoțînd rotocoale de fum din țigară ca o locomotivă la pensie. Pacey îl concedie pe apaticul polițist care stătuse de pază.

În momentul în care ieși, Willie Rees intră, aducînd declarația Ednei Collins.

— Vreți un ceai, domnule doctor? întrebă Pacey, nefiind încă în stare să creadă cu adevărat că acest bărbat normal...

— Nu, mulțumesc. Singurul lucru care-l doresc este să-mi văd aici avocatul și să rezolv nenorocita asta de neînțelegere. Nu simt nici un fel de ranchiună împotriva dumitale, Pacey, dar cred că ai cam exagerat de data asta. Erai gata să-l convingi de vinovăție și pe bătrînul Hewitt, dar cu mine precis ți-ai găsit nașul.

— Fratele dumneavoastră tocmai a venit să discute cu mine. S-a dus să rezolve problema avocatului. Nu vă voi cere nici o declarație pînă la venirea lui. Și vă sfătuiesc, asta între noi, să nu mai spuneți nici un cuvînt pînă nu primiți sfatul unui jurist.

Gerald nu-i răspunse. Se îndreptă spre fereastră, întorcîndu-le spatele. Rees îi arătă lui Pacey

declarația, așa cum a fost dictată de femeia blondă. Cîteva minute se scurseră cu lectura ei.

— Cred că n-ar fi rău să mă duc și să-i telefonez șefului, spuse Pacey încet. Va sări în aer cînd va afla, dar mai devreme sau mai tîrziu tot va trebui să afle. Cred că-i mai bine să mergi și tu cu mine, așa că adu-l din nou pe polițist. Nu-mi place să-l văd pe doctor stînd prea aproape de fereastră. E o înălțime destul de mare, dacă-i intră în cap să sară.

Cei doi detectivi s-au dus la biroul de informații și Pacey ceru legătura cu Cardigan. Telefonul colonelului era ocupat, așa că Pacey se așeză lîngă telefon, gata să încerce mai tîrziu.

— Ce ne facem cu ziariștii? întrebă Willie. Bietul Adams e într-o situație și mai delicată decît prima dată, acum, cînd viitorul cumnat este acuzat în locul unchiului.

— Da, și mie-mi pare rău de el... și de sora lui, și de tatăl lui... ca să nu mai spun nimic de celălalt frate. A primit destul de bine lovitura, dar mi-am dat seama că știrea l-a dărîmat cu totul.

Telefonul sună și Pacey răspunse, așteptîndu-se să fie sunat de la Cardigan.

Dar era David Ellis-Morgan.

— Alo, domnul doctor? Ați reușit să aranjați ceva cu avocatul?

Vocea lui David se auzea slab, ca și cum ar fi telefonat de la o mare distanță.

— Nu, domnule Pacey. Nu mai e nevoie. De fapt, niciodată n-a fost nevoie.

Pacey simți din primul moment că ceva nu era în regulă. Simți o înțepătură puternică în ceafă.

— Nu vă-nțeleg, domnule! Ce vreți să spuneți?

— Dacă aș fi în locul dumneavoastră, domnule supraintendent, aș fi atent doar cîteva minute. Gerald habar n-are ce s-a întîmplat. Nimic, absolut nimic!

Pacey, continuînd să discute, făcea semne disperate să-i atragă atenția lui Rees, aflat în celălalt colț al camerei.

— Nu-nțeleg nimic, domnule doctor. Fratele dumneavoastră o cunoștea pe victimă, a fost în compania ei toată săptămîna în care știm ce s-a întîmplat.

Detectivul înțelesese prea bine. Adevărul ieșise la suprafață chiar în clipa în care David Ellis-Morgan spusese prima propoziție. Acum polițistul încerca doar să cîștige timp.

În timp ce Willie se grăbea să ajungă lîngă telefon, vocea din depărtare se auzi din nou.

— E adevărat că o cunoștea pe Julie Gordon. Și eu am cunoscut-o... Haimanaua!

În timp ce asculta, Pacey mîzgălea ceva pe o bucată de hîrtie, iar Rees stătea aplecat peste umărul lui, să vadă ce scrie.

— Mai bine mi-ați spune totul, domnule doctor. Apropo, de unde vorbiți?

Pacey încerca să vorbească cu o voce cît mai nepăsătoare și obișnuită posibil. Dar totul fu în zadar.

— Regret, dar nu vă pot spune. Știu că în curînd veți afla de unde telefonez, dar, dacă vreți să aflați adevărul, trebuie să-mi acordați cîteva minute, să vă vorbesc.

Pacey reuși să mîzgălească pentru Rees un mesaj greu lizibil: *Află de unde telefonează. Trimite orice mașină de patrulă liberă. Arestați-l pe David*

E. M. Impiedicați urgent orice încercare de fugă sau sinucidere".

Willie dădu din cap afirmativ și se duse în grabă la centrala din biroul de informații.

Pacey se străduí să-l asculte pe David în tot acest timp.

— Mă ascultați, domnule supraintendent? întrebă David brusc.

— Da, la telefon, continuă.

— Deja ați început acțiunea de depistare a locului de unde telefonez. Așa-i? afirmă doctorul, diagnosticînd corect atenția distrată a lui Pacey din ultimele momente. Așa că nu-mi rămîne decît să relatez totul pe scurt. Vă rog să nu mă întrerupeți! Aceasta este ultima șansă pe care o aveți de a auzi adevărul gol-goluț. Deci n-o pierdeți! După aceea, eliberați-l pe Gerald... După ce vă veți cere scuze, sper.

—Aștept să vorbiți, doctore Ellis-Morgan!

Pacey știa că tot ce putea face era să-l țină de vorbă cît mai mult posibil, pentru ca Rees să aibă timp să ia legătura cu o mașină de patrulă a poliției care să-l ridice pe David. Trecuseră cam vreo douăzeci de minute de cînd doctorul plecase de la poliție, așa că nu putea fi prea departe.

— Gerry o agățase pe fata aceea și o adusese în apartamentul meu din Cardiff, de cîteva ori, cînd eu eram de gardă. Aceasta s-a întîmplat la începutul săptămînii... a acelei oribile săptămîni.

În acest moment, pentru o clipă, vocea puternic controlată a lui David începu să slăbească.

— Apropo, ce căuta fratele dumneavoastră la Cardiff?

Pacey încerca să afle și alte amănunte, dar și să prelungească convorbirea.

— Obișnuia să vină să stea cu mine de cîteva ori pe an... pentru un week-end mai lung sau, ocazional, pentru o săptămînă. După studenția de la Londra mai avea și el chef să trăiască puțin viața unui mare oraș, pentru că în primii ani suporta destul de greu Tremabonul acesta mort. Dormea în apartamentul meu. Cînd eram de gardă la serviciul de urgențe, îmi găseam un pat la spital. Mai tîrziu, am aflat că o întîlnise pe Julie într-un bar de noapte și că a adus-o în apartament, unde a rămas pînă-n zori. Dar pe atunci habar n-aveam de asta. Vineri dimineața, în aceeași săptămînă, a primit un telefon prin care era chemat înapoi la Tremabon. Tata făcuse o gripă și Gerry trebuia să se întoarcă cu cîteva zile mai devreme, să-l înlocuiască.

Pacey se uită la ceas. Trecuseră patru minute de cînd începuse convorbirea. *De ce naiba nu s-a întors Willie să-mi spună ce a făcut?*

— Mai ești la telefon, Pacey? se auzi nerăbdătoare vocea lui David.

— Da, nu fi îngrijorat. Tot nu-mi dau seama ce-i cu povestea asta care mi-o spui. Sper că nu vă pierdeți vremea, a dumneavoastră și pe a mea, scornind nu știu ce dovezi incredibile în apărarea fratelui, domnule doctor!

— Nu e nevoie de nici o apărare, domnule Pacey. Nici cînd am plecat de la poliție n-am avut intenția să mă duc după avocat. V-aș fi putut spune toate acestea stînd chiar în biroul dumneavoastră, dar în acel caz m-ați fi oprit să fac ceea

ce am de gînd să fac curînd. Aceasta era singura modalitate de a scăpa de voi. Da, am ucis-o pe Julie Gordon, domnule Pacey. În noaptea de vineri, după plecarea lui Gerry, ea a venit în apartamentul meu. El îi dăduse o întîlnire undeva, dar nu reușise să o anunțe că pleacă. Așa că ea venise să-l caute. Atunci nu știam cine-i și cu ce se ocupa. Gerry nu prea-mi vorbea de treburile astea. Se cam rușina. Oricum, ca să vă spun totul pe scurt — și trebuie să fiu mai scurt, domnule Pacey, mai ales că ai pus poliția pe urmele mele — și ca să fiu la obiect, am continuat ceea ce începuse fratele meu. A intrat în apartament. Am băut ceva împreună și cum un lucru duce la altul, ea n-a mai plecat în noaptea aceea. De fapt, n-a mai plecat deloc... adică n-a mai plecat vie.

Pacey era, într-adevăr, captivat de confesiune acum și nu se mai gîndea la mașinile de patrulare.

— Ce s-a întîmplat? întrebă el încordat.

— A fost un chef în toată regula, în noaptea aceea. Totul era atît de nou pentru mine, pentru că... spre deosebire de Gerry, nu mă descurcam prea bine cu femeile. Ne amețiserăm puțin. Necazurile au început după aceea. Nu știu dacă din cauza conștiinței sau a fricii, nu știu. Dar mi-am revenit din beție repede și m-am simțit scîrbit. Am încercat s-o conving să plece, dar a început să se obrăznicească. Mai era încă amețită... Cu cît încercam mai mult să scap de ea, cu atît devenea mai imposibilă. Apoi a început să spună tot soiul de lucruri îngrozitoare: — „I-ar place lui taică-tu să știe ce fii are, nu? Și s-ar putea să vă coste pe amîndoi cîte un pachet de „verzi", ca să-mi

ţin gura". Acum, cînd mă gîndesc la ce s-a întîmplat, sînt sigur că nu o spunea serios. O spunea pur şi simplu pentru că era beată. Dar atunci am văzut roşu în faţa ochilor, mai ales că ceea ce spunea era adevărat — doi medici respectabili îşi făceau de cap în halul acela — şi mă gîndeam că vina mea e cu mult mai mare decît a lui Gerry.

Pacey aştepta. Aştepta ca David să-şi continuie relatarea, aştepta ca Rees să se întoarcă.

— Dar asta a dus la altceva. A început să ţipe, să mă batjocorească şi să urle. Doamne, a fost îngrozitor! Am sculurat-o. Am plesnit-o. Dar ea striga şi mai tare...

— Şi apoi? îl îmboldi Pacey, blestemîndu-l pe Rees în gînd.

— Înainte de a-mi da seama ce se-ntîmplă, am apucat-o de gît, ca să-i potolesc ţipetele. Era pe la unu dimineaţa şi apartamentul era chiar lîngă spital. Mi-era teamă că o va auzi cineva. Dar imediat a căzut fără vlagă în braţele mele. Am făcut tot ce-am putut — respiraţie artificială, masaj pe inimă — era moartă. Pur şi simplu, s-a prăbuşit. Nu se putea să fie din cauza sugrumării. Cred că mai degrabă a fost un şoc reflex, provocat de apăsarea gîtului.

Tăcu. Încremeniră chiar şi nepăsătoarele fire de telefon ce transportau cît se poate de clar, la urechile lui Pacey, cuvintele ce exprimau emoţii trăite cu şapte ani în urmă.

— Credeţi-mă — nu că asta ar conta acum —, dar n-am avut nici o clipă intenţia s-o omor. Eram doar speriat şi înfuriat de îngrozitoarele lucruri pe care le spunea.

În sfîrșit, Willie Rees intră în grabă în birou. Pacey duse un deget la buze ca nu cumva acesta să scoată vreo vorbă, așa că inspectorul, la rîndul lui, mîzgăli următorul mesaj: „Telefonează din cabina unui telefon public din Tremabon. Cea mai apropiată mașină de patrulă e la locul unui grav accident, la Llanmaes, la 15 kilometri depărtare".

Pacey se uită la Rees, dezamăgit. În situații ca acestea invidia echipamentului polițiștilor din orașele mari, care totdeauna aveau cîte o mașină la distanță de trei minute de orice loc, nu ca în zonele astea uitate de dumnezeu, unde era dificil să păstrezi chiar legătura prin radio.

Se străduí să asculte în continuare confesiunile doctorului.

— ...în baie, ca să am timp să mă gîndesc la vreun plan. Am stat acolo toată noaptea. Cred că, după ce am omorît-o, am fost o vreme ca și nebun, pentru că, deodată, m-am trezit cu un ferăstrău chirurgical luat din clinica de ortopedie de la parter, stînd lîngă baia plină de sînge, cu un brat al fetei aproape tăiat. Probabil că scena aceasta m-a făcut să-mi adun mințile mai mult decît orice altceva. M-am așezat pe un scaun și m-am gîndit toată noaptea. Dimineața, cînd a venit femeia de serviciu să facă curat, m-am închis în baie, ca nu cumva să observe ceva. Apoi, treptat, mi-am amintit de întîmplarea cu Mavis Hewitt.

— Cum ai aflat de ea?

— O auzisem cu mulți ani în urmă, de la Cery Lloyd și de la alte persoane din sat. Cînd eram student și mergeam în vacanță, mă duceam destul de des la cîrciumă. Așa că mi-a venit ideea să ascund

cadavrul într-o mină. Știam o mulțime din copilărie, cînd mă jucam cu Gerry pe stînci. Știam că Roland era suspectat, chiar dacă nu era nici o dovadă că Mavis era moartă. Și mai știam că Roland plecase cu mulți ani înainte în străinătate și că toată lumea din sat era sigură că bătrînul murise de mult. M-am hotărît să iau măsuri de siguranță în cazul în care cadavrul va fi descoperit și am simulat că aparținea lui Mavis Hewitt.

Pacey privi la acele ceasornicului care se tîrau implacabil în jurul cadranului. Chiar dacă mașina cea mai apropiată părăsea imediat locul gravului accident, îi trebuiau totuși zece, douăsprezece minute, cel puțin, pentru a ajunge la locul de unde telefona David Ellis-Morgan, mergînd cu aproximativ șaptezeci și cinci de kilometri pe oră, o viteză ce era aproape imposibil de atins pe drumurile de țară.

— Și cum ai făcut de-ai reușit să ne păcălești în halul ăsta?

— Mi-am amintit că Ceri spusese că Mavis avea peste 25 de ani cînd a dispărut. Mai știam că avea părul roșu. În privința asta, Ceri a fost foarte explicit. I-am tăiat părul negru și l-am aruncat. După aceea, m-am dus la un costumier de la teatru și am făcut rost de niște haine de prin 1920-30. Am insistat să-mi dea lucruri autentice. I-am spus că aveam nevoie de ele pentru un spectacol de amatori cu una din piesele lui Somerset Maugham. După aceea, am căutat pe la niște case de amanet de prin doc cîteva bijuterii demodate și o verighetă marcată cu o dată cît mai apropiată de cea a căsătoriei lui Mavis.

— Cum ai scăpat de hainele pline de sînge?

Pacey nu mai era deloc interesat să-l provoace la toate aceste mărturisiri. Nu era nici o îndoială în privința asta. Singura lui grijă era să-l facă pe David să mai vorbească vreo 10—15 minute.

— Hainele? Asta a fost treabă ușoară. Le-am împachetat și le-am dus la morga spitalului, unde le-am trîntit pe podea. Totdeauna găsești acolo grămezi de haine vechi, deseori pline de sînge, aruncate la întîmplare, provenind de la diferiți accidentați. Din cînd în cînd, îngrijitorii le luau și le duceau la crematoriu. Încît o grămadă de haine putea trece neobservată.

— Și cu dinții... cum te-ai descurcat?

— Da, și asta... A fost mai dificil... Avea trei dinți cu plombe așa că... Am făcut-o, nu numai pentru că m-am gîndit la mine, dar m-am gîndit să-l acopăr pe Gerry și să-l scutesc pe tatăl meu și pe Mary, care ar fi pierdut toți pacienții și casa.

— Oricum, același lucru se întîmplă și acum! îl provocă Pacey.

— Totuși șapte ani înseamnă mai mult decît dacă eram descoperit imediat. Imi pare totuși foarte rău de ei.

Vocea-i suna din ce în ce mai depărtată și Pacey începu să creadă că doctorul își pierduse, în sfîrșit, stăpînirea de sine. Privi din nou la acele ceasornicului, care se tîrau cu mișcări de melc în jurul cadranului. Luă creionul și scrise pe carnetul de note „polițistul Griffith?"

Se uită la Willie, care dădu din cap afirmativ, apoi dădu negativ și strînse din umeri. Toate aceste mișcări se succedară rapid. Pacey își dădu

seama că Rees se gîndise la Griffith, dar dintr-un motiv oarecare nu reușise să stabilească legătura telefonică cu el.

David vorbea din nou și Pacey își concentră atenția asupra confesiunii.

— Am cumpărat de asemenea o meșă de un castaniu autentic de la un magazin de recuzită. M-am reîntors în apartament și, cînd s-a întunecat, am băgat corpul, înfășurat într-un cearșaf luat de la spital, în Fordul meu.

— Ieri am căutat pete de sînge în mașină, dar n-am găsit nici una. Cum ai reușit să scapi de ele? întrebă Pacey.

— Înseamnă că într-adevăr m-ați suspectat. De ce?

Pacey mai cîștigă un minut sau două, continuînd să aplice istețul său plan de a întîrzia cît mai mult, răspunzîndu-i la întrebări și interesîndu-se din nou de petele de sînge.

— Cînd am transportat-o, nu mai sîngera aproape deloc. Acoperisem rana de la braț cu un pansament chirurgical adeziv și pe deasupra cearșafului am mai înfășurat-o o dată cu o haină veche de ploaie din material plastic. Am adus și cearșaful și haina de ploaie înapoi și le-am lăsat la morgă, așa cum procedasem mai înainte cu hainele.

Vocea lui David Ellis-Morgan era sugrumată de emoție. Cuvintele păreau că se rostogolesc din gura omului singuratic ce telefonă dintr-o cabină oarecare din Tremabon. Știa la fel de bine ca și Pacey că timpul ce-i mai rămăsese pînă la apariția mașinii poliției putea fi măsurat în minute. Vorbea repezit acum, gîndurile năvălindu-i din

minte, ca apa din spărtura unui dig, un dig ce-l împiedicase în ultimii șapte ani să comunice fie măcar și cu o singură persoană.

— M-am întors cu mașina la Tremabon, în noaptea aceea. Am trecut cu mașina pe lîngă ferma Bryn Glas, îndreptîndu-mă spre stînci pe drumul de țară. Pe ultima parte a drumului, peste cîmpul înțelenit, am stins luminile mașinii. Am oprit la cîteva sute de metri de peșteră, deoarece drumul devenise impracticabil. Apoi am transportat cadavrul în brațe și l-am depus cît mai în fund. Am riscat ca victima mea să fie găsită înainte de a mă reîntoarce acolo în dimineața următoare. Am condus mașina înapoi, pe același drum, și am intrat cu ea intenționat într-un stîlp al porții, îndoind aripa din față.

Pacey fu uimit să audă aceste lucruri și curiozitatea îl împiedică să-și mai consulte tot timpul ceasul.

— Tremuram de groază și era destul de tîrziu. Trebuia să găsesc o scuză ca să mă duc acasă după miezul nopții. Le-am spus că avusesem un ușor accident, așa că am reușit să maschez totul.

— I-ai spus ceva lui Gerald despre ce s-a întîmplat ?

— Nu ! Nu știe nimic, absolut nimic.

Vocea i se auzi mai stridentă și mai sugrumată de emoție. Nu a mai venit să mai locuiască la Cardiff.

— Am găsit tot felul de scuze și l-am făcut să renunțe. Apoi mi-am lăsat slujba și m-am reîntors acasă.

Pacey încerca din nou să aplice tactica întîrzierii.

— Ai spus c-ai lăsat cadavrul pe jos, în mină. Atunci cum de a ajuns pe ieșitura aia din perete?

— În dimineața următoare m-am dus să mă plimb. Nu era nimic neobișnuit în aceasta. Mă plimbam adeseori pe acolo, cînd veneam pentru un week-end acasă. M-am dus drept în mină și am pus cadavrul sus, pe bordura aceea. Știam de ea de cînd eram copil și ne jucam de-a ascunselea. După aceea am acoperit gaura cu niște pietre și m-am dus acasă. Dacă n-ar fi căzut tavanul minei, cadavrul ar mai fi fost și acum acolo.

Trecuseră două minute de cînd Rees anunțase mașina poliției. Pacey se străduia să spună ceva mai inteligent, pentru a-l face pe Ellis-Morgan să-și continuie mărturisirea.

— Știți ceva? N-ar fi mai bine să vorbiți cu fratele dumneavoastră? Rămîneți la telefon. Vi-l aduc din camera cealaltă. Îi făcu un semn lui Rees, și inspectorul se îndreptă în goană.

— Cred că nu mai e timp pentru asta, domnule Pacey, și nici nu cred că vreau să stau de vorbă cu el. Ce i-aș putea spune?

— Ai putea să-i spui că-ți pare rău că ți-ai luat tălpășița și l-ai lăsat pe el să plătească oalele sparte. Asta așa, ca introducere, spuse Pacey destul de brutal. Apoi, puteți să-i spuneți că vă veți întoarce să lămuriți lucrurile. Dacă ai fi mers la poliție chiar atunci, ai fi scăpat numai cu o acuzație de omor prin imprudență, pentru că puteai spune că ai fost în legitimă apărare. Ai o ocazie foarte bună să o faci și acum, dacă te întorci și te comporți ca un om cu capul pe umeri.

Se auzi un rîs trist, îngrozitor de trist, de la celălalt capăt al firului. Un rîs ce era mai mult decît un acces de isterie.

— Vrei să mă faci să prelungesc convorbirea, domnule Pacey. Din nefericire pentru dumneata, telefonez de la o cabină ce se află la capătul drumului ce duce la ferma Bryn Glas și către stînci, așa că văd orice mișcare de pe șoseaua principală, pînă la o depărtare de o milă în ambele direcții. Mașina poliției nu a apărut încă. În momentul cînd agăț receptorul, poți să fii sigur că a apărut.

— Ce-ai de gînd să faci, omule? Nu fi nebun! Vino aici și te predă! Așteaptă mașina și întoarce-te cu polițiștii. Ți-am spus că, în situația ta, scapi doar cu o acuzare de omor prin imprudență.

— Și ce-am să mă fac cînd am să mă întorc, după cinci ani de pușcărie? Zidar? Nu, mulțumesc, domnule supraintendent.

— N-ai cum să scapi, nu fi idiot!

Pacey știa cum voia să scape Ellis-Morgan, dar nu voia s-o recunoască nici măcar în sinea lui și nu voia să-i spună nici doctorului.

— Îmi pare rău, dar știu ce am de făcut! Am încercat să o fac de multe ori, în primii doi ani după întîmplare. După aceea m-am gîndit că aș putea scăpa.

Douăsprezece minute! Ușa se deschise și Rees împinse în grabă pe Gerald, speriat și complet zăpăcit; nu înțelegea nimic.

— Aici, vino și vorbește cu fratele tău! Fă-l să-și revină. Amenință că se sinucide. El este vinovat de moartea femeii din mină, Julie Gordon.

Gerald aproape că se frînse în două din cauza șocului. Apucă cu dificultate telefonul pe care i-l

întindea Pacey și se prăbuși în scaunul pe care tocmai i-l adusese detectivul.

Pentru o clipă, își îndreptă privirea spre Pacey, cu fața aproape verde, apoi puse receptorul la ureche.

— Dave! ... la telefon Gerry. Dave! Dave! Alo, David!

Bătu în furcă de cîteva ori și urlă numele lui David de nenumărate ori și cît putu de tare, apoi, înspăimîntat, privi spre supraintendent.

— A închis telefonul... Dave a închis telefonul! șopti el.

XIX

Miercurea următoare, în holul bisericii din Tremabon a avut loc o dublă anchetă.

Micuța clădire era arhiplină de reporteri și de spectatori avizi de întîmplări morbide, veniți de pretutindeni. Dacă în timpul cercetărilor cazul nu fusese prea mult trîmbițat de ziare, acum se compensa timpul pierdut și cazul era relatat peste tot cu lux de amănunte.

Primul caz anchetat a fost cel al lui Julie Gordon. Martorul principal era Pacey, singura persoană care auzise confesiunea doctorului David Ellis-Morgan. Profesorul Powell, consultant științific superior al laboratorului din Swansea, și Edna Collins au adus alte dovezi grăitoare. Declarațiile lor, împreună cu sfaturile destul de imperative ale procurorului, au determinat juriul să dea verdictul de crimă, comisă de David Ellis-Morgan, fără pierderea de vreme în care se complac de obicei juriile.

După rezolvarea primului caz, s-a trecut la anchetarea morții doctorului.

Doi polițiști de pe mașina poliției districtuale au relatat cum, ca răspuns la ordinul urgent primit prin radio, s-au deplasat în mare viteză de la Llanmaes la Tremabon, cu sarcina de a-l aresta pe ocupantul unei cabine telefonice aflate la joncțiunea șoselei principale cu drumeagul ce duce la

ferma Bryn Glas și spre cîmpia pustie de dincolo de fermă.

Pacey, stînd în fața instanței, ascultă relatarea oficială și seacă a sergentului de patrulă și încerca să-și imagineze scena reală la care nu putuse participa, izolat fiind în biroul său din Aberystwyth, din cauza dramaticei muțenii a telefonului.

În clipa în care mașina neagră a poliției a apărut la un kilometru și jumătate depărtare, venind cu o viteză de peste o sută de kilometri pe oră, David a trîntit telefonul și a alergat la automobilul său. Polițiștii nu zăriseră Austin-Healey-ul decît în momentul în care acesta zvîcni de după gardul viu de pe marginea drumului și se îndreptă zdruncinîndu-se spre cîmpul pustiu plin de bălării. Polițiștii pierdură minute prețioase, oprindu-se lîngă cabina telefonică. Numai după ce opriseră mașina, au auzit zgomotul mașinii doctorului ce accelerase puternicul motor pe drumul abrupt ce ducea spre stînci. Pînă atunci nu-și dăduseră seama că doctorul era în apropiere. Pornind cu viteză după el în Sedan-ul lor, mai greu și mai încet, erau cu aproape un kilometru în urmă în momentul în care drumul de țară se pierdu în imensitatea cîmpului deschis și accidentat.

Cele două mașini, săltînd și hurducîndu-se, se îndreptau spre stînci, pe povîrnișul abrupt ce se ridica din cîmpie. Deși cei doi polițiști nu știau nimic atunci, Austin-ul mergea pe aceeași rută pe care doctorul o folosise cu șapte ani în urmă, dar într-un Ford de țară. Atunci însă doctorul se oprise brusc, înainte de capătul văii ce se forma din vîrful stîncilor și în care se afla vechea mină de plumb. De data aceasta mașina sport roșie intră în

șanțul de scurgere a văii cu o viteză de vreo cincizeci de kilometri pe oră, sărind și răsucindu-se în drumul ei spre malul abrupt al mării. Cînd ajunse în punctul în care iarba se termina și începea panta de grohotiș, mașina avea o viteză de aproape 90 de kilometri. Prundișul se termina la capătul unui perete stîncos înalt de peste șaizeci de metri, suspendat deasupra valurilor înspumate. Pacey văzu cu ochii minții mașina răsturnîndu-se o dată și încă o dată, zvîrcolindu-se în cădere, departe de stînci și de poalele lor.

Mașina poliției, neobișnuită cu această schimbare bruscă de la cîmpie la stînci, se clătină și frînă periculos, evitînd doar cu o clipă să urmeze Austin-ul în valea abruptă. Polițiștii au alergat peste ferigile strivite, pe urmele noroioase lăsate de mașină, pînă la marginea prăpastiei.

Departe, jos, nu putură zări nimic la început. Chiar și uriașa trombă de apă care se ridicase cu cîteva clipe mai înainte fusese înghițită de valurile agitate. Dar, curînd, o pată de culoarea curcubeului se ivi, din cauza uleiului de la mașină, iar apoi apărură și două perne din burete, de la scaunele mașinii, plutind în voie, scăpate din mașina scufundată.

Cadavrul, bine ținut de curelele de siguranță, recuperat numai în timpul refluxului, era tot atît de contorsionat și lovit ca și mașina.

Nu a fost nevoie și de alte dovezi pentru ca juriul să dea din nou, cu aceeași viteză, verdictul de „sinucidere într-un moment de dezechilibru mintal", formularea avînd o semnificație mai degrabă tradițională decît logică. După terminarea formalităților, reporterii s-au repezit spre telefoane

și spre mașinile de scris, în timp ce polițistul șef, Pacey și profesorul au intrat într-o cameră mică alăturată, pentru ca procurorul să mai facă unele precizări finale.

— Juriul a fost destul de rezonabil. N-a încercat să facă prea mult caz, observă procurorul.

— Cred că ziarele vor publica la loc de frunte relatări despre întîmplare încă vreo zi, două. Totdeauna fac așa cînd este implicat un doctor sau un preot, spuse colonelul Burton.

— Nu mai este vorba de vînarea vreunui criminal, nici de perspectiva vreunui proces, adăugă Pacey, așa că ziarele își vor închide gura curînd.

— Cu cît vor înceta mai repede, cu atît mai bine. Mă gîndesc mai ales la familie, comentă Burton. Idiotul ar fi scutit familia, de o mulțime de necazuri, dacă acum șapte ani s-ar fi gîndit ce e mai bine de făcut.

Pacey strîmbă din nas.

— Și cînd te gîndești că totul pornește de la o oră de plăceri vinovate, în compania unei nenorocite de animatoare. Dar chiar dacă ar fi recunoscut deschis acum șapte ani, tot ar fi fost mare tămbălău.

Procurorul dădu din cap afirmativ.

— Nici acum nu-mi vine să cred. Îl cunosc pe bătrînul John Ellis-Morgan de ani de zile. Ai dreptate cînd spui că ar fi fost un mare scandal chiar dacă recunoștea atunci. Nu știu dacă nu cuiva e mai bine că s-a întîmplat așa. Cel puțin pentru că s-a terminat mult mai repede. Dacă ar fi recunoscut acum șapte ani, cred că ai fi citit prin ziare niște titluri mari, cu litere de o șchioapă: „Doctorul din localitate condamnat pentru crimă din pa-

siune". L-ar fi ruinat și pe bătrînul John și pe Gerald. Mă gîndesc mai ales la profesiunea lor.

— Da, dar nu prea cred că le-a făcut mare bine acum, spuse colonelul încăpățînat. Mă întreb ce se vor face ?!

Procurorul știa răspunsul la întrebarea acestuia.

— După cîte știu, bătrînul va renunța imediat la profesiune. Nu mai are decît un an pînă la pensie. Gerald spune că va vinde casa cît de repede posibil și va pleca cu tatăl său sau în Anglia sau în străinătate, pentru totdeauna. Acum nu-i mai reține nimic aici, pentru că Mary se va căsători cu ziaristul mai degrabă decît crezuseră și vor pleca să locuiască la Cardiff.

Pacey oftă.

— Am impresia că toată întîmplarea va deveni o legendă în comitatul Cardigan. O legendă la fel ca și cea despre pămîntul scufundat și locul unde s-a format golful și... Ceri Lloyd și adunătura lui vor avea subiect de cleveteală la cîrciumă pentru restul mizerabilelor lor zile. Simțeai amărăciune în cuvintele supraintendentului. Pentru o clipă, se lăsă o tăcere adîncă. Apoi șeful poliției vorbi aproape vesel.

— Ei, Pacey, dacă am învățat ceva din cazul acesta, atunci am învățat să nu tragem concluzii pripite și să nu căutăm dovezi ca să se potrivească cu concluziile. Ei, ce zici ?

Pacey dusese mîna la frunte, să-și ascundă încruntarea plină de mînie.

— Da, domnule, mormăi el. *Noi toți am învățat*, nu numai eu.

Powell zîmbi detectivului.

— Vrei să spui că un șir de mărgele și cîteva monede vechi nu transformă un cadavru vechi de șapte ani într-unul de treizeci și trei de ani. Așa-i?

Pocey bodogăni ceva nedeslușit, deloc încîntat.

— Dar, oare, ați fi putut afirma cu toată siguranța, întrebă procurorul, în cazul în care cadavrul era descoperit, să spunem, la un an de la crimă, că nu era acolo de douăzeci sau mai mulți ani? Și așa cred că și-a asumat un mare risc!

— N-a avut de ales. Trebuie s-o recunoaștem, răspunse profesorul. Avea un cadavru pe cap. Știa, probabil, din discuțiile pe care le avusese cu ea că nu avea familie care să-i simtă lipsa, așa că chestia cu această Mavis Hewitt a fost o modalitate de apărare suplimentară. A sperat că nimeni nu va găsi cadavrul cît va trăi el și, chiar dacă era găsit, după cîțiva ani, putea să ne ducă de nas și să credem mai întîi că provenea dintr-o perioadă prea îndepărtată ca să aibă legătură cu el și, în al doilea rînd, că era Mavis Hewitt. Și aproape i-a reușit. Trebuie să admitem că a fost o autoritate în privința mistificării, deși mă îndoiesc că putem folosi acest cuvînt în situația de față.

Pacey adăugă un post-scriptum personal.

— Dacă nu ar fi apărut radiografia și ața de terilen, cred că acum bătrînul Hewitt ar fi fost în închisoare, unde și-ar fi petrecut tot restul vieții.

Tăcu o clipă.

— Și totuși, aș da orice să aflu ce s-a *întîmplat* în realitate cu Mavis Hewitt.

Redactor : DOINA FLOREA CIORNEI
Tehnoredactor : MIHAI BUJDEI

Apărut 1975. Format 70×100/32. Coli tipo 8.50.
Bun de tipar la 19.IV.1975. Tiraj 123.000 exemplare.
Editura JUNIMEA. str. G. Dimitrov nr. 1
IAȘI — ROMÂNIA

Tiparul executat sub comanda nr. 5042-975 la Întreprinderea poligrafică Bacău, str. Eliberării nr. 63.

EDITURA JUNIMEA
IAȘI

Lei 5,75